

Dokument nr. 15:5

(2007–2008)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 717 - 849

27. februar - 28. mars 2008

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Dokument nr. 15:5

(2007-2008)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 717 - 849

27. februar - 28. mars 2008

Innhold

Spørsmål	Side
717. Fra stortingsrepresentant Anders Anundsen, vedr. sykehuset i Vestfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	11
718. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. lengde på fartøy, besvart av finansministeren	12
719. Fra stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn, vedr. studiefinansiering for studentene ved Norges veterinærhøgskole, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	12
720. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. utlevering av hele og uredigerte pasientjournaler til kommersielle aktører, besvart av justisministeren	13
721. Fra stortingsrepresentant Anne Margrethe Larsen, vedr. kvalifisert arbeidskraft innen helse- og omsorgssektoren, besvart av helse- og omsorgsministeren	14
722. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. global strategi for å forebygge og bekjempe helseproblemer forårsaket av alkoholbruk, besvart av helse- og omsorgsministeren	17
723. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. togkaoset i Oslo-området, besvart av samferdselsministeren	18
724. Fra stortingsrepresentant Jan Sahl, vedr. fergesambandet Skutvik-Svolvær, besvart av samferdselsministeren	19
725. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. jakthunder drept av ulv og andre rovdyr, besvart av miljø- og utviklingsministeren	19
726. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter med aktivt privat eierskap, besvart av nærings- og handelsministeren	20
727. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. regelverket for norsk fondsbransje, besvart av finansministeren	21
728. Fra stortingsrepresentant Anders Anundsen, vedr. bevilgningene til universiteter og høyskoler i nord, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	22
729. Fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun, vedr. svindel mot Ullevål sykehus fra selskapet Persontransport Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	23
730. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. rimelig kraft til industrien, besvart av olje- og energiministeren	24
731. Fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun, vedr. brudd på pasientrettighetsloven ved et sykehjem i Trondheim, besvart av helse- og omsorgsministeren	25
732. Fra stortingsrepresentant Laila Dævøy, vedr. p-piller til jenter ned i 12-årsalder, besvart av helse- og omsorgsministeren	26

	Side
733. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. biodrivstoff, besvart av miljø- og utviklingsministeren	28
734. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. kjøp av ulovlig informasjon, besvart av finansministeren	29
735. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. retten til fiskerfradrag og sjømannsfradrag, besvart av finansministeren	30
736. Fra stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg, vedr. sivilarbeidere i skolen og kommunene, besvart av kommunal- og regionalministeren	31
737. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. barnevernloven og enslige asylsøkere mellom 15 og 18 år, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	31
738. Fra stortingsrepresentant Per Sandberg, vedr. innløsning og båndlegging langs planlagte veitraseer, besvart av samferdselsministeren	32
739. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. ambulanseberedskapen på Romerike, besvart av helse- og omsorgsministeren	33
740. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. stønad til bil for kvinne som lider av muskelsykdom, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	34
741. Fra stortingsrepresentant Dagrun Eriksen, vedr. operautdanning i Norge, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	35
742. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. innsparingene ved Kunsthøgskolen i Oslo, besvart av kultur- og kirkeministeren ...	36
743. Fra stortingsrepresentant Martin Engeset, vedr. NAV-reformen, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	37
744. Fra stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn, vedr. opplæringsloven, besvart av kunnskapsministeren	38
745. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. barnevernloven § 4-16, besvart av barne- og likestillingsministeren	39
746. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. skjemaveldet overfor de næringsdrivende i landbruket, besvart av landbruks- og matministeren	40
747. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. Holodomor, også kalt "folkemordet på ukrainerne" eller "sulteholocaust", besvart av utenriksministeren	42
748. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. utbygging av dobbeltspor Tønsberg-Barkåker, besvart av samferdselsministeren ...	43
749. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. unødvendige stengingar av Vikafjellet, besvart av samferdselsministeren	43
750. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. Operahuset i Bjørvika, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren	45
751. Fra stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen, vedr. en jente på 15 år som mister tennene, besvart av helse- og omsorgsministeren ...	45
752. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. avklaring for Hurtigrutens fremtid, besvart av samferdselsministeren	46
753. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. assistert befruktning, besvart av helse- og omsorgsministeren	47
754. Fra stortingsrepresentant Anders Anundsen, vedr. om skolekrets skal gjøres som kommunal forskrift, besvart av kunnskapsministeren	48

	Side
755. Fra stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad, vedr. operautdanningen i Norge, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	50
756. Fra stortingsrepresentant Tove Nyhus, vedr. Esval fyllplass, besvart av miljø- og utviklingsministeren	51
757. Fra stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske, vedr. slepebåtberedskapen, besvart av fiskeri- og kystministeren	52
758. Fra stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad, vedr. Høgskolen i Molde, besvart av helse- og omsorgsministeren	53
759. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. drivstoffavgift, besvart av finansministeren	54
760. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. mennesker med psykiske lidelser, besvart av helse- og omsorgsministeren	55
761. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. fribeløpet/ toleransebeløpet i AFP-ordningen, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	56
762. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. flat skatt, besvart av finansministeren	57
763. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. skattekonkurranse, besvart av finansministeren	58
764. Fra stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske, vedr. gasskraftverk i Fræna i Møre og Romsdal, besvart av olje- og energiministeren	59
765. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. grensehindrenger mellom de nordiske land, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren	60
766. Fra stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn, vedr. Science Senter Østfold, besvart av kunnskapsministeren	61
767. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. høyere skattesatser for de såkalt rikeste, besvart av finansministeren	62
768. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. verdiskaping i kommune, besvart av olje- og energiministeren	63
769. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. fv 107 Jondalstunnelen, besvart av samferdselsministeren	64
770. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. nedleggelse av Notodden flyplass, besvart av samferdselsministeren	65
771. Fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen, vedr. forskning innen habiliterings- og rehabiliteringsfagfeltet, besvart av helse- og omsorgsministeren	66
772. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. vogntog med toakslet trekkvogn, besvart av samferdselsministeren	68
773. Fra stortingsrepresentant Dagrun Eriksen, vedr. studiekompetanse, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	69
774. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. regelverket for eiendomsforhold i jord- og skogbruket, besvart av landbruks- og matministeren	70
775. Fra stortingsrepresentant Tove Nyhus, vedr. anmeldelser av offentlige organ, besvart av justisministeren	71
776. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. merking av ville dyr, besvart av landbruks- og matministeren	72
777. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. motorløsninger, besvart av samferdselsministeren	73

	Side
778. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. avgasskomponenter i biodrivstoff laget av mais, sukker, og raps og bensin og diesel, besvart av miljø- og utviklingsministeren	73
779. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. salt til bruk på riks- og fylkesveier, besvart av miljø- og utviklingsministeren	74
780. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. dyrepåkjørsler, besvart av samferdselsministeren	75
781. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. nedlegging av Mandal sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	76
782. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. nedskjæringer ved Trondsletten habiliteringssenter i Sør-Trøndelag, besvart av helse- og omsorgsministeren	77
783. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. av- og påstigning ved Sandvika stasjon i Bærum, besvart av samferdselsministeren	78
784. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. tiltakspakke for rimelig kraft til industrien, besvart av olje- og energiministeren	79
785. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. fordelsbeskatning av firmabiler under 7 500 kg, besvart av finansministeren	80
786. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. barn med innvandrerbakgrunn, besvart av barne- og likestillingsministeren	81
787. Fra stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad, vedr. samiske barn, besvart av kunnskapsministeren	82
788. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. overføringen av "just catch"- teknologien fra Aker Kværner til selskapet Aker Clean Carbon, besvart av nærings- og handelsministeren	83
789. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. familiesaker i rettsvesenet, besvart av barne- og likestillingsministeren	84
790. Fra stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim, vedr. føre-var-prinsippet i helsepolitikken knyttet til stråling fra mobilmaster, trådløse nettverk og mobiltelefoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	85
791. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. Oslopakke 3, besvart av samferdselsministeren	87
792. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. Hawala-systemet, besvart av finansministeren	88
793. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. fjerning av kvikksølv/ubåtvrak U864, besvart av fiskeri- og kystministeren	89
794. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. endringen av tippenøkkelen i 2002, besvart av kultur- og kirkeministeren	90
795. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. transportsektorens klimagassutslipp, besvart av miljø- og utviklingsministeren	91
796. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. CO ₂ -utslipp fra nedhugget regnskog, besvart av miljø- og utviklingsministeren	92
797. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal, vedr. tilskuddsordning for alternativ oppvarming og elektrisitetssparing i husholdninger, besvart av olje- og energiministeren	92
798. Fra stortingsrepresentant Robert Eriksson, vedr. vern av villaksen, besvart av miljø- og utviklingsministeren	93

	Side
799. Fra stortingsrepresentant Lars Sponheim, vedr. kostnadsforskjellen for en liten bedrift med eller uten tariffavtale og AFP, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	94
800. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, besvart av miljø- og utviklingsministeren	96
801. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. etablering av rutiner med årlige tilbakemeldinger fra CBSS til BSPC, besvart av utenriksministeren	96
802. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. studenters fysiske læringsmiljø og rettsvern, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	97
803. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. biodrivstoff, besvart av miljø- og utviklingsministeren	98
804. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. maksimalgrense for investeringer i verdipapirfond, besvart av finansministeren	99
805. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. verdipapirfond, besvart av finansministeren	100
806. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. prosessen rundt anskaffelse av nye redningshelikoptre, besvart av justisministeren ...	101
807. Fra stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske, vedr. ressursmangel i Sjødirektoratet, besvart av nærings- og handelsministeren	102
808. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. årsavgiften for MC, besvart av finansministeren	103
809. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. oljefondet, besvart av finansministeren	104
810. Fra stortingsrepresentant Kåre Fostervold, vedr. Telemark politidistrikt, besvart av justisministeren	105
811. Fra stortingsrepresentant Kåre Fostervold, vedr. godtgjøringen for forliksrådsmedlemmer, besvart av justisministeren	105
812. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. CI-operasjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	106
813. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. krav til hawala-virksomhet i Norge, besvart av finansministeren	107
814. Fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug, vedr. fly- og ferjeavganger, besvart av samferdselsministeren	108
815. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. PCI-hjertesenteret i Arendal, besvart av helse- og omsorgsministeren	109
816. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Startbank, besvart av kommunal- og regionalministeren	110
817. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. vedlikeholdet i Oslotunnellen, besvart av samferdselsministeren	111
818. Fra stortingsrepresentant Åse M. Schmidt, vedr. FN's klimapanel, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	111
819. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. regelverket for bostøtteordningen, besvart av kommunal- og regionalministeren	113
820. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. gjennomgang av verneplanene, besvart av olje- og energiministeren	113
821. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. rasediskriminering, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren ...	114

	Side
822. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. honorar til styret i boligsameier, besvart av finansministeren	115
823. Fra stortingsrepresentant Laila Dåvøy, vedr. Solbu Ettervernshjem, besvart av helse- og omsorgsministeren	116
824. Fra stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg, vedr. returavtalene med Irak og Somalia, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	117
825. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. Seniorhusets vikar og arbeidsformidling for seniorer, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	119
826. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. midtdelere, besvart av samferdselsministeren	120
827. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kutt i budsjettet for Blefjell sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	121
828. Fra stortingsrepresentant Bent Høie, vedr. kjøpesentre, besvart av miljø- og utviklingsministeren	121
829. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. lokaler/bygninger som NSB og Jernbaneverket eier som står tomme og ikke er i bruk, besvart av samferdselsministeren	122
830. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. egenandeler på helsetjenester, besvart av finansministeren	123
831. Fra stortingsrepresentant Berit Brørby, vedr. å innføre hørselsscreening på alle landets fødestuer, besvart av helse- og omsorgsministeren	124
832. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. CO ₂ -avgift ved statusendring av kjøretøy fra varebil til personbil, besvart av finansministeren	125
833. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. havbruksnæringen i Hardanger, besvart av fiskeri- og kystministeren	126
834. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. togledere og flygeledere i sommertrafikken 2008, besvart av samferdselsministeren	127
835. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. CO ₂ -rensing av Kårstø, besvart av olje- og energiministeren	128
836. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. FNs klimapanelers rapport/hypoteser, besvart av miljø- og utviklingsministeren	129
837. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. CO ₂ -rensing på Kårstø, besvart av olje- og energiministeren	130
838. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. årets lønnsoppgjør, besvart av finansministeren	130
839. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. beredskapen og sikkerheten i fjellet, besvart av samferdselsministeren	131
840. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. Oljefondet, besvart av finansministeren	132
841. Fra stortingsrepresentant Morten Høglund, vedr. opprettelse av en stilling som militærattache ved den norske ambassaden i Beijing, besvart av utenriksministeren	135
842. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. kystflåten, besvart av fiskeri- og kystministeren	136
843. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. prosjekt Hardangerbrua, besvart av samferdselsministeren	137

	Side
844. Fra stortingsrepresentant Linda C. Hofstad Helleland, vedr. utdanningscenteret (HVUV) på Værnes, besvart av forsvarsministeren	137
845. Fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug, vedr. torskeoppdrettsnæringen, besvart av fiskeri- og kystministeren	138
846. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. forskrifter om skolepenger i privatskoler, besvart av kunnskapsministeren	139
847. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. Oslopakke 3, besvart av samferdselsministeren	140
848. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. den nye eksamensformen, besvart av kunnskapsministeren	141
849. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. togvogner med førsteklasses fasiliteter i Norge, besvart av samferdselsministeren	143

Dokument nr. 15:5

(2007-2008)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 717

Innlevert 27. februar 2008 av stortingsrepresentant Anders Anundsen

Besvart 6. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva mener statsråden om at Sykehuset i Vestfold, ved administrerende direktør, ignorerer henvendelser fra stortingsrepresentanter?»

BEGRUNNELSE:

I forkant av at Sykehuset i Vestfold vedtok å legge ned akuttmottaket i Larvik, skrev jeg som stortingsrepresentant et brev til sykehuset i Vestfold ved dets direktør 15. november 2007. Brevet inneholdt 6 konkrete spørsmål med en rekke underspørsmål som jeg bad om svar på. I radiodebatt i NRK Vestfold bekreftet sykehusdirektør Stein Kinserdal at jeg ville få svar på mine spørsmål. Det er purret på svar fra min side ved en rekke anledninger siden, både skriftlig og muntlig.

I skrivende stund har jeg fortsatt ikke mottatt svar fra sykehuset.

Jeg er naturligvis kjent med at landets sykehus står foran store utfordringer og at spørsmål fra folkets representanter kan virke forstyrrende. Ikke desto mindre er det avgjørende for tilliten til sykehusenes ledelse at folkevalgte tas på alvor. Åpenhet og informasjon er viktig for å bidra til å sikre en form for demokratisk kontroll med sykehusenes drift og prioriteringer.

Svar:

Jeg mener som utgangspunkt at alle offentlige virksomheter, også landets sykehus, skal gi et svar på henvendelser fra enkeltborgere og stortingsrepresentanter uten ugrunnet opphold. Jeg vil likevel understreke at det for stortingsrepresentanter også er naturlig at en vurderer hvorvidt ikke slike henvendelser bør

gå gjennom det ansvarlige departement. I spørsmål som krever en viss utredning fra virksomheten, eller i saker hvor statsråden kan tenkes å ha en linjemessig oppfølging av saken, så mener jeg at henvendelsen i utgangspunktet skal gå via departementet. Dette er etter min oppfatning særlig viktig i en slik situasjon som en har innenfor spesialisthelsetjenesten, hvor departementet ved statsråden utøver et øverste eieransvar. Jeg viser i denne sammenheng også til prinsippene som er slått fast i brev av 20. november 1998 fra Stortingets presidentskap til fagkomiteene, og til tidligere helseminister Høybråtens brev av 23. september 2002 til Stortingspresidenten med skriftlig svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland.

Når det gjelder stortingsrepresentantens konkrete henvendelse til Sykehuset i Vestfold HF, så har jeg fått opplyst at helseforetaket etter konferanse med Helse Sør-Øst RHF imøtekom Anundsens brev av 15. november 2007 gjennom å oversende utredningen om tilbudet i Larvik med vedlegg og styresaken til Anundsen ved Fremskrittspartiets stortingsgruppe. Denne forsendelsen ble gjort 10. desember 2007, samme dag som disse dokumentene ble gjort tilgjengelige for helseforetakets styremedlemmer. Administrerende direktør vurderte det slik at Anundsens henvendelse med dette var imøtekommet. Den 21. januar 2008 mottok Sykehuset i Vestfold HF imidlertid en henvendelse fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe ved Anita Olsen, hvor man etterspurte svar på Anundsens henvendelse fra 15. november 2007. Dette brevet ble dessverre ikke besvart, da helseforetaket vurderte opprinnelig henvendelse som besvart. Dette brevet bør selvfølgelig besvares.

SPØRSMÅL NR. 718**Innlevert 27. februar 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 4. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Om lag 180 fartøy er underlagt antikvariske bevaringsforpliktelser. For fartøy over 15 meter gis fritak for merverdiavgift ved utbedringer, vedlikehold og restaurering.

Vil statsråden at flere av våre maritime kulturskatter skal bevares og dermed gi også fartøy under 15 meter den samme muligheten for fritak for mva.?»

Svar:

Av merverdiavgiftsloven § 17 første ledd nr. 1 følger det at omsetning av en rekke nærmere angitte større skip er fritatt fra merverdiavgiftsplikt. Passasjerskip og lasteskip på minst 15 meter største lengde omfattes av fritaket. Det samme gjelder for ulike spesialskip, eksempelvis skip bestemt for sleping, berging, redning og yrkesmessig fiske. Størrelsesangivelsen er knyttet til sjøfartslovens bestemmelser. Videre er skoleskip, marinefartøy og skip til bruk for

forskning og værvarsling fritatt. For disse skipene gjelder imidlertid ikke et krav om 15 meter største lengde. Etter samme lovbestemmelse nr. 2 er også levering av varer og tjenester i forbindelse med reparasjon, vedlikehold mv. fritatt.

Disse bestemmelsene, som med mindre endringer har vært praktisert siden merverdiavgiftssystemet ble innført i 1970, er begrunnet i hensynet til skipsfartens internasjonale stilling. Det avgjørende etter gjeldende regelverk for fartøyenes avgiftsmessige status er derfor skipets beskaffenhet, herunder størrelsen, og den aktuelle bruk.

Etter gjeldende regelverk har det forhold at et skip er underlagt antikvariske bevaringsforpliktelser i seg selv ingen avgiftsmessig betydning. Det er kun dersom de krav til beskaffenhet og bruk som følger av § 17 første ledd nr. 1 er oppfylt at det foreligger avgiftsfritak.

Det foreligger i dag heller ingen planer om en utvidelse av fritaket.

SPØRSMÅL NR. 719**Innlevert 27. februar 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn****Besvart 5. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Veterinærstudentene ved NVH opplever en forskjellsbehandling fordi halvparten av studentene avlegger eksamen på våren og halvparten på høsten. Som følge av kvalitetsreformen som finansierer studieløpet basert på studiepoeng pr. semester får de studentene som avlegger eksamen om våren, ikke nok studiepoeng til at Lånekassen vil yte støtte for det tolvte semesteret, mens den andre halvdel av elevkullet får full støtte.

Hva kan statsråden bidra med for å rette opp denne urimeligheten?»

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsdepartementet har normert studieløpet til mellom fem og et halvt og seks år. I niende se-

mester deles studentene inn i et vårkull og et høstkull. Studentene følger først et felles intensivt undervisningsprogram på høsten, for så å deles opp i to eksamensgrupper, hvor den ene må avlegge eksamen om våren og den andre om høsten.

Det er umulig å avvikle eksamen for samtlige studenter på høsten fordi det er ressurskrevende i forhold til sensorer. Avvikling av eksamen krever også stor plass, og det er umulig å avholde undervisning i klinikkene samtidig med at det avholdes eksamen. Tilgangen til pasienter som kan brukes i forbindelse med eksamen er også en begrensende faktor.

Studentene som avlegger eksamen om våren er fortsatt tilknyttet skolen og betaler sin studieavgift, men lånekassen hevder de ikke er berettiget til støtte, mens deres medstudenter mottar full støtte fra lånekassen. Sosialkontoret og deltidsarbeid blir da løs-

ningen for disse studentene som avlegger eksamen om våren.

Svar:

Veterinærutdanningen ved Norges veterinærhøgskole er normert til 11 semester. Mot slutten av utdanningen deles studentkullet i to, og noen studenter må vente ett semester med å fortsette utdanningen. Utdanningen gjennomføres dermed over 5,5 eller 6 år, avhengig av om studenten har et slikt ventese-semester.

Utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning kan gis til studenter som er i utdanning. Ifølge studieplanen til veterinærstudiet ved Norges veterinærhøgskole gjennomføres det ikke undervis-

ning i ventese-semesteret, og studentene avlegger ikke eksamen. Studentene er dermed ikke i utdanning i dette semesteret, og de har derfor heller ikke rett til utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning. Alle studentene får utdanningsstøtte i normert tid for utdanningen, som er 11 semestre.

Det er et grunnleggende prinsipp i studiefinansieringen at en student må være i utdanning for å ha rett til utdanningsstøtte. Dette er ikke endret gjennom Kvalitetsreformen. Et unntak fra prinsippet om at utdanningsstøtte gis til utdanning ville kunne få konsekvenser også for andre grupper som av ulike grunner ikke er i kontinuerlig utdanning.

Dersom studenten velger å ta ekstra fag i ventese-semesteret, og slik at han eller hun likevel er i utdanning, kan han eller hun ha rett til støtte i Lånekassen.

SPØRSMÅL NR. 720

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 4. mars 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvordan dette arbeidet står i dag?»

BEGRUNNELSE:

Justisministeren uttalte til Aftenposten i april i fjor at han delte Venstres bekymring for at hele og uredigerte pasientjournaler ble utlevert til forsikringsselskaper. Venstre ønsket et forbud mot utlevering av hele og uredigerte pasientjournaler til kommersielle aktører som forsikringsselskaper. Justisministeren skulle også se på hvordan helseopplysninger blir forvaltet.

Svar:

I begrunnelsen til spørsmålet vises til hvilken sak det gjelder:

"Justisministeren uttalte til Aftenposten i april i fjor at han delte Venstres bekymring for at hele og uredigerte pasientjournaler ble utlevert til forsikringsselskaper. Venstre ønsket et forbud mot utlevering av hele og uredigerte pasientjournaler til kommersielle aktører som forsikringsselskaper. Justisministeren skulle også se på hvordan helseopplysninger blir forvaltet."

Spørsmålet om forsikringsselskapers bruk av personopplysninger ble tatt opp i Dokument nr. 8: 36 (2006-2007), representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Trine Skei Grande og Gunvald Ludvigsen. I brev 9. februar 2007 til Stortingets justiskomite redegjorde jeg som følger for disse spørsmålene:

"Når det gjelder forsikringsselskapers bruk av personopplysninger, står forsikringsmessige interesser mot personverninteressene. Et forsikringsselskap kan ha behov for visse helseopplysninger om forsikrings søkeren for å kunne vurdere risikoen, samtidig som at forsikrings søkeren skal være beskyttet mot en krenkelse av sitt personvern.

Selskapenes praksis på dette området er regulert i flere lovbestemmelser. Jeg vil først vise til forsikringsavtaleloven (lov 16. juni 1989 nr. 69) § 13-1, som åpner for at forsikringsselskapene kan be om opplysninger som kan ha betydning for risikovurderingen i forbindelse med tegningen av en personforsikring. Forsikringskunden har etter bestemmelsen plikt til å gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. Forsikringstakerne skal også uoppfordret gi opplysninger om "særlige forhold som de må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen". Det gjelder lignende regler om opplysningsplikten ved et erstatningsoppgjør, jf. forsikringsavtaleloven § 18-1.

Den nevnte bestemmelsen i forsikringsavtaleloven § 13-1 må ses i sammenheng med forsikringslo-

ven (lov 10. juni 2005 nr. 44) § 12-1, som pålegger forsikringsselskapene å fastsette premier som "står i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes". Bestemmelsen pålegger videre forsikringsselskapene å fastsette premier som er "betryggende ut fra selskapets økonomi". Premietariffene må utformes slik at det ikke vil skje "urimelig forskjellsbehandling mellom produkter, produktkombinasjoner eller kunde grupper".

Samtidig setter personvernlovgivningen skranker for forsikringsselskapenes tilgang til personopplysninger. Personvernopplysninger kan bare behandles dersom den det gjelder samtykker eller det er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling eller behandlingen er nødvendig for nærmere angitte formål, jf. personopplysningsloven (lov 14. april 2000 nr. 31) § 8 og § 9 som gjelder sensitive personopplysninger, herunder helseopplysninger. Samtykket skal være "en frivillig, uttrykkelig og informert erklæring fra den registrerte om at han eller hun godtar behandling av opplysninger om seg selv", jf. personopplysningsloven § 2 nr. 7.

Behandling av sensitive personopplysninger, er konsesjonspliktig, jf. personopplysningsloven § 33 jf. § 34. Datatilsynet har utarbeidet en konsesjon av juli 2005 til å behandle personopplysninger hos tilbydere av forsikringstjenester. Her gjentas kravet i forsikringsavtaleloven § 13-1 jf. § 18-1 om at de opplysningene som etterspørres må være relevante for risikovurderingen, jf. Datatilsynets konsesjon 2005, merknadene punkt 4. Konsesjonen presiserer og oppstiller formkrav til samtykke.

Forsikringsselskapet kan imidlertid også være interessert i å innhente informasjon fra andre. Disse vil som oftest være forhindret fra å svare på grunn av taushetsplikt. Men dersom den opplysningene gjelder, samtykker til det, vil for eksempel helsepersonell og

ansatte i trygdeetaten kunne løses fra taushetsplikten. Vedkommende lege/behandlingsinstitusjon eller offentlige etat skal selv foreta en vurdering av hvilke opplysninger som er relevante for selskapets behov, og ikke videreformidle annet enn slike opplysninger, jf. Datatilsynets konsesjon 2005, merknadene punkt 4. Så snart det er innhentet informasjon fra andre, skal forsikringsselskapet informere forsikringssøkeren om dette, jf. personopplysningsloven § 20. Fra denne plikten er det enkelte unntak, blant annet dersom det er nødvendig for å avdekke straffbare forhold, for eksempel forsikringssvindel, jf. personopplysningsloven § 23 første ledd bokstav b.

Relevanskravet gjelder også ved mottakelse av personopplysninger. Forsikringsselskapet skal slette eller returnere eventuell overskuddsinformasjon, det vil si informasjon som ikke viser seg å, være relevant for formålet, jf. Datatilsynets konsesjon 2005, merknadene punkt 4 i.f.

Departementet arbeider med å følge opp NOU 2000: 23 Forsikringsselskapers innhenting, bruk og lagring av helseopplysninger. Utredningen tar opp nettopp forholdet mellom forsikringsbransjens behov for informasjon og den enkeltes personvern. Det tas sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget i løpet av 2007."

En proposisjon med forslag til nye regler i forsikringsavtaleloven om krav til saklig grunn ved forsikringsnektelse vil bli lagt frem i løpet av mars/april i år. I den proposisjonen inngår også forslag som følger opp enkelte spørsmål i NOU 2000: 23 Forsikringsselskapers innhenting, bruk og lagring av helseopplysninger.

SPØRSMÅL NR. 721

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Anne Margrethe Larsen

Besvart 6. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det er et økende behov for kvalifisert arbeidskraft innen helse- og omsorgssektoren, hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å sikre tilstrekkelig rekruttering til framtidens helsesektor?»

BEGRUNNELSE:

Innen norsk arbeidsliv er helsesektoren et av de områdene som vil vokse mye de neste årene. Ifølge beregninger fra Statistisk sentralbyrå vil det fram mot 2025 bli behov for mange som kan gi hjelp til det økende antall eldre i samfunnet: i 2025 vil det kunne mangle hele 26000 hjelpe-/omsorgs-arbeidere, og

behovet for sykepleiere, bioingeniører og fysioterapeuter vil vokse fra 2015 og gi underdekning i 2025 dersom utdanningskapasiteten ikke økes. Det blir også underdekning av leger fra 2015.

I tillegg til et stort antall eldre er behovet for kvalitetsforbedring innen eldreomsorg et prioritert politisk område. Det er derfor et stort behov for kvalifisert arbeidskraft innen helse- og omsorgssektoren i årene framover. Et økende antall eldre mennesker som lever lenger og har mange diagnoser, teknologisk utvikling, samt en urovekkende økning av kreftpasienter og personer med livsstilssykdommer, gir nye utfordringer innen pleie og behandling.

Allerede i dag sliter mange kommuner med å rekruttere kvalifisert personell. Ifølge en undersøkelse Kommunal Rapport nylig har gjort, oppgir mange kommuner at de har store problemer med å skaffe nok leger og autoriserte sykepleiere.

Det er også vanskelig for mange sykehjem å rekruttere kvalifiserte helsefagarbeidere, og dette truer kvaliteten innen eldreomsorgen.

Å fylle opp klasser for helsefagarbeidere er en utfordring i flere skoler. Det har gjennom årene vært mange perioder med svak rekruttering innen helsesektoren, og mange etterspør en mer langsiktig plan for rekruttering, når vi nå har klare beregninger fra Statistisk sentralbyrå.

Svar:

Representanten Larsen viser til at et økende antall eldre i samfunnet, teknologisk utvikling, økning i forekomst av enkelte sykdommer m.v., vil føre til økt behov for kvalifisert arbeidskraft innen helse- og omsorgssektoren. Representanten spør hva jeg som statsråd vil gjøre for å sikre tilstrekkelig rekruttering til framtidens helsesektor. Representanten begrunner sitt spørsmål med blant annet beregninger fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) og ved å vise til en undersøkelse Kommunal Rapport nylig har gjennomført.

Jeg vil innledningsvis presisere at framskrivninger av arbeidsmarkedet for helse- og sosialpersonell utføres av SSB ved bruk av et regneverktøy kalt HELSEMOD. SSB gjennomfører slike framskrivninger i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet. Siste HELSEMOD-framskrivning gjelder fram til 2025. Det er viktig å ha med seg at beregningene i HELSEMOD ikke gir noen prognoser for den framtidige utviklingen i arbeidsmarkedet. HELSEMOD er et viktig hjelpemiddel for å illustrere hva som kan skje under bestemte forutsetninger. HELSEMOD omfatter fire alternative modeller med utgangspunkt i ulike forutsetninger i forhold til blant annet befolkningsutvikling og økonomisk vekst.

Som eksempel kan jeg nevne at dersom den demografiske utviklingen alene blir lagt til grunn for framskrivning av etterspørselen etter helse- og sosialpersonell og dagens utdanningskapasitet opprettholdes, vil det føre til et framtidig overskudd av kvalifisert helse- og sosialpersonell. Dersom vi legger til grunn at veksten i etterspørselen følger veksten i brutto nasjonalprodukt (BNP-alternativet), viser dette alternativet et overskudd av sykepleiere i 2010 og 2015, men et underskudd i 2020 og 2025. Det er imidlertid usikkerhet om slikt over- eller underskudd vil inntreffe. Per i dag anses utdanningskapasiteten å være tilstrekkelig. Eventuelt behov for økning i utdanningskapasitet vil, gitt denne utviklingen, uansett ikke være aktuelt før om noen år.

Når det gjelder fysioterapeuter er det i dag god

rekruttering til yrket. Det utdannes årlig ca 300 fysioterapeuter i Norge og 150 i utlandet. Det er fortsatt god søkning til fysioterapistudiet både i Norge og i utlandet. Utfordringen her er mer knyttet til geografisk spredning av yrkesgruppen enn til kapasitet i utdanningen.

For bioingeniører viser HELSEMOD et underskudd fram mot 2025. Det er usikkerhet med hensyn til hvorvidt dette vil være et beskjedent eller større underskudd. Eventuelt behov for økt utdanningskapasitet vil også for denne yrkesgruppen være aktuelt først om noen år.

Når det gjelder legemarkedet, er legenes arbeidsmarked mer internasjonalt sammenliknet med markedet for annet helsepersonell. Som eksempel kan jeg nevne at i 2006 ble det autorisert i underkant av 1500 leger hvorav 1073 hadde utdanning fra utlandet. Per i dag tas det opp ca 600 medisinstudenter hvert år fordelt mellom universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. I tillegg kommer de som på eget initiativ studerer i utlandet med lån og stipend fra Statens lånekasse. Framskrivningen i moderasjonsalternativet i HELSEMOD viser et overskudd på ca. 1400 leger i 2025, mens BNP-alternativet og det såkalte vekstalternativet viser et underskudd på henholdsvis ca 1330 leger og 4350 leger i 2025.

I spesialisthelsetjenesten har antallet lege- og sykepleierårsverk hatt en stor vekst de senere årene. Jeg viser her til min redegjørelse i Stortinget 26. februar d.å. om situasjonen i de regionale helseforetakene. Selv om søkningen til spesialisthelsetjenesten generelt sett er tilfredsstillende, er det utfordringer innen enkeltspesialiteter som psykiatri, og da særlig i distriktene. I kommunene har det ikke vært tilsvarende vekst i legestillinger. Dette kan dels forklares med at kommunene har opprettet et begrenset antall nye fastlegehjemler. Det har også vært en svak vekst i antallet legeårsverk til allmenntilleggs offentlige oppgaver.

Basert på framstillingen min over, vil jeg mane til varsomhet når det gjelder å konkludere med hva som vil kunne bli den faktiske etterspørsel etter helse- og sosialpersonell i 2025. Hvorvidt vi får for mange, eller for få, av enkelte personellgrupper, vil variere avhengig av flere faktorer enn den demografiske utviklingen og av sykdomsutviklingen. Beslutninger om utdanningskapasitet blir løpende vurdert av Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i samarbeid.

Det vises i begrunnelsen til spørsmålet fra representanten Larsen til en undersøkelse Kommunal Rapport har gjort. Ifølge Kommunal Rapport har 75 rådmenn i et tilfeldig utvalg kommuner svart på hvor lett eller vanskelig de opplever det er å rekruttere nøkkelpersonell. Av helsepersonell ble det kun spurt om hjelpepleiere (ikke leger og sykepleiere eller an-

net personell). 19 av 75 rådmenn mente det var lett å rekruttere hjelpepleiere, mens 7 mente det var vanskelig. Kommunal Rapport mottok synspunkter fra flere av rådmennene på at det var vanskelig å rekruttere leger og sykepleiere. Det framkommer ikke eksakte data for disse gruppene.

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) gjøres det rede for status i Regjeringens oppfølging av Nasjonal Helseplan. I denne redegjørelsen fremgår det at behovet for ulike personellgrupper vil ha betydning for dimensjoneringen av utdanningskapasiteten på universitets- og høyskolenivå og i videregående opplæring. Videre må behovet for personell ses i sammenheng med politisk vedtatte planer - blant annet St.meld. nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening (Omsorgsmeldingen) og Kompetanseløftet 2015.

Denne regjeringen har styrket kommuneøkonomien og således lagt til rette for en betydelig styrking av omsorgssektoren. Regjeringen er i ferd med å nå målsettingen om 10 000 nye årsverk innen utgangen av 2009. For perioden 2005-2006 ble det ifølge SSB etablert om lag 7 800 nye årsverk innenfor sektoren, hvorav om lag 5900 i 2006. De nye årsverkene er blitt dekket av utdannet fagpersonell og andelen årsverk, uten helse- og sosialutdanningen er redusert.

En av satsningene i Omsorgsplan 2015 er regjeringens kompetanse- og rekrutteringsplan, Kompetanseløftet 2015. Planen har som mål å sikre god rekruttering, høy kompetanse og stabil bemanning i omsorgssektoren og inneholder derfor en rekke tiltak rettet mot både rekruttering, ledelse, kvalifisering, opplæring, videre- og etterutdanning, kompetanseoppbygging, forskning og fagutvikling.

Et delmål i Kompetanseløftet 2015 er å øke bruttotilgangen på helsefagarbeidere på om lag 4500 per år. Ett av tiltakene i den forbindelse er Aksjon helsefagarbeider, som er et samarbeidsprosjekt mellom Sosial- og helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og arbeidsgiverorganisasjonene KS, Spekter og HSH. Prosjektet skal bidra til å sikre god rekruttering til den nye helsefagarbeiderutdanningen. Det er oppløftende at søkertallene i fylker hvor rekrutteringspatruljene har vært på besøk har vist en markert økning sammenlignet med tidligere år.

Det er de voksne som har vært den største rekrutteringskilden til omsorgssektoren opp gjennom årene. Tall for de siste årene fra Statens autorisasjonskontor viser at om lag 2/3 av den årlige tilgangen av hjelpepleiere og omsorgsarbeidere har bestått av voksne over 24 år. Kvalifiseringstiltakene i Kompetanseløftet 2015 og de tidligere rekrutteringsplanene har sammen med Kunnskapsdepartementets Kompe-

tansereform bidratt til at tilgangen på voksne hjelpepleiere og omsorgsarbeidere har økt fra 2000 og frem til i dag. I Stortingsmelding nr. 16 (2006-2007) varslet Regjeringen at den ville legge frem et forslag om å endre opplæringsloven slik at retten til opplæring skal gjelde alle voksne over 25 år. Regjeringen har tatt sikte på å fremme et slikt lovendringsforslag våren 2008. Dette vil kunne bidra til å videreføre den positive betydningen Kompetansereformen har hatt på personellsituasjonen i omsorgssektoren.

Kompetanseløftet består av et rullerende 4-årig handlingsprogram som oppdateres årlig i tilknytning til statsbudsjettet frem mot 2015. Strategien forvaltes av Sosial- og helse-direktoratet med fylkesmannen som sentral aktør i forhold til kommunene og utdannings-sektoren.

Det er en klar målsetting for denne Regjeringen at Norge skal være selvforsynt med helse- og sosialpersonell. Det framgår av Omsorgsmeldingen at det ikke er aktuelt for denne Regjeringen å rekruttere helse- og sosialpersonell fra utviklingsland. Vi tar sikte på å føre en politikk som ikke "tømmer" fattige land for deres kvalifiserte helsearbeidere. Regjeringen vil i stedet satse på tilstrekkelig innenlandsk utdanningskapasitet og på tiltak som bidrar til at personellet blir værende i helse- og omsorgssektoren, som for eksempel reduksjon av deltid, lederutvikling og kompetansetiltak. Jeg vil i den forbindelse informere om at utfordringer og Regjeringens politikk når det gjelder arbeidsmigrasjon vil bli nærmere omtalt i Stortingsmeldingen om arbeidsmigrasjon som planlegges lagt fram av arbeids- og inkluderingsministeren denne våren.

Tilstrekkelig kapasitet av helse- og sosialpersonell er en forutsetning for kvalitet i tjenestene. Derfor følges utviklingen i etterspørsel og behov nøye av både helse- og utdanningsmyndighetene. Vi må i denne sammenheng vurdere personellbehovet ut fra helheten i helsetjenesten og sørge for effektiv og riktig utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Likeledes må arbeidsdelingen mellom de ulike personellgrupper optimaliseres. Er det slik at vi har plassert rett person på rett plass? Kan vi legge til rette for at grupper det er liten kapasitet på kan erstattes av andre med tilgrensende eller overlappende kompetanse? Slike spørsmål må stilles kontinuerlig og besvares i samarbeid mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Et konkret eksempel på dette er arbeidsdelingen mellom tannpleiere og tannleger, som er grundig belyst i St.meld. nr. 35 (2006-2007) Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning. Framtidas tannhelsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 722**Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten****Besvart 6. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Verdens helseforsamling skal senere i vår behandle et forslag om å utforme en global strategi for å forebygge og bekjempe helseproblemer forårsaket av alkoholbruk.

Hvordan vil statsråden arbeide for å sikre at dette initiativet blir gjennomført med tilstrekkelig tyngde, ressurser og gjennomføringsevne?»

BEGRUNNELSE:

Etter at Norge og de andre nordiske land tok initiativ til at Verdens helseorganisasjon (WHO) skulle utarbeide en ny alkoholstrategi ut fra folkehelsehensyn, har det vært en omfattende prosess for å følge opp dette. I årets helseforsamling vil medlemslandene inviteres til å ta stilling til den videre oppfølging. Det er viktig at det nå legges tilstrekkelig tyngde bak å få til et forpliktende og tydelig vedtak som setter fart i dette viktige arbeidet i WHO. Som initiativtaker til strategien og betydelig bidragsyter til WHO, har Norge et særlig ansvar for å arbeide for at dette blir realisert, for eksempel ved et målrettet faglig og politisk arbeid i forkant av helseforsamlingen og ved å stille ressurser til disposisjon for oppfølgingsarbeidet.

Svar:

Verdens helseforsamling vedtok under sin 58. sesjon i mai 2005 en resolusjon om helseproblemer forårsaket av skadelig bruk av alkohol. Denne resolusjonen peker på en rekke forhold hvor skadelig bruk av alkohol bidrar til helseskade. I resolusjonen blir WHO's generalsekretær bl.a. bedt om å styrke sekretariatet for å kunne gi faglig bistand i å kartlegge skadelig bruk i medlemslandene, samt å oppdatere den vitenskaplige og empiriske evidens for effekten av ulike tiltak. Resolusjonen fra 2005 forutsatte en tilbakemelding til helseforsamlingen i 2007 om fremdriften i arbeidet, spesielt når det gjaldt evidensbaserte strategier og tiltak.

Innenfor rammen av det nordiske samarbeidet om alkoholpolitiske spørsmål i internasjonale organer, ble det foran helseforsamlingen i 2007 tatt et initiativ til en resolusjon som tok sikte på å styrke generalsekretærens mandat på dette området til å omfatte utarbeidelse av en global strategi. Til tross for omfattende støtte for tanken under helseforsamlingens møte i mai i fjor, ble det ikke oppnådd samstemmighet på det møtet. WHO's eksekutivkomitémøte besluttet imidlertid rett etter helseforsamlingen i 2007 å føre spørsmålet opp på dets møte i januar 08.

På generalsekretærens initiativ ble det i desember 2007 avholdt et uformelt konsultasjonsmøte med medlemslandene hvor det ble et gjennombrudd for et felles grunnlag til resolusjon. WHO's styremøte i januar i år vedtok å foreslå en resolusjon til helseforsamlingen, som etter norsk vurdering vil gi WHO's generalsekretær fullmakt til å utarbeide forslag til en global strategi.

I prosessen fram til styremøtet i januar i år og under styremøtet, spilte den afrikanske regionale gruppen i WHO, (AFRO) en sentral rolle i å få resolusjonen vedtatt. Dette er viktig fordi representanter for de fattigste regionene i WHO tidligere ikke har vektlagt den type livsstilsbaserte helseskader så sterkt. En viktig forutsetning for å lykkes, vil være å sikre et bredere politisk og regionalt grunnlag for arbeidet, noe som bl.a. AFRO-regionens aktive deltakelse i prosessen er et uttrykk for.

Norge følger arbeidet fram mot helseforsamlingen tett. Det er kontakt på embetsnivå med de andre nordiske landene, og med andre sentrale land og aktører. Det vil i tiden fram mot helseforsamlingen være kontakt med WHO's sekretariat om disse spørsmålene, også på politisk nivå i departementet.

Norge har spilt en aktiv rolle i oppfølgingen av resolusjonen fra 2005. Vi har etter 2005 bidratt med frivillige bidrag til WHO på dette området. Et slikt tilskott vil også bli gitt for 2008. Under helseforsamlingen i 2007 vektla jeg i mitt innlegg betydningen av WHO's arbeid med å redusere skadelig bruk av alkohol. Jeg har også hatt kontakt med norske og internasjonale frivillige interesseorganisasjoner om spørsmålet.

En viktig forutsetning for at WHO's arbeid med en global strategi for å redusere skadelig bruk av alkohol får tilstrekkelig tyngde og ressurser, er at WHO's arbeid med livsstilsrelaterte sykdommer, og andre ikke-smittsomme sykdommer generelt, blir styrket. Arbeidet med å styrke denne delen av WHO's virksomhet pågår nå med full styrke i WHO's styrende organer. Helseforsamlingen vil i vår behandle en ny aksjonsplan for arbeidet med ikke-smittsomme sykdommer. Det er i den forbindelse verdt å merke seg den økte interessen for å styrke WHO's kapasitet på dette område som nå også uttrykkes fra afrikanske stater, ikke minst i forhold til alkoholrelaterte helseproblemer.

Vi vil fra norsk side følge det videre arbeidet i WHO om en global strategi for å redusere skadelig bruk av alkohol meget tett, og i nært samarbeid med de andre nordiske landene.

SPØRSMÅL NR. 723**Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 7. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Togkaoset i Oslo-området fortsetter, og de reisendes tillit til NSB, Jernbaneverket og samferdselsministeren er kommet på et svært lavt nivå. Verken NSB eller Jernbaneverket opptre som de serviceeta-ter som de skal være. Det har i de siste dager fremkommet at jernbanenettet i Osloområdet har et stort vedlikeholdsbehov.

Har denne kunnskapen kommet som en overraskelse på statsråden, eller hvor lenge har statsråden visst om dette behovet og hva har statsråden gjort for å iverksette nødvendige tiltak?»

Svar:

Det har gjennom mange år blitt bevilget for lite midler til vedlikehold av jernbanenettet. Vi har derfor en sårbar situasjon ettersom mange anlegg er svært nedslitte.

Dette er også årsaken til at den sittende regjering har økt bevilgningen til Jernbaneverket over statsbudsjettet, kap. 1350, post 23 Drift og vedlikehold av jernbanenettet, både for 2007 og 2008 ut over det som var planlagt i Nasjonal transportplan (NTP) 2006-2015. Økningen i 2008-budsjettet er blant annet forutsatt benyttet til anlegg i Oslo-området for å redusere forsinkelsestidene i dette nøkkelområdet. Samtidig har JBV i sitt innspill til NTP 2010-2019, oversendt til departementet 17. januar 2008, redegjort nærmere for behovet for et betydelig løft i vedlikeholdsinnsatsen i årene framover. Staten har i sitt forslag innenfor fastsatte beregningsrammer, prioritert fornyelse av jernbanenettet på bekostning av nyinvesteringer. Når det gjelder størrelsen på planrammer og prioriteringen mellom vedlikehold/fornyelse og investeringer, vil jeg komme tilbake til dette i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan for 2010-2019.

Når det gjelder driftsproblemene for togtrafikken i Oslo-området som er knyttet til Oslo S og Oslo-tunnelen, viser jeg til mitt svar på spørsmål fra represen-

tanten Jan Bøhler i Stortingets muntlige spørretime 27. februar 2008 som legges ved til orientering.

Jeg vil ellers påpeke at det er Jernbaneverket gjennom sitt operative ansvar som gjennomfører løpende kontroller og til enhver tid har oversikt over jernbanenettets fysiske tilstand. Staten må derfor også nødvendigvis ha relativt stor frihet til å prioritere ressurser innenfor gitte bevilgninger til forskjellige typer vedlikehold og fornyelse av jernbanenettet. På grunn av hendelsene med lengre togstopp på Oslo S som følge av driftsproblemene i Oslo-tunnelen så langt i 2008, er det nødvendig å se på mulighetene for å forsere den planlagte innsatsen. Det gjelder både tiltak på kort sikt i 2008 og de langsiktige tiltakene som ligger til grunn for Jernbaneverkets NTP-forslag for perioden 2010-2019.

De hendelsene som har skjedd i det siste, forårsaker store problemer både for de reisende med jernbanen og for framføring av gods. Denne uheldige situasjonen bidrar også til å svekke tilliten til jernbanen som transportform. Jeg er svært opptatt av at det nødvendige fornyelsesarbeidet gjennomføres så raskt som mulig. Departementet har derfor tatt initiativ til at det umiddelbart etableres et prosjekt der Jernbaneverket, i samarbeid med de togselskapene som har størstedelen av trafikken i dette området, kommer fram til tiltak som kan bedre situasjonen på raskest mulig tid. Prosjektet skal rapportere direkte til Samferdselsdepartementet og ledes av deltakere med beslutningsmyndighet hos de involverte virksomheter. Jeg vil sørge for hyppig rapportering og oppfølging av at arbeidet pågår i tråd med formålet med prosjektet.

Jeg tillater meg til slutt å minne om at Fremskrittspartiet i sine alternative budsjetter de siste årene har foreslått å redusere bevilgningene til Jernbaneverkets investeringer, drift og vedlikehold med henholdsvis 1380 (2006), 1500 (2007) og 1500 (2008) millioner kroner i forhold til regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 724**Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Jan Sahl****Besvart 6. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Etter Lofaståpningen er fergesambandet Skutvik - Svolveværd videreført med en daglig seiling i en prøveperiode på ett år. En samlet opposisjon i Stortinget foreslo to daglige seilinger i sommerhalvåret. KrF er opptatt av at prøveperioden blir en virkelig prøve. En seiling daglig vil føre til så stor avvisning at prøven ikke blir reell. Prøveperioden må utvides til 2 år, med minst 2 daglige seilinger i sommerhalvåret. Korrespondanse med buss må gjenopprettes.

Vil samferdselsministeren bidra til en slik løsning?»

Svar:

Jeg viser til at det er en stor utfordring å få til tilfredstillende tilbud innenfor de tilgjengelige ressursene for de ferjesamband som er berørt av Lofast. Åpningen av Lofast har ført til behov for styrking av sambandet Bognes-Lødingen, samtidig som trafikk-

grunnlaget i sambandet Melbu-Fiskebøl har blitt mindre. Jeg kan derfor ikke tilrå en utvidelse av tilbudet i sambandet Skutvik-Svolveværd til to daglige seilinger i sommerhalvåret i prøveperioden. Det foretas en løpende evaluering av opplegget for Skutviksambandet og betjeningen av Skrova under prøveperioden, som det foreløpig er bestemt at skal vare ut 2008. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en ny vurdering når erfaringene om trafikkbevegelsene er kartlagt for 2008.

I opposisjonens forslag i Innst. S. nr. 13 (2007-2008) om to daglige seilinger i Skutviksambandet i sommerhalvåret var det for øvrig forutsatt at kostnadene ved et slikt tilbud skulle dekkes innenfor de tilgjengelige ressurser for de ferjesamband som er berørt av Lofast.

Dersom det kommer en henvendelse fra fylkeskommunen om å redusere tilbudet i andre samband for å styrke tilbudet i Svolveværd-Skutvik, vil jeg vurdere det.

SPØRSMÅL NR. 725**Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar****Besvart 11. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«I de siste 10 årene har det vært en dramatisk økning i antall jakthunder drept av ulv og andre rovdyr. Dette bidrar til å skape frustrasjon og utrygghet blant jegere og de som ferdes i skog og mark. Ulike tiltak vurderes for å øke tryggheten for jeger og hund. I Estland har man nå påvist at enkelte ulver er "hundevonde", og ved å ta ut disse har man redusert tap av jakthunder.

Er dette noe statsråden vil se nærmere på og vurdere for Norge?»

BEGRUNNELSE:

På følgende link: <http://www.jaktogfiske.info/index.asp?menuitem=35&docID=49438&docDetail=on> kan vi lese: Sonering, som vi har i Norge, går

ut på at enkelte områder skal ha etablerte ulverevir mens dette skal forhindres utenfor sonen når et minimumsantall årlige ynglinger blir registrert. Områder der forvaltningen har bestemt at det skal ikke være en fast ulvestamme bør i utgangspunktet være tryggere for jakt med hund enn i et ulverevir. Men ettersom ulvebestanden fortsetter å vokse, vil antallet ungdyr trekke ut av reviret, og medføre at det kan oppstå angrep på hund utenfor ulvesonen. Sonering i Norge i dag har som utgangspunkt å minske skader på beitedyr, ikke jakthunder.

Det kan være vanskelig å påvise at enkelte ulver er "hundevonde", men som linker viser; "I Estland har man påvist at problemulver eksisterer. Ved å fjerne slike dyr har man redusert antall ulveangrep på hunder betydelig. Det er viktig at myndighetene bestemmer kriteriene for definisjon av "problemulv",

og tillater at disse kan skytes for å redusere konflikter lokalt."

Svar:

Ulv er, på lik linje med bjørn og jerv, en fredet art etter viltloven. I tillegg er Norge gjennom Bern-konvensjonen forpliktet til å føre en forvaltning som sikrer en levedyktig ulvebestand. Gjennom rovviltforliket i Stortinget i 2004 er det tallfestet hvor store bestander vi skal ha av blant annet ulv. Bestanden ligger i dag betydelig under bestandsmålet på 3 helnorske ynglinger. Per i dag er det ikke dokumentert yngling av ulv i Norge i 2007.

Dessverre oppstår det av og til tilfeller der hund blir angrepet av rovvilt. Slike hendelser er svært uheldig, men gir ikke grunnlag for felling. Erfaring viser at det i hovedsak er alfdyrene, dvs. de reproduserende individene i en ulvebestand, som tar jakthunder. Dersom man skulle tillate felling av ulv som angriper hund, kan dermed situasjonen for ulv i Norge raskt bli kritisk.

Jakthund i bruk under lovlig jakt, lovlig trening eller jakthundprøver omfattes av erstatningsordningen, det vil si at det utbetales full erstatning til dyreeier når jakthund i bruk som nevnt blir drept eller skadet av rovvilt.

SPØRSMÅL NR. 726

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 10. mars 2008 av nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Svært mange familieeide bedrifter vil i de kommende årene gjennomføre eierskifte, noe som vanskeligjøres ved flere særnorske regler.

Hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre for å bedre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter med aktivt privat eierskap?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av eierskap i private, familieeide og ikke-familieeide, bedrifter i Norge. Dyktige eiere og ansatte som i samarbeid gjennomfører nødvendige og gode eierskifter og generasjonsskifter, begrenser omstillingskostnadene og legger til rette for verdiskaping og trygge arbeidsplasser. Dette er til beste for den enkelte, familier og samfunnet.

Regjeringen arbeider i dag på flere måter for å legge til rette for gode eierskifter, og vi har tatt flere initiativer som kommer i tillegg til den generelle økonomiske politikken som er avgjørende for verdiskapingen.

Regjeringen har fulgt opp Soria Moria-erklæringen om arveavgift. Arveavgiften på foretak eller foretaksandeler knyttet til eierandeler i små familieforetak kan nå betales rentefritt i av-drag over inntil syv år. Dette innebærer med dagens rentenivå en reduksjon i arveavgiften med om lag 10 prosent.

I skatte- og avgiftsproposisjonen for 2007–2008 heter det at "Regjeringen mener det er behov for å forbedre arveavgiften". Det arbeides nå med å ajour-

føre statistikken på arveområdet, slik at beslutningsgrunnlaget for mulige endringer skal bli bedre. Arvegiftsutvalget fremmet en rekke forslag i NOU 2000:9 Arveavgift. Regjeringen vil arbeide videre med arveavgiften, med sikte på at forslag om forbedringer kan vurderes i budsjettet for 2009.

Regjeringen arbeider for å tilpasse gebyrene til retningslinjene for gebyr- og avgifts-finansiering, og gebyrene er redusert i budsjettet for 2008. Vi arbeider også for å forenkle og derigjennom redusere næringslivets kostnader ved å etterleve regelverk, og i 2007 brukte norsk næringsliv 137 årsverk mindre enn året før på å fylle ut statlige skjema. Nedgangen tilskrives først og fremst økt bruk av elektronisk innrapportering, og det viser at satsingen på Altinn er riktig.

Regjeringen har gjeninnført ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Ordningen styrker mulighetene for videreføring av virksomhet gjennom eierskifte og etablering og utvikling av virksomhet i disse områdene.

Regjeringen fører en forutsigbar økonomisk politikk for gode generelle rammevilkår. Vi viderefører samarbeidslinjen, og vi fører en ansvarlig økonomisk politikk. Dette bidrar til en god utvikling i lønninger, priser, rente, valutakurs, og et inkluderende arbeidsliv. Dette og en aktiv næringspolitikk gjennom virkemiddelapparatet – Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet – bidrar til kunnskap, kompetanse, nettverk og kapital til dem som frambringer lønnsomme ideer til etablering og utvikling av virksomhet. Det

støtter opp om og bidrar til entreprenørskap, innovasjon og omstilling og derigjennom til verdiskaping og trygge og gode arbeidsplasser.

Nærings- og handelsdepartementet vurderer å

sette i gang en utredning for å kartlegge omfanget av og eventuelle problemer knyttet til eierskifte. Jeg har tatt sikte på at utredningen kan gjennomføres i løpet av 2008.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 7. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren oppdatere og bedre regelverket for norsk fondsbransje slik at denne bransjen kan hevde seg internasjonalt og bli en større eksportnæring for Norge?»

BEGRUNNELSE:

Ca. 1,4 millioner nordmenn har andeler i aksjefond, og fast spareavtale i aksjefond er en sterkt voksende spareform. Bare de siste fire år har norsk fondsbransje hatt en snittvekst på 30 prosent, og forvalter totalt 410 milliarder kroner. 142 milliarder kroner fra norske personkunder, 224 milliarder kroner for norske institusjonskunder og 44 milliarder kroner for utenlandske kunder (eksport).

Det er viktig med oppdatert regelverksutvikling fordi man bør stimulere til å bedre konkurransen i det norske sparemarkedet. Sterkt investorbeskyttende verdipapirfond må kunne hevde seg i konkurransen fra andre spareprodukter i det norske sparemarkedet.

Finanskomiteen var 26. februar 2008 i møte med Verdipapirfondenes forening. De hadde et ønske om å videreutvikle norsk fondsbransje som eksportnæring fra norsk jurisdiksjon. De kunne fortelle at noen få land konkurrerer hardere enn resten. Økende jurisdiksjonskonkurranse har medført jurisdiksjonslekkasje til de land som har politiske målsetninger om konkurransedyktig regelverk for UCITS-fond. Blant annet viser det seg at Irland og Luxembourg er i toppsjiktet her. Forvaltningskapital per 31.12.06 i Irland og Luxembourg 2 490 mrd Euro (39%), mens Europa for øvrig 3 870 mrd Euro (61%).

Norsk fondsbransje trenger oppdatert norsk regelverksutvikling for å kunne videreutvikle virksomheten under norsk flagg.

Svar:

Utviklingen i finansmarkedet, og den økte betydningen finansmarkedet har for husholdningene og

foretakene, skaper stadig nye og mer omfattende behov for regulering. Departementet legger generelt vekt på å ha et velutviklet og hensiktsmessig regelverk på hele finansmarkedsområdet. Det har vært en meget omfattende produksjon av nytt regelverk på finansmarkedet de senere år, bl.a. som følge av utviklingen i EØS-regelverket. Norske verdipapirfond er underlagt regler som i hovedsak følger EØS-regelverket, som svarer til EUs såkalte UCITS-direktiv fra 1985 med senere endringer.

Reglene for forvalterregistrering av andelseiere i verdipapirfond ble endret i 2006 for å gjøre det lettere for norske forvaltningsselskaper å selge fondsandeler i utlandet. Reglene om differensiering av forvaltningsgodtgjørelse ble endret i desember 2007. Jeg vil om kort tid legge fram forslag til lovgivning som åpner for etablering av såkalte spesialfond. Et utkast til lovregler om fusjon av verdipapirfond er på høring. Alle disse regelprosessene imøtekommer ønsker fra fondsbransjen.

Stortinget ga som kjent tirsdag 4. mars samtykke til godkjennelse av EØS-komiteens beslutning om å innlemme direktiv 2007/17/EF om samordning av lover og forskrifter om visse foretak for kollektiv investering i verdipapirer (UCITS-fond). Finansdepartementet har i brev 3. mars bedt Kredittilsynet vurdere, og utarbeide utkast til, nødvendige regelendringer for å gjennomføre disse nye EØS-forpliktelsene.

Departementet ga i januar i år Kredittilsynet i oppdrag å vurdere om det er behov for tiltak som kan bidra til forbedring av konkurransen og effektiviteten i det norske verdipapirfondsmarkedet. Jeg venter å få en redegjørelse om dette i løpet av våren 2008. Det er i denne sammenheng bl.a. viktig å vurdere informasjon fra fondsanalysebyrået Morningstar som tyder på at norske fondsforvaltere tar relativt høy godtgjørelse sammenlignet med avkastningen i fondene, jf. oppslag i Aftenposten 18. februar 2008. Det er viktig at ikke bransjen selv priser seg ut av det norske sparemarkedet eller hindrer "eksport" av andeler i nor-

ske verdipapirfond ved å ta for høye priser sammenlignet med konkurrenter i andre land.

Finansdepartementet ønsker å legge til rette for at vi i Norge skal ha en konkurransedyktig fondsbransje, og at denne bransjen skal bidra til konkurranse på sparemarkedet. Departementet har også invitert til, og legger vekt på å ha, en konstruktiv dialog med Verdipapirfondenes Forening.

Etter min mening er for øvrig gode økonomiske tider i Norge, og en balansert økonomisk utvikling som gir grunnlag for finanssparing, viktige rammebetingelser for norske fondsforvaltningsmiljøer. Veksten i den norske fondsbransjen de senere år, som det opplyses om i spørsmålet, tyder på at norske fondsforvaltere har gode rammebetingelser.

SPØRSMÅL NR. 728

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Anders Anundsen

Besvart 5. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Hva viser statsråden til når hun vil satse på forskning og høyere utdanning i nord når Regjeringen ikke viser vilje til å øke bevilgningene til universiteter og høyskoler?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Nordlys 25. februar ønsker ministeren for forskning og høyere utdanning å kjempe for mest mulig midler til forskning og utdanning i nord. Det ble varslet i en tale til årsmøtet i Troms SV.

Imidlertid har hvileskjæret innenfor høyere utdanning i budsjettet for 2007 og 2008 ført til dramatiske kutt blant annet i Universitetet i Tromsøs budsjett for 2008. Universitetsrektor Jarle Aarbakke varsler kutt på 40 millioner kroner i budsjettet for 2008 i henhold til NRK 08.12.2007. Han sier videre at det trengs mer penger for å opprettholde driften.

Universitetene og høyskolene er av de viktigste institusjonene for forskning og høyere utdanning, og vi vet at også Nord-Norge trenger et robust universitet og høyskoler for å klare å ligge i front på forskning og utvikling. Denne regjeringen har imidlertid svekket forskning og høyere utdanning ved å kutte i bevilgningene til universitetene og høyskolene.

Svar:

Jeg viser til brev datert 25. februar 2008 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Anders Anundsen vedrørende satsing på forskning og høyere utdanning i nord.

Bevilgningene til høyere utdanning og forskning har hatt en vekst i statsbudsjettet for 2008. I 2008 øker de samlede forskningsbevilgningene med nær 1,2 milliarder kroner til totalt 17,8 milliarder kroner.

Dette er en realvekst på om lag 3 prosent. I tillegg økte Fondet for forskning og nyskaping med 6 milliarder kroner til 66 milliarder kroner. Bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren økte med om lag 1,3 milliarder kroner, noe som er en realvekst på om lag 2 prosent.

Regjeringen har ambisiøse mål på utdannings- og forskningsfeltet. Jeg vil jobbe for å ha et utdannings-system og en forskningssektor som gjør oss i stand til å løse de utfordringene vi står overfor som samfunn. En helt avgjørende faktor er at vi har tilstrekkelig antall forskere. I 2008 er det derfor bevilget midler til 350 nye stipendiatstillinger og vi har etablert en ordning med nasjonale forskerskoler. Videre er det bevilget midler til utstyr og en satsing på universitetsmuseene.

Stortinget vedtok ved behandlingen av budsjettet for 2007 en reduksjon i bevilgningene til Universitetet i Tromsø med 22,7 millioner kroner som del av budsjettreduksjonen for universiteter og høyskoler. I 2008 er det vedtatt en samlet økning på ca 87,7 mill kroner for Universitetet i Tromsø. Dette tilsvarer en nominell vekst på ca 7,7 pst og en realvekst på om lag 3,4 pst. Veksten er knyttet til bl.a. universitetsmuseene, studieplasser og oppbygging av ny odontologitdanning. Universiteter og høyskoler er akademiske institusjoner med en sterk autonomi. Det betyr at de selv bestemmer intern fordeling av ressurser, intern organisering, faglig innhold i studiene og lignende. At Universitetet i Tromsø nå varsler et kutt på 40 millioner kroner må sees i denne sammenheng.

Regjeringen har igangsatt en rekke tiltak som støtter opp under Nordområdestrategien.

Det foreligger ikke en fullstendig oversikt over all nordområdelevant forskning, men

Norges forskningsråd anslår at om lag 510 milli-

oner kroner av midlene som kanaliseres gjennom Forskningsrådet gikk til nordområde relevant forskning i 2007. Polarforskningen har fått et løft fra og med 2007, med en bevilgning på over 320 millioner kroner over 4 år til norsk deltakelse i Det internasjonale polaråret. Det har blitt gjort store investeringer i infrastruktur på Svalbard de siste årene. For å styrke bruken av denne, bevilges det bl.a. midler til stipender for å dekke merkostnader ved forskning på Svalbard gjennom Norges forskningsråd, 1,7 millioner kroner for 2008. Hva gjelder den totale bevilgningen til forskning på Svalbard gjennom Forskningsrådet, er rådet i ferd med å kartlegge denne og vil ha en oversikt klar i løpet av de neste månedene.

For å fremme samarbeid og styrke satsingen på energirelaterte fag i nord ble det bevilget 3 millioner kroner til EnergiCampus Nord i 2008. I tillegg ble det bevilget 3 millioner kroner til nordområdestipendordningen. Dette er en ordning som finansieres av Utenriksdepartementet, i første omgang for tre år (2007–2010), og som tilbyr stipender for studenter fra Russland, USA og Canada som studerer ved nordnorske læresteder. Det er videre bevilget 4,5 millioner kroner til Arktisk universitet. I tillegg har Regjeringen i perioden 2006–2007 bevilget i overkant av 6 millioner kroner til Barentsinstituttets virksomhet.

Størrelsen på bevilgning for 2008 er enda ikke avklart.

Det er bevilget 4,7 mill. kroner til vitenskapelig utstyr til fiskeriforskning ved Høgskolen i Bodø i 2008. I forbindelse med fullføringen av samisk vitenskapsbygg er det for 2008 bevilget 15,7 millioner kroner i utstyrsmidler til Samisk Høgskole.

Våren 2008 ble det mest moderne anlegget i verden for å måle og analysere nordlyset på Svalbard åpnet. Observatoriet, som eies av Universitetssenteret på Svalbard, vil være kjernen i norsk og utenlandsk nordlysforskning. Det er bevilget 2,5 millioner kroner i husleiemidler til tiltaket.

Jeg viser for øvrig til den overordnede omtalen av oppfølgingen av nordområdestrategien i Utenriksdepartementets St.prp. nr. 1 (2007–2008).

2008-budsjettet innebærer en vekst i bevilgningene til forskning og høyere utdanning, og er således et viktig skritt på veien for å nå Regjeringens ambisiøse mål slik de er formulert i Soria Moria-erklæringen. Universitetene og høyskolene er avgjørende for å nå disse målene. Jeg vil derfor arbeide for at universiteter og høyskoler har rammebetingelser som gjør dem i stand til å sikre en videre utvikling i tråd med Regjeringens mål.

SPØRSMÅL NR. 729

Innlevert 28. februar 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 6. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I bladet Kapital nr. 3 d.å. beskrives et graverende forhold der Ullevål universitetssykehus er blitt svindlet for store beløp av selskapet Persontransport Norge. Etter at svindelen ble oppdaget, nekter Ullevål universitetssykehus å avslutte samarbeidet med selskapet, og å anmelde forholdene, til tross for at det er oppdaget andre graverende forhold som juks med rekvisisjoner, dobbelt-fakturering, forsinkelser overfor pasienter og dårlig bemanning.

Kan statsråden akseptere at Ullevål fortsetter samarbeidet med dette foretaket?»

BEGRUNNELSE:

I artikkelen i Kapital vises det til at Ullevål Universitetssykehus nylig har inngått en ny avtale med Persontransport Norge, til tross for at det er avslørt

alvorlige, sannsynligvis straffbare, svindelforhold og andre forhold som er uakseptable i forhold til den typen virksomhet dette firmaet driver. En tidligere ansatt i selskapet sier til Kapital at det jukses med alt fra transportrekvisisjoner til manglende piggdekkavgift på bilene. Det påstås at enkeltturer er blitt fakturert som både to og tre turer og at forsinkelser, som ifølge avtalen skal belastes firmaet, aldri blir rapportert. Det beskrives også forhold som går på elendig sikkerhet for passasjerene og at administrerende direktør i selskapet ikke har løyve, noe som kreves for å drive et pasienttransport selskap. Administrerende direktør Tove Strand har ifølge Kapital nektet å uttale seg om saken, mens avdelingsdirektør Jostein Svendsen ved Ullevål sykehus sier at det er inngått et kompromiss med selskapet. Ifølge Kapital finnes en rekke andre tilsvarende selskaper som ville kunne utføre de oppdragene Persontransport Norge nå har avtale med Ul-

levål universitetssykehus om. Det burde være en selvfølge, dersom fremstillingen i Kapital er korrekt, at avtalen blir kansellert og forholdene blir anmeldt.

Svar:

Jeg mener at alle offentlige virksomheter som gjennomfører anskaffelser skal ha et fokus på potensielle leverandørers overholdelse av juridiske, faglige og etiske krav, og selvfølgelig overholde regelverket i slike spørsmål. Dette innebærer blant annet at leverandører skal avvises hvis oppdragsgiver kjenner til at det foreligger en rettskraftig dom knyttet til bedrageri osv.

Når det gjelder denne konkrete saken som blant annet var omtalt i bladet Kapital, så har jeg fått en kort redegjørelse fra Helse Sør-Øst RHF om håndteringen av denne.

Ullevål Universitetssykehus HF fikk i månedsskiftet november/desember 2007 opplysninger fra bladet Kapital om at firmaet Persontransport Norge AS hadde drevet omfattende juks i sin utøvelse av pasienttransport for rullestolbrukere i Oslo. Kilden ble oppgitt å være en tidligere ansatt i selskapet som nå jobber hos en konkurrent. Videre fikk Ullevål Universitetssykehus HF navn på to pasienter som angivelig skulle vært kjørt sammen, mens det ble fakturert for to turer.

Persontransport Norge AS har kjørt rullestolpasienter til og fra behandling i Oslo på vegne av Ullevål Universitetssykehus HF siden 2005. Høsten 2007 hadde Ullevål Universitetssykehus HF denne kontrakten ute på anbud i medhold av lov om offentlige anskaffelser, og ny kontrakt var nylig inngått da Ullevål Universitetssykehus HF mottok tips om juks.

Etter å ha truffet tiltak som hindrer denne type feilfakturerer, foretatt en omfattende granskning og vurdert foreliggende dokumentasjon, valgte Ullevål Universitetssykehus HF en løsning med opprydding hvor Persontransport Norge AS måtte betale tilbake det beløp som var feilfakturert. Helseforetaket har videre opplyst at de er kjent med at enkeltpersoner hos Persontransport Norge AS har fått en disiplinær reaksjon. Sentralt i vurderingen hos helseforetaket var hensynet til pasientene som sto i fare for å miste et meget viktig tilbud. Det var viktig å skåne brukerne for kaos i tilfelle sykehuset skulle stå uten transporttilbud.

Ullevål universitetssykehus HF har uttrykt at på generelt grunnlag så ville det normalt ha vært naturlig å anmelde slike forhold. Bakgrunnen for at en valgte å rydde opp i forholdet til Persontransport AS direkte uten å gå til anmeldelse, var at styret i Persontransport AS umiddelbart tok ansvar og betalte tilbake feilfakturert beløp.

SPØRSMÅL NR. 730

Innlevert 29. februar 2008 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar

Besvart 10. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«12. februar i år lanserte statsråden en tiltakspakke for rimelig kraft til industrien. Ett av tiltakene var "å oppfordre industrien til å samarbeide om kraftproduksjon". NRK tolket dette til å bety fortsatt privat eierskap i vannkraft. En slik formulering vil i tilfelle være i strid med Regjeringens hjemfallspolitikkk.

Kan statsråden bekrefte at fortsatt eierskap i vannkraftproduksjon vil være en del av tiltakspakken for å sikre industrien rimelig kraft?»

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av vilkårene for kraftintensiv industri i Norge. I tråd med Soria Moria-erklæringen arbeider Regjeringen for at denne in-

dustrien skal ha langsiktige og konkurransedyktige samlede rammevilkår.

For å nå målet om å fortsatt ha en sterk kraftforedlende industri i Norge, er det tre forhold som er viktige: kraftpriser, gode generelle rammevilkår og langsiktige rammevilkår. Jeg orienterte om min skisse til tiltaksplan for kraftintensiv industri under interpellasjonsdebatten i Stortinget 12. februar.

Jeg samarbeider med representanter for partene i arbeidslivet om utdyping og konkretisering av tiltakene.

Et av elementene som inngår i min skisse til tiltaksplan er en oppfordring til industrien. Industrien i Finland og Frankrike samarbeider om industrielle løsninger på kraftsida. Olje- og energidepartementet

har, sammen med en delegasjon fra blant andre LO og NHO, sett nærmere på de samarbeidsløsningene finsk og fransk industri har valgt. Industrien i Norge kan dra lærdom av industrien i disse landene, og samarbeide om å bygge ut eller kjøpe inn kraft dersom de mener at dette er hensiktsmessig. Hvis industrien kommer opp med konkrete forslag, vil selvsagt Regjeringen vurdere om staten skal gå inn som partner, forutsatt at industrien selv mener at dette er ønskelig.

Hjemfallssaken og industrikraft er to separate saker. I min orientering for Stortinget den 12. februar kom jeg ikke inn på Regjeringens hjemfallspolitik. Regjeringen arbeider nå med en oppfølging av den provisoriske anordningen om offentlig eierskap til vannkraften som ble vedtatt i august. Regjeringen skal legge fram en lovproposisjon for Stortinget i inneværende sesjon. Jeg har derfor ingen ytterligere kommentarer til hjemfallssaken nå.

SPØRSMÅL NR. 731

Innlevert 29. februar 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 6. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I den trondheimsbaserte avisen Byavisa har vi i den senere tid kunnet lese om en kvinne som har varslet om svært alvorlige hendelser og brudd på pasientrettighetsloven ved et sykehjem. Fylkeslegen innhentet kun opplysninger fra enhetslederne, og den tidligere sykehjemsarbeideren har nå valgt å politianmelde saken da hun mener at fylkeslegen ikke har fulgt opp på en forsvarlig måte.

Mener statsråden at fylkeslegen har håndtert saken på en god måte, eller vil statsråden foreta seg noe i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

I politianmeldelsen som ble sendt til Sør-Trøndelag politidistrikt mandag 25.02, står det ifølge Byavisa Trondheim at beboerne er overlatt til seg selv natta igjennom. Hvis de våkner opp etter mareritt, ukontrollert vannlating eller andre årsaker, blir de ofte liggende alene i mørket, uten å komme i kontakt med personalet. Flere av de innelåste beboerne er ifølge kvinnens uttalelse til avisen heller ikke i stand til å bruke taletelefonen.

Hun sier også at selve grunnen til at beboerne var innelåst, var å ha kontroll på dem, slik at de rakk over de andre beboerne og diverse pålagte arbeidsoppgaver. På grunn av lite helsepersonell var dørene låst helt til dagvakt kom. Å låse inn pasienter under nattskiftet, uten samtykke fra fylkeslegen, var regelen, - ikke unntaket.

Fylkeslegen har kun innhentet opplysninger om saken fra enhetslederne, som i realiteten driver egen-

kontroll - og fylkeslegen sier videre at på nåværende tidspunkt er det ikke mulig å avdekke saken bedre.

Ifølge avisen mener den tidligere sykehjemsarbeideren at årsaken til at det systematisk har skjedd alvorlig brudd på pasientrettighetsloven er ressursmangel. Hun sier også at hun nå har anmeldt saken slik at de ansatte og ledere blir innkalt til avhør med politiet. Hun håper også at anmeldelsen av forholdene vil gi en avklaring på hvem som er ansvarlig for lovbruddene.

Hun har også varslet om "datafeil" som har ført til at ansatte ved sykehjemmet har hatt tilgang til pasientjournaler for store deler av pasientene registrert i databasen (les Gerica) for hele kommunen, og ikke bare pasientene på egen avdeling. Dette er et alvorlig brudd på personvernloven. Man leser stadig om alvorlige hendelser ved sykehjem, og selv om ansvarsforholdene burde være klare, gjentar historiene seg, noe som etter undertegnedes syn er helt uakseptabelt.

Svar:

Ifølge lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten skal helsetilsynet i fylket føre tilsyn med alt helsevesen og alt helsepersonell i fylket. Statens helsetilsyn har det overordnede tilsyn med helsetjenesten i landet. Jeg vil peke på at saker kan bringes inn for Statens helsetilsyn som overordnet instans til vurdering. Jeg ber om forståelse for at jeg som helse- og omsorgsminister ikke kan ta stilling til den konkrete saken. Jeg begrenser meg derfor til å redegjøre for regelverk og saksbehandling.

Helsepersonelloven § 4 bestemmer at helsepersonellet skal opptre "faglig forsvarlig" og yte "om-

sorgsfull hjelp". I dette ligger det blant annet at helsepersonellet bør innrette pasientenes tilbud og behandling etter det som er alminnelig anerkjent i fagmiljøet. Det at pasientene har mulighet til å varsle eller kontakte helsepersonellet, er i dag noe pasienter naturlig forventer.

Begrensninger av pasienters bevegelsesfrihet krever i utgangspunktet samtykke. Helsepersonellet må legge til rette for at den enkelte i størst mulig grad kan få beholde sin rett til selv å ta beslutninger. I enkelte situasjoner kan det likevel være nødvendig å holde beboere igjen på sykehjemmet med tvang, for eksempel ved å låse dører. Slik tvang er i dag bare forsvarlig og lovlig dersom det foreligger nødrettsgrunnlag som beskrevet i straffeloven § 47. Ressursmangel er ikke et lovlig grunnlag for innlåsing.

Ved behandling av Ot.prp. nr. 64 (2005-2006) Om lov om endringer i pasientrettslova og biobanklova (helsehjelp og forskning – personar utan samtykkekompetanse) sluttet Stortinget seg til å gi pasientrettighetsloven et nytt kapittel 4A.

Om tvangshjemmelen sies blant annet følgende i odelstingsproposisjonen s. 46 og 47:

"Det er i første rekke i primærhelsetenesta, og særleg i tenesteytinga til demente, det har vore spurt etter ei rettsleg regulering av tilbakehalding. Ein typisk situasjon er at pasienten på grunn av desorientering og minnesvikt forvillar seg ut med fare for å komme til skade i trafikken. Eit anna døme er at pasienten

kan komme alvorleg til skade, eller i verste fall forkomast, fordi han eller ho ikkje er i stand til å finne vegen tilbake til institusjonen eller oppsøkje hjelp. [...] Det er berre utgangsdører og dører mellom avdelingar som kan haldast låste. Pasientar kan ikkje med grunnlag i dette forslaget haldast tilbake (isolerast) på eigne rom."

Jeg tar sikte på å sette bestemmelsene i pasientrettighetslovens nye kapittel 4A i kraft 1. januar 2009.

Ifølge brevet fra stortingsrepresentanten har kvinnen også varslet om "datafeil" som har ført til at ansatte ved sykehjemmet har hatt tilgang til pasientjournaler for store deler av pasientene registrert i databasen for hele kommunen, og ikke bare pasientene på egen avdeling. Til dette vil jeg bemerke at helsepersonell etter helsepersonelloven er underlagt strenge regler om taushetsplikt. Kommunen skal ifølge kommunehelsetjenesteloven § 1-3 c "planlegge, organisere og legge til rette for" at helsepersonellet kan oppfylle lovens krav. Kommunen har derfor et ansvar for at journalsystemene er innrettet slik at taushetsplikten kan overholdes. For øvrig kan det nevnes at Stortinget nå har til behandling Ot.prp. nr. 25 (2007-2008) Om lov om endringer i helsepersonelloven og helseregisterloven, hvor det foreslås et uttrykkelig lovforbud mot urettmessig tilegnelse av helseopplysninger (snoking).

SPØRSMÅL NR. 732

Innlevert 29. februar 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy

Besvart 13. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Jenter helt ned til 12 års alder får i dag utskrevet p-piller på helsestasjoner, uten at foreldre blir gitt informasjon eller kontaktet. Leger som skriver ut pillene, sier de ikke opplyser om dette fordi taushetsplikten gjelder.

Mener statsråden at p-piller kan skrives ut til barn under den seksuelle lavalder uten at foreldre informeres?»

BEGRUNNELSE:

Etter min mening frarøves foreldrene muligheten til å utøve sitt foreldreansvar i en sårbar fase av et

barns liv. En skolelege vil i mindre grad kunne vite om tidlig seksuell aktivitet hos et barn kan være et "rop" om å bli sett, om å få bekreftelse på noe barnet sliter med.

Det er heller ikke sikkert at barn i denne alderen kjenner egen familiehistorie, om for eksempel kvinner i familien har fått blodpropp i tidlig alder som følge av p-pillebruk.

Hovedregelen når det gjelder helsehjelp er at det for barn mellom 12 og 16 år skal gis informasjon både til barnet og foreldrene, og hovedregelen er at barnet samtykker til helsehjelp sammen med foreldrene.

Det kan gjøres unntak under noen forutsetninger.

I forarbeidene til pasientrettighetsloven er det angitt at en slik grunn kan være rådgiving om seksualitet og om prevensjon. Slik jeg ser det, er det stor forskjell på å gi barnet informasjon om prevensjon og det å gi p-piller uten at foreldre informeres.

Svar:

Jeg forstår representanten Dåvøys spørsmål dit hen at det bes avklart hvorvidt gjeldende regelverk åpner for at p-piller kan skrives ut til barn under den seksuelle lavalder uten å informere foreldrene. Jeg vil innledningsvis bemerke at verken pasientrettighetsloven eller annen lovgivning regulerer dette spørsmålet eksplisitt. Hvorvidt det er slik adgang, vil dermed måtte vurderes i forhold til det regelverk som generelt gjelder for informasjon og samtykke ved helsehjelp til barn.

Som representanten viser til, er hovedregelen for barn under 16 år at det skal gis informasjon om helsehjelp til både barnet og foreldrene, jf. pasientrettighetsloven § 3-4 første ledd. I bestemmelsens andre ledd fremgår det imidlertid at opplysninger ikke skal gis til barnets foreldre eller andre med foreldreansvar, når barnet av grunner som bør respekteres, ikke ønsker dette.

Dersom barn mellom 12 og 16 år kontakter helsetjenesten og ber om veiledning, råd og informasjon knyttet til helse spørsmål, åpner bestemmelsen for at helsepersonell kan unnlate å varsle barnets foreldre dersom barnet ønsker dette. Hvorvidt helsepersonell skal etterkomme barnets ønske om ikke å informere foreldrene, vil måtte vurderes konkret. Det vil her legges vekt på hva slags helse spørsmål det er snakk om og den faglige vurdering av den (lege) som forskriver dette. Slik jeg ser det vil et unntak fra loven bare kunne benyttes etter en grundig vurdering fra helsepersonellens side av barnets argumenter, og den aktuelle helsetilstand barnet oppsøker hjelp for. Og det går klart fram at dette skal være unntak fra den generelle bestemmelsen. Forhold som er knyttet ved iverksetting av tiltak, herunder behandlingsresultat må også vurderes.

Når det gjelder retten til å samtykke til helsehjelp, er dette regulert i pasientrettighetsloven kapittel 4. Av § 4-3 første ledd bokstav b) fremgår at mindreårige etter fylte 16 år kan samtykke til helsehjelp, med mindre unntak er gjort i lov, eller noe annet følger "av tiltakets art". I forarbeidene er det vist til at det kan tenkes helseanliggender som bør ligge under en normalt utviklet ungdoms rådgivningssfære også før fylte 16 år. Motsatt er det også vist til at det kan tenkes eksempler på avgjørelser som ikke bør kunne tas før myndighetsalder er oppnådd.

Slik jeg vurderer det, åpner dagens regelverk for at barn under 16 år kan samtykke til helsehjelp, uten at foreldrene skal informeres og samtykke til dette.

Jeg understreker imidlertid at dette vil måtte avgjøres etter en konkret vurdering hvor man blant annet må legge vekt på barnets alder, hva slags helsehjelp det er snakk om, om det er snakk om irreversible inngrep eller risikofylt behandling, hvilken begrunnelse barnet har for å ikke innhente foreldrenes samtykke mv.

Når det konkret gjelder barn ned mot 12-årsalder, antar jeg at det bare helt unntaksvis vil være aktuelt å gi p-piller uten at foreldrene er informert og har samtykket. Når barnet er så ungt, må foreldrene kunne sies å ha en legitim interesse i å bli gjort kjent med om barnet bruker p-piller. Selv om det skjer sjelden, kan p-piller ha bivirkninger, noe som kan være av betydning for om foreldrene ville samtykket til slik bruk. I forlengelsen av dette må det også kunne sies at foreldre har en legitim interesse i å bli gjort kjent med at barn under den seksuelle lavalder har et aktivt seksualliv. Jeg viser også til at foreldrene vil kunne gi helsepersonellet relevant helseinformasjon før barnet eventuelt starter med p-piller, for eksempel informasjon om tilfeller av blodpropp/trombose i familien.

Jeg tror derfor at dagens regulering som åpner for at det etter en konkret helhetsvurdering kan gjøres unntak fra lovens hovedregler, er egnet til å håndtere unntakssituasjoner, fremfor regelverk som fastsetter absolutte aldersgrenser som ikke åpner for konkret skjønnsutøvelse.

Det reseptbaserte legemiddelregistret som for noen år tilbake ble etablert ved Nasjonalt folkehelseinstitutt, gjør det mulig å hente ut informasjon om den faktiske forskrivningen av resept på p-piller til jenter under 16 år. Jeg vil understreke at tall fra dette registeret viser at det er et lite antall jenter under 16 år som får resept på p-piller hos fastlegen eller hos lege på helsestasjonen. Tallene viser at det i 2006 var ca 0,7 per 1000 jenter i alderen 12 år, 3,5 per 1000 i alderen 13 år, 11,5 per 1000 i alderen 14 år og 55 per 1000 jenter i alderen 15 år. Vi vet også fra undersøkelser av norske ungdommers seksualvaner at det er et mindretall av ungdom under 16 år som samleiederbuterer.

Reseptregisteret gir oss ikke opplysninger om hvilken informasjon som blir gitt til foreldrene i tilfeller der det forskrives p-piller til jenter under 16 år, og vi har derfor ikke systematisk oversikt over hvor ofte foreldrene faktisk er informert om en slik forskrivning. De tilbakemeldinger vi får fra helsesøstre og jordmødre som gjennomfører obligatoriske etterutdanningskurs i samliv, seksualitet og prevensjon, tyder imidlertid på at det i mange tilfeller er mødrene som henvender seg til helsestasjonen for å få forskrevet p-piller til døtrene når de er under 16 år.

Til slutt vil jeg understreke at enkelte av de jentene som debuterer seksuelt før de er fylt 16 år, kan være i en sårbar livssituasjon. Det er viktig at helsetjenesten i slike tilfeller har mulighet til å ivareta be-

hovet for veiledning og tilgang på prevensjon, selv om det i noen tilfeller betyr at foreldrene ikke blir informert. I slike situasjoner vil det være avgjørende viktig at helsetjenesten aktivt søker å hjelpe disse og

gjennom andre tiltak og at de har en bred tilnærming til forebygging av negative konsekvenser som følge av deres sårbarhet.

SPØRSMÅL NR. 733

Innlevert 29. februar 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 11. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Det vises til statsrådets svar på Dokument nr. 15 (2007-2008), Spørsmål nr. 664, datert 14.02.2008. Statsråden legger til grunn i sine beregninger at bioetanol og biodiesel skal gi henholdsvis 72,5 og 90,0% kutt i CO₂-utslipp. Regjeringen stiller likevel ikke krav om at biodrivstoff solgt i Norge skal kunne dokumentere dette. Dette reduserer sannsynligheten for måloppnåelse betydelig.

Vil statsråden ta initiativ til at biodrivstoff solgt i Norge skal kunne dokumentere CO₂-kutt i tråd med statsrådets forutsetninger?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med biodrivstoff kommer det nå stadig nye rapporter om uheldige konsekvenser ved den økte bruken av biodrivstoff. De siste ukene har NRK og andre medier flere ganger meldt om advarsler fra FN om at økte matvarepriser, som i betydelig grad skyldes økt bruk av biodrivstoff, slår svært negativt ut for verdens fattige.

I arbeidet med å kutte CO₂-utslipp er det viktig at man benytter samfunnets ressurs på en målrettet og effektiv måte. Tiltak bør gjøres der man får størst langsiktig effekt.

Dersom statsråden skal være sikker på at det er sammenheng mellom anslåtte og faktiske CO₂-kutt fra bruk av biodrivstoff, må det settes krav om et gitt CO₂-kutt til grunn for hver liter bioetanol eller biodiesel som oljeselskapene skal blande inn i bensin og diesel som følge av det nye omsetningspåbudet. Kravet må komme i tillegg til annen bærekraftsertifisering. Det er ingen grunn til å tro at klimavennlig biodrivstoff vil komme av seg selv.

Ved lavere klimaeffektivitet enn de opprinnelige kalkylene vil også tiltakskostnadene per tonn redusert CO₂ skyte kraftig i været. I en mer realistisk situasjon, hvor biodrivstoff gitt en 20% CO₂-forbedring i forhold til fossilt drivstoff, vil den reelle tiltakskost-

naden per tonn CO₂ øke fra de anslåtte 1200 til 6000 kroner per tonn CO₂. Klimagevinsten kan også bli langt lavere. Det finnes en rekke klimatiltak, også i transportsektoren i Norge, som er langt billigere og viktigere enn dette.

Når disse problemene kommer på toppen av uheldige konsekvenser for matproduksjon og biologisk mangfold, er det mye som taler for å utsette hele biodrivstoffsatsingen til bedre råvarer er etablert.

Svar:

I spørsmålet vises det til mitt tidligere svar på spørsmål nr. 664, som besvarer et konkret spørsmål om tallgrunnlaget for Statens forurensningstilsyns beregninger av mulige klimagassbesparelser ved økt bruk av biodrivstoff i Norge. Det er presisert at dette er et felt som er i sin startfase, også internasjonalt. Ny kunnskap kan endre beregnede klimagassreduksjoner i forhold til tallene vi har brukt og bruker i dag.

Forskriftsforslaget om omsetningskrav for biodrivstoff har vært på høring, med frist 7. februar for høringsmerknader. Parallelt med dette har Statens forurensningstilsyn utarbeidet forslag til rapporteringssystem for biodrivstoff, som har vært på bred foreleggelse hos berørte parter, med frist for innspill 21. februar. Disse ulike innspillene vil bli sammenstilt og videreformidlet fra Statens forurensningstilsyn til Miljøverndepartementet i løpet av våren, sammen med Statens forurensningstilsyns vurdering og anbefalinger. Statens forurensningstilsyn vil da også ta hensyn til oppdaterte tall på området og de seneste utviklingene internasjonalt. Spørsmålet om rapporteringskrav eller andre typer krav vil bli vurdert i den sammenheng.

Jeg vil da komme tilbake til Stortinget både med ytterligere og oppdaterte tall, og med bredere synspunkter på de spørsmål representanten Solvik-Olsen reiser i spørsmålets begrunnelse.

SPØRSMÅL NR. 734**Innlevert 29. februar 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 7. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren tillate at Skatteetaten innhenter stjålne opplysninger fra andre land for å sjekke om norske statsborgere har penger i land med lavere skatt enn Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det spekuleres i en rekke medier om den norske Skatteetaten skal være på jakt etter listene med navn på kunder som har bankkonti i Liechtenstein-banken LGT. Listen er stjålet av en utro ansatt i banken, som er solgt videre til tyske myndigheter.

Blant annet har den danske skatteministeren uttalt at det er moralsk problematisk å belønne en forbryter for stjålne opplysninger, slik Liechtenstein-listen har kommet på avveie.

Liechtensteins kronprins (som er fungerende statsoverhode) mener tyske myndigheter har brukt ulovlige metoder, og anklager tyskerne for å ødelegge vennsforholdet mellom landene. Han understreker at Liechtenstein vil forsvare bankenes (og dens kunders) rett til hemmelighet. Kronprinsen anklager samtidig Tyskland for å ha det verste skattesystemet i verden, og mener at Tyskland ikke løser sine skatteproblemer ved å angripe Liechtenstein. De bør heller bruke skattebetalernes penger på å få orden i eget skattesystem enn å betale mellom 32 - 40 millioner for stjålne opplysninger.

Svar:

Spørsmålet dekker i utgangspunktet forskjellige og også hypotetiske typetilfeller, og det kan derfor ikke besvares generelt. Jeg vil derfor begrense meg til å kommentere min holdning til den konkrete saken som foranleder spørsmålet.

Skattedirektoratet har gjort det offentlig kjent at de ut fra den spesielle situasjonen som foreligger i denne konkrete saken vil ta kontakt med tyske myndigheter med sikte på å innhente nærmere informasjon. Dette er en beslutning jeg støtter fullt ut. Det dreier seg her om allerede avdekkede kontoopplysninger om et bestemt antall utlendingers investeringer i en bank i Liechtenstein. Dette er opplysninger som på grunn av Liechtensteins lovgivning om hemmelighet av bankopplysninger, har vært beskyttet fra innsyn fra nasjonale og internasjonale skattemyndigheter. I likhet med de fleste EU- og OECD-land er

Norge en sterk motstander av bankhemmelighet og Norge arbeider i ulike internasjonale fora aktivt for avvikling av slik lovgivning og for større åpenhet og et bedret internasjonalt avtalegrunnlag for informasjonsutveksling mellom stater. Dette er tvingende nødvendig for å motvirke kapitalflukt og skatteunndragelser, men også for å bekjempe andre former for kriminalitet, som for eksempel hvitvasking, korrupsjon og terrorfinansiering.

I den konkrete saken har tyske myndigheter betalt en tidligere bankansatt for å få tilgang til informasjonen. Gjennom media er det fremkommet opplysninger om at tyske myndigheter skal ha tilgang til kontoopplysninger om 1400 utlendinger, hvorav 600 skal være tyskere, og at Tyskland skal være villig til å dele informasjonen med andre land. I følge media har flere land allerede kontaktet tyske myndigheter, eller på annen måte skaffet seg tilgang til de opplysninger som gjelder egne borgere. Etter mitt syn er det både riktig og viktig at Skattedirektoratet i denne saken ber om å få tilgang til eventuell informasjon som tyske myndigheter måtte være i besittelse av om norske borgere.

Det ikke lovstridig å motta informasjonen. At den er frembrakt ved en tidligere ansatts videreføring av taushetsbelagte opplysninger (mot betaling fra en annen stat), er noe man i det konkrete tilfellet vil måtte avveie mot den potensielle nytteverdien av opplysningene og omstendighetene for øvrig. Det er flere forhold ved denne saken som støtter opp om Skattedirektoratets beslutning. Det dreier seg om informasjon som kan bidra til å avdekke betydelige skatteunndragelser og andre alvorlige straffbare forhold. Vesentlig er også at lovverket som legitimerer hemmeligholdet av opplysningene i seg selv er uetisk og strider mot fundamentale prinsipper som vårt samfunn baserer seg på.

Etter mitt syn er det naturlig at dette innvirker på hvordan skattemyndigheten velger å forholde seg til relevant ligningsinformasjon som gjøres tilgjengelig fra ulike kilder.

Det hører med til dette bildet at Liechtenstein har vist seg svært lite innstilt på å myke opp sin lovgivning om bankhemmelighet, og legge til rette for et internasjonalt avtaleverk om utveksling av skatteopplysninger. Dette er synliggjort gjennom OECDs mangeårige arbeid mot skadelig skattekonkurranse, som Norge støtter fullt opp om og deltar aktivt i. Liechtenstein er i dag ett av tre land som fortsatt stiller seg helt avvisende til å samarbeide om økt åpen-

het og til å inngå avtaler med andre land om utveksling av skatteopplysninger.

Jeg vil videre fremheve at Skattedirektoratets beslutning gir et viktig signal om at en fra norsk side er

svært opptatt av å bekjempe skatteunndragelser og annen kriminell atferd som bankhemmelighold og manglende informasjonsutveksling kan gi grobunn for.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 7. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Det vises til brevene fra Fiskebåtredernes Forbund og Norsk Sjømannsforbund datert 24. januar 2006 og 6. september 2006 om regelverket for fiskerfradrag og sjømannsfradrag. Ulike ordninger medfører i dag konkurransevridning mellom skipsfart og fiskeri i kampen om arbeidskraft.

Vil Finansdepartementet harmonisere regelverket for retten til fiskerfradrag og sjømannsfradrag, hva er provenyvirkningen av en slik harmonisering og hvilken begrunnelse har departementet for eventuell forskjellsbehandling i dagens regelverk?»

BEGRUNNELSE:

I et brev fra Fiskebåtredernes Forbund av 27. februar 2008 til Finansdepartementet fremkommer det at to brev (av 24. januar 2006 og 6. september 2006) til Finansdepartementet står ubesvart.

I brevet av 27. februar 2008 fremkommer det også at Fiskebåtredernes Forbund og Norsk Sjømannsforbund har bedt om at regelverket for retten til fiskerfradrag og sjømannsfradrag harmoniseres.

Fiskebåtredernes Forbund viser til veiledningene knyttet til sjøfolk og fiskere i skatteetatens Lignings ABC, og det konstateres at reglene på et viktig punkt er mer liberalt for sjøfolk enn for fiskere. Det sies videre at:

"Fiskebåtredernes Forbund vil vise til at stort sett hele havfiskeflåten og den større kystflåten har blitt tvunget til å innføre en 1 - 1 ordning for store deler av mannskapet for å kunne konkurrere om arbeidskraften med den ekspanderende og statsstøttede (nettolønnsordning) offshoreflåten. Dette fører til at mannskapet

i enkelte fartøygrupper på grunn av kvotesituasjonen eller andre forhold av og til ikke oppfyller kravet til 130 dagers driftstid, og dermed mister retten til fiskerfradrag.

Dette skjer til tross for at mannskapet ikke selv har mulighet til å bestemme hvor mange dager de er i aktivt fiske, og til tross for at tariffavtalen innebærer at fiskerne står til disposisjon for rederiet gjennom hele året. I gjennomsnitt vil også disse fiskerne normalt oppfylle kravet til 130 dagers driftstid. Fiskebåtredernes Forbund mener at dette er sterkt urimelig, og fører til at fiskeflåten får ytterligere en ulempe i den stadig sterkere konkurransen om den kvalifiserte arbeidskraften."

Fiskerinæringen opplever generelt at konkurransesituasjon om arbeidskraft er vanskelig som følge av sterkt konkurransevridende nettolønnsordninger for skipsfarten, særlig offshore-næringen. Regjeringen valgte likevel ikke å øke fiskerfradraget i budsjettet for 2008.

Svar:

Finansdepartementet har mottatt et brev av 24. januar 2006 fra Fiskebåtredernes forbund og et brev av 6. september 2006 fra Fiskebåtredernes Forbund og Norsk Sjømannsforbund.

Finansdepartementets har i et foreløpig svar av 7. juni 2007 til de to forbundene varslet at departementet vil komme tilbake med et mer utførlig svar på et senere tidspunkt. Arbeidet med denne saken har imidlertid trukket noe ut i tid, slik at det er ennå ikke sendt et fullstendig svar. Departementet vil vurdere saken med sikte på en avklaring i forbindelse med et kommende budsjettopplegg.

SPØRSMÅL NR. 736**Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg****Besvart 11. mars 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Mange skoler har til nå nytt godt av ordningen med miljøarbeidere dekket av statlige midler. I budsjettet for 2008 ble ordningen med sivilarbeidere i skolen redusert slik at mange nå mister de viktige sivilarbeiderne. Justisministeren argumenterer med at kommunene nå selv vil dekke kostnadene. Kommunene har imidlertid en svært vanskelig økonomisk situasjon og ikke nok frie midler til viktige forebyggende formål.

Vil kommunalministeren sørge for at Regjeringen tilbakefører midlene i revidert nasjonalbudsjett?»

Svar:

Siviltjenesteordningen ligger under Justisdepartementets ansvarsområde, og jeg har derfor ikke ytterligere synspunkter utover det som går fram av justisministerens svarbrev av 14.02.08.

SPØRSMÅL NR. 737**Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal****Besvart 12. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Dagsrevyen avdekket 1. mars at barnevernloven brytes ved Hvalstad transittmottak. I påvente av at omsorgen for enslige asylsøkere mellom 15 og 18 år overføres til barnevernet, må det settes i gang straktiltak for å bedre situasjonen for denne gruppen.

Hva vil statsråden gjøre som straktiltak for å sikre at barnevernloven ikke brytes for denne gruppa?»

BEGRUNNELSE:

Barnevernloven gjelder for alle under 18 år som oppholder seg i Norge. Omsorgen for mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år må overføres til barnevernet. I påvente av at det skjer, må det settes i gang straktiltak for å sikre at loven ikke brytes. Transittmottaket må få økt bemanning. Ungdommene må få tilbud om bedre oppfølging, undervisning og fritidsaktiviteter.

Svar:

Slik jeg forstår representanten Tørresdal er spørsmålet om straktiltak rettet mot den nåværende situasjonen på Hvalstad transittmottak.

Asylsøkere som ved ankomst til Norge oppgir å være enslige mindreårige mellom 15 og 18 år blir plassert på Hvalstad transittmottak for enslige min-

dreårige asylsøkere. Dette er et midlertidig botilbud, hvor oppholdet er ment å være kortvarig, og hvor tilbudet er tilpasset dette. I løpet av oppholdet skal det foretas asylintervju og eventuell aldersundersøkelse.

Situasjonen ved Hvalstad er i den siste tiden blitt vanskelig av to grunner:

For det første har ankomsttallene for enslige mindreårige asylsøkere økt sterkt det siste halve året. Bare i januar og februar i år ankom det 120 asylsøkere som oppga at de var enslige mindreårige, mens tallet for hele 2007 var 400. Dette har medført et press på hele mottakssystemet. På Hvalstad har det ført til at transittkapasiteten midlertidig er utvidet fra 70 til 130 plasser. Alle plassene er belagt.

For det andre har de høye ankomsttallene ført til at det har vært vanskelig å skaffe nok verger til å sikre rask gjennomføring av asylintervjuer. Det er en forutsetning for å gjennomføre asylintervju at en verge og tolk er tilstede under intervjuet. Tidsbruken fra ankomst til intervju har i denne situasjonen økt fra 2 til 6 uker. Oppholdstiden på Hvalstad er derfor blitt lengre enn forutsatt for mange av barna.

Samlet har dette skapt en akutt situasjon ved Hvalstad som Utlendingsdirektoratet har måttet håndtere. Det jobbes nå med å finne et nytt transittmottak for enslige mindreårige i den aktuelle aldersgruppen, slik at Hvalstad kan avlastes. I mellomtiden

har utviklingen tvunget fram ad hoc-løsninger både mht lokaler, bemanning og organisering av omsorg, informasjon og oppfølging.

Jeg har på denne bakgrunn bedt Utlendingsdirektoratet redegjøre for situasjonen, og vurdere om det er behov for tiltak på kort sikt for å sikre forsvarlig drift på Hvalstad i påvente av flere plasser i nytt mot-tak.

Direktoratet opplyser at de har satt i gang tiltak for å bedre situasjonen. I januar /februar ble det gjennomført en rekrutteringskampanje for nye verger, og det jobbes nå fortløpende med å komme à jour med intervjuene. Direktoratet mener tiden fra ankomst til intervju vil være normalisert i mars/april, slik at oppholdstiden for den enkelte igjen kan bli redusert betraktelig. Utlendingsdirektoratet har videre økt bemanningen ved Hvalstad med 11 stillinger.

På bakgrunn av departementets henvendelse, har direktoratet redegjort for at det vil være behov for å iverksette ytterligere tiltak. UDI vil øke bemanningen ytterligere med 11,5 stillinger, først og fremst for å styrke individuell oppfølging av den enkelte beboer. De vil også legge til rette for økte aktivitetstilbud, økt tilbud på norskundervisning og kjøpe sportsutstyr og PC'er. Jeg har i mitt svar til direktoratet forutsatt at slike nødvendige strakstiltak iverksettes, innenfor

gjeldende rammer og fullmakter, slik at antall voksne pr. ungdom og kvalitetsnivå for øvrig kan opprettholdes på samme nivå som transittmottaket på Hvalstad hadde før kapasiteten ble utvidet.

Representanten Tørresdal knytter sitt spørsmål om Hvalstad til om barnevernloven brytes for denne gruppen. Jeg kan opplyse at Barne- og likestillingsdepartementet for tiden finansierer et prosjekt ved barnevernet i Asker kommune. Formålet er å gjennomføre en barnefaglig vurdering av den enkelte enslige mindreårige asylsøker tidligst mulig. Dette tiltaket vil omfatte alle enslige mindreårige asylsøkere som oppholder seg på Hvalstad transittmottak.

Barne- og likestillingsdepartementet planlegger også å gi øremerkede kartleggingsmidler til barnevernet i kommuner med mottak for enslige mindreårige. Hensikten med dette er å kartlegge hvorvidt det er behov for tiltak etter ankomst til ordinære mottak for enslige mindreårige asylsøkere, og følge opp eventuelle forhold som er påpekt av barnevernet i transittkommunen. Jeg forutsetter derfor at barnevernet i de respektive kommunene griper inn dersom de mener forholdene for den enkelte enslige mindreårige asylsøker ved Hvalstad eller ordinære mottak er i strid med barnevernsloven.

SPØRSMÅL NR. 738

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 12. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Er statsråden på det rene med at angivelig manglende midler i styrtrike Norge setter familier over hele landet uforskyldt i en uvisshet om fremtiden, og vil statsråden straks påse at beboerne ved E6-traseen på Møllenberg ikke legges til lista over beboere som staten lar lide for statens egen sendrektighet og manglende bevilgninger til fremdrift i veiprosjekter?»

BEGRUNNELSE:

Forholdene knyttet til innløsning og båndlegging langs planlagte veitraseer er et generelt problem. Av hensyn til samfunnets behov for planlegging og gjennomføring av samferdselsløsninger vil enkelte til tider måtte avstå eiendom, men å la eierne leve i det uvisse i mange år mht. innløsningstidspunkt er å legge en urimelig tung byrde på enkeltpersoner for opp-

gaver som er statens ansvar og i samfunnets interesse. Dette har vi sett en rekke steder, som f.eks. langs rv 23 i Røyken hvor FrP tidligere har tatt initiativ for umiddelbar innløsning uten at regjering og stortingsflertall har vært villige til å følge opp. En tilsvarende situasjon ses nå på Møllenberg i Trondheim hvor utbyggingen av E6 Trondheim Stjørdal gjør at ca. 100 beboere må flytte. Når midler til innløsning mangler, vil også beboerne i dette tilfelle settes i en helt urimelig situasjon med uvisshet om fremtiden og stor usikkerhet for hele familier.

Svar:

I Stortingets spørretime onsdag 6. februar i år svarte jeg på et liknende spørsmål fra stortingsrepresentant Trond Helleland. I svaret ga jeg uttrykk for at jeg har stor forståelse for de problemer eiere av boli-

ger i framtidige veglinjer blir påført. Det er ikke tilfredsstillende å ha en slik bosituasjon.

I svaret opplyste jeg at jeg har bedt Vegdirektoratet om å foreta en prinsipiell vurdering av regelverket som gjelder for innløsning av boliger i framtidige veglinjer, med sikte på mulige endringer.

Vegdirektoratet har nå laget et forslag til retningslinjer som vil gjøre det enklere å løse inn slike boliger. Disse ligger til behandling i departementet. For å vite mer om de kostnadsmessige konsekvenser retningslinjene vil få, har jeg bedt Vegdirektoratet om noen tilleggsopplysninger. Disse vil bli oversendt departementet før påske.

Når det gjelder saken på Møllenberg i Trondheim, så er dette et område som blir berørt av prosjektet E6 Nidelv bru – Grillstad i Trondheim kommune. Samferdselsdepartementet har bl.a. i St.prp. nr. 68 (2006-2007) og St.prp. nr. 24 (2007-2008) varslet Stortinget om at vi vil komme tilbake med et

forslag til utvidelse av eksisterende bompengeregulering på E6 Trondheim – Stjørdal for å finansiere byggingen av parsellene Nidelv bru – Grillstad og Værnes – Kvithammar.

Det har imidlertid vært mer tidkrevende enn forutsatt å få på plass et kvalitetssikret plangrunnlag som grunnlag for en stortingsproposisjon. Dette har sammenheng med at prosjektene er svært omfattende og kompliserte, og at grunnforholdene har vært vanskeligere enn tidligere vurdert. En konsekvens av dette er at prosjektet ikke har hatt på plass de nødvendige midler som skal til for å gjennomføre grunnerverv og innløsning av boliger slik som planlagt.

Jeg har stor forståelse for at de beboerne som er berørt av dette har kommet i en vanskelig situasjon. Regjeringen vil legge fram en samleproposisjon før påske hvor det foreslås at de nødvendige 40 mill. kr til innløsning av boliger blir stilt til disposisjon snarest mulig.

SPØRSMÅL NR. 739

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Ib Thomsen

Besvart 11. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å unngå at Romerike mister ambulanseberedskapen, som en konsekvens av kuttene ved Ullevål universitetssykehus?»

BEGRUNNELSE:

Helsekuttene fører til at det blir færre sykebiler på Romerike. Ambulansepersonellet opplever daglig at alvorlige oppdrag venter på dem. Ofte kommer beskjeden om at det haster, mens de hjelper andre pasienter. Det er ikke noen god følelse. Det kan være en alvorlig ulykke hvor det står om liv og minuttene teller. Små barn kan være involvert. Dette er veldig dramatisk, og man kan bare tenke seg hvordan det er for dem som venter på at ambulansen skal komme. Vi har ikke råd til å komme for sent.

Svar:

Som representanten Ib Thomsen er godt kjent med, bevilger Stortinget stadig mer penger til helseforetakene. I 2008 ble det bevilget nærmere 85 milli-

arder. Dette er nesten 35 milliarder mer enn i 2002, året helseforetaksmodellen ble innført. På tross av de økte bevilgningene går mange helseforetak med underskudd. Årsaken er ikke reduserte bevilgninger – som det tidvis gis et inntrykk av – men at tjenesten bruker mer penger enn det Stortinget har bevilget. Som jeg har gitt uttrykk for flere ganger, er det udemokratisk og lite legitimt å ta seg til rette utover de økonomiske rammene. Regjeringen har i sin Soria Moria erklæring lagt vekt på at alle skal ha tilgang til gode og likeverdige helsetjenester. Det er, og vil i årene fremover, være behov for omstillinger i tjenesten for å møte fremtidige utfordringer, men også for å legge til rette for effektiv organisering og drift, slik at vi får mest mulig helse for hver krone som er bevilget.

Jeg er kjent med at Ullevål universitetssykehus HF står ovenfor store omstillingsutfordringer. Sykehuset hadde i 2007 en drift som innebar at de brukte langt mer penger enn de hadde fått bevilget. Ullevål universitetssykehus HF har på den bakgrunn, identifisert ulike omstillingstiltak, som kan bidra til mer effektiv organisering og drift av sykehuset. Represen-

tanten Thomsen viser til at én konsekvens av omstillingstiltakene ved Ullevål Universitetssykehus HF, er at det blir færre ambulanser på Romerike.

Helse Sør-Øst RHF har i den forbindelse informert meg om at ambulanseavdelingen er blant de avdelingene som må redusere sitt budsjett i forhold til avdelingens foreslåtte budsjett. Ulike tiltak er vurdert med vekt på fremdeles å sikre et forsvarlig tilbud til befolkningen i Oslo og Akershus. Et av tiltakene som planlegges, er en reduksjon i ambulanseberedskapen på nedre Romerike om natten og i helgene. Dette tiltaket innebærer at innbyggerne i kommunene Nitte-dal, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Fet, Sørums, Aurskog Høland og deler av Enebakk, fra kl. 22 på hverdager og i helgene, vil bli dekket av fire ambulanser i stedet for fem som er dagens situasjon. Siden reduksjonen skjer på tider da ambulanseaktiviteten normalt er lavere, vurderes at en slik beredskap vil dekke befolkningens behov for hasteoppdrag og øyeblikkelig hjelp på en tilfredsstillende måte. Ambulansetjenesten er, som annen helseberedskap, basert på samarbeid og samling av ressurser der de trengs mest. Ved større hendelser og samtidighetskonflikter vil man derfor trekke inn ambulanser fra andre områder, eventuelt også fra luftambulansen.

Helse Sør-Øst RHF har forsikret meg om at en reduksjon av ambulanseberedskapen natt og helg i nedre Romerike, som foreslått fra Ullevål universitets-

sykehus HF, fortsatt vil gi befolkningen et forsvarlig tilbud. Helse Sør-Øst RHF følger imidlertid utviklingen, særlig med tanke på responstidene.

Som representanten Thomsen, sikkert er kjent med, har dagens ambulansetjeneste gått fra å være en transporttjeneste til en tjeneste som utfører relativt avansert akuttmedisin. For en del oppdrag, som ikke har direkte betydning for liv og helse, er det ikke behov for så avanserte og kostbare tjenester. Dette gjelder f.eks. ulike former for syketransport, som kjøring til og fra poliklinikker og legevakt, samt overflyttinger av stabile pasienter mellom helseinstitusjoner. For å opprettholde en tilstrekkelig beredskap for hasteoppdrag og øyeblikkelig hjelp, har Helse Sør-Øst RHF derfor gått i forkant for å utvikle forsvarlige alternative tilbud til disse pasientene, f.eks. Helseekspresene og tilsvarende tilpassede transporttilbud basert på mindre kjøretøy.

Representanten Thomsen skriver at vi ikke har ”råd til å komme for sent”. Jeg er helt enig i at rask responstid er et av grunnelementene til en moderne og profesjonell ambulansetjeneste. Jeg kan derfor også forsikre om at jeg følger utviklingen nøye, slik at befolkningen, også på nedre Romerike, er sikret rask responstid, forsvarlige og kvalitativt gode ambulansetjenester – og sist men ikke minst – at organiseringen sikrer forsvarlige arbeidsbetingelser for ambulansepersonellet.

SPØRSMÅL NR. 740

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 13. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«En kvinne som lider av muskeldystrofi får gradvis større problemer i forhold til å være i arbeid. Skal hun kunne transportere seg frem og tilbake, er det nødvendig å ha en spesialtilpasset bil. Hun har søkt NAV om dette og fått beskjed om at hun oppfyller kravene for tildeling av stønad til bil, men bare til tilpassing fordi hennes egeninnkjøpte bil ikke er 11 år. Den har imidlertid ikke automatgir og startknapp. Startknapp kan tilpasses, men ikke automatgir.

Mener statsråden dette er riktig forståelse av regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Kvinnen har et sterkt ønske om å forbli yrkesaktiv så lenge som mulig til tross for at hun har diagnosen muskeldystrofi og stadig får større problemer med å bevege seg. Foreløpig klarer hun å komme seg frem og tilbake til jobb, men har så store problemer med hender og føtter at en vanlig bil blir for slitsom å håndtere. Hun trenger startknapp og automatgir for å kunne fortsette å kjøre. Hun eier en bil fra 2005 som ikke har hverken automatgir eller startknapp. Bilkontoret har svart henne at hun oppfyller de helsemessige og transportmessige krav for stønad til bil i gruppe 1, men at hun ikke kan få stønad til bil fordi hennes nåværende bil ikke fyller vilkårene for gjenanskeffelse

av bil. Imidlertid tilståes hun allikevel stønad til tilpasning i form av startknapp. Uten en bil med automatgir er hun imidlertid ikke hjulpet. Automatgir lar seg ikke tilpasse hennes nåværende bil. På denne bakgrunn kan det umulig være riktig tolkning av regelverket å avslå hennes søknad om stønad til bil. I dette tilfellet er det ikke "gjenanskaffelse" det er snakk om i og med at den bilen hun har, er hennes egen og ikke en tidligere trygdebil med støtte fra NAV som hun dessuten ikke vil være i stand til å kjøre fordi den ikke har automatgir. Det er, så vidt vi har forstått, et viktig satsingsområde også for Regjeringen at folk med helseproblemer skal kunne være i arbeid så lenge det lar seg gjøre. Dette vil være en fordel for samfunnet - og ikke minst for den personen det gjelder, som vil kunne opprettholde sin inntekt og sitt sosiale nettverk, leve et mer fullverdig liv og bidra til samfunnet gjennom skattesystemet.

Svar:

Regelverket for stønad til bil følger av forskrift om motorkjøretøy eller annet transportmiddel (FOR 2003-03-07 nr 290). Et av vilkårene for å motta stønad, er at man ikke kan dekke sitt transportbehov på annen måte enn gjennom stønad fra folketrygden.

Dersom man allerede har en privatfinansiert bil, anses denne i utgangspunktet å kunne dekke behovet og man kan ikke få stønad til ny bil gjennom folketrygden med mindre den privatfinansierte bilen er over 11 år gammel. Privatfinansierte biler og trygdebiler likestilles gjennom at gjenanskaffelsestiden for begge er 11 år. Bruker har i dette tilfellet en bil fra 2005, og vil da ikke være berettiget til støtte.

Det kan likevel gis stønad til ny bil fra folketrygden før det har gått 11 år dersom dette er nødvendig på grunn av endringer i helsetilstanden. Da må imidlertid helsetilstanden være så alvorlig at man trenger heis eller rampe for å komme inn og ut bilen (rullestolbrukere). I slike tilfeller kan man få støtte til en spesialtilpasset kassebil.

Det kan også gis stønad til spesialutstyr og tilpassninger av både trygdebiler og privatfinansierte biler når dette er nødvendig for å kompensere for varige endringer i helsetilstanden. Eksempler kan være kjøreteknisk utstyr som startknapp, håndbetjent gass og brems eller elektrisk håndbrekk. Utstyr som kan leveres som standardutstyr fra fabrikk, slik som automatgir, er unntatt. Slikt utstyr blir vurdert som så vanlig at det ikke er definert som spesialutstyr eller et hjelpemiddel. Det gis derfor ikke stønad til å etterinstallere automatgir.

SPØRSMÅL NR. 741

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Dagrund Eriksen

Besvart 7. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre overfor KHIO for å sikre at vi har en operautdanning i Norge med både høy kvalitet og kvantitet?»

BEGRUNNELSE:

Mange har forventninger til at den nye operaen i Bjørvika skal gi et løft for operakunsten i Norge. Kunsthøyskolen i Oslo (KHIO) tar i dag inn kun fire operastudenter hvert år, og det i en tid der operainteressen og behovet for toppkvalifiserte utøvere er stigende over hele landet. Det er viktig å benytte det økte handlingsrommet som oppstår når interessen for, og tilbudene knyttet til, operaproduksjoner er økende. Det er viktig med høy kvalitet på operautdanningen i Norge.

Budsjettunderskudd ved Kunsthøyskolen i Oslo

(KHIO) har imidlertid ført til frykt for kutt i studieplanen. Dette kan særlig gå ut over operautdanningen. Jeg er kjent med at flere studenter velger å studere i utlandet. Det er et politisk ansvar å sørge for at talenter har et fullverdig kvalitetstilbud i Norge på høyde med den har f.eks. i Danmark. Kunnskapsdepartementet har sammen med Kultur- og kirkedepartementet et ansvar for å sikre tilfanget av høyt kvalifiserte kulturarbeidere her i landet. Kvaliteten på operautdanningen i Norge må ikke forringes, men styrkes.

Svar:

Det vises til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten Dagrund Eriksen til kunnskapsministeren angående operautdanningen ved Kunsthøyskolen i Oslo (KHIO). Spørsmålet er over-

ført til forsknings- og høyere utdanningsministeren for besvarelse.

I spørsmålet vises det til at den nye operaen i Bjørvika skaper økt interesse for operakunsten i Norge og økt behov for kvalifiserte utøvere. Videre vises det til budsjettunderskuddet ved Kunsthøgskolen i Oslo og uttrykker en bekymring for at dette skal gå ut over operautdanningen.

Kunsthøgskolen i Oslo utdanner kunstutøvere på høyt nivå innen en rekke fagområder. Kompetansen hos de ansatte er høy og de samarbeider bredt med andre kunstaktører, nasjonalt og internasjonalt.

Kunsthøgskolen i Oslo planlegger, i samarbeid med Den Norske Opera og Norges Musikkhøgskole, en ny operautdanning. De to høyskolene legger opp til å samarbeide om studiet og Den Norske Opera er forutsatt å bidra ved å tilby praktikantstillinger for å gi praktisk erfaring, i første rekke til masterstudenter og første året etter masterstudiet. Bakgrunnen er nettopp at det blir behov for flere med slik utdanning på høyt kunstnerisk nivå når vi får ny opera, slik repre-

sentanten Eriksen påpeker. Kunnskapsdepartementet ser positivt på et nærmere samarbeid mellom de to høyskolene. Samarbeidet med operaen kan også gi unike muligheter. Kunstutdanning er et samarbeidsfelt mellom Kunnskapsdepartementet og Kirke- og kulturdepartementet, og institusjonene har sendt søknad til begge departementer om midler til blant annet operautdanning.

Kvalitetsreformen i høyere utdanning har gitt styrene ved universiteter og høyskoler økt frihet og ansvar til å fatte beslutninger om egen virksomhet. Økte faglige, organisatoriske og økonomiske fullmakter skal gi institusjonene mulighet til å drive langsiktig strategiarbeid og utvikle de studietilbudene de særlig vil satse på. Det er således styret ved KHiO som har ansvaret for å planlegge og drive virksomheten i tråd med de rammer de har fått tildelt av Stortinget. Eventuelle økte bevilgninger til nye studietilbud må vurderes som del av arbeidet med de årlige statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 742

Innlevert 3. mars 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 11. mars 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvilke konsekvenser vurderer statsråden at de planlagte innsparingene ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) vil få for norsk kultursatsing?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til svar på Dokument 15-spørsmål nr. 702 (2007-2008) fra forsknings- og høyereutdanningsministeren som rette vedkommende.

Undertegnede tar forsknings- og høyereutdanningsministerens svar til etterretning, men mener at det er viktig at også kultur- og kirkeministeren ytrer seg og gir sin vurdering av de mulige konsekvensene av innsparingene ved KHiO ift. norsk kultursatsing.

Svar:

Som vist til i svar av 03.03.2008 fra forsknings- og høyere utdanningsministeren har styret ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) fattet vedtak om at de planlagte innsparingene på 1,7 mill. kroner ved Fakultetet for scenekunst skal fordeles over to år.

Regjeringens kultursatsning skjer først og fremst

gjennom "Kulturloftet". Kulturloftet innebærer en satsning der 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål innen 2014. Statsbudsjettet for 2008 er økt med 513 millioner kroner til oppfølging av Kulturloftet, hvorav 505 millioner kroner over Kultur- og kirke departementets budsjett og 8 millioner kroner mer til presse-, kultur- og informasjonsformål under Utenriksdepartementet. For kulturlivet i Norge er det viktig med et godt utdanningstilbud for fremtidige kunstnere.

En undersøkelse av kunstnernes utdanningsforhold og deres inntekts- og arbeidsforhold er for tiden under utarbeidelse av Telemarksforskning-Bø på oppdrag av Kultur- og kirke departementet. Resultatene av kunstnerundersøkelsen skal foreligge i mai 2008 og vil gi en kartlegging av kunstnergruppens arbeids- og inntektsforhold, der også forhold knyttet til utdanning inngår som en viktig del av datainnsamlingen.

Når det gjelder de konkrete forhold vedrørende KHiO viser jeg til svaret som er gitt av forsknings- og høyere utdanningsministeren.

SPØRSMÅL NR. 743**Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Martin Engeset****Besvart 12. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Som følge av NAV-reformen har brukere som oppsøker Arbeids- og velferdsetataten med behov for hjelp, nå lovfestet rett til å be om en individuell plan.

Har statsråden oversikt over hvor stor andel av dem som etter loven faktisk har krav på en individuell plan, som faktisk får det pr. i dag, og om en slik oversikt ikke finnes; vil statsråden ta initiativ til at det utarbeides en slik oversikt, og når kan Stortinget ev. vente å få seg forelagt en oversikt over bruken av individuell plan?»

BEGRUNNELSE:

Innfasingen av NAV-reformen er nå halvveis. Hittil har mye oppmerksomhet vært rettet mot den organisatoriske sammenslutningen mellom de tidligere etatene for trygd og arbeidsformidling til en etat, og samarbeids- og samlokaliseringssjekter mellom den nye etaten om de kommunale sosialtjenestene. NAV-reformen er likevel først og fremst en innholdsreform, som skal skape mer brukervennlighet, mer individuell tilpasning, skreddersøm og raskere hjelp til dem som har behov for det. Et viktig virkemiddel i så henseende er at hver bruker nå etter loven har rett til en individuell plan for oppfølging og utvikling.

Oppslag i TV2 16. februar og i Dagbladet 18. februar d.å. skildrer historier hvor brukere av velferdstjenester ikke møtes med den forventede hjelp, verdighet eller respekt. Av det undertegnede kan oppfatte av disse oppslagene, har hjelpeapparatets oppfølging av Stortingets vedtak og forutsetninger når det gjelder skreddersøm og individuell plan, så langt ikke kommet skikkelig i gang.

I en interpellasjonsdebatt den 7. februar d.å. utfordret undertegnede statsråden på om det finnes en oversikt over hvordan bruken av individuell plan etter loven i dag virker. Statsrådets svar var at han ville ta med problemstillingen til departementet og undersøke om noen slik dokumentasjon finnes. Da dette er en særdeles viktig del av NAV-reformen og i arbeidet for å gi mennesker hjelp og en ny sjanse, bør statsråden i tillegg forplikte seg til å utarbeide slik dokumentasjon dersom den ikke alt finnes. Dette vil være et viktig styringsredskap overfor Arbeids- og velferdsetaten, og det vil også være en suksessindikator når det gjelder gjennomføring av den innholdsmessige NAV-reformen.

Svar:

Arbeids- og velferdsforvaltningsloven § 15 og sosialtjenesteloven § 4-3a gir personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester rett til å få utarbeidet en individuell plan. Deltakere på kvalifiseringsprogram vil iht. sosialtjenesteloven § 5A-5 ha rett til en individuell plan uavhengig av om de har behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Det finnes ingen oversikt over hvor mange brukere som har rett til en individuell plan.

Behovet for en individuell plan vil gjerne avdekkes underveis i samarbeidet mellom NAV-kontoret og brukeren. Formålet med en individuell plan er å samordne og koordinere arbeidsrettede tiltak, aktivitetstiltak, helsetjenester, boligtiltak og veiledning av ulik art. Forvaltningen skal da tilby en slik samlende plan og utarbeide denne hvis brukeren sier seg enig. Frivillighet er her et grunnleggende prinsipp, da en individuell plan både forutsetter informasjonsutveksling mellom samarbeidende instanser og aktiv medvirkning av brukeren i oppfølging av planen. Målet er at individuell plan skal tilbys til alle som har behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Departementet sendte 13. desember 2007 på høring et forslag om at alle som henvender seg til arbeids- og velferdsforvaltningen, og som ønsker eller trenger bistand for å komme i arbeid, skal ha rett til å få vurdert sitt bistandsbehov og plikt til å medvirke til dette i form av en arbeidsevnevurdering. Arbeidsevnevurderingene vil etter mitt syn også bli et viktig redskap for å identifisere personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Jeg tar sikte på å fremme et lovforslag om rett og plikt til arbeidsevnevurderinger for Stortinget i vår. Departementet jobber dessuten med å lage en utfyllende forskrift til arbeids- og velferdsforvaltningslovens bestemmelse om retten til individuelle planer. Denne vil bli et nyttig hjelpemiddel i arbeids- og velferdsforvaltningens arbeid med individuelle planer. Det er derfor grunn til å anta at den vil bidra til å intensivere arbeidet og dermed øke antallet individuelle planer, og jeg legger til grunn at individuelle planer som blir utarbeidet av NAV-kontoret da også vil bli registrert i arbeids- og velferdsetatens systemer.

Jeg er også svært opptatt av at brukeren skal delta aktivt i utarbeidelsen av planen, at den skal være innholdsmessig god og at planen faktisk blir fulgt opp. Sosial- og helsedirektoratet arrangerer i disse dager seks regionale konferanser som primært retter seg

mot de aktørene som har ansvar for at det blir utarbeidet individuelle planer. Jeg har stor tro på at slike tiltak vil bidra til å få opp antallet individuelle planer.

Jeg minner også om at det i dag, i tillegg til de planene som heter individuell plan, også finnes en rekke andre individuelt utformede planer for oppfølging av brukerne som er viktige for brukerne. I høringsnotatet som ble fremmet 13. desember i fjor (med forslag om arbeidsavklaringspenger og å innføre rett/plikt til arbeidsevnevurdering og aktivitetsplaner), ble det foreslått at flere av disse skal slås sammen og at brukere som har behov for bistand for

å komme i arbeid skal ha rett og plikt til å delta i utformingen av en konkret plan (aktivitetsplan) for hvordan de skal nå dette målet.

Departementet varslet i høringsnotatet av 13. desember 2007 at det vil bli foretatt en samlet gjennomgang av regelverket om planer som arbeids- og velferdsforvaltningen administrerer. Departementet tar sikte på å sette dette arbeidet i gang høsten 2008.

I denne forbindelse vil det også være naturlig å se nærmere på hvordan en best kan sikre at de brukerne som har behov for bistand, får planer som sikrer god samlet oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 744

Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn

Besvart 13. mars 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Ser statsråden at opplæringsloven § 1-2 i enkelte tilfeller kan komme i strid med opplæringsloven § 8-2, og mener virkelig statsråden at offentlige skoler som tilpasser undervisningen til elevers behov ved f.eks. å gi tilbud om idrettslinje, bryter opplæringsloven?»

BEGRUNNELSE:

Opplæringsloven regulerer virksomheten i offentlige grunn- og videregående skoler, og er det viktigste instrumentet sentrale myndigheter har i forhold til å styre hvordan undervisningen er organisert i offentlige skoler. I opplæringsloven § 1-2, femte ledd står det at "Opplæringa skal tilpassas evnene og føresetnadne hjå den enkelte eleven, lærlingen og lære-kandidaten". I Norge, hvor det er begrensede muligheter for fritt skolevalg og for private og frivillige aktører til å starte egne skoler, er det spesielt viktig at de offentlige skolene ivaretar nettopp det perspektivet i forhold til at undervisningen skal tilpasses den enkelte elevs evner og forutsetninger. Vi vet også at veldig mange, og spesielt mange gutter, dropper ut av videregående skole, og det er grunn til å anta at veldig mange ville droppet ut av grunnskolen om det ikke hadde vært plikt til tiårig skole i Norge. Vi vet at mange elever er skolelei, og at de føler de ikke får brukt evnene sine og utfoldet seg i den grad de ønsker i dagens offentlige skoler.

På grunn av overnevnte forhold så er det viktig at skolene står fritt til å organisere undervisningen slik

at de kan tilpasse opplæringen til hver enkelt elev. Imidlertid er det slik at opplæringsloven § 8-2 på mange måter kommer i strid med opplæringsloven § 1-2, som skissert ovenfor. I opplæringsloven § 8-2 står det: Elevane kan delast inn i grupper etter behov...(..). Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør.

Denne delen av opplæringsloven har flere steder blitt brukt imot skoler som tilbyr undervisning som ikke er helt i tråd med enhetsskolens prinsipper, som f.eks. idrettslinje på offentlige ungdomsskoler, og vi har også tilfeller med kjønnsdeling i enkelte fag blant annet ved skoler i Nord-Trøndelag og Oppland. Siste tilfelle er imidlertid idrettslinjen ved Slemmestad ungdomsskole, som referert til i spørsmål fra undertegnede 7. februar 2008.

Svar:

Ifølge opplæringsloven § 8-2 står kommunen og fylkeskommunen i utgangspunktet fritt til å organisere elevene, også på tvers av årstrinn med aldersblandede undervisningsgrupper. Bestemmelsen inneholder en skjønnspreget regel om forsvarlig organisering av elevene, og bakgrunnen for denne bestemmelsen er ønsket om å gi rom for varierte undervisningsformer og ulike måter å organisere undervisningen på. Bestemmelsen setter krav til den ordinære undervisningen, og står særlig sterkt i forhold til prinsippet om tilpasset opplæring i § 1-2.

Opplæringsloven § 8-2 inneholder også et forbud mot til vanlig å organisere elevene etter faglig nivå,

kjønn eller etnisk tilhørighet. Begrunnelsen for forbudet er å sikre opplæringen som en møteplass for alle elever uavhengig av blant annet sosiale og evnemessige forhold samt kjønn. Uttrykket "til vanleg" i loven angir at det kan være situasjoner der det, i kortere eller lengre tid, er tillatt med en annen organiseringsform. Hva som vil være tillatt i det konkrete tilfellet må vurderes ut fra en forsvarlig og skjønnsmessig avveining. På generell basis er det likevel klart at skolen ikke kan ha en gruppeorganisering basert på de ovennevnte kriteriene som en normalordning, og at faste og langvarige inndelinger etter disse kriteriene ikke er tillatt.

Inndeling etter kjønn er på ingen måte et nødvendig grep for å sikre et godt læringsmiljø eller et godt læringsutbytte. Det finnes dokumentasjon på at få og enkle regler for oppførsel som håndheves konsekvent på hele skolen skaper ro og trivsel, og at både gutter og jenter er i stand til å respektere slike. Som hovedregel skal elevene arbeide i kjønnsblandede grupper, og det skal tilstrebes lik fordeling av oppgaver mellom kjønne. Det er likevel slik at rene jente- og guttegrupper kan være riktig i visse sammenhenger og for kortere perioder, og en slik gruppering kan skje når situasjonen krever det, men ikke som en fast ordning. Det er også viktig at skolen ikke forsterker kjønnsstereotyper som kan virke negativt inn på elevenes tiltro til egne evner og deres læringsutbytte. Det antas at spesielt gutter har mye å tape på at lærere og andre har lave forventninger til hva de kan utrette i

skolen. Som det fremgår ovenfor er både opplæringsloven § 1-2 og opplæringsloven § 8-2 sentrale bestemmelser som skoleeier må vurdere i sammenheng.

Når det gjelder spørsmålet fra representanten Jøger Gåsvatn om hvorvidt offentlige skoler som tilpasser undervisningen til elevers behov ved for eksempel å gi tilbud om idrettslinje bryter opplæringsloven, refererer representanten til Slemmestad ungdomsskole. Som jeg viste til i mitt svar på spørsmål nr. 627 (2007-2008) vil Utdanningsdirektoratet i sin klagebehandling av den nevnte saken måtte se nærmere på hvordan idrettslinjen ved skolen er organisert og om organiseringen er i overensstemmelse med opplæringsloven. I og med at klagebehandling ikke er avsluttet kan jeg ikke uttale ytterligere om dette tilbudet.

Jeg vil samtidig vise til at det er nedsatt et utvalg (Midtlyng-utvalget) som skal gjennomgå det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. I følge mandatet skal utvalget bygge på de overordnede prinsippene om retten til tilpasset og likeverdig opplæring i en inkluderende skole for alle. Utvalget skal blant annet gjøre en grundig vurdering av hvordan den ordinære opplæringen legger til rette for læring og utvikling for den enkelte elev med særskilte behov. Departementet legger til grunn at begrepet tilpasset opplæring, herunder organisering av elevene vil bli drøftet av utvalget. Utvalget skal avslutte arbeidet sitt innen 1. juli 2009.

SPØRSMÅL NR. 745

Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth

Besvart 12. mars 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvordan barnevernloven § 4-16 praktiseres, i forhold til den oppfølging og veiledning som foreldrene skal tilbys?»

Svar:

Barnevernlovens § 4-16 sier, sitat:

"Barneverntjenesten skal nøye følge utviklingen til de barn som det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse for, og likeledes utviklingen til deres foreldre. Barneverntjenesten skal kort tid etter en omsorgsovertakelse kontakte foreldrene med tilbud om veiledning og oppfølging. Dersom foreldrene ønsker det, skal

barneverntjenesten som en del av oppfølgingen formidle kontakt med øvrige hjelpeinstanser".

Rapporter har vist at barnevernets oppfølging av foreldre til barn som er plassert i fosterhjem eller institusjon mangler klare retningslinjer og ikke alltid prioriteres i kommunene. Barne- og likestillingsdepartementet har derfor igangsatt et arbeid med å få laget en kunnskapsoversikt over hva barneverntjenesten gjør i dag for å følge opp disse foreldrene. Det søkes også kunnskap om hva som gjøres internasjonalt på dette området. Hensikten er å finne fram til gode eksempler på oppfølging av foreldre. Departementet arbeider videre med å utvikle en veileder til bruk for

barneverntjenesten og et opplæringsprogram som skal tilbys kommunene.

Målet er at foreldrene skal få god og målrettet hjelp fra barnevernet eller fra andre aktuelle instanser. For noen foreldre vil hjelpen gjøre det mulig å bli i stand til igjen å ha omsorgen for barnet sitt. Overfor

andre foreldre vil målet kunne være å få hjelp til å akseptere situasjonen og til å fokusere på hvordan de kan bruke sitt foreldreskap til beste for barnet – for eksempel under samvær.

Materialet skal ferdigstilles i 2008 og det tas sikte på implementering i kommunene i 2009.

SPØRSMÅL NR. 746

Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 12. mars 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Til tross for målsettinger om reduksjon i skjemaveldet overfor næringslivet har antall skjema økt. I Norge, som er et høyt utviklet land og hvor bl.a. elektronisk kommunikasjon er kommet langt, burde en slik økning være helt unødvendig. Landbruket er en sterkt offentlig styrt næring.

Hva har statsråden gjort for å redusere skjemaveldet overfor de næringsdrivende i landbruket så langt i sin statsrådsperiode?»

Svar:

Jeg mener det sentrale spørsmålet er å redusere byrdene som det offentlige pålegger næringslivet ved innhenting av informasjon. Byrden som pålegges næringslivet er mer et resultat av hvilken informasjon som kreves og måten den innhentes på enn om dette gjøres i ett eller flere skjema. Sentralt i arbeidet med å redusere næringslivets kostnader står således økt og forbedret tilbud av elektronisk løsninger.

Informasjonskravene i landbrukssektoren er i mange tilfeller knyttet til søknad om tilskudd. I den forbindelse vil omfanget og dermed byrden for den næringsdrivende ved fremskaffelse av informasjonen måtte veies opp mot det som kreves for en forsvarlig tilskuddsforvaltning. Videre er en rekke andre informasjonskrav en følge av internasjonale forpliktelser, særlig med grunnlag i EØS-avtalen, mens andre er fastsatt for å ivareta andre viktige samfunnshensyn. Måten denne informasjonen innhentes på har imidlertid stor betydning.

Landbruks- og matdepartementet har lagt ned et stort arbeid i å utvikle informasjons-innhenting fra de næringsdrivende. Det har vært satset stort på ut-

vikling av gode web-baserte løsninger som kommer både næringslivet og forvaltningen til gode. Det vises til rapporteringen til Stortinget, bla. i St.prp. nr. 1 (2007-2008) om fornyelse ved bruk av IKT, side 28 - 29.

I landbruks- og matforvaltningen har det vært arbeidet godt med å utvikle brukervennlige elektroniske tjenester. Når det gjelder konkrete tiltak viser jeg til redegjørelsen nedenfor om IKT-arbeidet i Statens landbruksforvaltning og Mattilsynet.

Statens landbruksforvaltning

Det er de siste årene blitt investert betydelige beløp og lagt ned et stort arbeid i å utvikle elektroniske tjenester og systemer for saksbehandling og rapportering for brukerne innenfor Statens landbruksforvaltnings område. Virksomheten tar aktivt del i arbeidet med elektronisk samhandling mellom offentlige virksomheter, med basis i den statlige næringslivsportalen Altinn.

Statens landbruksforvaltning gjorde i 2007 to av sine tjenester tilgjengelige for brukerne i Altinn. Landbruksforetakene kan levere søknad om produksjonstilskudd og avløsertilskudd via Altinn. Skogeiere får direkte innsyn i sin skogfondskonto og kan levere utbetalingskrav elektronisk via Altinn. En slik tilknytning til Altinn har gjort at flere tjenester ovenfor næringslivet blir presentert ett sted, uavhengig av etat, samtidig som det har muliggjort en sikrere og mer enhetlig pålogging til etatenes tjenester.

I 2007 har Statens landbruksforvaltning arbeidet med flere nye tjenester. Det er utviklet en ny løsning for forvaltning av kvoteordningen for melk og en ny løsning for forvaltning av erstatningsordningene i landbruket. Løsningene ble tatt i bruk i forvaltningen

senhøstes i 2007, og vil i tiden framover gi grunnlag for bedre og enklere elektroniske tjenester ovenfor brukerne.

Statens landbruksforvaltning har i 2007 også utviklet et web-basert system for elektronisk innsending av søknader til importordningene for landbruksvarer. Gjennom denne løsningen er det lagt til rette for helautomatisert saksbehandling av en rekke saker. Løsningen er i vinter satt i pilotdrift, og vil etter en utprøvsperiode gå over til fullskala drift senere i år. Denne løsningen legger til rette for mer effektiv betjening av brukerne, med kortere saksbehandlingstid og bedre oversikt for den enkelte importør over egne søknader, samt mulighet for gjennom en kalkulator å simulere tollsatser i forkant.

Statens landbruksforvaltnings erfaringer er at de elektroniske tjenester som tilbys blir positivt mottatt av næringslivet.

Mattilsynet

Mattilsynet har under utvikling et nytt system for tilsynsstøtte (MATS). Som en del av MATS utvikles det også elektronisk selvbetjeningsløsning for alle næringsaktører. Dette innebærer at alle søknader, meldinger og innrapporteringer som næringsaktører etter regelverket skal gi til Mattilsynet, kan skje elektronisk på MATS skjematjeneste. Det er lagt opp til en elektronisk dialog mellom næringsaktør og Mattilsynet. Altinn brukes som kanal for innrapporteringen. Mattilsynet har vært bevisst på å bruke Enhetsregisteret i Brønnøysund for å hente nødvendig informasjon om virksomheter derfra i stedet for at næringsaktører må registrere virksomhetsopplysninger hver gang. Så langt det er mulig vil MATS være integrert mot andre aktuelle offentlige systemer for å unngå at næringsaktører må registrere tilsvarende opplysninger i flere systemer.

MATS er under utvikling og det er levert to leve-

ranser. I selvbetjeningsløsningen har disse fokus på eksport av fisk, import av planter og søknader/meldinger/innrapporteringer generelt innenfor fisk, sjømat og vann. Nasjonalt folkehelseinstitutt og Mattilsynet vil fra nå av ha en felles innrapporteringskanal for næringen. Det gjenstår utvikling av to leveranser, og ved slutten av 2008 skal MATS skjematjeneste være utbygget til også å omfatte søknader, meldinger og innrapporteringer innenfor landbruket både på dyre- og planteområdet. Næringsmiddel- og kosmetikkområdet planlegges også å være dekket i løpet av medio 2009.

Gjennom MATS skjematjeneste har en så langt opplevd en effektivisering og kvalitetsforbedring både for næringsaktørene og for Mattilsynet innenfor fiskeeksport og planteimport. Etter hvert som nye områder dekkes av den elektroniske selvbetjeningsløsningen, forventer vi tilsvarende resultat.

I 2007 ble videre en rekke godkjenningsordninger avvirket og erstattet med registreringsplikt. Dette har allerede gitt betydelige forenklinger for virksomheter som tidligere var godkjenningspliktige. Gevinsten vil øke når MATS skjematjeneste er ferdig utviklet.

Mattilsynet og Statens landbruksforvaltning samarbeider også om en forenkling av administrasjonen av produksjonstilskudd i husdyrbruket. Dette vil kunne forenkle og effektivisere systemet i tillegg til å påføre landbruksforetakene mindre skjemabruk.

Jeg vil også vise til at landbruks- og matsektoren deltar i Regjeringens forenklingsprosjekt hvor målet er å bidra til en betydelig reduksjon i næringslivets administrative kostnader knyttet til lovpålagte informasjonskrav. Med grunnlag i kartlegging av kravene vil departementet og berørte virksomheter vurdere forslag til forenklinger som vil inngå i Regjeringens handlingsplan.

SPØRSMÅL NR. 747**Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 12. mars 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren ta initiativ til en bredest mulig internasjonal anerkjennelse av Holodomor som et folkemord på linje med Holocaust, og arbeide for at disse grufulle handlinger mot det ukrainske folk blir gjort allment kjent både i inn- og utland?»

BEGRUNNELSE:

Holodomor, også kalt "folkemordet på ukrainerne" eller "sulteholocaust", kostet inntil 10 millioner mennesker livet og var et planmessig utført folkemord på det ukrainske folket i tiden mellom 1932 og 1933. Det er påstått gjennomført av det totalitære stalinistiske regimet i Sovjetunionen gjennom å skape hungersnød og gjennom massaker.

Folkemordets formål var å knuse "kulakkene", et sovjetisk skjellsord for bønder som motsatte seg tvangskollektiviseringen. Videre forsøkte man gjennom folkemordet å knuse ukrainerne som selvstendig nasjon.

Sovjetiske tropper beslagla husdyr, såkorn, mel og avlinger fra landsbyene og nektet innbyggerne å flytte, og dømte dem på den måten til sultedøden. Ukrainere som gjorde motstand ble sendt til Stalins konsentrasjonsleire i øst, og mange, deriblant kvinner og barn, ble også skutt.

Sovjetmyndighetene forsøkte å holde hungersnøden skjult, men i løpet av årene sivet det likevel ut en del informasjon om disse grufulle handlinger. Etter Sovjetunionens sammenbrudd har historikerne fått tilgang til langt mer materiale, blant annet fordi Ukraina har åpnet KGB-arkivene.

Holodomor er anerkjent som folkemord av flere land, deriblant USA.

Fornektelse av dette grufulle folkemordet forekommer fortsatt blant mange, spesielt kommunister. Verdenssamfunnet har i begrenset grad vist vilje til å anerkjenne hva som virkelig skjedde i Ukraina i kommunismens og stalinismens navn.

Svar:

Holodomor, eller utsultingen av millioner av ukrainere og andre sovjetborgere i 1932-33 var en stor tragedie som rammet uskyldige barn, kvinner og menn over omfattende landområder, særlig i Ukraina. Anslagene over antallet dødsofre varierer og om-

fanget av tragedien er fremdeles et ganske skjult kapittel i verdens historie.

Den historiske usikkerheten dreier seg blant annet om utsultingen var en bevisst utryddelsespolitikk av de ukrainske bønderne som samfunnsklasse eller folk, eller om hungersnøden og mangelen på hjelp var en indirekte følge av den feilslåtte tvangskollektiviseringen, og sovjetstyrets forhold til omverdenen. Jeg mener at det daværende kommuniststyret i Sovjetunionen, med Stalin som leder, må bære ansvaret for slike handlinger, som i mål og mening var umenneskelige.

I november 2007 stilte Norge seg bak en uttalelse på OSSE-møtet i Madrid, for å minnes ofrene for denne hungersnøden – og den beskriver også handlingene og politikken til Stalinregimet.

Norge er med i arbeidet internasjonalt for å utbre kunnskapen om Holodomor, både gjennom en uttalelse som denne i OSSE, og gjennom vedtakelse av en resolusjon i UNESCO til minne om sultkatastrofen i Ukraina.

Formålet er at slike tragedier i historien ikke må gjenta seg, at kunnskap, toleranse og respekt, samt styrking av lov og rett og mennesket frihet, skal forhindre slike katastrofer, i Europa og globalt. Det er også viktig å bidra til at de omtalte grufulle handlingene i Ukraina blir belyst og gjort kjent for nåværende og kommende generasjoner.

Holdemor fant sted før folkemordkonvensjonen og vedtektene for Den internasjonale straffedomstolen ble vedtatt, og dermed før den internasjonale forbrytelsen folkemord ble fast definert i folkeretten. Det er dermed vanskelig å feste definisjonen "folkemord" på hendelser som fant sted før de relevante folkerettslige normene ble vedtatt – og med tilbakevirkende kraft på disse. Det er også først og fremst rettsvesenets oppgave å avgjøre hvorvidt en alvorlig internasjonal forbrytelse har funnet sted.

Jeg kan også nevne at Norge overtar formannskapet i gruppen "International Task Force on Holocaust" i 2009. Dette samarbeidet har som mål å sørge for at folkemordet mot jødene og også andre grupper under Den annen verdenskrig ikke blir glemt – men forblir en felles kunnskap for nasjonene og verdenssamfunnet for fremtiden. Gjennom dette arbeidet bidrar vi også til å redusere sjansen for nye folkemord.

SPØRSMÅL NR. 748**Innlevert 4. mars 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 12. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«I svar på spørsmål nr. 405 av 18.12.07 fra undertegnede, besvart 09.01.08, opplyser statsråden at søknaden fra Vestfold Fylkeskommune om å forskuttere anleggskostnader til oppstart av utbygging av dobbeltspor, ville bli besvart så raskt som mulig.

Kan statsråden si noe om hvilken tidsmessig definisjon av uttrykket "så raskt som mulig" som i øyeblikket er relevant for departementets saksbehandling av denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartienes representanter i Vestfold planlegger nå å få vedtatt i Fylkestinget ny og kraftigere virkemiddelbruk mot sentrale myndigheter i denne saken, og sak er fremmet og vil komme opp for Fylkestinget.

Det ville sannsynligvis være avklarende for Vestfold fylkeskommune om forskutteringssøknadens skjebne var avklart før Fylkestinget gjør nye vedtak i saken.

Svar:

Jeg viser til at i brevet fra Vestfold Fylkeskommune av 07.12.07 til Samferdselsdepartementet er det opplyst, sitat: "SVs gruppeleder i Fylkestinget, Ivar Ramberg, har i tillegg fått signaler fra politisk ledelse i Finansdepartementet om at spørsmål om forskuttering vil bli behandlet seriøst fra deres side". Søknaden ble av denne grunn tatt opp med Finansdepartementet og har vært drøftet mellom politisk ledelse i de to departementene.

Jeg viser til at det her er snakk om igangsetting av byggingen av dobbeltsporet Barkåker-Tønsberg på Vestfoldbanen. Dette er et stort jernbaneprosjekt som er kostnadsregnet til 1,5 mrd. kr. En anleggsstart i 2008 vil ha store budsjettbindinger både i 2009 og de kommende åra. Saken må derfor ses i sammenheng med regjeringens budsjettarbeid for 2009. Dette arbeidet startes opp med regjeringens budsjettkonferanse som nettopp er avviklet på Torbjørnrud i dagene søndag 09. til tirsdag 11. mars d.å. Jeg legger opp til å kunne svare fylkeskommunen når konklusjonene på drøftingene mellom Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet er trukket.

SPØRSMÅL NR. 749**Innlevert 5. mars 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 12. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«I vinter har det som på same tid i alle år vore mange stengingar av Vikafjellet. For næringslivet og folk i Vik er dette svært negativt, og det kan også vere til fare for sikkerheita for folk i Vik. Før det vert bygt lang tunnel gjennom Vikafjellet må ein rekne med stengingar av fjellet, men etter det folk i Vik meiner, er fjellet stengt langt meir enn det som var nødvendig dersom det var politisk vilje til å gjere noko med dette.

Vil statsråden ta initiativ til ordningar som kan hindre unødvendige stengingar av Vikafjellet?»

GRUNNGJEVING:

Næringslivet og folk i Vik er frustrerte og sinte for at Vikafjellet svært ofte har vore stengt i vinter, som det også har vore i alle vintrar tidlegare.

På ein fjellovergang som Vikafjellet må ein forventa at verforholda er slik at det er umogeleg å brøyte fjellet. Det er berre bygging av ein lang tunnel gjennom Vikafjellet som kan medverke til at næringslivet og folk i Vik, og andre brukarar av denne vegstrekninga, kan vere trygge for at vegen ikkje vert stengt på grunn av uver. Det vert, uansett stor politisk vilje til å medverke til finansiering av lang tunnel gjennom Vikafjellet, gå fleire år før denne kan stå

ferdig. Dersom brukarane av denne vegstrekninga, og ikkje minst næringslivet i Vik, skal oppleve mange og lange stengingar av denne vegen fram til tunnel er bygt, då kan det vere ein stor fare for at verksemdar har måttet gje opp drifta, og at folk flyttar frå kommunen i frustrasjon over situasjonen.

Næringslivet og folk i Vik meiner at Vikafjellet er stengt langt fleire gongar enn nødvendig, dersom det har vore politisk vilje til å medverke til ordningar som ville resultert i langt færre stengingar av denne vegen.

For ei tid sidan vart dette problemet teke opp, og samferdsleministeren ville då ta initiativ til at vegen over Vikafjellet skulle verte halden open i langt større grad enn tidlegare.

Ein har ein følelse av at no er ein tilbake til same situasjon som det har vore i dei fleste vintrar tidlegare, med mange og lange stengingar av vegen over Vikafjellet.

Svar:

Riksveg 13 over Vikafjellet har, som det går fram av spørsmålet, vore ein god del stengt i vinter på grunn av uvêr og opprydding etter uvêr. I uvêrperioden i januar og februar var det til dømes stengt samanhengande frå 22. januar til 13. februar. Sjå og tabell nedanfor som syner stenging i 2006/ 2007 og 2007/2008 fram til 5. mars.

År	Mellombels stengd	Natte- stengt	Kolonne- køyring
2006/2007 heile vinteren	1343 t	783 t	335 t
2007/2008 fram til 05.mars	1303 t	363 t	120 t

Når det gjeld økonomiske ressursar, kan eg opplyse at vinterdrifta på rv 13 Vikafjellet vinteren 2006/2007 kosta om lag 4 mill. kr.

I vinter har vi hatt mange påfølgjande uvêrperiodar med til dels store nedbørmengder og sterk vind. I slike høve vert tryggleiken til trafikantane og brøytemannskapet prioritert høgast. Dette medfører stenging av vegen under slike forhold. I tillegg medfører vinden at brøytemannskapet i periodar ikkje greier å halde vegbana fri for snø.

Etter kraftige uvêrperiodar kan det gå inntil ei veke å rydde vegen, avhengig av snøforholda. Vegen blir heller ikkje alltid opna etter ein uvêrperiode, då neste uvêrperiode kan komme alt etter nokre dagar med oppryddingsarbeid. Dette kan medføre lange stengingar slik som perioden 22. januar til 13. februar og den vi er inne i no. Då det siste snøfallet med vind kom 5. mars, var det like før entreprenøren var ferdig med å rydde etter førre uvêr.

For å kunne redusere oppryddingstida etter uvêr har Statens vegvesen no gitt entreprenøren klarsignal til å nytte to hjulgåande fresar samtidig i oppryddingsarbeidet. Eg kan og opplyse at entreprenøren nyttar skiftarbeid for å forsere arbeidet i periodane med opprydding. Når vêrforholda er slik at det går ut over tryggleiken til brøytemannskapa, så vert ryddingsarbeidet avslutta inntil forholda betrar seg. Dette har vore stoda ved fleire høve i vinter.

Når det gjeld tryggleiken til innbyggjarane i Vik, er tida det tek for å komme til sjukehus viktig. Med ope Vikafjell tek det om lag ein time å komme til sjukehuset på Voss. Når fjellet er stengt er Lærdal næraste sjukehus, og det tek om lag to timar å komme dit inkludert to ferjer. På Mannheller – Fodnes er det nattferje. Det er ikkje tilfelle på Vangsnes – Hella. For å bøte på dette, er det sjukeberedskap på sambandet når vegen over Vikafjellet er stengd. Dette inneber at ferja ligg i beredskap på Vangsnes om natta.

SPØRSMÅL NR. 750**Innlevert 5. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 27. mars 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Den nye operaen skal åpne om litt over en måned.

Hva blir den endelige prisen for prosjektet - om man legger til grunn de opplysninger man pr. i dag har?»

BEGRUNNELSE:

NTB kunne i midten av januar i år melde at Opera-regningen stadig øker. Ifølge NTB måtte styringsrammen økes med 250 millioner for å fullføre sluttarbeidene på det nye Operahuset i Bjørvika.

Departementsråd Karin Moe Røisland i Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) opplyser dette til NTB etter at departementet like før jul fikk nye opplysninger og nye tall fra Statsbygg.

Den opprinnelige styringsrammen var på 3.544.000.000 kroner.

Svar:

Stortinget vedtok i 2002 byggingen av Den Norske Opera med en kostnadsramme på 3330 mill kroner. Justert for prisstigningen er kostnadsrammen i dag 4430 mill kroner med prisbasis 1. juli 2008. Statsbyggs styringsramme utgjør i dag 3910 mill kroner, og differansen mellom kostnads- og styringsrammen (520 mill. kroner) tilsvarer gjenstående usikkerhetsmargin i prosjektet.

Byggeprosjektet er i det vesentlige ferdigstilt. Gjenstående avsluttende arbeider er begrenset til publikums-, sal - og sceneområder. Som følge av byggets kompleksitet har det vært forsinkelser og ekstrakostnader i sluttfasen av byggeprosessen. Statsbygg har derfor nå varslet behov for å få benytte 300 mill. kroner fra prosjektets usikkerhetsmargin. Estimert sluttkostnad er dermed 4210 mill kroner. Det vil da gjenstå 220 mill. kroner av den overordnede marginen.

I og med at alle sluttoppgjør ikke er avsluttet, og fordi det i prøvedriftsperioden vil foregå uttesting og opplæring, er det fortsatt usikkerhet knyttet til endelig sluttkostnad.

SPØRSMÅL NR. 751**Innlevert 5. mars 2008 av stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen****Besvart 13. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«En jente på 15 år mangler anlegg for 13 tenner, og ingen av de nye tennene hun får har normal størrelse eller fasong. Hun får vondt i tennene, de løsner, bittet er feil, hun har vanskeligheter med å tygge og hun har sluttet å smile! Hun har hatt mye smerter og prøvd mange løsninger som f.eks. pålimte tenner. Ifølge tannlegen vil jenta kunne få økonomisk støtte fra NAV til implantater når hun blir 18 år. Hun får ingen økonomisk hjelp før dette.

Finnes det muligheter for økonomisk hjelp til behandling før 18 år?»

BEGRUNNELSE:

Denne jenta risikerer å få livet sitt ødelagt allerede fra svært ung alder fordi hun ikke kan spise uten problemer. Hun har ofte store smerter og sliter med selvbildet. Foreldrene er villig til å gjøre "alt" for å hjelpe henne. Hun har vært hos "Takosenteret" på Lovisenberg sykehus for en tid tilbake, hvor de mente hun hadde en del sammenfallende symptomer med et arvelig syndrom som kalles Ektodermal dysplasi, og hun ble henvist til Rikshospitalet hvor de ikke har kunnet gi noen konklusjoner. Sannsynligvis vil denne jenta kunne få implantater dekket av NAV når hun blir voksen, men da kan det være for sent til å sørge

for at hun får et godt liv. Hun kan ha fått store problemer som vil følge henne hele livet dersom hun ikke får hjelp tidligere. Det bør finnes muligheter i regelverket til å hjelpe denne jenta til å få en form for midlertidige implantater som kan bidra til å gjøre tilværelsen lettere.

Svar:

Etter lov om tannhelsetjeneste skal fylkeskommunen sørge for at tannhelsetjenester, herunder spesialisthelsetjenester, i rimelig grad er tilgjengelig for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket. Den offentlige tannhelsetjenesten skal gi et regelmessig og oppsøkende tilbud av tannhelsetjenester til bestemte grupper, herunder barn og ungdom fra fødsel til og med det året de fyller 18 år. De har rett til gratis tannhelsehjelp fra fylkeskommunen.

Når det gjelder innholdet i tjenesten og hvilke behandlinger som kan defineres som nødvendige, så er det spørsmål som fylkeskommunen skal ta stilling til. Nødvendig tannhelsehjelp er en rettslig standard hvor innholdet utvikles gjennom forvaltningspraksis. Tannhelsetjenesteloven definerer ikke nærmere hva som ligger i begrepet, det vil måtte avgjøres konkret i det enkelte tilfelle. I forarbeidene til tannhelsetjenesteloven uttales det at fylkeskommunen plikter å holde en tannhelsetjeneste av odontologisk forsvarlig standard. Helse- og omsorgsdepartementet har i rundskrivs form utdypet hva som ligger i begrepet. Det blir her presisert at det faglige innholdet blant annet må defineres av Statens helsetilsyn som helse-

myndighetenes tilsynsorgan. Hva som anses som forsvarlig standard over tid. Variasjonen må imidlertid ligge innenfor det som er odontologisk forsvarlig, slik at alle innbyggere sikres et tilbud over en viss minimums grense. Tannlegeforeningen har også utarbeidet en anbefaling til kriterier for nødvendig tannbehandling. Kriteriene tar utgangspunkt i at akseptabel oral helse innebærer at brukeren ikke har smerter, ubehag eller alvorlig lidelser i munnhulen, at brukeren har tilfredsstillende tyggefunksjon og at brukeren kan kommunisere og ha sosial omgang uten problemer som skyldes tennene. Disse anbefalingene opplyses å være retningsgivende for fylkeskommunenes vurderinger for behandling i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten.

Jenta som blir omtalt i representant Jan Henrik Fredriksens spørsmål har krav på nødvendig tannbehandling fra fylkeskommunen. Det er med andre ord fylkeskommunens ansvar å foreta en konkret helhetsvurdering av jentas orale helsetilstand, og ut fra denne vurderingen avgjøre hvilken behandling hun skal ha. Dersom hun ut fra en slik helhetsvurdering bør ha implantater, plikter fylkeskommunene å gi henne et slikt tilbud.

Etter det året hun har fylt 18 år vil hun kunne ha rett til behandling med refusjon av utgifter fra trygden med maksimal egenandel på 4000 kroner. Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege for sykdom gir rett til behandling ved tannutviklingsforstyrrelser, herunder medfødt manglende tannanlegg.

SPØRSMÅL NR. 752

Innlevert 5. mars 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker

Besvart 13. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Når forventer samferdselsministeren at hennes departement har på plass en avklaring for Hurtigrutens fremtid?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Nordlys den 28. februar der det fremgår at Hurtigruten er i en helt uholdbar økonomisk situasjon. Staten holder nettolønnskompensasjon på 48 mill tilbake, inntil kompensasjon for NO_x-avgift på 60 mill. kr. er avklart. Hurtigruten har tap på ferge-

og hurtigbåtkontrakten med Troms fylkeskommune, økte bunkers og NO_x-kostnader, samt økte rentekostnader og en utilfredsstillende hurtigruteavtale med staten.

Svar:

Samferdselsdepartementet inngikk i desember 2004 en avtale om kjøp av transporttjenester på strekningen Bergen – Kirkenes for perioden 2005-2012 med de to selskapene OVDS og TFDS - nå Hurtigruten ASA, etter at denne tjenesten var lyst ut på anbud.

Denne avtalen åpner bl.a. for en reforhandling av avtalen som følge av endringer av rammebetingelsene etter at avtalen ble inngått mellom partene. Forberedelse i form av avklaring av rettslige spørsmål samt

virkningene av endringene for avtalen har vært krevende og tatt tid både for departementet og selskapet. Jeg forventer nå at forhandlingene kan videreføres i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 753

Innlevert 5. mars 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 12. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvorledes kravet om medisinsk diagnose etter bioteknologiloven praktiseres i forhold til assistert befruktning for heterofile par, samt gi en vurdering av dette i forhold til spørsmålet om lesbiske eventuelt skal tilbys assistert befruktning?»

BEGRUNNELSE:

Bioteknologiloven presiserer at assistert befruktning bare kan finne sted hvis den ene part er bærer av alvorlig arvelig sykdom, hvis kvinnen eller mannen er befruktningsudyktig, eller ved uforklarlig barnløshet. Rikshospitalets Kvinneklinikk som har ansvar for en av to sædbanker i Norge opplyser imidlertid overfor LLH at diagnosen "befruktningsudyktig/uforklarlig barnløshet" brukes om heterofile par som har hatt jevnlig samleie i et år, uten prevensjon, og ikke blitt gravide sammen. Det ser altså ikke ut til at man stiller en spesifikk medisinsk diagnose slik loven forutsetter. I forhold til spørsmålet hvorvidt lesbiske bør kunne vurderes å kunne bli tilbudt assistert befruktning er dette forholdet interessant. Noen vil kunne hevde at en endring av bioteknologiloven som gir lesbiske anledning til å bli vurdert dermed ikke medfører noen stor endring i forhold til dagens reelle praksis hvor diagnose for heterofile i realiteten ikke stilles, og at de økonomiske konsekvensene av en slik endring dermed ikke vil bli store. En eventuell endring i bioteknologiloven må også forutsettes å ikke innebære en rett for alle lesbiske par til assistert befruktning, men en begrenset rett til å bli vurdert i forhold til psykisk og fysisk egnethet for assistert befruktning. En åpning for at lesbiske kan tilbys assistert befruktning vil imidlertid etter enkeltes mening kunne medføre press mot at man også åpner for bruk av surrogatmødre for homofile på et senere tidspunkt.

Det er grunn til å håpe at Regjeringen vurderer

disse spørsmålene bredt når forslaget til felles ekteskapslov og eventuelle endringer i bioteknologiloven om kort tid sendes Stortinget for behandling.

Svar:

Det følger av bioteknologiloven § 2-2 at assistert befruktning bare kan utføres på kvinne som er gift eller som er samboer med en mann i ekteskapsliknende forhold. Inseminasjon kan bare finne sted når mannen er befruktningsudyktig eller selv har, eller er bærer av, alvorlig arvelig sykdom, eller i særskilte tilfelle dersom kvinnen er bærer av alvorlig arvelig kjønnsbundet sykdom, jf. § 2-3. Etter § 2-4 følger det at befruktning utenfor kroppen kan bare finne sted når kvinnen eller mannen er befruktningsudyktig eller ved uforklarlig befruktningsudyktighet, jf. § 2-4. Gjeldende retts krav om befruktningsudyktighet eller uforklarlig befruktningsudyktighet henspeiler på medisinsk infertilitet. Det at man ikke kan få barn med sin partner etter naturmetoden på grunn av at paret har samme kjønn, kan etter bioteknologiloven ikke anses å være medisinsk begrunnet.

Kravene som oppstilles i bioteknologiloven er rettslige vilkår. Det følger av Ot.prp. nr. 64 (2002-2003) Om lov om medisinsk bruk av bioteknologi m.m (bioteknologiloven) at § 2-4 klargjør de medisinske indikasjonene som må foreligge for at befruktning utenfor kroppen kan finne sted. Vilkåret om uforklarlig befruktningsudyktighet gjelder "tilfeller der man til tross for utredning ikke kan finne årsaken til infertiliteten verken hos mannen eller kvinnen", jf. s. 37 første spalte. Det stilles altså ikke et krav om en spesifikk medisinsk diagnose etter loven så lenge et av de rettslige vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

I høringsnotatet om forslag om felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par, som ble sendt på høring av Barne- og likestillingsdepartementet med høringsfrist 1. september 2007, ble det foreslått å endre bioteknologiloven for å åpne opp for

assistert befruktning til lesbiske par. I den forbindelse ble forholdet til gjeldende lovs vilkår om medisinske årsaker til barnløshet drøftet, jf. side 64:

"Et sentralt argument for å tillate assistert befruktning til lesbiske par er at dette vil føre til likebehandling, og dermed likestilling, mellom heterofile og homofile kvinner som lever i stabile parforhold. Hvorvidt man skal likestille medisinske årsaker med sosiale grunner til at et par ikke får barn på vanlig måte, er imidlertid et naturlig spørsmål i den forbindelse. Departementet finner likevel at tiden kan være moden for en lovendring som gjør at også lesbiske kvinner kan få hjelp av teknologien som faktisk finnes i det norske helsevesenet. Tilbudet er dessuten tilgjengelig flere steder i utlandet, og departementet ser det som en fordel å kunne regulere forholdet i norsk lov, for å kunne ha bedre kontroll med behandlingen. Departementet er også enig med Bioteknologinemndas flertall som uttaler at det er like viktig hvordan paret fyller sine roller som omsorgspersoner for barnet som hvilket kjønn omsorgspersonene har."

Det redegjøres for de økonomiske konsekvensene av en eventuell lovgivning i høringsnotatet, jf. side 90:

"Dersom man åpner for assistert befruktning til lesbiske, vil etterspørselen etter donorsæd og inseminasjonsbehandling øke. Kostnader knyttet til inseminasjon dekkes i hovedsak ved egenbetaling. Det antas at assistert befruktning til lesbiske par vil kunne utgjøre ca. 300 behandlinger pr. år. Kun et fåtall, anslagsvis

20 pr. år, vil trenge befruktning utenfor kroppen (IVF), noe som anslås å medføre økte kostnader på i underkant av 500 000 kr. Det antas at dette vil kunne dekkes innenfor rammene."

I merknadene til de foreslåtte endringer i § 2-4 uttales det i høringsnotatet på side 93 at:

"Endringene i bestemmelsen åpner for at to kvinner også kan få tilbud om assistert befruktning med donorsæd utenfor kroppen. Det forutsettes da, som for heterofile par, at den ene i paret er befruktningsudyktig eller at det foreligger uforklarlig befruktningsudyktighet. Det faktum at paret består av to kvinner gir ikke adgang til befruktning utenfor kroppen i seg selv. Men dersom paret har forsøkt inseminasjon med donorsæd flere ganger uten å oppnå graviditet, kan vilkåret om befruktningsudyktighet eller uforklarlig befruktningsudyktighet anses oppfylt."

I høringsnotatet foreslås det altså ikke å gi lesbiske en rett til assistert befruktning, kun en rett til å bli vurdert for assistert befruktning på samme måte som heterofile par. Paret vil måtte oppfylle lovens krav for å få tilbud om assistert befruktning på lik linje med par av ulikt kjønn.

Det har ikke vært en aktuell problemstilling i forhold til høringsnotatet med forslag om felles ekteskapslov å åpne for bruk av surrogatmødre.

Høringsnotatet ligger nå til oppfølging i Barne- og likestillingsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 754

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Anders Anundsen

Besvart 13. mars 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at vedtak om skolekrets skal gjøres som kommunal forskrift, hvilket medfører at Justisdepartementets veileder for kommunal forskrift gjelder, og er statsråden enig i at endringer i skolekretser faller innenfor opplæringsloven § 8-1 hvor det kreves forskrift for vedtakelse av skolekretser slik at endringer også må skje i forskrifts form?»

BEGRUNNELSE:

I henhold til opplæringsloven § 8 1. ledd skal skolekretsgrenser vedtas ved forskrift, forvaltningsloven kap VII. Det antas at det medfører at endringer i kretsgrensene må skje ved endring av forskrift. Dette

vil igjen medføre at nedleggelse av en eller flere skoler som medfører endring av kretsgrensene i en kommune, må etter spørrerens oppfatning medføre ordinær prosess for endring av forskrift. Se også vedtak fattet av fylkesmannen i Nord-Trøndelag 17. februar 2005 etter lovlighetskontroll om nedleggelse av skole i Levanger kommune.

Justisdepartementet har utgitt en egen veileder for forskriftsarbeid i kommunene. I kap. 7.2.3 fremgår at normal høringsfrist ved behandling av kommunal forskrift bør være 2 måneder.

I e-post til Andøy kommune datert 7. februar skriver rådgiver Arnulf Tverberg at det ikke er laget en veileder som kan omfatte nedlegging av skolekrets.

Svar:

Det følger av opplæringsloven § 8-1 at når kommunen fastsetter hvilket geografisk område som skal være den enkelte skoles opptaksområde, er dette forskrifter etter forvaltningsloven. Dette betyr at berørte institusjoner eller organisasjoner skal gis anledning til å uttale seg før forskriften vedtas, endres eller oppheves, jf. Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 37. Justisdepartementets veileder om forskriftsarbeid i kommuner fra 2002 gir veiledning om fastsetting av denne type kommunale forskrifter.

Når det gjelder saksbehandlingen i saker om kretsgrenser, nærmiljøskoler og skolenedleggelse viser jeg i tillegg til rundskriv F-015-99 der dette er nærmere behandlet. Rundskrivet følger vedlagt.

Vedlegg til svar:

Rundskriv F-015-99

Kommunene, Statens utdanningskontorer

Saksbehandlingen i saker om kretsgrenser, nærmiljøskoler og skolenedleggelse

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har fått flere henvendelser om nedleggelse av grendeskoler og kommunenes saksbehandling i disse sakene. Sivilombudsmannen har vurdert flere av sakene og har presisert at saksbehandlingsreglene må følges. Han har også gitt Stortinget en særskilt melding om dette, der han fremholder betydningen av at de vedtaket direkte gjelder, får anledning til å uttale seg.

Avgjørelsen om å legge ned en skole er ikke enkeltvedtak, og reglene i forvaltningsloven kap. IV, V og VI kommer derfor ikke direkte til anvendelse. Det er likevel et generelt forvaltningsrettslig prinsipp at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt. I en sak om skolenedleggelse innebærer dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen, før vedtak treffes. Avgjørelsen om skolenedleggelse har stor betydning for foreldre/elever og hele lokalsamfunnet. Det er derfor viktig at kommunen sørger for at saken er så godt utredet som mulig, og at berørte grupper får anledning til å uttale seg. I den sammenheng vil det være naturlig at samarbeidsutvalget ved skolen blir hørt.

I den nye opplæringsloven § 8-1 første ledd annet punktum heter det:

"Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til."

I Ot prp nr 46 (1997-98) Om lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) er det sagt følgende om denne bestemmelsen:

"Regelen er delvis ei vidareføring av kompetansen til kommunen i gsl. § 3 nr.2. Forskriftene må halde seg innanfor det som er ei rimeleg tolking av første punktum i lovutkastet. Det vil blant anna seie at forskriftene må opne for at den vurderinga kommunen gjer av opptaket for ein elev, også tek omsyn til andre forhold enn geografisk nærleik, til dømes å skaffe system plass på den same skolen og om skolevegen er farleg.

Departementet legg til grunn at forvaltningslova § 37 inneber at mellom anna foreldrerådet eller samarbeidsutvalet ved dei enkelte skolane skal høyrast før kommunen vedtek forskrifta."

I innstillingen til opplæringsloven uttaler Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen blant annet:

"Komiteen viser til at regulering av kretsgrenser bestemmes av kommunen gjennom forskrift, jf § 8-1. Spørsmålet om skolestruktur og eventuelle nedleggelse av skoler berører foreldre og nærmiljø stort. Komiteen mener det er viktig å gi foreldre mulighet til å uttale seg om disse spørsmål før beslutninger fattes. Komiteen vil i denne sammenheng vise til at departementet i sin kommentar til § 8-1 første ledd andre punktum legger til grunn at forvaltningsloven § 37 innebærer at blant andre foreldrerådet eller samarbeidsutvalget ved de enkelte skoler skal høres før kommunen vedtar forskriften."

Departementet vil understreke betydningen av at kommunene følger saksbehandlingsreglene i behandling av saker om skolestruktur og skolenedleggelse.

Med hilsen

Hanna Marit Jahr e.f.
ekspedisjonssjef

Geir Helgeland
avdelingsdirektør

SPØRSMÅL NR. 755**Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad****Besvart 12. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Budsjetunderskudd ved Kunsthøyskolen i Oslo (KHIO) fører til frykt for kutt i studieplanen. Dette kan særlig gå ut over operautdanningen. KHIO tar i dag inn kun fire operastudenter hvert år, og det i en tid der operainteressen og behovet for topp kvalifiserte utøvere er stigende over hele landet.

Hva vil statsråden bidra med for å sikre både kvalitet og kvantitet innen operautdanningen i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Mange har forventninger til at den nye operaen i Bjørvika skal gi et løft for operakunsten i Norge. Det er viktig å fylle både Bjørvika og distriktsoperaene med høyt kvalifiserte utøvere, og det er viktig med høy kvalitet på operautdanningen i Norge. Jeg er kjent med at flere studenter velger å studere i utlandet. Det er et politisk ansvar å sørge for at talenter har et fullverdig kvalitetstilbud i Norge på høyde med den har f.eks. i Danmark. Jeg er klar over at det er Kunnskapsdepartementet som sitter med ansvaret for oppfølging av KHIO, men jeg viser til at Kultur- og kirkedepartementet har et særlig ansvar for å sikre tilfanget av høyt kvalifiserte kulturarbeidere her i landet. Det er viktig å benytte det økte handlingsrommet som oppstår når interessen for, og tilbudene knyttet til, operaproduksjoner er økende. Det vil bli behov for flere kvalifiserte utøvere både i Oslo og ellers i landet, herunder distriktsoperaene. Kvaliteten på operautdanningen i Norge må ikke forringes, men styrkes.

Svar:

Det vises til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten May-Helen Molvær Grimstad til kultur- og kirkeministeren angående operautdanningen ved Kunsthøyskolen i Oslo. Spørsmålet er overført til forsknings- og høyere utdanningsministeren for besvarelse. Jeg gjør oppmerksom på svar på

spørsmål nr. 741 fra representanten Dagrunn Eriksen om samme tema.

I spørsmålet vises det til at den nye operaen i Bjørvika skaper økt interesse for operakunsten i Norge og økt behov for kvalifiserte utøvere. Videre vises det til budsjetunderskuddet ved Kunsthøyskolen i Oslo og uttrykker en bekymring for at dette skal gå ut over operautdanningen.

Kunsthøyskolen i Oslo utdanner kunstutøvere på høyt nivå innen en rekke fagområder. Kompetansen hos de ansatte er høy og de samarbeider bredt med andre kunstaktører, nasjonalt og internasjonalt. Kunsthøgskolen i Oslo planlegger, i samarbeid med Den Norske Opera og Norges Musikkhøyskole, en ny operautdanning. De to høyskolene legger opp til å samarbeide om studiet og Den Norske Opera er forutsatt å bidra ved å tilby praktikantstillinger for å gi praktisk erfaring, i første rekke til masterstudenter og første året etter masterstudiet. Bakgrunnen er nettopp at det blir behov for flere med slik utdanning på høyt kunstnerisk nivå når vi får ny opera, slik representanten Molvær Grimstad påpeker. Kunnskapsdepartementet ser positivt på et nærmere samarbeid mellom de to høyskolene. Samarbeidet med operaen kan også gi unike muligheter. Kunstutdanning er et samarbeidsfelt mellom Kunnskapsdepartementet og Kultur- og kirkedepartementet, og institusjonene har sendt søknad til begge departementer om midler til blant annet operautdanning.

Kvalitetsreformen i høyere utdanning har gitt styrene ved universiteter og høyskoler økt frihet og ansvar til å fatte beslutninger om egen virksomhet. Økte faglige, organisatoriske og økonomiske fullmakter skal gi institusjonene mulighet til å drive langsiktig strategiarbeid og utvikle de studietilbudene de særlig vil satse på. Det er således styret ved kunsthøyskolen som har ansvaret for å planlegge og drive virksomheten i tråd med de rammer de har fått tildelt av Stortinget. Eventuelle økte bevilgninger til nye studietilbud må vurderes som del av arbeidet med de årlige statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 756**Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Tove Nyhus****Besvart 12. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«En gruppe innbyggere anmeldte for en tid tilbake Nes kommune (Akershus) for miljøkriminalitet og brudd på konsesjonsbetingelsene ved Esval fyllplass. Nylig fikk de brev fra Romerike politidistrikt om at saken var henlagt. Anmeldelsen var godt begrunnet og dokumentert, og naboene er svært skuffet over at en så alvorlig sak henlegges. De henviser til at Norge påberoper seg å være et foregangsland i miljøpolitikk og -tiltak.

Hva kan statsråden gjøre for å hindre at kommuner driver miljøkriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

Esval fyllplass (Nes, Akershus) ble opprettet i 1972, og har siden den gang vært et kommunalt avfallsdeponi for Nes kommune. De 10 siste år har lukt- og sigevannsproblemer vært et større eller mindre problem, og diverse tiltak er forsøkt iverksatt uten at problemet er løst. Problemene tilknyttet deponiet har i perioder gått så langt at store deler av Nes kommune plages av sjenerende lukt. Fylkesmannen bekrefter å ha mottatt klager fra personer som bor opp til 6 km fra avfallsdeponiet.

Nes kommune har riktignok gjennom det siste året gjennomført en del korrigerende tiltak etter at situasjonen toppet seg våren 2007, og hvor Fylkesmannen i Oslo og Akershus blant annet påla kommunen å utarbeide en handlingsplan for å få kontroll med miljøproblemene ved deponiet.

Nes kommune ble i år 2000 og 2006 anmeldt av en gruppe innbyggere for miljøkriminalitet ved Esval fyllplass. I år 2000 ble kommunen funnet skyldig i miljøkriminalitet, og ilagt en bot. Anmeldelsen som ble levert 31.12.06 er derimot nylig henlagt begrunnet bevisets stilling. Interessegruppen som leverte anmeldelsen reagerer på henleggelsen. Følgende punkter var spesielt trukket frem i anmeldelsen:

1. En helhetsvurdering av hvordan Nes kommune gjennom lengre tid har neglisjert miljøproblemene som er skapt på Esval fyllplass. Kommunen har ønsket å tjene maksimalt på søppelmottaket, og derfor holdt drifts- og investeringskostnadene på et minimumsnivå. Inntektene har gått til å finansiere tjenester som for eksempel skole og eldreomsorg.
2. Et stigende antall innbyggere i Nes rammes fysisk og psykisk av luftforurensning fra fyllplassen.

3. Forurensning av Vorma fra sigevannet fra fyllplassen.
4. Storbrannen på fyllplassen i juni 2006 viste at kommunens brannberedskap for fyllplassen var meget mangelfull. Dette gav dramatiske konsekvenser for forurensning til luft og vann.
5. Utslipp av klimagasser og svartvann hadde et så stort omfang i 2006 at forurensningen sannsynligvis ikke var bare et lokalt problem.
6. Kommunelegen i Nes har ikke tatt initiativ til å kartlegge omfang av helseproblemer relatert til driften av fyllplassen.
7. Nes kommune brøt konsesjonsgrensen for mottak i 2006. Mer enn 10 000 tonn avfall utover konsesjonen ble mottatt til tross for at fylkesmannen avslo søknaden om økt mottak.

Dagens drift på Esval fyllplass er forankret i en utslippstillatelse gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus i 1996. Her står det blant annet: "Dersom det påpekes at avfallsdeponiet eller driften av dette medfører negative miljømessige konsekvenser som ikke er tilfredsstillende ivaretatt i tillatelsen, kan Fylkesmannen pålegge konsesjonseier skjerpede krav og vilkår, eventuelt pålegge stans av virksomheten eller deler av denne for kortere eller lengre tid".

Etter at Nes kommune ble dømt for miljøkriminalitet i år 2000 ble det laget en handlingsplan for Esval avfallsdeponi. Etter storbrannen i 2006 kom det frem at deponiplanen ikke var fulgt i tiden før storbrannen. Avfall var plassert på steder uten gassoppsuging, og med mangelfull tildekning på store områder av deponiet. Dette kan blant annet dokumenteres med bilder. Deponeringen i forkant av brannen var i klar strid med konsesjonsbetingelsene, og etter mange innbyggers vurdering miljøkriminalitet. Storbrannen på deponiet i juni 2006 hadde etter all sannsynlighet nær sammenheng med utilfredsstillende drift av deponiet, og med selvantening som konsekvens.

Svært mange innbyggere reagerer på at kommunen salderer kommunebudsjett med økt søppelmottak, og samtidig overser miljøproblemene det medfører.

Svar:

Jeg registrerer at Esval fyllplass har vært en kilde til bekymring og irritasjon hos naboene som gjennom flere år har klaget over ulempene de påføres gjennom driften av deponiet.

Ved gjennomføringen av EUs deponidirektiv i 2002 ble nye og strengere miljøkrav til avfallsdeponier tatt inn i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kapittel 9 om deponering av avfall. I henhold til forskriften skal alle deponier som forblir i drift etter 16. juli 2009, ha nye tillatelser som setter miljøkrav til utslipp av blant annet sivevann, gasser, lukt, og til beskyttelse av jord og vann. Med virkning fra 1. juli 2007 ble det dessuten fastsatt nye krav om mottakskontroll av avfall for å unngå unødige miljøulempere fra deponiene.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har for tiden ny søknad om utslippstillatelse for Esval fyllplass til behandling. Jeg legger til grunn at miljøhensynene blir ivaretatt iht. forskriften under Fylkesmannens saksbehandling.

Når Fylkesmannens avgjørelse foreligger, vil den kunne påklages til Statens forurensningstilsyn. Den samlede prosessen er med dette slik at den også legger grunnlaget for en betryggende behandling av naboenes innspill.

SPØRSMÅL NR. 757

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske

Besvart 12. mars 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Fiskeriministeren har etter spørsmål fra Stortinget ved flere anledninger meldt at hun vil komme tilbake med konkrete tiltak for å bedre sikkerheten langs kysten ved å øke slepebåtberedskapen. Statsråden har valgt å ikke ta stilling til om en ny type miljøvennlige skip, kalt "Welltug", kan være aktuell å benytte for å bedre sikkerheten.

Når vil statsråden komme med konkrete tiltak for å bedre beredskapen langs kysten, og hvilke miljøkrav vil Regjeringen stille ved tildeling av slepebåtkontrakter?»

BEGRUNNELSE:

Kystverket har i en rapport pekt på at slepebåtberedskapen langs kysten ikke er god nok, og anbefaler at den styrkes både på Vestlandet, Sørlandet og i Nord-Norge. Kystverkets rapport ble overlevert til Fiskeri- og kystministeren allerede i januar 2006. Ved to anledninger har Stortinget stilt spørsmål til statsråden hvor konkrete tiltak etterlyses, og hvor det er pekt på konkrete muligheter for å etablere en miljømessig gunstig løsning, etter britisk modell.

Økt oljeaktivitet i nordområdene, som fører til en betydelig økning i trafikk av blant annet oljetankere langs hele kysten, aktualiserer behovet for økt sikkerhet ytterligere. Nødvendig slepebåtberedskap er en god forsikring mot fremtidige miljøkatastrofer langs norskekysten, dersom eksempelvis en oljetanker skulle stå i fare for å gå på grunn. Statsråden er godt kjent med at private aktører som Welltug Shipping i Møre og Romsdal og flere andre selskaper står klar til

å levere disse tjenestene som sikrer beredskapen langs norskekysten.

Statsråden har videre ved flere anledninger varslet Stortinget om at departementet arbeider med å se på ulike tiltak for å bedre sikkerheten. Mens departementet jobber på overtid med å utrede alternative modeller, øker trafikken langs kysten, og sikkerheten blir stadig dårligere. Det kommer stadig signaler på at det haster å få på plass en løsning. Det er derfor sterkt ønskelig at statsråden snarlig kan komme tilbake til Stortinget med et klart svar på hvilke tiltak Regjeringen vil sette i verk, og på hvilket tidspunkt.

Svar:

Jeg har som fiskeri- og kystminister ansvar for at det legges til rette for sikker sjøtransport. Det viktigste er å forhindre at ulykker inntreffer gjennom forebyggende tiltak. Virkemidlene er utbygging og drift av navigasjonsinnretninger, utbedringer av farleder, farvannstiltak som seilingsleder, lostjeneste, maritime trafikksentraler og slepeberedskap.

Sikring av god tilgjengelighet til slepeberedskapsressurser er et viktig konsekvensreducerende tiltak dersom en hendelse oppstår. Det er et mål at vi langs kysten har en god og riktig tilpasset slepebåtberedskap, og at vi organiserer denne på en kostnadseffektiv og miljømessig gunstig måte.

Slepebåtberedskapen baserer seg i dag på tilgjengelige private aktører i markedet. I tillegg er det etablert en statlig beredskap i Nord-Norge på grunn av manglende privat kapasitet i landsdelen.

Som oppfølging av Kystverkets rapport fra 2006

om behovet for slepebåtberedskap nasjonalt, vurderer departementet ulike modeller for etablering og organisering av slepebåtberedskapen. Disse modellene må også ses i lys av nye tiltak innenfor sjøsikkerhet, som for eksempel arbeider med seilingsleder langs kysten. Departementet har derfor ikke tatt endelig stilling til hvordan dette skal løses.

Når det gjelder spørsmålet om når departementet vil komme tilbake med konkrete tiltak for å bedre beredskapen, vil jeg presisere at jeg forholder meg til ettårige budsjetter som den statlige økonomiforvaltningen opererer med. Jeg kan videre opplyse om at departementet og Kystverket har vært kontaktet av flere aktører innen slepebåtneringen med forslag til samarbeid med staten om slepebåtberedskapen, herunder også Welltug Shipping AS. Jeg vil i denne sammenheng nevne at departementet er bundet av regelverket om offentlige anskaffelser. Vi kan derfor ikke love et enkelt foretak midler eller andre løfter knyttet til dette fagområdet. Dersom det blir aktuelt å inkludere flere private fartøy i den statlige slepebåtberedskapen, vil det bli utlyst en offentlig anbudskonkurranse. Welltug Shipping AS vil i så tilfelle være et av flere selskaper som kan legge inn et tilbud.

Jeg vil for øvrig presisere at det er satt i gang og gjennomført flere tiltak for å styrke sjøsikkerheten og

beredskapen langs kysten. En ny trafikksentral som overvåker trafikken langs kysten i Nord-Norge ble åpnet i Vardø i 2007. Det er videre innført påbudte seilingsleder ca. 30 nautiske mil utenfor kysten fra Vardø til Røst. De nye seilingsledene innebærer at skipstrafikk som medfører forurensingsfare flyttes lengre ut fra kysten og sikrer norske myndigheter lengre responstid ved fare for akutt forurensing. Seilingsledene ligger innenfor Kystverkets AIS-dekning slik at trafikken kan overvåkes fra den nye trafikksentralen i Vardø.

For å styrke oljevernberedskapen ble det ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2007 bevilget 29 mill. kroner til reetablering av hoveddepotet på Fedje. Videre har regjeringa i 2008-budsjettet styrket bevilgningen til fornying av oljevernustyr med til sammen 25 millioner kroner.

Jeg vil derfor hevde at denne regjeringen tar et helhetlig grep for å styrke sjøsikkerheten og beredskapen langs kysten. Arbeidet er ikke avsluttet, og behovet for tiltak må hele tiden vurderes ut i fra utviklingen i risikobilde. Regjeringa vil derfor også i tiden fremover bidra til å sikre at dette arbeidet har høy fokus og at det blir lagt til rette for sikker transport langs kysten.

SPØRSMÅL NR. 758

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 13. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at Høgskolen i Molde ikke vil få videre støtte fra Sosial- og helsedirektoratet til tilbudet i tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge?»

BEGRUNNELSE:

Sosial- og helsedirektoratet sendte i 2006 et tilbud til 39 høyskoler om å starte opp et tilbud i tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge. 12 høyskoler gav tilbakemelding om at de ønsket å starte opp videreutdanningen. Høgskolen i Molde var blant de som ønsket å starte opp videreutdanningen. Sosial- og helsedirektoratet vurderer tilbudet fra høgskolen som meget godt, og ba om at høgskolen startet opp videreutdanningen fra høsten 2007. I tildelingsbrevet fra direktoratet het det at:

”Dersom høgskolen ønsker nytt opptak av studenter i 2008 bes det om en tilbakemelding på antall nye studieplasser innen utgangen av 2007.” I tråd med dette søkte Høgskolen i Molde om å starte et nytt studentkull høsten 2008.

Høgskolen har nå helt overraskende mottatt et avslag på søknaden om fortsettelse av studiet. Det er ikke gitt noen spesifikk begrunnelse for avslaget utover at det er ønskelig at flere høyskoler tilbyr videreutdanningen for å sikre en god geografisk spredning.

Høgskolen i Molde har også fått svært gode tilbakemeldinger på sitt studietilbud. Det er svært ressurskrevende å etablere nye studier og kan oppleves som fånyttet når det bare er snakk om et engangstilfelle. Det kan medføre at flere vil se med skepsis på slike forespørsler fra direktoratet for ettertiden.

Svar:**Bakgrunn**

September 2006 inviterte Sosial- og helsedirektoratet 39 høyskoler til å søke om å starte opp videreutdanning i psykososialt arbeid for barn og unge. Videreutdanningen er omtalt i St.meld. nr 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge og er et tiltak i "Regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse" sammen om psykisk helse".

I invitasjonen til høyskolene ble det presentert kriterier for valg av høyskoler. Det fremkommer også følgende i brevet: "I tråd med vedlegget vil Sosial- og helsedirektoratet velge ut minst en høyskole i hver region for å gjennomføre utdanningen. På sikt vil det være mulig at flere høyskoler får mulighet til å gjennomføre videreutdanningen."

I brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 13. oktober 2006 til Sosial- og helsedirektoratet fremkommer det at "Det er ønskelig at direktoratet i samarbeid med høyskolene får etablert utdanningen ved flest mulig høyskoler raskest mulig." I møter med høyskolene har det blitt informert om at det er et mål at flest mulig høyskoler tilbyr videreutdanningen.

Oppstart høsten 2007

Sosial- og helsedirektoratet gjorde, på bakgrunn av forhandlinger med høyskolene, avtale om opptak til den ettårige videreutdanningen som gjennomføres på deltid over to år, høsten 2007-2009, ved følgende læresteder: Høyskolen i Finnmark, Høyskolen i Harstad, Høyskolen i Tromsø, Høyskolen i Bodø, Høyskolen i Trondheim, Høyskolen i Molde, Høyskolen i Lillehammer, Høyskolen i Hedmark, Høyskolen i Østfold og Universitetet i Agder.

Det var en svært god søkning til de om lag 325 studieplassene høsten 2007.

Det er viktig å understreke at avtalen gjelder for opptak for ett studentkull for perioden 2007-2009.

Det er viktig å understreke at avtalen gjelder for opptak for ett studentkull for perioden 2007-2009.

Vedrørende mulig oppstart høst 2008

Sosial- og helsedirektoratet forespurte de 10 utdanningsinstitusjonene som startet opp høsten 2007 om de ønsket opptak også høsten 2008. Samtlige svarte positivt på det. Innenfor de gitte budsjetttramene for 2008 er det ikke rom for å videreføre utdanningen ved samtlige ti høyskoler og samtidig få inn flere nye for på den måten å sikre best mulig geografisk spredning. Sosial- og helsedirektoratet har meddelt fem av høyskolene at de kan starte opptak høsten 2008, mens fem høyskoler, deriblant Molde, har fått beskjed om at de ikke kan starte høsten 2008. De lærestedene som fikk tilbud om å fortsette også fra høsten 2008 er følgende: Høyskolen i Tromsø, Universitetet i Agder, Høyskolen i Lillehammer, Høyskolen i Trondheim og Høyskolen i Hedmark. Sosial- og helsedirektoratet har i første halvdel av mars gjennomført forhandlinger med nye høyskoler som ønsker å starte opp med videreutdanningen. Dersom det etter at disse forhandlingene er slutført viser seg at det vil være økonomisk rom for at flere høyskoler kan starte opp, vil direktoratet ta kontakt med høyskoler, herunder Molde, som ønsket å starte opp høsten 2008.

SPØRSMÅL NR. 759

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim

Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I media er det stadfesta at i 2009-budsjettet vil avgiftene på drivstoff få ein ytterlegare auke. Dette vil ramme næringslivet i Sogn og Fjordane. For transport av varer inn og ut av fylket vil dette medføre alvorleg auke i kostnadane for næringslivet.

Ønsker statsråden, ved å føreta slik auke på drivstoffavgifta, å medverke til ei rasering av næringslivet i Sogn og Fjordane og resten av distriktsfylka?»

GRUNNGJEVING:

Eg registrerar statsråden og hennes parti sin manglande vilje til vegutbygging. Vegstandarden i distriktsfylke som Sogn og Fjordane er så dårleg at store deler av vegnettet er i ferd med å gå i oppløysing, noko som medfører at drivstofforbruket på varetransport er vesentleg høgare her enn i sentrale deler av landet. Dette medfører at pålagte avgifter slår meir enn dobbelt ut i Sogn og Fjordane på grunn av dårleg vegstandard og geografiske forhold. Ut ifrå verkeleg-

heita kan det verke slik at avgiftene er meir retta mot sentralisering enn for å styrke miljøet.

Svar:

I klimaforliket mellom regjeringspartia og Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre står det at "Partene er enige om at autodieselavgiften økes med 10 øre pr. liter, og at bensinavgiften økes med 5 øre pr liter, i statsbudsjettet for 2009." Regjeringa kjem tilbake til eventuelle endringar i bensinavgifta og autodieselavgifta i samband med statsbudsjettet for 2009.

I Soria Moria-erklæringa står det at "Regjeringa vil særleg legge vekt på å redusere avstandssulempene for næringslivet i distriktene." Regjeringa sin politikk inneheld ei rekkje tiltak som skal redusere ekstrakostnader som følgjer av avstandssulempar. Dette gjeld kjøp av innanlandske flyruter, særskilte tilskot til transporttiltak (for betre kollektivtransport i distrikta), rassikring, tilskot til utjamning av overføringstariff og utbygging av breiband. I tillegg er samferdselsbudsjettet generelt, og særleg riksvegsløyvingane, eit vesentleg verkemiddel for å redusere av-

standssulempar i distrikta. Alle regjeringspartia er opptatt av både god vegstandard, særleg i distrikta og eit godt kollektivtilbod.

Regjeringa arbeider nå med ei stortingsmelding om ny nasjonal transportplan (NTP) for perioden 2010 – 2019, med sikte på å leggje ho fram for Stortinget i desember i år. NTP legg dei langsiktige rammene for ressursbruken i transportsektoren. Reduksjon av avstandskostnader vil ha ein sentral plass i meldinga. Eit av fire hovudmål i arbeidet er "Bedre framkommelighet og reduserte avstandskostnader for å styrke konkurransekraften i næringslivet og bidra til å opprettholde hovudtrekkene i bosettingsmønsteret". Meir konkrete etappemål for planperioden er bl.a. at "Framkommeligheten i transportsystemet, i form av pålitelighet skal økes i perioden", og at "Reisetider i og mellom regioner skal reduseres i perioden." Statens vegvesen, Jernbaneverket, Kystverket og Avinor A/S har laga eit felles fagleg grunnlagsmateriale for stortingsmeldinga, jf. www.ntp.dep.no. Dette grunnlagsmaterialet er gjenstand for offentleg høyring ut april.

SPØRSMÅL NR. 760

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 14. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at kommunene skal ha et godt nok tilbud til voksne mennesker med psykiske lidelser?»

BEGRUNNELSE:

I 2007 utførte Helsetilsynet i fylkene og fylkesmennene en landsomfattende undersøkelse av helse- og sosialtjenester til voksne med psykiske lidelser. Undersøkelsen omfattet 68 kommuner (og bydeler) i hele landet. I 44 av disse ble det konstatert avvik, det vil si brudd på lov eller forskrift. I de andre 24 kommunene ble det ikke konstatert avvik, men i elleve av disse ble det gitt merknader, noe som vil si at tilsynsorganet pekte på forbedringspotensial.

Svar:

Opptrappingsplanen for psykisk helse er nå inne i sitt tiende og siste år. Regjeringa vil i løpet av 2008 ha fullført den økonomiske satsingen i henhold til

St.prp. nr. 63 (1997-1998) Om Opptrappingsplanen for psykisk helse. I år tilføres kommunesektoren 3,36 milliarder kroner i øremerkede midler til psykisk helsearbeid. Satsingen har blant annet medført økt fokus på psykisk helse i kommunene, økt vekt på bruker- og pårørendeperspektivet, etablering av om lag 3400 boliger innen 2009 og økning av antall personell som jobber med psykisk helsearbeid i kommunene.

Psykisk helsearbeid i kommunal sektor er et ungt arbeidsfelt. Det er behov for videreutvikling når det gjelder kvalitet, kompetanse, innhold og organisasjon. Det er viktig i årene fremover å forankre fagfeltet og gjøre tjenestene mer synlige og tydelige slik at både brukerne, befolkningen og samarbeidspartnere lett kan finne fram til adekvat hjelp.

I Helsetilsynets rapport 8/2007 om helsetilbudet til personer med psykiske lidelser påvises som kjent mangler ved tilbudet til brukere med sammensatte og omfattende behov. Opptrappingsplanen har ikke gitt klare anbefalinger om tjenestetilbudet til brukere som har behov for døgntilbud og et særleg omfattende

de og langvarig tjenestetilbud. Jeg vil fremover rette særskilt fokus på tjenestetilbudet til denne gruppen. I St.prp. nr. 1 (2007-2008) omtales en gjennomgang av hvordan tilbudet til brukerne med omfattende og langvarig tjenestetilbud kan utvikles og styrkes. Dette arbeidet har vært sterkt forsinket, men Sosial- og helsedirektoratet arbeider nå med å vurdere ulike behov og tilbudet til mennesker med omfattende tjenestebehov. Resultatet av dette arbeidet og regjeringens vurderinger knyttet til det videre arbeidet overfor denne gruppen vil bli presentert i statsbudsjettet for 2009.

I perioden 2005-2007 er det årlig bevilget 52,2 mill. kroner (2007-kroner) til en særskilt satsing i storbyene. Denne er rettet mot personer med alvorlig psykisk lidelser, som bor i til dels svært dårlige boliger og som ikke selv oppsøker eller oppsøkes av hjelpeapparatet. De fleste av tiltakene er rettet inn mot voksne. Det er i tillegg til ulike boligtiltak etablert

mobile oppfølgingsteam i samtlige storbyer, krise-plasser, væresteder, oppfølgingstjenester mv. Mange av tiltakene er etablert i nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Satsingen videreføres i 2008.

Et viktig grep overfor kommunene har vært at fylkesmannen har fulgt opp kommunene i opptrappingsplanperioden gjennom egne rådgivere for psykisk helsearbeid. Jeg mener at fylkesmannens rådgivningsfunksjon bør videreføres også etter 2008 for å følge opp utviklingen i kommunene. Statlige stimuleringsstøttestrukturer over opptrappingsplanen har også vist seg effektive med hensyn til kompetanseheving og rekruttering. I St. prp. nr. 1 (2007-2008) anbefaler departementet at kompetansebehov og tjenesteutvikling i kommunal sektor fra og med 2009 følges opp gjennom statlig stimuleringsstøttestrukturer til kompetansehevede tiltak og tjenesteutvikling. Omfanget vil bli nærmere vurdert i budsjettet for 2009.

SPØRSMÅL NR. 761

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 14. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Det har vært diskutert om fribeløpet/toleransebeløpet i AFP-ordningen ligger på et riktig nivå. FrP har støttet dagens nivå på kr. 15 000 og mener dette er rimelig dersom man er i stand til å ha arbeidsinntekt ved siden av. En AFP-pensjonist eier en skogeiendom. Tømmer må avvirket med jevne mellomrom for å vedlikeholde skogen. Det er dårlig forvaltning å la skogen "forfalle". Det avvirkede tømmeret medfører inntekter for mannen som overstiger de 15 000 kr.

Er det rimelig at han skal miste pensjon på denne bakgrunn?»

BEGRUNNELSE:

FrP er enig i at det ikke skal være mulig å ha både høy arbeidsinntekt og AFP-pensjon, særlig fordi denne pensjonstypen burde være forbeholdt dem som ikke kan fortsette i jobben fordi de er utslitt fysisk og/eller psykisk. Imidlertid er den ovennevnte problemstillingen litt spesiell, etter undertegnede mening. Mannen kan være så utslitt at han ikke orker å fortsette i sin vanlige jobbsituasjon. Han skal derfor ha rett til AFP. Uansett må skogen avvirket og gir mannen en inntekt han ikke kan "unngå" og som ikke kre-

ver noen vesentlig innsats fra hans side arbeidsmessig og sånn sett ikke har noen forbindelse med begrunnelsen for rett til AFP.

Svar:

Lov om statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon (lov av 23. desember 1988 nr. 110) setter krav til AFP-ordninger for at de skal være berettiget til statstilskott. Et slikt krav er at hvis pensjonisten har arbeidsinntekt, må ordningen inneholde bestemmelser om at pensjonen skal reduseres med samme prosent som arbeidsinntekten utgjør av tidligere inntekt. Lovens utgangspunkt er at man skal ta hensyn til all arbeidsinntekt. Dersom pensjonisten, ut fra en sammenligning med tidligere inntekt, har fått utbetalt for mye eller for lite i pensjon, skal det foretas et etteroppgjør, enten som etterbetaling eller tilbakebetaling.

Forskrift om kombinasjon av avtalefestet pensjon og arbeidsinntekt (pensjonsgivende inntekt) (forskrift av 22. mai 2000 nr. 532) bestemmer likevel at det bare skal foretas etteroppgjør dersom den pensjonsgivende inntekten avviker med mer enn 15 000 kroner fra det som ble lagt til grunn ved pensjonsbe-

regningen. Denne grensen er et toleransebeløp, og er i utgangspunktet satt av administrative årsaker, slik at ikke ethvert mindre avvik fra tidligere inntekt skal føre til justeringer av pensjonen. Toleransebeløpet virker også slik at den som har inntekt opp til dette beløpet, kan ta ut hel AFP. Hvis inntekten avviker med mer enn 15 000 kroner, skal man ta hensyn til hele inntekten ved etteroppgjøret.

Jeg har forståelse for at reglene for inntektsprøving ikke alltid oppleves som like rimelige. Imidlertid er det slik at når man først har regler om inntekts-

prøving, er det etter min vurdering nødvendig at regelverket er så konsekvent som mulig. Dersom det åpnes for unntak for spesielle situasjoner eller visse typer inntekter, vil det lett oppstå nye urettferdigheter og betydelige avgrensingsproblemer, samtidig som administrasjonen av ordningene blir mer krevende.

For øvrig viser jeg til det pågående arbeidet med pensjonsreformen. I regjeringens innspill til ny AFP-ordning i St.meld.nr.5 2006-2007, er det lagt opp til at man skal kunne arbeide ved siden av AFP uten avkorting.

SPØRSMÅL NR. 762

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Flere land har den siste tiden innført flat skatt med positive resultater.

Ser finansministeren at et system med flat skatt kan ha positive virkninger?»

BEGRUNNELSE:

I Finansavisen 6. mars omtales "flat skatt-revolusjonen", som innebærer at mange land de siste år har innført skatteregime med flat skatt. Reformene har resultert i raskere vekst, flere arbeidsplasser (noe som bekjemper fattigdom) og bedre konkurransedyktighet, slår en forskningsrapport fast. Dette har i mange tilfeller ført til langt høyere skatteinngang enn tidligere, samt mindre skatteunndragelse. Dette skyldes i hovedsak at skattesystemet er langt enklere.

Svar:

Det norske skattesystemet bygger på to skattegrunnlag. Alle skattepliktige, både personer og bedrifter, ilegges en flat skatt på 28 pst. på alminnelig inntekt som består av alle typer skattepliktige inntekter fratrukket standardfradrag og fradragsberettigete utgifter som gjeldsrenter mv. I tillegg betaler personlige skattytere toppskatt og trygdeavgift av personinntekten som omfatter inntekt fra arbeid og pensjon uten fradrag av noen art. Bunnfradrag og toppskatt fører til progresjon i skattesystemet, det vil si at gjennomsnittlig skattesats stiger med økende inntekt.

En rendyrket flat skatt innebærer at alle betaler

den samme andelen av inntekten i skatt uavhengig av inntektsnivå og inntektssammensetning, dvs. én sats og ingen bunnfradrag. Overgangen til et slikt system ville ramme personer med lave inntekter svært hardt.

I en mindre rendyrket form for flat skatt beholdes bunnfradrag for å ivareta fordelingshensyn. Dette er det vanligste systemet i land som har gått langt i retning av flat beskatning. Dersom en slik omlegging av skattesystemet skulle innføres innenfor en proveny-nøytral ramme, måtte den flate skattesatsen settes høyere enn dagens sats på alminnelig inntekt på 28 pst. Dette vil isolert sett øke skatten for lavinntektsgrupper sammenlignet med dagens skattesystem. For å kompensere skatteøkningen for disse gruppene gjennom økte bunnfradrag ville den flate skattesatsen måtte settes enda høyere.

Skattesatsen på alminnelig inntekt på 28 pst. gjelder all nettoinntekt og alle skattytere, inkludert selskaper. Det innebærer at også selskapsskatten i Norge ville øke, noe som ville være å gå i motsatt retning av trenden internasjonalt. Det ville gjøre det mindre lønnsomt å drive næringsvirksomhet i Norge. En økning av skattesatsen på alminnelig inntekt kun for personer vil bryte med sentrale systemegenskaper ved det norske skattesystemet.

Stølen-utvalget (NOU 1999:7) som utredet flate skatt, viste at det er behov for å heve skattesatsen på alminnelig inntekt utover dagens nivå på 28 pst. dersom omleggingen skal balansere provenyemessig. I utvalgets alternativ med fjerning av toppskatt og trygdeavgift settes satsen på alminnelig inntekt til

38,5 pst. for å sikre provenynøytralitet. En slik skjerping av bedrifts- og kapitalbeskatningen vil i betydelig grad redusere lønnsomheten av å drive næringsvirksomhet i Norge.

En flat skatt, eventuelt med bunnfradrag, er etter mitt syn ikke egnet til å oppfylle fordelingspolitiske mål og opprettholde et skattenivå som kan finansiere velferdsstaten.

SPØRSMÅL NR. 763

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I hvilken grad føler finansministeren seg påvirket av skattekonkurransen, og på hvilke skatteområder har regjeringen endret sin skattepolitikk til det bedre for næringsliv og arbeidstakere som følge av skattekonkurransen?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i Finansavisen 6. mars om at skattekonkurransen har ført til at myndighetene dramatisk forbedrer sin skattepolitikk. Det vises til rapport fra Center for Freedom and Prosperity Foundation.

Svar:

I de senere årene har mange EU- og OECD-land redusert de formelle selskapskattesatsene. Nye EU-land fra Øst-Europa har også bidratt til lavere gjennomsnittlige selskapskattesatser i EU.

Til tross for lavere skattesatser har skatteinntektene fra selskapsbeskatningen i OECD-landene likevel økt som andel av BNP. Dette skyldes delvis konjunkturelle forhold, men er også en indikasjon på at skattegrunnlagene i mange land har blitt utvidet, særlig i løpet av 1990-årene. En av årsakene til en slik nedadgående trend i formelle skattesatser kan være at den internasjonale kapitalen blir stadig mer mobil, og at reduserte formelle skattesatser brukes for å tiltrekke seg investeringer fra andre land.

Internasjonal konkurranse om mobile skattegrunnlag setter bedrifts- og kapitalbeskatningen i mange land under press. Det har vært tilfelle blant annet i skipsfartsbeskatningen. Forskjeller i skattesatser og skatteregler mellom land er imidlertid bare ett av flere forhold som påvirker investeringene mellom land og rammebetingelsene for investorer. God infrastruktur, velfungerende markeder, velfungerende og stabile institusjonelle forhold, lønnskostnader, tilgang på kvalifisert og høyt utdannet arbeidskraft, stabile og forutsigbare politiske og samfunnsmessige forhold, nærhet til markeder, leverandører og kompe-

tente miljøet m.v., har ofte vel så stor betydning for investeringene som det effektive skattenivået.

Jeg mener den beste responsen vi kan ha på internasjonal skattekonkurransen er å sikre gode og forutsigbare generelle skatteregler. Utgangspunktet bør være at ulike næringer skal behandles likt skattemessig, og ikke særlig gunstige skatteregler for utvalgte næringer og investeringer. Regjeringens skattepolitikk bygger videre på prinsippene fra skattereforamen i 1992 om at alle inntekter skal komme til beskatning, og at skattepliktige inntekter i størst mulig grad skal tilsvare faktiske inntekter. Brede skattegrunnlag gjør det mulig å ha en lavere skattesats. En lav og flat skattesats på selskapsoverskudd reduserer også lønnsomheten av tilpasninger. Regjeringen vil legge til rette for investeringer i Norge ved å opprettholde gode generelle rammebetingelser for investeringer, herunder en god bedrifts- og kapitalbeskatning.

Et unntak fra utgangspunktet om lik skattlegging av ulike næringer, er skipsfarten. Internasjonalt er det slik at skipsfartsnæringen i mange land er begunstiget med lav eller ingen skatt. Konsekvensen er at norske rederier i stor grad plasserer nyinvesteringer i utenlandske selskaper i regimer med tilnærmet null beskatning. For å sikre nyinvesteringer i norsk skipsfart, har Regjeringen valgt å etablere en ordning med varig fritak for skatt på overskudd av nærmere definert rederivirksomhet. Dette vil kunne bidra til at Norge fortsatt vil være en betydelig aktør i internasjonal skipsfart, samtidig som det i praksis trolig har liten betydning for de fremtidige skatteinntektene fra denne næringen. Regjeringen vil ta initiativ til internasjonalt samarbeid mot skattekonkurransen og lønns-subsidiering i skipsfartsnæringen, og til at disse problemstillingene kommer på dagsorden i fora som OECD, EØS og WTO. Det er spesielt EUs statsstøtteretningslinjer for sjøtransport som åpner for at rederinæringen ikke skattlegges på linje med andre næringer. Tiltak bør særlig rettes inn mot å søke å påvirke EUs politikk på dette området.

SPØRSMÅL NR. 764**Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske****Besvart 14. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«NVE har avslått konsesjonssøknaden om å bygge gasskraftverk i Fræna i Møre og Romsdal. Dette er i dag det eneste tiltaket som kan hindre en kraftkrise i Midt-Norge. Regionen har ikke tid til at det videre arbeidet stopper opp i påvente av en ankesak til departementet.

Er statsråden enig i at et gasskraftverk per i dag er den eneste realistiske løsningen for Midt-Norge, og er statsråden villig til å gå i dialog med Industrikraft Møre for å komme til en løsning som kan sikre selskapet konsesjon?»

BEGRUNNELSE:

Midt-Norge står overfor en alvorlig krise dersom det ikke finnes snarlige løsninger på det fremtidige kraftunderskuddet regionen har. Det er anslått at dette underskuddet vil ligge på et sted mellom 8 og 11 TWh i løpet av 2010. Regjeringen har vist liten vilje til å finne tilfredsstillende løsninger som kan avverge en sånn kraftkrise. Det er selvsagt positivt at statsråden har opprettet et utvalg som skal se på aktuelle løsninger, men det er ikke flere utvalg som løser det akutte behovet for produksjon og/eller tilførsel av mer kraft til Midt-Norge. De mobile gasskraftverkene som er utplassert på Tjeldbergodden og Aukra er blant de mest forurensende kraftproduksjonsmetodene som eksisterer, og representerer på ingen måte noen fremtidig løsning på regionens utfordringer. Det faktum at Statnett onsdag 5. mars stoppet installasjonen av det mobile gasskraftverket på Aukra på grunn av frykt for betydelige kostnadsoverskridelser, bare understreker dette.

Regjeringen har heller ikke bidratt til økt produksjon av alternativ kraft i regionen, når de torsdag 6.

mars indirekte til Hafslund har gitt beskjed om at Olje- og energidepartementet ikke vil gå videre med støtte til en biopellets-fabrikk på Averøy i Møre og Romsdal. Bygging av et gasskraftverk er i overskuelig fremtid eneste realistiske løsning på regionens kraftunderskudd. Dette er også regionens egen holdning til hvordan problemet skal løses. Det er svært skuffende dersom ikke også nasjonale myndigheter nå ser at dette er regionens eneste mulighet til å avverge en smertefull krise, og sørger for at det så snart som mulig kan bygges et gasskraftverk i Fræna.

Svar:

Industrikraft Møre søkte 1. desember 2006 om anleggskonsesjon i henhold til energiloven for bygging og drift av et gasskraftverk på opptil 450 MW i Elnesvågen i Fræna kommune, Møre og Romsdal.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) avslo 5. mars 2008 søknaden. I avslaget har NVE vektlagt overordnet myndighetsavklaring av de sist behandlede gasskraft-prosjektene, som etter NVEs vurdering innebærer at det ikke skal etableres nye konsesjonelle gasskraftverk i Norge.

Regjeringens politikk for å sikre kraftforsyningen i Midt-Norge er basert på både kortsiktige og langsiktige tiltak. Alternativene som kan gi akseptabel forsynings-sikkerhet på lengre sikt er, ved siden av det omsøkte prosjektet, andre gasskraftverk, nettforsterkning Fardal-Ørskog og betydelig vindkraftutbygging.

Fristen for å påklage NVEs vedtak om å ikke gi konsesjon for gasskraftverket i Elnesvågen løper fortsatt. Dersom vedtaket påklages vil Olje- og energidepartementet på vanlig måte foreta en grundig vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 765**Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 12. mars 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ overfor alle departementene for å sikre at spørsmålet om eventuelle nye grensehindre blir vurdert nøye før nye lover fremmes for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Ulike rapporter om grensehindre mellom de nordiske land viser med all tydelighet at det fortsatt gjenstår mange uløste oppgaver. En side ved arbeidet er å fjerne eksisterende grensehindre, en annen er å hindre at nye grensehindre etableres.

Utfordringene fremover er todelt. Det ene er å bygge ned allerede eksisterende grensehindre. Det andre er å forhindre nye grensehindre.

En måte å gjøre det på kan være å innføre pålegg overfor departementene om å foreta en vurdering av om innføring av nye lover har den virkning at det etableres nye grensehindre mellom de nordiske land. En slik vurdering bør følge som vedlegg til nye lover.

Svar:

Jeg deler synspunktet om at det er av stor betydning å unngå at det oppstår nye grensehindre mellom landene, bl.a. gjennom ny nasjonal lovgivning. I den løpende dialogen i regjeringen og med departementene vil jeg sørge for at de er godt kjent med denne problemstillingen og bidrar til å forhindre nye grensehindre.

Jeg vil også vise til at når nye lovforslag fremleg-

ges og behandles av Stortinget, søkes det så langt det er relevant og praktisk innarbeidet henvisning til de øvrige nordiske lands lovgivning på området. Det søkes opplyst om eventuelle konsekvenser av lovforslagene for forholdet til de øvrige nordiske land. I tillegg kommer at dersom en vil utarbeide regler på tjenesteområder som ikke er dekket av EØS-avtalen, vil disse bli forelagt øvrige nordiske land og EØS-land for kommentarer på et tidlig tidspunkt.

Det er som kjent embetsmannskomiteer på alle plan i det Nordiske samarbeidet. I embetsmannskomiteene for lovsamarbeid møtes representanter fra de nordiske landenes lovavdelinger. Komiteen holder seg fortløpende orientert om utviklingen på området og kan etter eventuelle behov for harmonisering generere lovendringer.

For øvrig vil jeg nevne at det nå er etablert et nordisk grensehinderforum med representanter fra landene og de selvstyrte områdene. Grensehinderforumet skal arbeide for å fjerne konkrete grensehindre. Det vil ha ansvar for å identifisere aktuelle utfordringer, gjennomgå innrapporterte problemer og gjøre aktuelle prioriteringer.

Jeg har utnevnt tidligere stortingsrepresentant, regjeringsmedlem (også samarbeidsminister) og riksrevisor Bjarne Mørke Eidem som norsk representant i forumet. Mørk Eidem skal ha en nær dialog med de berørte departementer, og det vil i den forbindelse være naturlig å presisere behovet for å unngå nye grensehindre.

SPØRSMÅL NR. 766**Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn****Besvart 13. mars 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Science Senter Østfold har i brev av 28.02.2008 fått avslag på sin søknad datert 14. sm. om å få status som regionalt vitensenter med statlig økonomisk bidrag fra og med budsjettåret 2009.

Hva skal til for at nye vitensentra skal kunne få status som regionalt vitensenter, og kunne få statlig økonomisk bidrag til virksomheten?»

BEGRUNNELSE:

Science Center Østfold har 5 års kompetanse med drift av vitensenter. Over 14 000 skoleelever besøker i dag vitensenteret. Dette er et viktig element i forbindelse med realfagsatsing og i forhold til kunnskapsløftet. Senteret benyttes også i forhold til kompetanseoverføring til lærere i grunnskolen, som hospiterer ved senteret, og kommunene stiller også med lærere i senteret. Det foreligger nå konkrete planer for etablering av et nytt og større vitensenter for regionen. Næringsliv, høyskole, kommuner og fylkeskommune har vært vesentlige bidragsytere i forhold til forstudie og forprosjekt. Det er nå ønskelig å komme videre med hovedprosjektet.

Østfold som et industrisamfunn står overfor store utfordringer knyttet til omstilling. Østfold sliter med et av Norges laveste utdanningsnivå, det er svak rekruttering til realfag, og stor reproduksjon av sosiale forskjeller, noe som gir seg utslag ved at fylket kommer på topp i en rekke av de "gale" statistikkene. Et samlet Østfold samfunn ser på satsingen på Science Center Østfold som et meget positivt bidrag til å komme ut av denne negative trenden. Fylkets næringsliv, NHO, LO, NITO og TEKNA påpeker betydningen av å få etablert et regionalt vitensenter ikke minst i forhold til fremtidig rekruttering av kompetent arbeidskraft.

Samtlige kommuner i fylket og fylkeskommunen stiller seg enstemmig bak planene. Østfoldrådet og en samlet østfoldbank er positive til prosjektet.

Statsminister Stoltenberg, finansminister Halvorsen, tidligere kommunalminister Haga og tidligere kunnskapsminister Djupedal har alle kommet med positive signaler i forhold til vitensenteret og gitt uttrykk for at dette er noe Norge trenger.

Et samlet storting uttrykte positivitet til planene gjennom budsjettbehandlingen for 2008, hvor det eksplisitt ble bedt om at departementet vurderte om senteret burde få status som regionalt vitensenter.

På denne bakgrunn er det underlig med det admi-

nistrative avslaget som fremkommer i departementets svarbrev av 28. februar.

Et samlet østfoldsamfunn stiller seg nå spørsmålet om hva som skal til for å kunne realisere planene om å få etablert et regionalt vitensenter i Østfold. En er selvsagt kjent med andre aktører rundt om i landet som har fått status som regionale vitensentre, og hvor langt enkelte av de har kommet med planene og en er kjent med at det i andre landsdeler er planer om å få etablert et regionalt vitensenter. Det er derfor ønskelig å få belyst hele sakskomplekset og hvilke kriterier som må oppfylles for å kunne oppnå status som regionalt senter og hva som må til for å kunne komme i betraktning i forhold til tildeling av statlige bidrag til virksomheten.

Jeg vil også vise til at statsråd Solhjell svarte på spørsmål fra undertegnede i Stortinget den 12. februar i år at han var kjent med planene i Østfold, og at han var svært positiv til regionale vitensentra og ville vurdere behovet for flere fremover.

Svar:

Et vitensenter er et populærvitenskapelig opplevelses- og læringssenter for teknologi, naturvitenskap og matematikk hvor de besøkende kan lære ved å eksperimentere med modeller. Barn og voksne kan utforske fenomener knyttet til natur, miljø, helse og teknologi gjennom egen aktivitet. Vitensentrene retter seg mot barnehage, elever i grunnopplæringen, lærerutdanningen og voksne. Vitensentersatsingen ligger som delmål i realfagsstrategien.

Vitensentersatsingen startet 2003 som et oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet til Forskningsrådet. Det ble foretatt en evaluering av satsingen i 2006. Den viste at vitensentrene i denne perioden hadde hatt størst fokus på skolen og undervisningsopplegg i og etter skoletid for elever og lærere. De regionale vitensentrene hadde etablert samarbeidsprosjekt med universitet/høyskole i regionen om didaktisk forskning og som formidlingskanal. De hadde også utviklet godt samarbeid i nasjonalt nettverk for utvikling av fellesprosjekter og kunne tilby infrastruktur for andre rekrutteringstiltak innen realfag, samt godt nettilbud til for- og etterarbeid. Det ble så besluttet å satse videre på sikre 7 levedyktige regionale vitensentre i perioden 2007 - 2009.

I den forbindelse ble rammen for samlet tildeling til de regionale vitensentre i 2007 økt fra 10 mill til 16 mill. for å sikre forsvarlig drift. Utdanningsdirektoratet delegerer beslutning om fordeling av midler

til de 7 sentrene til vitensenterstyret ved Forskningsrådet. Betegnelsen "regionalt vitensenter" er knyttet til den statlige årlige bevilgningen til 7 vitensentre for drift av disse.

Det er positivt at det arbeides med en rekke nye vitensenterprosjekter over hele landet. Science Center Østfold er eksempel på dette. Samarbeid med det offentlige som fylke, kommune og det private næringsliv gir positiv effekt for utvikling og drift av vitensentre. Søknad fra Science Center Østfold om å være et regionalt vitensenter kom til departementet første gang i august 2007. Denne henvendelsen ble sammenholdt med vurderingen fra vitensenterstyret

som frarådet at det ble opprettet flere regionale vitensentre med de nåværende økonomiske rammer.

Jeg vil foreta en samlet vurdering av vitensentre og regionale vitensentre før sommeren 2008. På bakgrunn av denne vurderingen vil videre satsing på regionale vitensentre både når det gjelder antall og størrelsen på økonomisk tilskudd til drift bli vurdert. Kriterier som ligger til grunn for å komme i betraktning som regionalt vitensenter vil ligge inne i en slik samlet vurdering.

En eventuell utvidelse av antall regionale vitensentra vil kreve økte bevilgninger og er et budsjettspørsmål.

SPØRSMÅL NR. 767

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Hvordan vil finansministeren skattlegge de "rikeste" hardere uten at dette medfører atferdsendringer som kan resultere i at statens samlede skatteinntekter blir redusert og ikke økt?»

BEGRUNNELSE:

Heikki Holmås (SV) har denne uken uttalt at SV vil kreve høyere skattesatser for de såkalt rikeste. Dette kan imidlertid gjøre beskatningen så hard at denne gruppen endrer atferd, slik at skatteinngangen fra de såkalt rikeste reduseres. Dette fremkommer av logikken i Laffer-kurven som beskriver skatteinngang ved ulike skattenivåer som resultat av dynamiske virkninger.

Det ønskes også opplyst om Regjeringen planlegger noen endringer i skattesystemet som f.eks. fjerning av skjermingsfradraget i aksjonærmodellen.

Skjermingen gjør at de som har investert store beløp kan ta ut relativt store summer i utbytte innenfor skjermingsgrensen uten å betale skatt, en regel som det for mange fremstår som litt underlig at en finansminister fra SV opprettholder.

Årsaken er selvfølgelig frykten for kapitalflukt, og at SV utmerket godt vet at det norske samfunnet vil tape på for hard beskatning av inntektene til de såkalt rike.

Svar:

Regjeringen uttalte i Soria Moria-erklæringen at:

"Vi vil arbeide for et skattesystem som gir stabile inntekter til fellesskapet, bidrar til rettferdig fordeling, et bedre miljø, fremmer sysselsettingen i hele landet og som bedrer økonomiens virkemåte. Skattesystemet skal sterkere enn i dag bidra til en mer rettferdig inntektsfordeling i samfunnet. Det skal innføres skatt på aksjeutbytte. Vi vil gjennomføre de vedtatte endringene i skattesystemet."

I tråd med Soria Moria-erklæringen har Regjeringen gjennomført en rekke skatteendringer som har bidratt til å styrke skattesystemets fordelingsvirkninger. Vi har både skjerpet skatten for de aller rikeste og redusert den på lave og midlere inntekter.

Skattereformen tettet store skattehull som gjorde det mulig å opptjene reelle arbeidsinntekter gjennom selskaper og deretter ta dem ut som kapitalinntekt. Særlig skattytere med høye arbeidsinntekter utnyttet dette. I enkelte bransjer var det vanlig å opprette såkalte indre selskaper som ledd i slik skatteplanlegging. For høytlønnede kunne skatten bli mer enn halvert. I tillegg ble marginals-katten på utbytte økt fra 28 pst. til 48 pst. Utbytteskatten bidrar til bedre fordeling fordi inntekter og formue fra aksjer er svært skjevfordelt i befolkningen.

Formuesskatten er blitt skjerpet på flere områder. De mest formuende har fått en betydelig skatte-skjerpelse gjennom avviklingen av rabatten på aksje-

formue og innstrammingen i den særskilte 80-prosentregelen som begrenser formuesskatten for dem med høy skattepliktig formue og lav alminnelig inntekt. Disse endringene har mer enn doblet formuesskatten på aksjer for de rikeste, og medført at de 100 mest formuende i gjennomsnitt har fått skjerpet formuesskatten med anslagsvis 5 mill. kroner sammenliknet med hva de ville betalt i 2008 dersom 2005-reglene var videreført. Samlet sett anslås netto skatte-skjerpelser i formuesskatten til om lag 1 mrd. kroner.

Formuesskatten har blitt mer rettferdig fordi fjerningen av aksjerabatten har bidratt til mer lik verdsettelse av ulike formuesobjekter. Mye av grunnlagsutvidelsene i formuesskatten har vært benyttet til å øke bunnfradraget i formuesskatten. Dette har redusert formuesskatten for om lag 890 000 personer fra 2005 til 2008. Av disse slipper anslagsvis 300 000 personer å betale formuesskatt i 2008, hvorav halvparten er pensjonister. Vi har også gjennomført andre skatteendringer som innebærer lettelse for folk flest, for eksempel er minstefradraget og foreldrefradraget økt.

I spørsmålet vises det til at innføringen av skjermingsmetoden har ført til at det nå er mulig å ta ut ut-

bytte innenfor skjermingsfradraget skattefritt. Det påstås at dette har vært gjort for å begrense skattleggingen av de aller rikeste og dermed risikoen for kapitalflukt til utlandet. Det er ikke grunnlag for denne påstanden.

Ved utformingen av den nye eierbeskatningen (skjermingsmetoden) er det lagt stor vekt på opprettholde gode rammebetingelser for å drive og finansiere næringsvirksomhet og investeringer i Norge. Det er bakgrunnen for skjermingsfradraget i aksjeinntektsbeskatningen. Skjermingsfradraget skal gjøre at en andel av avkastningen på aksjen som tilsvarer risikofri markedsrente etter skatt, skjermes mot utbytteskatt. Dette gir samme skatt på den risikofrie avkastningen på investeringen som for bankinnskudd.

Når det gjelder endringer i skatter og avgifter for 2009, vil Regjeringen komme tilbake til dette når statsbudsjettet for 2009 legges fram til høsten. I arbeidet med skatte- og avgiftsopplegget vil Regjeringen som varslet vurdere forbedringer i arveavgiften og ytterligere forbedringer i formuesskatten. Disse skatteartene spiller en vesentlig rolle for skattleggingen av de rikeste.

SPØRSMÅL NR. 768

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 14. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Øysamfunnene Træna, Værøy og Røst er blant landets mest aktive og verdiskapende kommuner i forhold til sitt folketal. Imidlertid har disse typiske fiskerikommunene over lang tid slitt med forsynings-sikkerheten av elektrisk kraft.

Vil statsråden nå ta initiativ, gjerne sammen med fylkeskommune og konsesjonshaverne for kraftforsyning, og bidra slik at stabile og sikre forsyningsordninger av kraft til Træna, Værøy og Røst snarest kan sikres?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av at overføringsnettene utvikles og utbygges på en samfunnsmessig rasjonell måte i hele landet.

Nettselskapene er pålagt å sikre tilstrekkelig leveringskvalitet. Dette ivaretas gjennom det generelle

regelverket for regulering av nettvirksomheten og krav om leveringsplikt.

Etablering av nye og forsterking av eksisterende overføringsforbindelser er ofte kostbare på grunn av naturgitte forhold. Etter energiloven med forskrifter kan finansieringen av nettforsterkninger skje på to måter: av nettselskapene og dermed av alle nettkundene i området, eller med anleggsbidrag fra de nettkundene som forårsaker det økte overføringsbehovet. Det kan også være en kombinasjon av disse finansieringsmåtene. Det er opp til det lokale nettselskapet (områdekonsesjonæren) å avgjøre om anleggsbidrag skal kreves. Nettselskapet må i så fall ha en konsekvent praksis i hele konsesjonsområdet. Olje- og energidepartementet har ingen særskilte virkemidler for statlig støtte til finansiering av nettforsterkninger.

Utjevningsordningen for nettleie bidrar til å kompensere de kundene som er tilknyttet distribusjonsnettene med de aller høyeste overføringskostnadene.

Ordningen vurderes som treffsikker og effektiv, og sikrer likebehandling med hensyn til offentlig støtte ved høye overføringskostnader.

Samtidig er vi oppmerksom på de særlige utfordringer den gunstige situasjonen i næringslivet i de

aktuelle øysamfunnene representerer. Vi er i gang med å vurdere muligheter for å lette deres situasjon uten å undergrave eksisterende systemer og uten å bidra til forskjellsbehandling.

SPØRSMÅL NR. 769

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 14. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Eneste gjenværende store fylkesveiprojekt som har statlig tilskudd er Fv 107 Jondalstunnelen. Prosjektet er et viktig regionprosjekt med viktige føringer også for en fremtidig modernisert vegforbindelse vest-øst. Prosjektet er for 3. gang blitt kvalitetssikret av Terramar AS. Kostnadsanslaget for det aktuelle alternativ S1-S9-N2 er satt til 685 mill.kr.

Er det noe til hinder for å bruke anslag for forventet kostnad slik det fremkommer gjennom ekstern kvalitetssikring som kostnadsgrunnlag for justert finansieringsplan?»

BEGRUNNELSE:

Av uforståelige årsaker er det på initiativ fra SVV gjennomført ekstern kvalitetssikring av prosjekt Jondalstunnelen for 3. gang. Prosjektet fremstår derved som et av de vegprosjekt som har vært gjenstand for den mest omfattende eksterne kvalitetssikring i nyere tid. Sikring av kostnader er bra, men overforsiktighet bør heller ikke føre til at gode prosjekter stoppes i prosessen fra plan til anbud.

Fortsatt er det stor usikkerhet knyttet til hva det egentlig vil koste å bygge tunnelen.

Ikke fordi ulike kalkyler utført av ulike instanser spriker en del, men at de alle ligger relativt høyt.

Grunnlaget for å hevde dette er at Jondalstunnelen også i en annen sammenheng står i en særstilling som prosjekt. Et helt likt prosjekt - Folgefonntunnelen - er bygget i nærområdet. Folgefonntunnelen er for lengst åpnet, og investeringen avsluttet og evaluert. Det var et godt drevet prosjekt - til og med fra to sider med henholdsvis offentlig etat og privat entreprenør. På basis av faktisk kostnad for Folgefonntunnelen og kjente kostnadsindekser er det fullt mulig å kalkulere seg frem til hva bygging av Folgefonntunnelen vil koste i dag - også hensyn tatt til økt aktivitet og økt etterspørsel i anleggsmarkedet. Slike regne-

stykker er gjennomført. Prisen pr. løpemeter tunnel i et slikt regnestykke brukt på prosjekt Jondalstunnelen gir vesentlig lavere kostnader for dette prosjektet enn de ulike anslag som lenge har vært brukt i ulike finansieringsplaner for Jondalstunnelen.

Den eneste sikre og avklarende metode for å få frem et godt kostnadsanslag er å sende prosjektet ut på anbud. Da må godkjent finansieringsplan foreligge fra tiltakshaver Hordaland FK som grunnlag for st.prp. om saken og som grunnlag for vedtak i Stortinget.

Tidligere vedtak i Hordaland FK gir helt klare føringer om at dersom anbudsrunder skulle vise at vedtatt finansieringsplan skulle sprekke, må saken selv sagt behandles på nytt i Fylkeskommunen.

Samtidig bør jo ikke kostnadsanslaget legges unødvendig høyt for å vanskeliggjøre finansiering. Derfor bør det etter mitt syn være fullt akseptabelt at man bruker kostnadsanslag omtalt som "forventningsverdi" fra siste eksterne kvalitetssikringsrapport selv om Statens vegvesen eller fylkeskommunens egen administrasjon skulle mene at kostnadsanslaget bør legges høyere. Hensikten med nettopp ekstern kvalitetssikring må jo være å få en gjennomgang av kostnadene fra objektivt og vel kvalifisert hold og legge dette til grunn, slik en gjør i de fleste andre lignende prosesser knyttet til store prosjekter.

Prosjekt Jondalstunnelen er beklageligvis sterkt forsinket.

Det er nå viktig at saken raskt kan bli lagt frem for Stortinget slik at anbud kan utlyses.

Jeg håper derfor på en positiv og tydelig bekrefteelse fra statsråden på dette spørsmålet.

Svar:

Det er Samferdselsdepartementet som har tatt initiativ til kvalitetssikring av prosjektet i henhold til vedtatt opplegg for ekstern kvalitetssikring av statli-

ge investeringsprosjekt med kostnadsoverslag over 500 mill. kr (KS2). I sluttrapporten fra oktober 2006 anbefalte Terramar AS og Asplan Viak AS å legge til grunn en styringsramme på 555 mill. 2005-kr. På grunn av endringer i enkelte sentrale kostnadselementer tok Samferdselsdepartementet i oktober 2007 initiativ til en supplerende analyse, og denne forelå i november 2007. Den eksterne konsulenten har gått inn for å øke styringsrammen til 685 mill. 2007-kr. Dette er en økning på 70 mill. 2007-kr, noe som etter mitt syn underbygger behovet for en fornyet vurdering. Den viktigste årsaken til økningen er endringer i markedssituasjonen. I tillegg er det lagt til grunn større omfang av vann- og frostsikring, og kostnadene for prosjekt- og byggeledelse er økt på grunn av skjerpede krav til oppfølging i anleggsperioden.

I finansieringsplanen som Hordaland fylkeskommune har sluttet seg til gjennom fylkestingets vedtak av 5. mai 2005, var det lagt til grunn et kostnadsover-

slag på 495 mill. 2004-kr. Omregnet til 2007-prisnivå utgjør dette 559 mill. kr. I vedtaket er det forutsatt at prosjektet må behandles på nytt av fylkestinget dersom det blir kostnadsøkninger. I brev til Hordaland fylkeskommune av 20. desember 2007 har Samferdselsdepartementet derfor bedt om at fylkeskommunen fatter de nødvendige vedtak som grunnlag for videre arbeid med stortingsproposisjonen. Etter det jeg har fått opplyst skal Hordaland fylkeskommune behandle saken i april 2008.

Statens vegvesen har gått inn for en styringsramme på 780 mill. 2007-kr. Samferdselsdepartementet har likevel gått inn for at det legges til grunn en styringsramme på 685 mill. 2007-kr, i tråd med den eksterne konsulentens tilrådning. Da dette er en fylkesvei vil det imidlertid være opp til fylkeskommunen om de ut fra andre hensyn vil ønske å legge til grunn et høyere overslag enn departementet har gått inn for.

SPØRSMÅL NR. 770

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Flere bedrifter i Notodden/Kongsberg egionen er svært bekymret for at Notodden flyplass nå risikerer å bli nedlagt på grunn av økonomiske problemer. Det er nå et arbeid i gang for å finne løsninger hvor både kommunen og næringslivet aktivt er med. Notodden er som kjent ikke en del av krysssubsideringssystemet til Avinor.

Vil statsråden se på muligheten for at også Notodden flyplass kan bli innlemmet i denne ordningen?»

BEGRUNNELSE:

Allerede den gangen Fornebu flyplass ble lagt ned, ble Notodden lufthavn sett på som en avlastningsflyplass/erstatningsflyplass for småfly i Østlandsområdet. I etterkant har skjedd svært lite. Notodden Lufthavn ble aldri en del av Avinor-systemet, og har derfor i flere år vært helt avhengig av eksterne midler fra bl.a. Notodden kommune for å overleve. Dette er en løsning som over tid er uønsket og som ikke bidrar til stabilitet. Norske flyplasser opplever at det stadig kommer nye sikkerhetskrav fra luftfartsmyndighetene som må følges opp. Med det inn-

tekstpotensialet som små flyplasser har, så blir dette vanskelig å få til uten tilskudd. Det har flere ganger blitt forsøkt å få flyplassen inn i Avinor sitt krysssubsideringssystem, uten at man så langt har lyktes.

Jeg er også kjent med at det arbeides aktivt i kommunene og næringslivet på Notodden og Kongsberg for å få på plass en permanent løsning som kan sikre flyplassens fremtid.

Flere av bedriftene i Notodden/Kongsbergregionen mener også at det er svært viktig å opprettholde aktiviteten på flyplassen både for å sikre at næringslivet som holder til i regionen ikke velger å flytte ut, samtidig som flyplassen er viktig for å trekke til seg nye bedrifter.

Notodden kommune sammen med næringslivet i regionen arbeider nå aktivt for å se på mulige løsninger på utfordringene som lufthavnen står overfor.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at Samferdselsdepartementet i 2007 bidro med en ekstraordinær bevilgning på 700 000 til Notodden Lufthavn AS til ny merking og oppgradering av lysutstyr.

Omfanget av det statlige flyplassnettet ble sist

behandlet av Stortinget i samband med St.meld. nr. 15 (1994-95) og Innst. S. nr. 128 (1994-95). I lys av utviklingen siden sist gang det statlige flyplassnettet ble behandlet i Stortinget, finner jeg det naturlig å ta opp spørsmålet vedrørende flyplassnettet på nytt i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2010-2019. Jeg tar sikte på å legge fram ny NTP for Stortinget ved årsskiftet 2008-2009. I den forbindelse avholdes det nå møter med alle fylkeskommunene.

En utvidelse av det statlige flyplassnettet vil ha økonomiske konsekvenser for staten, og spørsmålet må utredes grundig. Konsekvensene for økonomien i Avinor vil stå sentralt i en slik vurdering. Avinor står for tiden overfor store økonomiske utfordringer i samband med at lufthavnene i selskapet skal oppgraderes i tråd med nye sikkerhetskrav fra Luftfartstilsynet.

SPØRSMÅL NR. 771

Innlevert 6. mars 2008 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 14. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva vil helse- og omsorgsministeren gjøre for å sikre at det blir lagt til rette for en mer omfattende forskningsaktivitet innen habiliterings- og rehabiliteringsfagfeltet?»

BEGRUNNELSE:

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) la Regjeringen fram en Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering for perioden 2008–2011. Strategien peker innledningsvis på at dette fagfeltet i dag ikke har den posisjon og prestisje som overordnede helse- og velferdspolitiske mål tilsier. En systematisk satsning på forskning og utvikling vil være en av flere forutsetninger for å utvikle dette fagfeltet i slik retning. Den nasjonale strategien er konkret og tydelig på at Regjeringens rehabiliteringspolitikk bare kan realiseres gjennom ytterligere klinisk forskning, forskning på effekt og forskning på organisering av tjenestetilbudene. Strategien peker også på at det er nødvendig med kontinuerlig kvalitetsforbedringsarbeid for å opprettholde og forbedre kvaliteten på tjenestene og at forskning og fagutvikling vil være en viktig del av dette arbeidet.

Forskningsmidler i spesialisthelsetjenesten er i stor grad forvaltet av de regionale helseforetakene. I Helse Sør-Øst RHF er det ikke gitt åpning for at private ideelle rehabiliteringsinstitusjoner kan ta del i "konkurransen" om forskningsmidler. I retningslinjene for forvaltning av disse forskningsmidlene heter det at søkeren (prosjektlederen) må være ansatt ved, eller ha hovedarbeidssted ved et av helseforetakene i Helse Sør-Øst eller ved et av de private ideelle sykehusene som Helse Sør-Øst RHF har avtale med. De

private ideelle sykehusene er nevnt ved navn. Private ideelle rehabiliteringsinstitusjoner er ikke nevnt og er dermed, så vidt jeg kan se, ekskludert allerede i utgangspunktet.

Flere av landets rehabiliteringsinstitusjoner har forskningskompetanse og driver i økende grad med forskningsaktivitet. Særlig gjelder dette de spesielle helseinstitusjonene. Det nasjonale kompetansesenteret for arbeidsrettet rehabilitering som har sitt mandat fra Stortinget, er også unnlatt fra å søke på disse forskningsmidlene. For å kunne arbeide i retning av de målene som Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering peker på, er det avgjørende viktig at dette misforholdet blir rettet på.

Svar:

Habilitering og rehabilitering er et prioritert område for denne regjeringa. Vi legger stor vekt på at alle som har behov for habilitering og rehabilitering skal få tilbud om dette.

Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering ble lagt fram sammen med St.prp. nr. 1 (2007-2008) og behandlet i Stortinget 10. desember 2007 med tilslutning. Gjennom arbeidet med nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering har vi sett at det er stort behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget for habilitering og rehabilitering både gjennom forskning, fagutvikling og nettverksbygging. Både universiteter og høyskoler, kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten er viktige bidragsytere til forskning og fagutvikling på habilitering og rehabilitering.

I strategien er det framhevet at vi trenger mer kunnskap om behov for habilitering og rehabilitering

og om effekt av ulike tjenestetilbud og organiseringen av disse. Dette er viktig for å heve feltets status og bedre rekrutteringen. Dette ønsker denne regjeringa å gjøre noe med. Et av tiltakene i strategien er derfor å styrke forskningen innenfor habilitering og rehabilitering. I årets oppdragsdokument er det derfor stilt krav til de regionale helseforetakene om at forskning og oppbygging av forskningskompetanse innen forskningssvake områder, herunder habilitering og rehabilitering, skal styrkes.

I tillegg er det et særskilt behov for å styrke den tverrfaglige og sektorovergripende forskningen innenfor rehabiliterings- og habiliteringsområdet. Helse- og omsorgsdepartementet bevilger i år over 208 millioner kroner til medisinsk og helsefaglig forskning gjennom Norges forskningsråd. Gjennom bevilgninger til Norges forskningsråd kan departementet ivareta behov både for strategiske forsknings-satsinger innenfor utvalgte fagområder og behovet for å sikre tverrsektoriell forskning. Norges forskningsråd tildeler forskningsmidler basert på konkurranse som vektlegger forskningens kvalitet og relevans, og midler kan i prinsippet tildeles både offentlige og private institusjoner. For ytterligere å styrke den tverrsektorielle forskningen er et av tiltakene som er foreslått i strategien derfor å etablere et eget forskningsprogram for habilitering og rehabilitering gjennom Norges forskningsråd. Dette vil jeg komme nærmere tilbake til.

Departementet tildeler årlig et eget øremerket tilskudd til forskning i helseforetakene over kap. 732 post 78. Seksti prosent av tilskuddet tildeles på bakgrunn av målt forskningsaktivitet i det regionale helseforetaket. Som det framgår av føringene i statsbudsjettet, skal det nasjonale øremerkede tilskuddet til forskning "være et insentiv og et økonomisk bidrag til å sikre forskning og oppbygging av forskningskompetanse i helseforetakene". Det er ikke lagt føringer fra departementets side for hvordan de regionale helseforetakene skal tildele forskningsmidler til helseforetakene, ut over at disse skal tildeles av de regionale samarbeidsorganene mellom de regionale helseforetakene og universitetene.

Når det gjelder Helse Sør-Øst og forskning innen rehabilitering og habilitering, er jeg kjent med at dette har vært vektlagt både av tidligere Helse Øst og Helse Sør. Det er betydelig forskningsaktivitet innenfor rehabiliteringsfeltet i den offentlige spesialisthelsetjenesten som har mottatt forskningsmidler fra de regionale helseforetakene. I dagens Helse Sør-Øst RHF er forskningen ved Sunnaas sykehus HF landsledende innenfor feltet, og det er også etablert nordiske samarbeidsrelasjoner. Tall fra NIFU STEP viser at dette helseforetaket i 2006 brukte 5,2 % av sitt sam-

lede driftsbudsjett til forskning. Diakonhjemmet Sykehus er et privat, ideelt sykehus som tilsvarende driver RHF-støttet forskning på høyt internasjonalt nivå innen rehabilitering for pasienter med kronisk revmatologisk sykdom. Spesialsykehuset for rehabilitering i Stavern har også høy forskningsaktivitet som en del av Rikshospitalet.

Ved tildeling av forskningsmidler i Helse Sør-Øst RHF for 2008 ble de øremerkede forskningsmidlene fra Helse- og omsorgsdepartementet lagt til grunn. Det regionale helseforetaket mottok i alt 660 søknader om forskningsmidler for 2008, og av disse ble 156 eller 23,6 % tildelt i alt 85 mill. kroner i støtte. De aller fleste av disse prosjektene var flerårige forskningsprosjekter.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at det er overordnet at forskningen skal være av høy kvalitet, og det har vært et førende prinsipp at forskningen skal være kvalitetssikret på systemnivå og ligge i institusjonens styringslinje. Det har derfor vært lagt til grunn i prosessen for tildeling av forskningsmidler for 2008 at søkeren enten skal være ansatt ved eller ha hovedarbeidssted ved et av helseforetakene eller ved de private ideelle sykehusene i Helse Sør-Øst RHF.

Det er viktig for meg å være tydelig på at private rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner er en viktig ressurs i habilitering og rehabilitering, også når det gjelder forskning og utvikling. Jeg har fått opplyst fra Helse Sør-Øst RHF at det er fullt mulig at f.eks. private institusjoner, universitet eller høyskoler kan delta i forskningsaktivitet som mottar regionale, øremerkede forskningsmidler gjennom tildeling fra Helse Sør-Øst. Dette kan i så fall skje gjennom samarbeid med et av helseforetakene eller et av de private, ideelle sykehusene. Forutsetningen er at det er disse institusjonene som mottar forskningsmidlene og har ansvar for prosjektledelsen. Dette er et samarbeid som Helse Sør-Øst RHF har oppfordret til, og denne type samarbeid er både utbredt og i høy grad vellykket.

Jeg er også blitt opplyst om at Helse Sør-Øst RHF for tiden arbeider med å utvikle en ny forskningsstrategi, hvor også ulike finansieringsmodeller blir drøftet. I dette arbeidet er det også vurdert å endre adgangen til å søke om forskningsmidler.

Det regionale helseforetaket er svært interessert i fortsatt å støtte forskning innen habilitering og rehabilitering, på linje med andre tradisjonelt forskningssvake fagområder. Helse Sør-Øst RHF har forsikret meg om at de ønsker å legge til rette for ulike løsninger med forskningsnettverk og infrastrukturstøtte og forskeropplæring, i tillegg til ren prosjektstøtte.

SPØRSMÅL NR. 772**Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 14. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på spørsmål nr. 444 og 588 (2007-2008). I løpet av månedene februar og mars i år har det vært en rekke eksempler på at utenlandske vogntog med toakslet trekkvogn stoppes av politi/vegmyndighet og blir stående i mange dager før de kan kjøre videre. Jeg har inntrykk av at både politi og norske yrkessjåfører ønsker periodevis forbud toakslet trekkvogn og treakslet henger.

Vi statsråden på nytt vurderer forbud evt. alternativt vurdere utvidet skilting om at slik kombinasjon frarådes vinterstid på høyfjellsoverganger?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svarene på spørsmål nr. 444 og 588 fra henholdsvis undertegnede og Bård Hoksrud om et periodevis forbud mot å bruke toakslet trekkvogn i kombinasjon med treakslet henger på fjelloverganger vinterstid. Det synes å forekomme mange eksempler på at utenlandske vogntog med såkalt "Europastandard" - oftest toakslet trekkvogn - blir stående fast på vinterføre. Senest i løpet av de to siste ukene har det vært en rekke eksempler. På rv 7 over Hardangervidda sto et russisk vogntog fast i 4 dager, og på E134 har et vogntog fra Makedonia stått fast i nesten 6 dager. Problemene slike hendelser skaper før vogntogene får kjøreforbud er knyttet til både trafikksikkerhet og samfunnssikkerhet. Ikke minst gir stengt vei store konsekvenser for samfunnssikkerhet når den stengte veien også er eneste vei. I mange tilfeller er nok også årsaken til at sjåfør med dårlig egnet bil havner i kjøreproblemer på norsk vinterføre mangel både på kunnskap om hva som kreves av utstyr, spesielt bil for å mestre vanskelige kjøreforhold på norske fjelloverganger vinterstid.

Mange EU-land har nasjonale bestemmelser som trafikanter må forholde seg til - også når de kommer med trekkvogn fra andre land.

Jeg har merket meg at statsråden i svar på spørsmål nr. 444 viser til at selv om antall vogntog med drift på to aksler på norske vinterveger er økende, er andelen foreløpig mindre enn 5 pst. av det totale antall vogntog som trafikkerer det norske vegnettet. De representerer en økende ulempe og en økende risiko for alle andre trafikkanter. En restriksjon vil innebære en betydelig ulempe for denne lille gruppen, men en betydelig forbedring av trafikksikkerhet og fremkommelighet for øvrige trafikanter.

Jeg oppfordrer til at statsråden ser på dette forholdet en gang til; enten periodisk stenging for toakslet

trekkvogn og/eller store informasjonsskilt ved startpunkt for de viktigste fjellovergangerne som brukes av store vogntog med råd om alternativ kjøreveg.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar av 17. januar 2008 på spørsmål nr. 444 fra stortingsrepresentanten Arne Sortevik og mitt svar av 12. februar 2008 på spørsmål nr. 588 fra stortingsrepresentanten Bård Hoksrud.

I tråd med det som fremkommer i de nevnte brevene, vil jeg understreke at jeg er opptatt av at tungtrafikken på norske veger i størst mulig grad skal ivareta hensynet til trafikksikkerhet og fremkommelighet for alle trafikanter, og Vegdirektoratet har fått en rekke oppdrag om tiltak for bedre å ivareta disse hensynene.

Blant de tiltakene som jeg har bedt Statens vegvesen å se på, er rutinemessig å vurdere bruk av dagens hjemler til å innføre restriksjoner, herunder forbud mot særskilte grupper eller typer kjøretøy å benytte bestemte vegstrekninger når, og for så lang tid, tilstanden på vegen gjør det nødvendig. Et aktuelt tiltak vil for eksempel kunne knyttes til krav om en bestemt prosentandel av totalvekten på drivende hjul.

Jeg viser også til at Statens vegvesen opplyser at to- og treakslede trekkvogner har omtrent samme fremkommelighet ved lovlig lasting på drivakselen. Den bedre fremkommeligheten som mange treakslede trekkvogner oppnår ved å overføre vekt fra løpeaksel til drivaksel, skjer ved utkobling eller manipulering av automatiske begrensninger. Dette gjør at kjøretøyet kan få akseltrykk som er betydelig større enn hva som er lovlig og som kjøretøyet er konstruert for. En bedret fremkommelighet bidrar således i disse tilfellene til å skade vegen og er en trafikksikkerhetsrisiko. Trekkvogner med trekk på to aksler har ikke de uheldige virkningene som nevnt, men slike trekkvogner utgjør bare om lag fem prosent av vogntog som i dag trafikkerer norske vinterveger. Økt bruk av treakslede trekkvogner er således ikke udelte positivt, og jeg ser derfor per i dag ikke periodevis forbud mot toakslede trekkvogner som et hensiktsmessig tiltak.

Jeg vil også peke på at det er viktig med målrettet informasjon til utenlandske tungbilførere. Jeg har derfor bedt Statens vegvesen om å oppdatere og utvide informasjonen til utenlandske tungbilsjåfører. Informasjonen vil bli styrt gjennom kampanjen "Donna Diesel" som er oversatt til flere språk og som også er

tilgjengelig på Statens vegvesens internettsider. Informasjonen vil særlig være rettet mot å laste riktig for å oppnå god framkommelighet, kjøring på norske vinterveger, herunder nødvendigheten for bruk av kjetting, kjøretøy med dårlige vinteregenskaper og i særdeleshet hvilke strekninger som bør unngås under krevende vinterforhold.

Jeg nevner også at Statens vegvesen har innarbeidet i sin utekontrollveiledning at utekontrollene overfor tunge kjøretøy skal målrettes ytterligere, slik at

disse i størst mulig grad gjennomføres på tidspunkt og steder der risikoen for at vinterforholdene skaper framkommelighetsproblemer erfaringsmessig er størst. Dette vil særlig vil være aktuelt i tilknytning til fjelloverganger.

Jeg vil også særlig be om at Statens vegvesen i forbindelse med evalueringen av årets vintersesong og forberedelser til beredskapsopplegg for neste sesong, vurderer bruk av særskilte informasjonsskilt i tilknytning til fjelloverganger.

SPØRSMÅL NR. 773

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Dagrun Eriksen

Besvart 14. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Hva kan statsråden gjøre for å gjøre det enda lettere for elever med godkjent yrkesutdanning å oppnå generell studiekompetanse?»

BEGRUNNELSE:

En elev som velger å ta to år på videregående skole, og to års opplæring mot fagbrev for å bli tømrer, vil etter endt utdanning ha en godkjent yrkesutdannelse. Utfordringen oppstår dersom en ønsker å gå videre mot høyere utdanning på en høyskole. Denne utdanningsveien gir ikke generell studiekompetanse. Hvis en ferdig utdannet tømrer ønsker å videreutdanne seg til for eksempel byggingeniør/byggeleder, må han/hun ta allmennfaglig påbygging for å oppnå dette. Vedkommende vil imidlertid stille bakkerst i køen for studieplass fordi retten er brukt opp. Dersom det er plass i ordinære klasser, kan det i enkelte tilfeller være mulig å søke seg inn som delkurselev i ett eller flere av fagene, og skaffe seg generell studiekompetanse over lengre tid. En mulighet for å bli ingeniør uten å måtte ta allmennfaglig påbygning først er gjennom y-veien, men dette tilbudet finnes foreløpig bare i liten skala. For mange elever som er teoritrotte, vil en yrkesutdanning være et bedre alternativ enn studieforbereidende fordi en med en praktisk erfaring i bunn lettere vil kunne tilegne seg også det teoretiske. Vi trenger ledere til bygningsindustrien og det bør ikke være vanskelig for dem som har et godt utgangspunkt til å fullføre løpet å kunne gå videre på en høyere utdanning.

Svar:

Det generelle grunnlaget for opptak til høyere utdanning (generell studiekompetanse) er treårig videregående opplæring med de krav til fagsammensetning og timefordeling som departementet fastsetter, jf. § 3-6 første ledd i lov 1. april 2005 om universiteter og høyskoler. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning eller en kombinasjon av utdanning og yrkespraksis kan gi opptaksgrunnlag. Departementet kan også i forskrift unnta enkelte studier fra krav om generell studiekompetanse.

Spørsmålet om hvilke krav som stilles for opptak til høyere utdanning ble vurdert i 2006, dvs. i forkant av at Kunnskapsdepartementet fastsatte ny forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften) 31. januar 2007. Denne forskriften skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010. Søkere med fagutdanning som ønsker å oppnå generell studiekompetanse, må supplere sin videregående opplæring med bestemte fagkrav dersom de ikke inngår i tidligere utdanning. Det er etter min vurdering en grunnleggende forutsetning at opptak til høyere utdanning må bygge på nødvendige faglige forutsetninger.

Som representanten Eriksen allerede er kjent med, er det med grunnlag i vellykkede forsøksordninger med opptak til ingeniørutdanninger gjort endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler som innebærer at søkere med fagbrev er kvalifisert for opptak til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning (y-vei) fra og med opptaket til studieåret

2007-2008. Disse endringene er videreført i den nye opptakskravskriften.

Det er institusjonene selv som har fullmakt til å fatte vedtak om å legge til rette for slik utdanning når det gjelder ingeniørutdanning. Samtidig med denne forskriftsendringen er det også åpnet for at institusjoner som ønsker det kan søke om godkjenning av forsøk med opptak til andre studier med grunnlag i relevant fagutdanning.

I videregående opplæring er det ulike muligheter til å kombinere fagopplæring og studieforberedende opplæring. Den vanligste kombinasjonen er å ta Vg1 og Vg2 innenfor et yrkesfaglig utdanningsløp og deretter et påbyggingsår (Vg3) som gir generell studiekompetanse. Dette utdanningsløpet er tilpasset slik at det skal kunne tas innenfor den rettigheten ungdom har etter opplæringsloven til 3-årig videregående opplæring. Dette tilbudet finnes så langt departementet kjenner til i alle fylkeskommuner. Det er også mulig å gå på et 4-årig tilbud der opplæringen fram til full yrkeskompetanse og til studiekompetanse er integrert. Den som har gjennomgått 3-årig videregående opplæring innen yrkesfagene, har brukt opp sin rett til videregående opplæring og kan ikke kreve å få en studieforberedende videregående opplæring i tillegg. Både ungdommens rettigheter til videregående opplæring og fylkeskommunenes plikt til å gi videregående opplæring er normalt knyttet til et omfang på 3 år. Det eksisterer imidlertid flere mulige løsninger for å skaffe seg generell studiekompetanse selv om en person har brukt opp sin rett til videregående opp-

plæring. Både i offentlig og i privat regi finnes det tilbud om opplæringsopplegg på videregående skoles nivå fram til studiekompetanse.

Når det gjelder opptak til ingeniørutdanning, vil jeg også vise til at mange av de institusjonene som tilbyr slik utdanning, også tilbyr ettårige forkurs for ingeniørutdanning og maritim høyskoleutdanning som er spesielt tilrettelagt for søkere som ikke har de nødvendige forkunnskapene for ingeniørutdanning fra sin videregående opplæring. Et slik forkurs kan være et godt alternativ til allmennfaglig påbygging i videregående opplæring for personer med fagbrev som ønsker å kvalifisere seg for opptak til ingeniørstudier. Inntil 20 % av studieplassene til ingeniørutdanning (bachelor) kan avsettes til søkere med godkjent ettårig forkurs med full fagkrets.

Når det gjelder spørsmålet om videre utdanning for fagarbeidere og behovet for ledere til industrien, vil jeg også minne om de mulighetene som ligger i fagskoleutdanning.

Jeg er enig med representanten Eriksen i at det er viktig å etablere gode overgangsordninger mellom grunnutdanning og høyere utdanning. Samtidig er det viktig å ha i mente at selv om utgangspunktet for studier kan være forskjellig, så skal sluttkompetansen være den samme enten søkeren tilfredsstillende generelle og spesielle opptakskravene eller tas opp med grunnlag i relevant fagutdanning. Ingen er tjent med studenter som eventuelt mislykkes fordi de mangler tilstrekkelig faggrunnlag for å kunne mestre de krav som stilles i høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 774

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 13. mars 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«I Finansavisen den 7. mars er det et oppslag om en skogeier som ønsker å overføre eiendomsretten til et aksjeselskap. Landbruks- og matministeren uttrykker seg svært negativt til dette og gir nærmest inntrykk av at dette er noe han ønsker å avskaffe. Eiendomsforhold rundt jord- og skogeiendommer må liberaliseres og bli likt regelverket for andre eiendommer.

Planlegger statsråden å ytterligere stramme inn regelverket for eiendomsforhold i jord- og skogbruk eller vil han bidra til en liberalisering?»

Svar:

Norsk landbruk er, og skal etter min mening være basert på personlig eide bruk. Konesjonsloven av 2004 viderefører målet om at landbrukseiendommer i størst mulig grad bør eies av fysiske personer som selv bebor og driver sine eiendommer. Dette er norsk tradisjon som har vist seg å gi en stabil og rasjonell eierform som hindrer at eiendommen blir en ren kapitalplassering.

Bortsett fra de endringsforslag som nylig er sendt på høring, har jeg ingen konkrete planer om å stramme inn gjeldende konsesjonslov. Jeg mener loven ut

fra dagens forhold er god nok. Loven åpner for at det kan gis konsesjon til et aksjeselskap som ønsker å erverve en landbrukseiendom. Den legger derfor til rette for fleksible løsninger i de tilfellene der dette byr på fordeler i forhold til den tradisjonelle eierformen. Dette er det gjort rede for i rundskriv som brukes bl.a. av kommunene når de behandler konsesjonssøknader. Praksis viser at det foretas en konkret vurdering og at det gis konsesjon også til selskaper. Jeg mener lovverket gir de muligheter vi trenger for å vurdere på en skikkelig måte om et selskap kan få konsesjon.

Jeg er ikke enig i alle de avgjørelser som blir truffet av de som har avgjørelsesmyndigheten i disse sakene. Jeg har sett at det har vært gitt konsesjon til aksjeselskaper på erverv av tradisjonelle landbrukseiendommer med et godt ressursgrunnlag i jord, skog og bygninger. Jeg har brukt myndigheten overordnet organ har til å overprøve slike konsesjonsmeddelelser. Det har jeg gjort fordi jeg mener utgangspunktet for gode tradisjonelle landbrukseiendommer bør være personlig eie.

Selv om det kan settes vilkår for konsesjon over-

for aksjeselskapet, mener jeg at eiendommens ressurser og kulturlandskap generelt blir bedre ivaretatt dersom eieren selv bor på eiendommen enn om den bebos av personer uten tilknytning i form av å være eier. Ved aksjeselskap som eier vil selskapets aksjer dessuten kunne selges konsesjonsfritt til hvem som helst. Dette innebærer at en ikke får mulighet til å vurdere samfunnsinteressene ved eierskifte av aksjer.

Landbrukseiendommer skiller seg ut fra andre typer eiendommer. Det dreier seg om produksjonsgrunnlaget for framtidige generasjoner. Med tanke på å ta vare på landbrukets produksjonsarealer i et mer langsiktig perspektiv og sikre stabil bosetting er det uheldig å etablere en eierform som innebærer at en risikerer eiere som bare er interessert i eiendommen som en kapitalgjenstand og ikke som bosted og arbeidsplass.

Odelsrettens posisjon vil dessuten kunne svekkes dersom en får en for stor andel eiendommer eid av selskaper. Jeg ønsker ikke å medvirke til en slik undergraving av odelsretten.

SPØRSMÅL NR. 775

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Tove Nyhus

Besvart 13. mars 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Fem innbyggere anmeldte Nes (AK) kommune for miljøkriminalitet den 13.12.06. Romerike politidistrikt henla nylig saken etter bevisets stilling. Anmelderne reagerer på saksbehandlingen hos politiet. Henleggelsen fikk de beskjed om via media, og ingen av anmelderne ble kontaktet i løpet av de 13 måneder som saken ble etterforsket. Henleggelsen er nå påklagd.

Kan statsråden forsikre om at anmeldelser av offentlige organ som en kommune blir tatt på alvor, og kan anmelderne forvente kvalitetssikret saksbehandling av sin klage?»

BEGRUNNELSE:

Esvål avfallsdeponi ble opprettet i 1972, og har siden den gang vært et kommunalt avfallsdeponi for Nes kommune. Lukt- og sigevannsproblemer har i mange år vært et større eller mindre problem på Esvål. To ganger har Nes kommune blitt anmeldt for

miljøkriminalitet av kommunens egne innbyggere. I 2000 ble Nes kommune dømt for miljøkriminalitet, og ilagt en bot. Ved siste anmeldelse ble som nevnt saken henlagt.

Anmelderne reagerer sterkt på den behandling deres anmeldelse har fått. De opplever at dette er en alvorlig sak som i perioder påfører mange innbyggere i Nes kommune store ubehageligheter og plager.

Grunnen til at anmelderne reagerer er som følger:

Informasjon fra politidistriktet.

Anmelderne uttrykker forbauselse over at de først ble underrettet om henleggelsen etter selv å ha henvendt seg til politiet. De ble oppringt av 2 lokale aviser og informert om henleggelsen. Etter å ha ventet noen tid på at de som anmeldere skulle bli informert, tok de selv kontakt med politiet for å få bekreftet at saken var henlagt. Ut fra sakens betydning og natur, så er det vel et rimelig krav at anmelder blir underrettet uten selv å måtte henvende seg til politiet?

Saksbehandlingen.

Fem personer skrev under anmeldelsen, og ingen av disse fem ble kontaktet under etterforskning av saken. Lokalavisen Raunnes har i ettertid snakket med aktuell politiadvokat, og fått opplyst at Romerike politidistrikt bare har hatt to telefonsamtaler med henholdsvis teknisk sjef i Nes kommune og med miljøvernnavdelingen i fylket. Begge disse instanser er parter i saken. "Åstedet" - Esva avfallsdeponi er så vidt kjent ikke besøkt av politiet som et ledd i etterforskningen. Ut fra dette kan det se ut som henleggelsen er basert på de to nevnte telefonsamtaler, noe som virker som mangelfull og ensidig saksbehandling.

I tillegg gikk det mer enn 13 måneder fra anmeldelsen ble inngitt og til henleggelsen fant sted.

Anmelderne føler at de ikke har blitt tatt på alvor, noe som er sterkt beklagelig. At innbyggere i en kommune må gå til sak mot sin egen kommune fordi de opplever at kommunen påfører innbyggerne uakseptable plager, er i og for seg alvorlig. Når de i tillegg har en opplevelse av at politiet ikke realitetsbehandler anmeldelsen, så er det lett å forstå at oppgitthet over systemet oppstår.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at det hører inn under påtalemyndighetens kompetanseområde å trefte avgjørelser om etterforskningen og påtalebehandling av straffesaker. Riksadvokaten er øverste påtale-

myndighet, og er i sin utøvelse av påtalemyndigheten ikke underlagt Justisdepartementet ved statsråden. Jeg har derfor ikke mulighet til å gripe inn i enkeltsaker som den det vises til i spørsmålet, og kjenner heller ikke detaljene i saken.

Generelt kan nevnes at straffeprosessloven og påtaleinstruksen har detaljerte regler om saksbehandlingen av straffesaker. Helt sentralt står politiets plikt til å sende skriftlig underretning til sakens parter. En fornærmet eller andre som har inngitt en anmeldelse og som antas å ha rettslig klageinteresse, skal ha skriftlig underretning om eventuell henleggelse av saken.

Dersom man ikke har mottatt slik underretning, bør dette tas opp med politiet. Forholdet kan videre tas med i en klage til overordnet påtalemyndighet, som i dette tilfelle vil være Oslo statsadvokatembete. I klage til overordnet påtalemyndighet kan det etter forholdene være grunn til å nevne at man har flere opplysninger i saken, og man kan be om at ytterligere etterforskningsskritt foretas. Jeg har tillit til at overordnet påtalemyndighet vil foreta en grundig behandling av klagen.

De senere år har det vært et betydelig fokus på miljøkriminalitet. Det er innen politi og påtalemyndighet en klar visshet om at også offentlige organ kan overtre straffebestemmelsene på området. En anmeldelse av en kommune forutsettes derfor å bli behandlet med samme alvor som enhver annen anmeldelse.

SPØRSMÅL NR. 776

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 13. mars 2008 av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Har statsråden noen etiske betenkeligheter med at så mange ville dyr blir merket, når vi vet hvor store lidelser dette kan føre til?»

BEGRUNNELSE:

Vi har den siste tiden sett flere eksempler på at ville dyr som radiomerkes blir utsatt for store lidelser. Mange eksperter hevder nå at det er for lite oppmerksomhet på hvordan ville dyr som blir utsatt for tekniske inngrep som halsbånd og implantat, har det. Videre hevdes det at det bør foreligge tungtveiende

vitenskapelige grunner for å bruke radiosendere som blir sydd inn i dyrene, og at det merkes altfor mye og ukritisk i Norge.

Svar:

Representanten spør om jeg har noen etiske betenkeligheter med at så mange ville dyr blir merket, når vi vet hvor store lidelser dette kan medføre.

Innfanging, håndtering og merking av vilt omfattes av regelverk både under Landbruks- og matdepartementets og Miljøverndepartementets ansvarsområde. Ved håndtering av innfanget vilt gjelder bestem-

melser etter dyrevernsloven og lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. All merking av ville dyr, med unntak av enkel ringmerking av fugl, skal søkes og godkjennes av Forsøksdyrutvalget, som er underlagt Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde. Utvalget sørger for at det foreligger en god begrunnelse for og beskrivelse av den aktuelle merkingen før det gis samtykke, og der det er metoden som står i fokus.

Etter viltloven, som forvaltes av Miljøverndepartementet, er det fastsatt en forskrift som skal sikre at innfangning av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål skjer uten at dyr påføres unødig lidelse.

Merking av ville dyr gir økt kunnskap om bestander og individer og gir viktige bidrag til en god arts-

forvaltning. Det er miljøvernmyndighetene som best kjenner behovsomfanget for merking av vilt.

Ved merking av ville dyr er det generelt viktig at gjeldende regler blir fulgt, og at en benytter mest mulig moderne teknologi slik at dyr ikke utsettes for unødig lidelse. Selv om det foreligger gode beskrivelser og planer før merking tillates og regelverk og prosedyrer følges nøye under merking, er det dessverre alltid en viss risiko for at det kan oppstå problemer som kan medføre lidelse for involverte dyr.

Merking av vilt er et viktig virkemiddel for å kunne ha høy presisjon i viltforvaltningen. Det er derfor etter mitt syn både etisk og forvaltningsmessig tilrådelig at merking av ville dyr finner sted.

SPØRSMÅL NR. 777

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 14. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Hva er det av bensin, diesel- eller hybrid-motorløsning som er mest energieffektiv?»

Svar:

Dieserbiler er mer energieffektive enn tilsvarende bensinbiler. En bensin-hybridbil er mer energieffektiv enn ordinær bensinbil av samme størrelse.

Hybrid-teknologien har spesielt et fortrinn i byområder. Ved bykjøring er en bensin-hybrid mer energieffektiv enn en tilsvarende diesebil. På landeveiskjøring kan diesebilen komme bedre ut enn en bensin-hybrid, spesielt i flatt terreng.

SPØRSMÅL NR. 778

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Hvilke avgasskomponenter har forskjellige typer biodrivstoff laget av mais, sukker, og raps og bensin og diesel?»

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet om avgasskomponenter for Statens forurensningstilsyn. De kan opplyse følgende:

Generelt kan man si at de stoffene som er i biodrivstoff er mindre giftige (toksiske) enn stoffene i bensin og autodiesel. Gjennom forbrenningsprosessen i motorene vil de ulike stoffene bli omdannet eller brutt ned til andre sammensetninger, men det er likevel antatt at avgassene fra biodrivstoff er noe mindre toksiske enn fra bensin og autodiesel. Utslippene for ett og samme drivstoff kan variere avhengig av type motor og motorteknologi, og det er derfor van-

skelig å gi noe entydig svar på hvilke utslipp de ulike drivstoffene vil gi.

Det er ingen forskjell i den kjemiske sammensetningen av bioetanol basert på mais eller sukker. Her følger en liste over en del av komponentene som finnes i utslippene fra bensin og bioetanol:

Karbondioksid (CO₂); karbonmonoksider (CO); nitrogenoksider (NO_x); organiske gasser som for eksempel etan, propan, eten, propen, 1,3-butadiene, olefin, metanol, etanol, formaldehyd, acetaldehyd, aceton, benzen, toluen, xylene og isopren; svoveldioksid (SO₂); ammoniakk; partikler bestående av blant annet organisk materiale, såkalt black carbon, sulfater og nitrater.

Økt andel bioetanol i bensin vil medføre endringer i direkte utslipp fra flere komponenter. Sannsynligvis vil NO₂-utslippene bli noe redusert. Utslipp av organiske gasser vil bli redusert med noen unntak, ut-

slippene av aldehyder vil øke. Endringer i utslipp av andre stoffene vil kun være marginale eller lik null. Endring i utslipp av klimagasser basert på et livsløpsperspektiv er ikke vurdert her.

Når det gjelder diesel og biodiesel er hovedkomponentene i utslippene mye de samme som for bensin/bioetanol, men sammensetningen og mengdeforhold kan variere. Økt andel biodiesel i ordinær diesel anslås å gi små forskjeller i utslipp i forhold til ren diesel. Utslippene for biodiesel kan variere noe avhengig av hvilket råstoff det er produsert på. Ren biodiesel basert på raps anslås å medføre reduserte utslipp av CO, en viss økning i NO_x-utslippene og reduserte utslipp av partikler. Utslippsendringene spesielt for NO_x er meget usikre. Endring i utslipp av klimagasser basert på et livsløpsperspektiv er ikke vurdert her.

SPØRSMÅL NR. 779

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar

Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Vintersesongen 2006/2007 ble det i Norge brukt 137109 tonn salt til bruk på riks- og fylkesveier. Av dette er det anslått at 13700 kilo er av det giftige stoffet ferrocyanid. Det finnes ingen fullstendig oversikt over skadevirkningene på miljø og helse, men flere ganger har det vært varslet at dette bl.a. har havnet i drikkevann og reservoar. Ingen vil i dag ta ansvar da dette ikke er klassifisert som forurensning.

Vil statsråden ta initiativ for å få en bedre oversikt, samt tiltak for å begrense omfanget?»

BEGRUNNELSE:

Den 5. mars 2008 kunne vi lese i Nordlys om veisalt som gir gift i drikkevannet til innbyggerne i bl.a. Målselv kommune. Det etterlyses nasjonale forskrifter som kan hindre utslipp av veisalt i drikkevannservoarer. Statens forurensningstilsyn (SFT) har heller ikke ansvar, men har, ifølge avisen, sendt bekymringsbrev til Miljøverndepartementet. På bakgrunn av dette har vegdirektoratet satt i gang et fireårig prosjekt kalt "smartere salting".

NIVA har undersøkt 59 sørnorske vann der det i 18 tilfeller ble påvist alvorlige miljøeffekter, men

dette er antagelig et problem som dekker større deler av landet.

Svar:

Jeg mener det er svært viktig at vi sikrer god miljøtilstand i vassdrag, innsjøer og grunnvann. Forurensningsloven og drikkevannsforskriften har bestemmelser som beskytter henholdsvis vannmiljøet generelt og drikkevannskilder spesielt. Forurensning er i utgangspunktet forbudt etter forurensningsloven, med mindre det er gitt særskilt tillatelse. Loven har unntak for forurensninger som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper. Forurensningsloven gjelder også for forurensning som følge av vegsalt. Drikkevannsforskriften setter forbud mot forurensning av vannforsyningssystem som kan medføre fare for forurensning av drikkevann. Det lokale Mattilsynet kan forby eller sette vilkår for aktiviteter som forurenser eller kan medføre fare for forurensning av drikkevann.

Ferrocyanid er et tilsetningsstoff i vegsalt og andre typer salt. Forurensning med dette stoffet er omfattet av de samme reglene som forurensning pga vegsalting som sådan. Ferrocyanid er i seg selv ikke

giftig, men det er kjent at det kan omdannes til farlige stoffer i miljøet, bl.a. ved sterkt sollys. Dette har likevel ikke vært påvist i de avrenningsundersøkelsene som har vært gjort her i landet.

Vegdirektoratets rapport "Kjemisk tilstand i vegnære innsjøer" (rapportnr. UTB 2006/06) viser at det er negative miljøeffekter av vegsalting på en del innsjøer. Statens forurensningstilsyn har fått opplyst at Vegdirektoratet vil følge opp dette blant annet gjennom tiltak, der det er påvist negative miljøeffekter på vegnære innsjøer. Hovedtiltaket vil være omlegging av saltingsrutinene på de aktuelle vegstrekningene. Vegmyndighetene trapper også opp forsknings- og utviklingsvirksomheten som blant annet er rettet mot å finne fram til miljøvennlige alternativer.

Statens forurensningstilsyn har anbefalt at miljøeffekter knyttet til vegsalting følges aktivt opp gjen-

nom arbeidet med vannforvaltningsforskriften. I vannforvaltningsarbeidet skal det utarbeides helhetlige forvaltningsplaner for vannregionene med tiltaksprogram for hvordan målet om bedre miljøtilstand skal nås. Her skal alle relevante sektorer samarbeide om tiltak, og Samferdselsdepartementet har bedt Vegdirektoratet følge opp miljøeffektene av vegsalting gjennom arbeidet.

Jeg anser at det er hensiktsmessig at oppfølging av saltpåvirkede innsjøer inkluderes i vannforvaltningsarbeidet slik det nå legges opp til. Det er også viktig at arbeidet med å bedre kunnskapen om metoder og alternativer til vegsalting fortsetter, og at vegmyndighetene gjennomfører hensiktsmessige tiltak. Jeg vil følge med på resultatene av dette arbeidet framover og løpende vurdere behov for oppfølging fra miljøvernmyndighetenes side.

SPØRSMÅL NR. 780

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Dyrepåkjørsler med tog utgjør fremdeles et stort problem, hvor det bare i Telemark siden år 2000 er påkjørt over 600 dyr. Muligheten for tilgang til våpen for togpersonalet er avgjørende for å hindre at påkjørte dyr lider unødig, og ordning med våpen i tog er gjeninnført som prøveordning på to strekninger.

Finnes det evaluering fra forsøkene, finnes økonomisk oversikt for kostnader ved full gjeninnføring av våpen betryggende og forskriftsmessig oppbevart, og vil statsråden gjeninnføre våpenordning permanent?»

Svar:

Det er riktig som stortingsrepresentant Hoksrud skriver, at dyrepåkjørsler fremdeles utgjør et problem. Problemet har imidlertid blitt noe mindre denne vinteren da vi ser effektene av et godt samarbeid mellom departementet, Jernbaneverket og NSB, som igjen har samarbeidet godt med lokale myndigheter. Antallet påkjørte dyr varierer imidlertid fra år til år og avhenger bl.a. antall dyr, mattilgang og snømengde. Departementet har jobbet tett og godt sammen med de nevnte aktørene for å begrense antall dyrepåkjørsler og samtidig minske dyrenes lidelser de gangene påkjørsel uheldigvis inntreffer.

Departementet har i den forbindelse tatt til orde for opplæring av kommunenes viltforvaltning, i høst og vinter, slik at medarbeidere herfra får nødvendig opplæring og kompetanse til å bevege seg over og ved jernbanelinja. Med slik kompetanse trenger ikke fallviltgruppene å vente på sikkerhetsmann fra Jernbaneverket når uhellet først er ute, og dette reduserer tiden før påkjørte dyr kan avlives. Melderutinene ved dyrepåkjørsler er også forbedret for å sikre en raskere avliving av skadde dyr, og NSB melder påkjørsler av dyr både direkte til politiet og til Jernbaneverket i henhold til dyrevernloven og togfremføringsforskriften. Jeg vet at NSB også vurderer å gjennomføre kurs med personell fra de mest berørte kommunene i Østlandsområdet.

På Bratsbergbanen og Sørlandsbanen ble det i 2007 påkjørt til sammen 4 dyr. Til sammenlikning ble det på Nordlands- og Rørosbanen påkjørt hhv 117 og 94 dyr i 2007. NSB har derfor gjeninnført våpen i togene på disse to strekningene. På disse strekningene oppbevares våpenet uten sluttstykke og lokførerene må selv kvittere ut sluttstykke ved tjenestestart. NSB opplyser om at selskapet ikke har rettslig adgang til å pålegge lokførerene å avlive påkjørte dyr, og ordningen må derfor baseres på frivillighet. Ordningen har imidlertid blitt godt mottatt av lokførerene. De berørte lokførerene må gjennomgå kurs i regi av Norges Je-

ger- og Fiskeforbund, og et stort antall lokførere ønsker å kunne benytte seg av denne muligheten. Dyrpåkjørslere er ikke minst en belastning for det berørte ombordpersonalet.

NSBs ordning med våpen i togene på Nordlands- og Rørosbanen er ment som et supplement til den avlivingen som foretas av de kommunale viltforvaltningene. Ordningen har imidlertid begrensninger ift at avliving kun kan skje i de tilfellene der dyret blir liggende i nærheten av sporet. Lokfører kan av sikkerhetsmessige hensyn ikke forlate tog med passasjerer for å følge et skadet dyr som beveger seg bort fra sporet, og NSB er derfor avhengig av at de kommunale viltforvaltningene kan rykke ut. Lokførers bruk av våpen utgjør også en risiko siden avliving ofte vil skje i terreng der lokfører ikke er lokalkjent, under varierende værforhold og usikkerhet rundt omkringliggende bebyggelse.

På Gjøvikbanen ble det, i de togsettene som tra-

fikkerer denne strekningen, montert våpenskap som ble tatt i bruk i januar d.å. Et flertall av lokomotivførerne som tjenestegjør her ønsker å kunne benytte seg av muligheten for avliving av skadde dyr. Kostnadene ved disse tiltakene er ikke fullstendig klarlagte ennå, og det er for tidlig å si noe om effekten av tiltakene. Jeg opplever dialogen departementet har med NSB Gjøvikbanen AS om denne ordningen som meget god og departementet har blitt holdt fortløpende orientert om tiltakene.

De nevnte prosjektene evalueres fortløpende og departementet er i en fortsatt god dialog med de berørte partene. Før det tas stilling til om våpen bør gjeninnføres permanent tilbake i tog på de mest belastede strekningene, er det nødvendig å se på alle effekter og virkninger av de ovennevnte tiltakene. Det er i forlengelsen av dette viktig å se på både forebyggende, begrensende og lindrende tiltak også i tiden fremover og dette er en sak som blir prioritert.

SPØRSMÅL NR. 781

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy

Besvart 14. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Nedleggelse av Mandal sykehus kan ikke gjøres lokalt, uten behandling i Helse Sør-Øst RHF, og deretter i HOD, jf. statsrådens innlegg i stortingsdebatt 17.12.2007. Statsråden svarte 16.1 på skriftlig spørsmål nr. 450 at saken da var til behandling i Helse Sør-Øst. Direktør Jan Roger Olsen uttalte via media i februar at nedlegging av Mandal sykehus kun er en orienteringssak til styret i Helse Sør-Øst, og at sykehuset avvikles til påske.

Vil statsråden akseptere dette, i strid med saksbehandlingen hun selv har skissert?»

BEGRUNNELSE:

I motsetning til det som nå skjer i Mandal, har statsråden engasjert seg i Florø sykehus. Der ga hun aksept for avvikling av den siste sengeposten. Dette sykehuset vil nå stå igjen med dagbehandling og poliklinikk. I dette tilfellet forfekter statsråden at Florø sykehus fortsatt skal defineres som sykehus, selv uten sengeposter. Full nedleggelse av et sykehus (Mandal), blir en orienteringssak fra en direktør. Avvikling av siste sengepost ved et sykehus, som fortsatt skal drives med dagaktiviteter (Florø), er en sak

for statsråden. Det er nå skapt uklarheter om hvilke fullmakter de lokale og regionale foretakene har, og også om hvordan Regjeringen definerer et sykehus.

Svar:

Styret i Sørlandet sykehus HF har som kjent vedtatt å overføre et rehabiliteringstilbud fra Mandal til Kristiansand. Dette berører Lærings- og mestrings-senteret, rehabiliteringsavdeling Mandal, forebyggende seksjon, lungemedisinsk dagsenter og hjertedagsenter. Disse enhetene samles i medisinsk klinikk lokalisert i Kristiansand. En samling av enhetene inkludert Lærings- og mestrings-senteret (LMS) har vært en forutsetning for modellen. Det blir overført 7-10 stillinger til dette tilbudet fra Mandal.

Begrunnelsen for vedtaket i styret i Sørlandet sykehus HF er å oppnå synergieffekter og å beholde en mest mulig samlet fagkompetanse innenfor disse feltene ved at de enheter og kompetansemiljøer som driver med forebygging, lærings- og mestringsfunksjoner og rehabilitering, samles i ett miljø.

Ved å flytte virksomhet fra Mandal til Kristiansand oppnår man en vesentlig bedre arealutnyttelse, og får en innsparing på ca. 5 millioner kroner knyttet

til driften av bygningsmassen i Mandal. Disse midlene kan overføres til direkte pasientrelatert virksomhet. I tillegg frigjøres ca. 5 millioner kroner som en synergieffekt, på grunn av bedre samordning av fagmiljøene knyttet til forebyggende medisin og rehabilitering. Styret i Sørlandet sykehus HF har presisert at Rehabiliteringsavdelingen i Mandal ikke har hatt noen lokalsykehusfunksjoner for befolkningen i nærområdet de siste årene.

Styret ved Sørlandet sykehus har vurdert hvorvidt en slik endring ligger innenfor styrets beslutningskompetanse i henhold til helseforetakslovens § 30 og foretakets vedtekter, og har kommet til at endringen er innenfor de fullmakter som gjelder. Administrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF ble orientert om saken i forkant av styrets behandling.

Helse Sør-Øst RHF har administrativt vurdert vedtaket i styret i Sørlandet sykehus HF i forhold til helseforetakslovens § 30 og vedtektene for Helse Sør-Øst RHF. De mener at styrets vedtak ikke er en § 30-sak, og at det derfor ikke skal forelegges for foretaksmøtet i Helse Sør Øst RHF. De mener at tilbudet til pasientene etter endringen vil være minst på samme nivå som tidligere, og at det ikke er påvist at endringen påvirker Helse Sør-Øst RHF sitt ”sørge

for”-ansvar. Saken har derfor heller ikke blitt fremmet til behandling for styret i Helse Sør-Øst RHF, men var en orienteringssak i styremøtet i Helse Sør-Øst RHF 10. mars 2008.

Den beskrivelsen av saksbehandlingen som jeg ga i nevnte stortingsdebatt, er basert på en generell beskrivelse av hvordan saker som omfattes av helseforetakslovens § 30 skal håndteres. I tråd med ovennevnte beskrivelse av saken, har heller ikke jeg vurdert saken vedrørende Mandal sykehus å være av en slik karakter at den omfattes av § 30. Jeg viser her også til vedtektene for de regionale helseforetakene som gir en ytterligere presisering av dette vilkåret (jfr. § 9). Helse- og omsorgsdepartementet har imidlertid bedt om at Helse Sør-Øst RHF gir en skriftlig redegjørelse til departementet knyttet til den aktuelle endringene i Sørlandet Sykehus HF.

Når det gjelder bakgrunnen for å benytte foretaksmøtet i saken om nærsjukehuset i Florø, en sak det refereres til i spørsmålets begrunnelse, så var situasjonen her at Helse Vest RHF tidligere hadde fått pålegg om å opprette et pilotprosjekt gjennom foretaksmøte 18. juni 2003. Det var derfor nødvendig å benytte samme styringsmåte for å endre eierkravet i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 782

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Laila Dåvøy

Besvart 14. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Regjeringen la frem en rehabiliteringsstrategi i forbindelse med statsbudsjettet for 2008. Der har Regjeringen sagt at habilitering og rehabilitering skal være et satsingsområde. Til tross for dette kuttes nå tiltak for bl.a. barn med CP, bla ved store nedskjæringer ved Trondsletten habiliteringssenter i Sør-Trøndelag.

Hvordan vil statsråden sikre at habiliteringstilbudet til barn opprettholdes, både kvalitetsmessig og i omfang?»

BEGRUNNELSE:

For kort siden mottok jeg et skriv fra CP-foreningen i Trøndelag. De er meget bekymret for de foreslåtte nedskjæringer innen habiliteringstjenesten for barn i Sør-Trøndelag. De stiller spørsmål om hvordan det er mulig at brukerne opplever et stadig dårligere

tilbud, når regjering, storting og Helse Midt-Norge sier at barnehabilitering skal være et satsingsområde.

De viser til at styret ved St. Olav vedtok et kutt på 2 millioner kroner i habiliteringstjenesten for barn i Sør-Trøndelag. Dette kuttet vil innebære at 3,5 årsverk må kuttes ved Trondsletten habiliteringssenter, noe som kommer i tillegg til et kutt tilsvarende 1,9 årsverk ved senteret i fjor. Dette vil få store negative konsekvenser for brukere i dette området.

Svar:

Habilitering av barn og unge er et prioritert område for denne regjeringa. Gjennom oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene og i tildelingsbrevet til Sosial- og helsedirektoratet har jeg bl.a. bedt om at det skal være ekstra oppmerksomhet på videreutvikling og styrking av barnehabiliterings-

tjenestene.

Som oppfølging av nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering som ble lagt fram sammen med statsbudsjettet i høst, har jeg bedt Sosial- og helsedirektoratet om å utarbeide en handlingsplan for habilitering av barn og unge i kommunen og spesialisthelsetjenesten, der bl.a. likeverdighet i tilbudet uavhengig av bosted står sentralt.

St. Olavs Hospital har det siste året vært gjennom krevende omstillingsprosesser. I slike prosesser vil det alltid være usikkerhet. For sykehuset samlet sett har resultatet av denne omstillingen vist at tilbudet, kapasitetsmessig, heller har økt enn blitt redusert. Habilitering av barn er et område som skaper stort engasjement hos de mennesker det berører.

Når det gjelder tilbudet til barn fra barnehabiliteringstjenesten i Sør-Trøndelag, har jeg vært i kontakt med Helse midt-Norge RHF. Vedrørende omstillingsprosessene som pågår ved St. Olavs Hospital og vedtaket i styret for St. Olav Hospital HF om å redu-

sere kostnadsrammen til barnehabiliteringen med 2 millioner kroner, har jeg blitt forsikret om at styrets mål med omstillingen er at St. Olavs Hospital opprettholder kapasiteten i tilbudet innen barnehabilitering. Helse Midt-Norge RHF har i sin tilbakemelding til meg vist til at St. Olavs Hospital rapporterer at de har kontroll på omstillingsprosessen. Sykehuset legger bl.a. vekt på å se miljøet på Øya og Trondsletten Habiliteringssenter mer i sammenheng enn tidligere. Det legges vekt på samarbeidet og arbeidsfordelingen med kommunene, og det legges vekt på å forbedre den interne prioriterings- og vurderingspross når det gjelder henvisninger. Jeg er også informert om at ansatte og tillitsvalgte er deltakere i prosessen etter gjeldende avtaleverk.

Helse Midt-Norge RHF understreker at de vil følge ekstra godt med i prosessen ved St. Olavs Hospital for best mulig å sikre at målet om å opprettholde kapasiteten i tilbudet innen barnehabilitering blir nådd.

SPØRSMÅL NR. 783

Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden

Besvart 14. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Kan samferdselsministeren sørge for at NSB Regiontog stopper for av- og påstigning ved Sandvika stasjon i Bærum i en fase da det er stor byggeaktivitet ved Lysaker stasjon?»

BEGRUNNELSE:

Det er for tiden stort fokus på de klima- og miljøutfordringene vi står overfor. Vi politikere ønsker å få flere reisende over på skinnegående trafikk, og det er en økende tendens til at stadig flere velger å reise kollektivt.

Det pågår for tiden en gledelig stor byggeaktivitet på Lysaker stasjon. En stasjon som skal stå ferdig i 2009. Dette byr imidlertid også på problemer for de reisende. Det er vanskelig å hente og bringe folk dit med bil på grunn av lange omkjøringer, og det er svært ofte ikke drosje tilgjengelig av samme grunn.

Svar:

Jeg har stor forståelse for den problemstillingen stortingsrepresentant Borghild Tenden tar opp og har

rettet en henvendelse til NSB om det er mulig å foreta endringer i stoppmønsteret.

Lysaker stasjon har vært under ombygging siden 2006 og ventes ferdigstilt sommeren 2009. I anleggsperioden er enkelte veier stengt og omkjøring kan være nødvendig. Både buss og taxi har holdeplass i nærheten av stasjonen. En ombygging med et slikt omfang vil naturlig nok medføre konsekvenser for fremkommeligheten i anleggsperioden og at stasjonen i perioder oppleves som lite tilgjengelig.

Sporkapasiteten mellom Skøyen og Sandvika er lavere enn normalt som følge av anleggsarbeidene. Med den tette toggangen på Drammensbanen vil innføring av ekstra togstopp i Sandvika få konsekvenser for hele ruteplanen og forsinke andre tog. I en situasjon med punktlighetsutfordringer og full kapasitetsutnyttelse vurderer NSB det som utilrådelig å innføre flere stopp, selv om dette i anleggsperioden ville vært ønskelig for tilgjengeligheten til regiontogene isolert sett.

Jeg har ikke grunnlag for å trekke NSBs tilråding i tvil og vil derfor ikke pålegge NSB å legge inn et ekstra stopp på Sandvika stasjon.

SPØRSMÅL NR. 784**Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 14. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«I Hagas tiltakspakke for rimelig kraft til industrien, lansert 12.02.08, skisserer statsråden blant annet en ordning med redusert nettleie for industrien. I Budsjettinnst. nr. 9 (2007-2008) uttrykker derimot flertallsmerknaedene et ønske om å gå i motsatt retning, for å stimulere til satsning på bioenergi.

Mener statsråden at hennes tiltak er i tråd med signalene fra flertallet i komiteen på stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Hagas industrikraftpakke: "Regjeringen vil vurdere å redusere nettleien for industribedrifter. "

I budsjettinnstillingen står det:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er opptatt av at bioenergi fases inn i oppvarmingsmarkedet. Flertallet har merket seg at inntil 4 TWh elektrisk oppvarming har lav nettleie fordi forbruket inngår i ordningen med utkoblbar forbruk. Dette kan fortrenge bioenergi.

Flertallet viser videre til at Regjeringen nå gjennomgår ordningen med utkoblbar forbruk, og det vil vurderes alternative ordninger som tar hensyn til behovet for energiomlegging og fleksibilitet i overføringsnett og kraftmarkedet.

Flertallet viser videre til at Regjeringen i arbeidet er opptatt av energiomlegging og satsing på fornybar energi. Flertallet anmoder derfor Regjeringen om en styrking av vilkårene for bioenergi i det norske energisystemet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positiv til satsing på bioenergi, men mener retorikken rundt « utkoblbar forbruk » illustrerer behovet for en helhetlig tilnærming i energipolitikk. I alt for mange tilfeller står uttalelser og tiltak i direkte motstrid med hverandre. Disse medlemmer viser i så måte til at den rødgrønne regjeringen en rekke ganger har påpekt at billig kraft til industrien kan sikres gjennom lavere strømpris til de industribedrifter som vil koble ut el-forbruk i tider med vanskelig kraftforsyning."

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av vilkårene for kraftforedlende industri i Norge. I tråd med Soria Moria-erklæringen arbeider Regjeringen for at kraftforedlende industri skal ha langsiktige og konkurransedyktige samlede rammevilkår.

På bakgrunn av dette la jeg frem min skisse til tiltaksplan for denne industrien under interpellasjonsdebatten i Stortinget 12. februar i år. Denne vil nå bli

ytterligere bearbeidet i Regjeringen. Jeg samarbeider med representanter for arbeidslivets parter om utdypning og konkretisering av tiltakene.

Et mulig tiltak er knyttet til nettleie. Kraftforedlende industri tar ofte ut kraft direkte fra sentralnettet eller regionalnettet og er ofte gunstig lokalisert i nærheten av kraftproduksjonen. Med bakgrunn i dette er det mye som tilsier at nettleien for den kraftkrevende industrien bør kunne reduseres ytterligere.

Jeg registrerer at flertallet har merket seg at ordningen for utkoblbar forbruk innebærer lav nettleie som kan fortrenge bioenergi. I klimameldingen varsles det at Regjeringen vil vurdere å gjøre om ordningen for utkoblbar kraft slik at den ikke lenger bidrar til at el utkonkurrerer ny fornybar energi i oppvarmingsmarkedet. Arbeidet med å vurdere ordningen er satt i gang og jeg vil komme tilbake til dette spørsmålet når vurderingene er gjennomført.

Videre vil jeg understreke at Regjeringen har flere virkemidler som er direkte rettet mot energiomlegging i industrien. Regjeringen har allerede på plass gode ordninger for energiomlegging i industrien, først og fremst gjennom Enovas støtteordninger. Gjennom Enovas industriprogram ytes det støtte til investeringer i energieffektive tiltak, tiltak for energigjenvinning og konvertering til bioenergi og andre fornybare energikilder. Industriprogrammet er det av programmene til Enova som har oppnådd de høyeste energieresultatene i perioden 2001-2007. De siste par årene har energieresultatene på dette området vært spesielt gode. De samlede kontraktsfestede resultatene innen industrien for perioden 2001-2007 er på over 2,7 TWh/år, hvorav avtaler inngått i 2007 utgjør 814 GWh/år. Enovas programmer for ny teknologi og varme er også aktuelle for industrien, blant annet fordi stadig flere industribedrifter ser seg tjent med å dekke sitt varmebehov med fornybare energikilder framfor olje og elektrisitet.

Det er i tillegg utarbeidet et eget program for energieffektivisering som bedrifter innenfor treforedlingsindustrien kan delta i. Deltakelse i dette programmet gir fritak fra el-avgiftens minstesats. Industriens motytelse er å opprette et system for energileddelse, gjennomføre tiltaksanalyser og investeringer i energieffektiviseringstiltak som er lønnsomme.

SPØRSMÅL NR. 785**Innlevert 7. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Hvor strengt mener finansministeren at skattemyndighetene skal håndheve fordelsbeskatning av firmabiler under 7500 kg som i liten grad eigner seg til privatkjøring, og hvilken dokumentasjon mener finansministeren bør legges frem for å godtgjøre at en bil eiet av firmaet ikke benyttes privat?»

BEGRUNNELSE:

Brukere av håndverkerbil i yrket med kjøretøyvekt under 7500 kg opplever ofte en urimelig behandling hos skattemyndighetene. Til tross for at en firmabil ikke er egnet til privat bruk, og de prøver å dokumentere dette, opplever de at dette blir avvist med beskjed om at de har full bevisbyrde for at bilen ikke brukes privat. Man kan derfor spørre seg hvor sterke bevis som kreves.

Lignings-ABC om Bil - privat bruk punkt 3.3.2 lister opp en del punkter som blant annet går på faste innredninger som hindrer privat bruk og smuss, lukt og støy. Dette vil eksempelvis være tilfellet for en bil brukt i rørleggervirksomhet som både har faste installasjoner og typisk vil være for tilsmusset til å bruke med alminnelige klær.

Tilsynelatende har skattemyndighetene enda strengere kriterier enn denne listen, og det kan i mange tilfeller virke som om skattemyndighetene jobber med det mål å drive inn mest mulig skatt, og ikke det som burde være målet, nemlig sørge for at reglene objektivt sett blir håndhevet riktig.

Dersom ligningsmyndighetene praktiserer reglene så strengt som det kan tyde på, vil en del håndverksbedrifter stå i fare for å måtte legge ned på grunn av urimelig harde dokumentasjonskrav som vanskeliggjør og fordyrer driften.

Svar:

Enhver fordel vunnet ved arbeid er som utgangspunkt skattepliktig inntekt, jf. skatteloven §§ 5-1 og 5-10. Privat bruk av arbeidsgivers bil eller annen yrkesbil representerer en slik fordel, jf. skatteloven § 5-13. Beskatning av firmabil/yrkesbil er nærmere regulert i Finansdepartementets forskrift til skatteloven (FSFIN) § 5-13-1 flg., jf. § 6-12-1.

Reglene for beskatning av firmabil/yrkesbil ble endret fra og med inntektsåret 2005. Hovedsakelig gikk endringen ut på at man gikk over fra en beskatning basert på antall kjørte kilometer, til en aldersba-

sert prosentligning. Samtidig ble nivået på beskatningen redusert, for i større grad å representere den faktiske fordelten ved privat bruk av firmabil/yrkesbil. Etter gjeldende regler fastsettes nå fordelten til en proSENTSATS av bilens listepris. For biler som er eldre enn tre år per 1. januar i inntektsåret reduseres listeprisen med 25 %.

Endringene i 2005 innebar en forenkling av regelverket og ga et mer robust system med større grad av forutsigbarhet for skattyterne. Reglernes utforming slik de er i dag, er uttrykk for et kompromiss mellom behovet for å vektlegge individuelle faktorer ved fordelsfastsettelsen og behovet for et administrativt praktikabelt regelverk.

Som utgangspunkt omfatter de standardiserte reglene om fordelsbeskatning av privat bruk av firmabil/yrkesbil alle typer biler, herunder varebiler, kombinerte biler, lastebiler under 7500 kilo totalvekt og busser med inntil 15 passasjerplasser. Unntak gjelder for biler som etter sin konstruksjon eller innredning i liten grad er egnet og heller ikke er ment for privat bruk, og som ikke brukes privat utover arbeidsreise. Skattyter skal ved bruk av denne typen biler kun fordelsbeskattes for den faktiske kjøring mellom hjem og arbeidssted (arbeidsreise). Dersom denne typen bil brukes privat utover kjøring mellom hjem og arbeidssted, dvs. at det også foregår ren privatbruk, skal fordelsbeskatningen likevel følge standardregelen som nevnt over.

Hvorvidt en firmabil er brukt privat eller ikke er et bevisspørsmål, der ligningsmyndighetene etter en konkret vurdering må legge til grunn det de finner mest sannsynlig. Mindre bekvem spesialinnredning av f. eks. en varebil, samt tilgang på annen privatbil hjemme, vil være momenter som trekker i retning av at ren privatbruk ikke forekommer. På den annen side kan terskelen for ren privatbruk av også slike varebiler m.v. bli noe lavere når bilen først brukes mellom hjem og arbeidssted, og derfor står hjemme til disposisjon på fritiden. I tvilstilfeller vil en korrekt ført kjørebok, som viser totalt utkjørt distanse i løpet av året, måtte tillegges stor vekt. Dersom ligningsmyndighetene etter en samlet vurdering kommer til at bilen er brukt privat utover arbeidsreiser, følger det av regelverket at den private bruken skal skattlegges etter standardregelen, istedenfor skattlegging bare av de faktiske arbeidsreiser.

Jeg har forståelse for at dokumentasjonsbehovet kan oppleves belastende for den enkelte, men nær-

mere dokumentasjon kan være viktige bidrag for å sikre korrekt fordelsbeskatning. Formålet med slik dokumentasjon vil i tilfelle være å avkrefte den sannsynlighet for ren privatbruk som sakens øvrige opplysninger leder opp til. Det er derfor i skattyterens

egen interesse å bidra til tilstrekkelig dokumentasjon i slike tilfeller.

Jeg viser for øvrig til at et lignende svar ble gitt 27. februar 2008 på spørsmål nr. 675 fra stortingsrepresentant Jørund Rytman.

SPØRSMÅL NR. 786

Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 14. mars 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at barn med innvandrerbakgrunn skal få større mulighet til å bruke fritiden på venner, hobbyer, sunne fritidsinteresser som idrett, speider og andre typer foreninger og lag istedenfor koranskole, med de positive effekter dette vil ha for integrering, likestilling og kommunikasjon mellom etnisk norske og innvandrere?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i VG 02.03.2008 der det fremkommer at jentene i Norges største moské øver høytlesning fra Koranen fire dager i uken. Koranskole går foran vennebesøk og hobbyer for to av tre norsk-pakistanske barn.

En ny rapport fra Forskningsstiftelsen Fafo viser at barn med pakistansk og somalisk bakgrunn bruker fritiden annerledes enn andre norske barn: De er klart sjeldnere med på organiserte fritidsaktiviteter, og er sjeldnere på besøk hjemme hos venner etter skoletid. Det er åpenbart at dette forklarer noe av de dårlige resultatene mht. integrering.

Blant barn med pakistansk bakgrunn er flere enn hver tredje mellom seks og ni år daglig på koranundervisning, og to av tre i samme gruppe går minst en gang i uken.

I VG-artikkelen omtales også Hafiz-undervisning, der man lærer koranvers utenat.

Svar:

Nylig bidro Barne- og likestillingsdepartementet til en NOVA-rapport om ungdom med innvandrerbakgrunn i Oslo (Møter i det flerkulturelle, rapport 21/07). Den tok blant annet for seg fritid, samvær med venner, syn på fremtiden, holdninger til ulike spørsmål. Undersøkelsen viser at forskjeller mellom ungdom med og uten innvandrerbakgrunn er mye

mindre enn vi kan få inntrykk av gjennom media. Det er mye sosialt samvær og vennskap mellom ungdom i Oslo til tross for ulik kulturell bakgrunn. Undersøkelsen viser at ungdom deler interesser, synspunkter og holdninger til mange ulike samfunnsproblemer og at forskjellene har blitt mindre enn de var for ca. 10 år siden. Det er gledelig.

Denne regjeringen har stor tro på at barnehage for barn med annet morsmål enn norsk, vil være et godt virkemiddel for å bidra til bedre integrering. Å kunne norsk ved skolestart er viktig. Derfor har vi som et viktig mål å få til full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling. Et ledd i dette er samarbeidet med Oslo kommune med gratis kjernetid i barnehagen for alle 4- og 5-åringer i utvalgte innvandrertette bydeler i Oslo.

Gjennom tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn har departementet i flere tiår bidratt til å iverksette tiltak rettet mot ungdom med innvandrerbakgrunn, med nettopp integrering og deltakelse for øyet. Et av målene med ordningen er å bidra til økt deltakelse for ungdomsgrupper som i liten grad benytter seg av det eksisterende kultur- og fritidstilbudet. Flere tiltak retter seg spesielt mot jenter med innvandrerbakgrunn og lager tilbud tilrettelagt for den gruppen.

Spørsmål om deltakelse handler også om økonomi. Familier med mange barn opplever at det er svært kostbart å delta i fritidsaktiviteter. Derfor er det også viktig at det kommunale fritidstilbudet og frivillige organisasjoner er bevisst problemstillinger knyttet til det å ikke ha råd til dyrt utstyr og høye egenandeler. Dette er noe av begrunnelsen for den store fattigdomsinnsatsen rettet mot barn, unge og familier i storbyordningen. Mange barn og ungdommer får ikke de samme ferie- og fritidsopplevelsene som andre tar som en selvfølge. Vi vet at barn og ungdommer i innvandrerfamilier i særlig grad berøres av fat-

tigdomsproblemer. Derfor har departementet i mange år støttet svært mange tiltak som gjør deltakelse mulig. Det dreier seg blant annet om gratis ferieturer, oppbygging av utstyrslagre, fritidstilbud uten egenandeler.

Barne- og likestillingsdepartementet har de siste årene bidratt økonomisk til to ulike FAFO-undersøkelser (Notat, 2005:16 og Rapport, 2007:16) som tok for seg mekanismer i organisasjonene som bidro til at ungdom med innvandrerbakgrunn sto utenfor eller ble med. Resultatene av disse undersøkelsene viste at flere ville delta mer, men at de ikke opplevde organisasjonene som i tilstrekkelig grad åpne og imøtekomende. I vår jevnlig dialog med barne- og ungdomsorganisasjonene utfordrer vi dem på hvordan de i sta-

dig større grad kan være inkluderende og åpne for alle barn og unge.

Et siste moment jeg vil bringe inn er at jeg tror at både det offentlige og frivillige organisasjoner må bli flinkere til å kommunisere med foreldregenerasjonen og å gi dem tilstrekkelig informasjon om tilbud og aktiviteter. Der de får til et godt foreldresamarbeid, viser det seg også at deltakelsen fra barn og ungdom med innvandrerbakgrunn i fritidsaktiviteter er større.

Jeg har lite tro på at å gjøre det vanskeligere for den enkelte å praktisere sin tro, bidrar til økt inkludering. Snarere tvert i mot. På dette området må vi heller legge forholdene til rette for at alle barn og unge føler seg inkludert og ser reelle muligheter til å delta på lik linje med andre.

SPØRSMÅL NR. 787

Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 13. mars 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Den samiske barnehagen i Oslo har fått beskjed om at Oslo kommune vil fylle opp med norske barn, dersom det skulle være ledige plasser ved barnehagen. Foreldrene frykter at de samiske barna gradvis vil slutte å snakke samisk i barnehagen hvis det blir mange norskspråklige barn der. Det norske språket dominerer ellers i samfunnet, og målet med den samiske barnehagen er å styrke samiske barns språk og identitet.

Hvordan kan statsråden sikre at den samiske barnehagen ikke svekkes som arena for samisk språk og kultur?»

BEGRUNNELSE:

Samisk språk er under press, og det er viktig å sikre samiske barn gode muligheter til å bruke språket sitt. I den sammenheng er den samiske barnehagen viktig som arena for både språktrening og opplæring i samisk kultur og historie.

Svar:

Barnehagen er ein viktig arena for å utvikle samisk språk, kultur og identitet. Det er derfor eit mål at samiske barn skal få eit barnehagetilbod tilpassa språket sitt og kulturbakgrunnen sin. Dette ansvaret er presisert i barnehagelovens § 8 tredje ledd:

"Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur. I øvrige kommuner skal forholdene legges til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur."

Også barnehageloven § 2 fjerde ledd om innhaldet i barnehagen gjev klare retningslinjer for lokal styresmakt og eigar: "Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur." Vidare fastslår Rammeplan for innhaldet i og oppgåvene til barnehagen at "(...) samiske barn treng støtte til å ta vare på og utvikle språket og kulturen uavhengig av kvar i landet dei bur."

Med utgangspunkt i ovannemnde lovparagrafar, meiner Kunnskapsdepartementet at det er gitt klare føringar for kva kommunen er forplikta til overfor samiske barn i barnehage.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus opplyser at det per i dag er 29 barn som har plass i Samisk barnehage i Oslo. Det er Oslo kommune som eig barnehagen. Det er 19 søkjarar til barnehagen i 2008, 8 av desse har samisk språkbakgrunn. Dei som i søknaden ikkje har oppgitt at dei har samisk bakgrunn, har fått melding frå kommunen at barn med samisk bakgrunn har fortrinn til plass.

I høve til Oslo kommune sine barnehageforskrifter, skal ledige plassar i den samiske barnehagen bli tilbydt barn som har samisk som morsmål. Deretter

vert plass tilbydt dei barn som har norsk som morsmål med samiske føresette og samisk bakgrunn, og som ønskjer eit samisk barnehagetilbod. Dersom barnehagen har ledige plassar og det ikkje er søkjarar med samisk bakgrunn, vert plass tilbydt barn utan samisk bakgrunn. Samstundes vert det presisert at barn utan samisk bakgrunn må vike plassen dersom det seinare kjem søkjarar med samisk bakgrunn.

Samiske foreldre og føresette i den samiske barnehagen og Sametinget har uttrykt uro over at barn med norskspråkleg bakgrunn får plass ved ledig ka-

pasitet. Ein fryktar mellom anna at dette vil påverke utviklinga i samisk språk. Eg er informert om at Oslo kommune og Sametinget har hatt eit møte hausten 2007, der ein mellom anna har drøfta om det er mogleg at barn med samisk bakgrunn frå andre kommunar kan få plass i barnehagen ved ledig kapasitet.

Eg legg til grunn at Oslo kommune, mellom anna i samarbeid med Sametinget, finn fram til ei løysing som gjer at barna i den samiske barnehagen får utvikla samisk språk og kultur på ein god måte.

SPØRSMÅL NR. 788

Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 25. mars 2008 av nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Flere aksjonærer og aksjeanalytikere har reagert på overføringen av "just catch"- teknologien fra Aker Kværner til selskapet Aker Clean Carbon hvor Aker Kværner bare eier 30% mens Aker eier 70%. Det fremgår av Dagbladet 5. mars 2008 at næringsministeren ble orientert i forkant.

Hvilket informasjon har Regjeringen mottatt om teknologioverføringen, og hva er Regjeringens vurdering av hvordan statens interesser som aksjonær i Aker Kværner blir ivaretatt?»

Svar:

1. Hvilken informasjon Regjeringen har mottatt om teknologioverføringen

Eierskapsavdelingen i Nærings- og handelsdepartementet hadde 22.01.2008 et møte med representanter for Aker ASA og Aker Kværner ASA. I møtet ble departementet orientert om at det var avtalt mellom Aker og Aker Kværner å overføre JustCatch-teknologi fra Aker Kværner til Aker Clean Carbon samtidig som Aker Clean Carbon gikk fra å være eiet 100 prosent av Aker til å være eiet 70 prosent av Aker og 30 prosent av Aker Kværner. Representantene fra Aker og Aker Kværner bekreftet at transaksjonen skjedde på et forretningsmessig grunnlag.

Jeg ble orientert om ovennevnte av Eierskapsavdelingen kort tid etter møtet. Aker ASA og Aker Kværner ASA kunngjorde planene 24.01.2008.

2. Vurdering av hvordan statens interesser som aksjonær i Aker Kværner blir ivaretatt.

Jeg baserer min håndtering av eierskapsaker på St.meld. nr. 13. (2006-2007) Et aktivt og langsiktig eierskap. Det innebærer å forholde seg til generelt aksepterte prinsipper for eierstyring, blant annet en klar rollefordeling mellom aksjonærene og selskapsledelsen – der sistnevnte er ansvarlig for den forretningsmessige ledelsen av selskapet. Selskapsledelsen, dvs. styret og daglig leder, skal utøve forvaltningen ut i fra selskapets og eiernes interesse. Statens eierskap i Aker Kværner ASA utøves primært via styret i Aker Holding AS, som opererer i henhold til aksjonæravtalen som er inngått mellom eierne i Aker Holding AS. Aksjonæravtalen og vedtektene i Aker Holding AS innebærer særskilte bestemmelser som gir aksjonærene økt innflytelse i forhold til enkelte typer beslutninger, herunder større interne transaksjoner mellom Aker-selskapene som krever behandling på generalforsamling, vedtektsendring mm.

Styret i Aker Holding AS vurderer de saker styrene skal se på, og ivaretar aksjonærenes interesser. Statens interesser som aksjonær i Aker Holding AS, og dermed indirekte eier i Aker Kværner ASA, blir ivaretatt gjennom styret i Aker Holding AS. Jeg er informert om at spørsmålet om hvilke vurderinger som lå til grunn ved inngåelse av avtalen om Aker Clean Carbon er drøftet i styret i Aker Holding. Jeg legger til grunn at Aker Kværner vil legge fram tilfredsstillende informasjon om dette overfor alle aksjonærene.

SPØRSMÅL NR. 789**Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen****Besvart 14. mars 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

«Er det en generell trend at antallet familiesaker i rettsvesenet øker, og om det er slik, mener statsråden det er grunn til å fremskynde reformer som hennes forgjenger har arbeidet med slik som delt omsorg som hovedregel ved samlivsbrudd, og mer rettferdige bidragsregler som tar hensyn til kostnader ved samvær?»

BEGRUNNELSE:

NRK melder at Drammen tingrett har hatt en økning på antall familiesaker på over 20 prosent fra 2006 til 2007.

Sorenskriveren i Drammen tingrett er bekymret over økningen. Familiesaker dreier seg som oftest om barnefordelingssaker. Dette bekymrer sorenskriver Laila Ingebrigtsen.

Svar:

Det har vært antatt at ca. 10 % av foreldrene som går fra hverandre får barnefordelingsspørsmålene avgjort av retten.

Psykologspesialist Katrin Koch har i rapport av mars 2008 om evaluering av de nye saksbehandlingsreglene for domstolene i barneloven funnet en økning i saksmengden barnefordelingssaker med ca. 50 % i løpet av femårsperioden 2001 til 2006 hos de domstolene som har oppgitt tall for dette (ca halvparten av domstolene). I følge hennes funn økte antall saker med nesten 5 % fra 2001 til 2002, og like mye fra 2005 til 2006. Videre finner hun en tilleggsøkning på ca. 25 % i perioden mellom 2002 til 2005, som hun antar skyldes de nye saksbehandlingsreglene som trådte i kraft 1. april 2004. Økningen i saksmengden som følge av endringene i saksbehandlingsreglene antas å skyldes bortfall av administrativ fylkesmannsbehandling og senket terskel for å bringe sak inn for domstolene. Koch antar at mulige årsaker til den generelle økningen kan være økning i antall samlivsbrudd/skilsmisser der barn er involvert, samt menns økte deltakelse i sine barns liv.

Med virkning fra 1. april 2004 ble det innført nye saksbehandlingsregler i barnefordelingssaker for retten som har som målsetting å bedre barnas rettsikkerhet ved økt/mer målrettet bruk av sakkyndige, og bidra til å fremme avtaleløsninger og korte ned saksbehandlingstiden der dette er forsvarlig. Etter de nye reglene kan dommeren på et tidlig stadium la seg bistå av barnefaglig kompetente personer på en mer mål-

rettet måte for å bidra til avtaleløsninger, herunder kan de sakkyndige mekle mellom foreldrene og veilede disse ved praktisering av avtale i en prøveperiode.

Det er viktig med høy rettsikkerhet og god bruk av barnefaglig kompetanse i barnefordelingssaker for domstolene slik reglene fra 2004 legger opp til. Samtidig er det viktig at foreldrene, der det er grunnlag for det, blir enige om omsorgsspørsmålene uten å reise sak for domstolene, og at tvistesakene løses på et tidligst mulig stadium/lavest mulig nivå. Departementet har nylig mottatt en evaluering av saksbehandlingsreglene for domstolene og vil gjennomgå denne nøye med tanke forbedringstiltak.

Foreldre med barn under 16 år har plikt til å møte til mekling ved familievernkontor eller hos annen godkjent mekler forut for separasjon/skilsmisse. Videre skal foreldrene møte til mekling før sak om foreldreansvar, fast bosted eller samvær kan reises for retten. Nye regler om utenrettslig mekling trådte i kraft 1. januar 2007. Endringene innebærer bl.a. at bare den første meklingstimen er obligatorisk (utvides til også å omfatte samboende foreldre), og at det frivillige meklingstilbudet styrkes. Jeg vil følge utviklingen også under dette regelverket, herunder ha spesielt fokus på at saker som egner seg for det bør løses gjennom utenrettslig mekling i stedet for å bli bragt inn for domstolene.

Hensynet til å ivareta barnets beste etter samlivsbrudd, herunder bidra til konfliktdeмпing mellom foreldrene, er viktig både ved utformingen og praktiseringen av de ovenfor beskrevne reglene om saksbehandlingen der foreldrene ikke blir enige om hvordan omsorgen for barna skal fordeles og når det gjelder de materielle reglene om foreldreansvar, fast bosted, og samvær. Tilsvarende gjelder ved utformingen av regelverket om barnbidrag.

Regjeringen oppnevnte i januar 2007 et bredt sammensatt og uavhengig offentlig utvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av barnelovens bestemmelser om foreldreansvar, fast bosted og samvær. Hovedmålsettingen med gjennomgangen er et likeverdig foreldreskap til barnets beste. Det er viktig å sikre at barnets beste ivaretas når det gjelder omsorgsfordeling etter samlivsbrudd og at konfliktnivået dempes. Utvalget er blant annet bedt om å se nærmere på innholdet i begrepet barnets beste, herunder om barnets beste kan ivaretas bedre gjennom å legge forholdene til rette for en mer lik fordeling av omsorg og ansvar mellom foreldrene og om et mer likestilt

utgangspunkt kan bidra til å dempe konflikter mellom foreldrene. I den forbindelse skal bl.a. problemstillinger som felles foreldreansvar uavhengig av om foreldrene har bodd sammen eller ikke og delt bosted vurderes nærmere. Samlivsbrudd og omsorgsdeling handler også om økonomi. Det er en utfordring å tilpasse de ulike støtteordningene bedre til delte omsorgsløsninger. Utvalget skal foreta en vurdering av hvordan fordelingen av omsorgen for barnet kan påvirkes av økonomiske betraktninger, både i forhold til trygdellovgivning og bidragsregelverk. Jeg ser fram til at utvalget leverer sin innstilling i form av en NOU innen 1. mai i år og vil deretter følge opp saken videre.

I forbindelse med innføringen av bidragsreformen i 2003 og de nye reglene om fradrag for samvær i bidraget, var det bekymring for at de nye reglene ville bidra til dårligere samarbeid og økt konfliktnivå mellom foreldrene. Statistisk sentralbyrås samværsundersøkelser fra 2002 og 2004 har imidlertid i forbindelse med evalueringen av bidragsreformen, St. meld. nr. 19 (2006-2007), vist at samarbeidet mellom foreldre som ikke bor sammen, faktisk kan synes å ha bedret seg noe i denne perioden. Dette er gledelig, og jeg håper forslagene til endringer i bidragslovgivning

gen slik de fremkommer i høringsnotatet av 14. februar 2008, vil være med på ytterligere å styrke utviklingen og forutsetningene for et godt foreldresamarbeid. For øvrig legger jeg til at der det er foreldrenes fastlåste konflikt som er årsaken til at det ikke er samvær, er det ikke bidragsreglens formål verken å håndtere eller løse slike konflikter. Kommer ikke partene til enighet om avtale, heller ikke med bistand, vil det være domstolene som er rette instans til å håndtere dette. Når det gjelder spørsmålet ditt om eventuelt å fremskynde ikrafttredelsen av de foreslåtte endringene i reglene for samværsfradrag i bidraget som konfliktdempende tiltak, er dette noe jeg per nå ikke vurderer. Min redegjørelse avslutningsvis i svaret på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 707 av 4. mars 2008, har i så måte fortsatt gyldighet.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at vurderingene av om ulike regelverk på familierettsområdet og tilgrensende fagområder virker godt sammen og til barnets beste, herunder har konfliktdempende effekt, er komplekse og sammensatte. Det er viktig med en grundig og helhetlig behandling av disse spørsmålene. Jeg er derfor glad for at vi på viktige områder har fått og vil få kvalifiserte innspill som vi kan arbeide videre med.

SPØRSMÅL NR. 790

Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim

Besvart 14. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden ivareta føre-var-prinsippet i helsepolitikken knyttet til stråling fra mobilmaster, trådløse nettverk og mobiltelefoner, og hva vil statsråden gjøre for å møte den økende usikkerheten knyttet til helseeffektene ved slik stråling?»

BEGRUNNELSE:

Fra flere hold uttrykkes det bekymring for helseeffektene ved at stadig flere mennesker over tid utsettes for stråling fra stadig flere strålekilder slik som mobilmaster, mobiltelefoner og trådløse data-nettverk. Det er gjennomført forskning på om det er negative helseeffekter knyttet til denne typen stråling. Resultatene av forskningen er motstridene. Det er knyttet usikkerhet til de helsemessige konsekvenser

av slik bestråling. Ifølge Aftenposten skal flere europeiske byer og tettsteder ha fjernet mobilmaster og trådløse nettverk grunnet denne usikkerheten.

Svar:

I nyere tid er spørsmålene om negative helsekonsekvenser av den teknologiske utviklingen blitt viet stor oppmerksomhet i det offentlige rom. Strålebegrepet og strålevern omfatter langt mer enn røntgenstråling og radioaktivitet, også elektromagnetisk stråling som lys og radiobølger. Anvendelsen av stråling er mangfoldig innenfor brede samfunnssektorer som helsevesen, industri, forskning, forsvar, kommunikasjon, navigasjon, energiproduksjon m.m. og dessuten i mange forbrukerprodukter. Størst mulig nytteverdi sammen med lavest mulig risiko for skadelige virkninger danner grunnlaget for forvaltningsprinsippene

for strålevern som er utarbeidet gjennom mange tiår. De bygger på kunnskap om stråling og felt og virkninger på biologiske systemer ervervet ved omfattende vitenskapelig arbeid verden over. Fagfeltet strålevern har vært preget av et sterkt internasjonalt samarbeid. Resultatet er at prinsippene for strålevern og det faglige grunnlag er omforent og godt harmonisert i de ulike land som har lovgivning på området.

Teknologien som benyttes i mobiltelefoni og trådløse nettverk følger en internasjonal utvikling. Helsemessige konsekvenser av slik eksponering har vært gjenstand for nasjonal og internasjonal vurdering i lengre tid. Mobiltelefoni og basestasjoner har mange likheter med trådløst nettverk, bortsett fra at sendereffekten er vesentlig lavere for de trådløse nettverkene.

I 1992 ble ICNIRP (Den internasjonale strålevernkommissjonen for ikke-ioniserende stråling) etablert. Dette er Verdens Helseorganisasjon (WHO) sitt ekspertpanel innen ikke-ioniserende stråling.

Det har vært forsket på biologiske effekter av eksponering for elektromagnetiske felt i mange tiår. Det foreligger et stort forskningsmateriale, og en gjennomgang av all forskning på dette området danner grunnlag for de grenseverdiene ICNIRP anbefalte i 1999. ICNIRP gjennomgår regelmessig ny forskning for eventuelt å vurdere revisjon av sine anbefalinger. En forutsetning for at forskningsresultater skal inkluderes i slike gjennomganger, er at studiene oppfyller internasjonale kvalitetskrav.

Gjennom lovregulering i de fleste land settes krav og vilkår for håndtering og omgang med strålekilder og eksponeringssituasjoner; i Norge gjennom lov om strålevern og bruk av stråling av 12. mai 2000 med forskrift av 21. november 2003. Denne loven baserer seg på et forsvarlighetsprinsipp der en vektlegger de internasjonale strålevern-prinsippene om berettigelse, optimalisering og dosebegrensning.

Forskriftens § 26 lyder: "All eksponering skal holdes så lavt som praktisk mulig. Relevante retningslinjer fra den internasjonale kommisjon for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling (ICNIRP) skal normalt følges, dersom det ikke finnes nasjonale eller europeiske standarder til erstatning for disse."

Selv om den teknologiske utviklingen de senere år har gått fort, har man et godt grunnlag for å vurdere eksponering fra slike kilder. Statens strålevern, som er vårt nasjonale fagorgan på strålevernområdet, slutter seg imidlertid til den internasjonale vurderingen at kunnskapssituasjonen ikke er fullt ut tilstrekkelig til å trekke en endelig konklusjon for all slik eksponering. Det er derfor fortsatt behov for videre forskning på mulige biologiske effekter og helsevirkninger.

Mange land har ingen forskriftsfestede grenseverdier, men de følger Verdens helseorganisasjon

sine anbefalinger, eller de baserer seg på apparatspesifikke internasjonale standarder som i sin tur bygger på WHO/ICNIRPs anbefalinger. Spørsmålet om å ta hensyn til eksponering fra flere kilder inngår i ICNIRP sine anbefalinger, og vurdering av eksponeringssituasjoner ivaretar slike problemstillinger.

Enkelte land og enkelte lokale myndigheter i noen land har satt spesifikke grenseverdier for basestasjoner for mobiltelefoni. Strålevernet opplyser at strålingen fra basestasjoner for mobiltelefoner og fra trådløse nettverk her i Norge ikke overskrider disse grenseverdiene, heller ikke samlet.

Føre-var-prinsippet benyttes i faser med vitenskapelig uvitenhet eller usikkerhet og hvor man likevel ikke bør utsette eventuelle tiltak med den begrunnelse at man ikke har vitenskapelig innsikt om mulig alvorlig skade. Spesielt har dette prinsippet kommet til anvendelse i situasjoner der konsekvensene av en påvirkning er vanskelig å overskue, kvantifisere eller fastsette økonomisk.

Nivåene av elektromagnetiske felt fra trådløse nettverk er langt under de internasjonale grenseverdiene. De er også lavere enn det nivået som i noen rapporter er oppgitt som en terskel for påviselig å ha noen biologisk effekt på mennesker. Målinger som er utført også i Norge viser at eksponeringsnivåene er betydelig under de etablerte grenseverdiene, og at det vanskelig kan forsvares å kreve ytterligere tiltak for å redusere eksponeringen ut fra en føre-var-filosofi.

Nivåene for basestasjoner for mobiltelefoni er tilsvarende langt under grenseverdiene, fordi disse plasseres slik at personer alltid vil oppholde seg i god avstand fra senderne.

For mobiltelefoner, som holdes nær kroppen, gis anbefalinger om tiltak som reduserer eksponeringen, for eksempel bruk av "handsfree", korte samtaler og tekstmeldinger. Særlig oppmerksomhet er viet barns bruk av denne teknologien.

Etter initiativ fra Strålevernet er flere av de omtalte problemstillingene utredet grundig i ulike ekspertgrupper de senere år. Dagens strategi for forvaltning av problematikken rundt høyspentledning, og som Stortinget har gitt sin tilslutning til under behandlingen av RNB i 2006, er basert på tilrådninger fra en slik ekspertgruppe (StrålevernRapport 2005:8).

Spørsmålene om eksponering fra mobiltelefoni og mobilmaster ble utredet av en uavhengig ekspertgruppe som rapporterte i 2003 (Nasjonalt folkehelseinstitutt rapport 2003:8). Gruppen kom bl.a. med forslag til retningslinjer ved plassering av mobilmaster. Jeg vil ta initiativ til en gjennomgang av hvordan tilrådingene fra denne gruppen er fulgt opp.

Helse- og omsorgsdepartementet avholdt 17. desember 2007 et møte på politisk nivå med Foreningen for de el-overfølsomme (FELO). Denne for-

eningen er opptatt av stråling fra mobilmaster, trådløse nettverk og mobiltelefoner. Hovedkonklusjonen i møtet var at det skal nedsettes en arbeidsgrup-

pe som skal se på utfordringene innen el-overfølsomhet. FELO skal være deltager i denne arbeidsgruppen.

SPØRSMÅL NR. 791

Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 28. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«I Budstikka 10. mars sår igjen samferdselsministeren tvil om Regjeringens vilje til å følge opp Oslopakke 3 når det gjelder bygging av en ny E 18 i tunnel. Statsråden sier: "Foreløpig får vi håpe at den kommende bomringen, sammen med et betydelig forbedret kollektivtilbud løser problemet så det ikke blir nødvendig med noen utvidelse." Dersom dette er statsrådets og regjeringens holdning bryter det forutsetningen i Oslopakke 3.

Kan statsråden trekke uttalelsen tilbake, og garantere at hun vil følge opp Oslopakke 3?»

Svar:

Regjeringen har ved framlegget av Oslopakke 3 trinn 1 ikke tatt stilling til noen prosjektportefølje, jf. St.prp. nr. 40 (2007-2008). Stortinget har heller ikke tatt stilling til prosjektporteføljen ved sin behandling av saken 13. mars 2008, jf. Innst. S. nr. 170 (2007-2008). Jeg vil gi en helhetlig framstilling av Oslopakke 3, og en samlet vurdering av utbyggingsplanene som en del av trinn 2. Dette er naturlig at skjer på

bakgrunn av det pågående KS1-arbeidet og prioriteringer gjort i forbindelse med Nasjonal transportplan.

Jeg er selvsagt klar over den skjøre lokalpolitiske enigheten om Oslopakke 3 og de ulike "inngangsbillettene" som de ulike partiene har hatt for å kunne gå med i samarbeidet. Derfor er det helt nødvendig og naturlig å ha en nær dialog med lokale myndigheter i det videre arbeidet med trinn 2.

Når det gjelder det konkrete oppslaget i Budstikka, vil jeg påpeke at jeg ikke har blitt korrekt sitert. Jeg refererte til at jeg håpet at oppstart av innkrevningen, sammen med en bedring av kollektivtilbudet – som var knyttet ikke minst til tog, og de uheldige omstendighetene vi har hatt der, og som er tatt fatt i – skulle medføre at presset i Vestkorridoren ble mindre. Men jeg har ikke referert til sammensetningen og innholdet i pakka. Det gjør jeg av prinsipp ikke.

Jeg har stor forståelse for at de som skal være med å finansiere Oslopakke 3, også vil ha noe igjen for det. Slik pakken er utformet bidrar de reisende fra vest inn mot Oslo tungt i finansieringen og det er naturlig at det reflekteres i en ekstra innsats i det geografiske området.

SPØRSMÅL NR. 792**Innlevert 10. mars 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 14. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Betydelige beløp sendes fra Norge til blant annet Somalia gjennom Hawalasyttemet.

Hvordan vurderer finansministeren virksomheten, og ser hun noen mulighet for å bringe dette inn i lovlige former der for eksempel nødhjelp og bidrag til sosiale prosjekter kan kanaliseres?»

BEGRUNNELSE:

Hawalasyttemet drives uten konsesjon og innsyn og har vært i søkelyset som finansieringskilde for ulovlig virksomhet. Samtidig hevdes det at systemet er nødvendig for å bidra til å hjelpe mennesker i nød i land der det ordinære banksystemet ikke fungerer.

Svar:

"Hawala" er en betegnelse på visse internasjonale nettverk for overføring av penger utenfor de ordinære banksystemene. Slike nettverk kan bl.a. gjøre det mulig å overføre penger til land og områder uten fungerende banksystemer. Et aktuelt eksempel er Somalia. "Hawala"-virksomhet er å anse som valutavirksomhet (veksling og betalingsformidling med utlandet) etter finansieringsvirksomhetsloven. Slik virksomhet må ha konsesjon enten som bank eller som finansieringsforetak. For å få slik konsesjon, må foretakets eiere og ledelse anses egnet. Videre stilles det krav til ansvarlig kapital på et beløp tilsvarende minimum fem millioner euro. Det kan gis samtykke til et lavere beløp, men ikke lavere enn en million euro. Virksomheter som har slik konsesjon er underlagt tilsyn fra Kredittilsynet.

Økokrim har utarbeidet en rapport "Uformelle verdioverføringssystemer i Norge - En strategisk analyse". "Hawala" er en betegnelse som brukes om enkelte slike uformelle betalingssystemer. Rapporten ble utarbeidet for å få en mer strukturert oversikt og større kunnskap om hvilke utfordringer disse systemene reelt sett utgjør. Bakgrunnen for rapporten var en rekke meldinger om mistenkelige transaksjoner fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven samt Økokrims erfaringer fra etterforskning av denne type virksomhet. Konklusjonen i rapporten var bl.a. at:

"Vi fornekter to ulike strategier for å få bukt med utfordringene. Den ene er at norsk politi i større grad prioriterer etterforskning av denne typen saker, og på den måten håndhever reguleringen slik at omfanget reduseres. En annen strategi kan være at beslutningstakere i Norge vurderer en annen praksis i for-

hold til konsesjon av betalingsformidling til utlandet. På den måten kan forholdene legges bedre til rette for innvandrere som ønsker å overføre midler tilbake til hjemlandet, samtidig som det sikrer innsyn og mulighet for kontroll for norske myndigheter."

Det er Kredittilsynet som fører tilsyn med foretak som har tillatelse til å drive betalingsformidling med utlandet. Finansdepartementet har derfor sendt Økokrims rapport til Kredittilsynet for å få deres vurdering. I oversendelsesbrevet av 12. mars 2008 har departementet bedt om Kredittilsynets vurdering av "aktuelle endringer i regelverket, og særlig finansieringsvirksomhetsloven kapittel 4a om valutavirksomhet, som på en forsvarlig måte kan bidra til å legge forholdene bedre til rette for at migranter lovlig kan sende penger til hjemlandet."

Jeg legger her vekt på at humanitære og utviklingsmessige hensyn tilsier at det bør være enkelt og rimelig for migranter å overføre penger lovlig til hjemlandet. Jeg er opptatt av at lovlydige borgere, bør ha en praktisk, rimelig og lovlig måte å sende penger til familier og andre nære i andre land, inkludert til land som Somalia og Irak der banksystemet i praksis ikke fungerer.

I brevet står det videre:

"Kredittilsynet bør vurdere i hvilken grad slike endringer i regelverket vil gjøre det lettere for ulike innvandrergupper å sende penger til opprinnelseslandet, den faktiske muligheten for å føre tilsyn med slik betalingsformidling, risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering gjennom foretak som har myndighetenes tillatelse til å drive betalingsformidling med utlandet og konsekvenser for tilliten til konsesjonssystemet og betalingsinfrastrukturen som det kan medføre.

Vi ber også om at Kredittilsynet vurderer andre mulige tiltak som kan gjøre det enklere og rimeligere for migrerte å sende penger til hjemlandet gjennom lovlige betalingskanaler. Kredittilsynet bør i nødvendig utstrekning ha kontakt med finansnæringen og samordne vurderingen med Norges Bank."

Forholdet til våre internasjonale forpliktelser om tiltak for å hindre hvitvasking og terrorfinansiering må inngå i vurderingen.

Erfaringer fra blant annet Sverige, som har lempeligere krav for å drive betalingsformidling med utlandet enn i Norge, viser at det er utfordringer med den tilsynsmessige oppfølgingen av virksomheten. I følge en årsrapport fra 2006 fra den svenske Finanspolisen, er det bare 8 av 34 registrerte foretak som driver valutavirksomhet, som hadde rapportert mistenkelige transaksjoner i henhold til kravene i hvit-

vaskingsregelverket i 2006. Den svenske Finansinspektionen har i den senere tid i større grad prioritert tilsynet med slike foretak. En annen erfaring er at selv om kravene til å drive lovlig er lempelige, foregår det fortsatt en betydelig uregistrert virksomhet.

Etter mitt syn vil det være nødvendig å kombinere lempeligere krav til konsesjon med et tilstrekkelig tilsyn. Det er vesentlig for å hindre at vi etablerer et system der foretak med konsesjon fra norske myndigheter i praksis benyttes til å føre utbytte fra profitt-

motivert kriminalitet, blant annet fra hallikvirksomhet og narkotikaomsetning, ut av landet og som mulig kanal for finansiering av terrorisme. Det er ingen grunn til å være naive i forhold til at disse systemene også er velegnet, og i praksis har blitt brukt, til slike formål.

Kredittilsynets vurdering vil gi et grunnlag for de avveininger som må gjøres og eventuelt videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 793

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 27. mars 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Kystverkets beslutning om tildekking av kvikksølvlasten i ubåten U864 på havbunnen utenfor Fedje i Hordaland ble stoppet i mai 2007. Arbeid med alternativ løsning med heving og fjerning av kvikksølv og ubåt pågår. Jeg er kjent med at et av firmaene som deltok på Høring i Stortingets transportkomité om saken - Eide Marine Services AS - ikke er prekvalifisert for å gi anbud på oppdraget.

Vil statsråden gripe inn for å sikre at alle de store aktuelle aktørene kan gi anbud på fjerning av kvikksølv/ubåtvrak?»

BEGRUNNELSE:

Eide Marine Services AS (EMS) deltok på Transportkomiteens Høring da Stortinget i forbindelse med behandlingen av dok 8:33 2006-2007 avholdt to Høringer om saken.

Jeg viser til flertallets uttalelse i innstillingen - ref. Innst. S nr. 193 (2006-2007): "Komiteens flertall, medlemmene fra AP, SV og SP viser til at Regjeringen har bestemt at hevingsforslagene som har kommet opp etter at Regjeringens beslutning, skal få samme grundige vurdering som det de allerede utredede alternativene har fått."

Jeg viser til at Eide Marine Services AS var et av flere bergningsfirma som deltok på høringen og som fremla forslag til heving og fjerning av så vel kvikksølv som ubåtvrak.

Det virker underlig at Kystverket nå gjennomfører utredninger omkring alternativ til tildekking - en løsning Kystverket selv sterkt anbefalte som var

grunnlag for Regjeringens egen beslutning, men som Regjeringen selv omgjorde - uten at sentrale aktører i bergingsmiljøet og en av de sentrale aktørene på høringen i Stortinget ikke har fått anledning til å inngi anbud på oppdraget.

Undertegnede er kjent med at EMS gjennom henvendelser til både Kystverket og til FKD har tatt opp saken, men uten resultat.

Eide Marine Services AS er et av Nord-Europas største bergingsselskap. Jeg er kjent med at EMS viser til at både firmaet og bransjen ikke var oppmerksom på utlyst tidsfrist for å søke prekvalifisering for senere anbudsinnlevering.

Jeg ber statsråden gripe inn i saken.

Jeg mener det viktigste i denne saken er å sørge for at ALLE aktuelle aktører, ikke minst de store aktørene i denne spesielle bransjen, får anledning til å levere anbud på løsning av oppdraget - fjerning av kvikksølv og ubåtvrak.

Det må åpenbart være en god samfunnsmessig løsning å sikre dette.

Jeg viser igjen til at nettopp Eide Marine Services AS deltok på transportkomiteens høring om saken. Jeg opplever nettopp informasjon og dokumentasjon fra EMS som avgjørende viktig for at Regjeringen omgjorde sin beslutning om tildekking av kvikksølv i havbunnen. Det vil etter mitt syn være oppsiktsvekkende om Kystverket av påståtte formelle hensyn knyttet til prekvalifisering velger å utelukke et av Europas ledende bergingsselskaper som har dokumentert sin hevingsløsning for Stortingets fagkomité.

Svar:

Etter min vurdering er det ikke grunnlag for å gripe inn i saken. Gjennom kunngjøring av konkurranse om heving både på den norske og den europeiske offentlige Internett-siden for offentlige anskaffelser er store aktuelle aktører gitt mulighet til å melde sin interesse for denne anbudskonkurransen. Kystverket har opplyst at Eide Marine Services AS (Eide) ikke meldte sin interesse for å bli prekvalifisert for konkurransen om heving innen den kunngjorte fristen. Forholdet er således ikke at Kystverket har valgt å ikke prekvalifisere Eide. Eide har, ved å ikke melde sin interesse for prekvalifisering innen fristen, avskåret Kystverket fra å kunne ta Eide i betraktning ved prekvalifiseringen. I henhold til anskaffelsesregelverket kunne Kystverket bare vurdere de selskaper som meldte sin interesse innen fristen.

En slik inngripen vil også medføre betydelige negative konsekvenser for de hevingsfirmaene som meldte sin interesse innen fristen, ble prekvalifisert, og som nå har arbeidet med utforming av tilbud på en heving.

De hevingsfirmaene som ble prekvalifisert er Smith Salvage, Mamut, Svitzter (alle Nederland) og Sonsub (Italia). Dette er store internasjonale aktører i hevings-/bergingsbransjen. Dersom man skulle gripe inn i prosessen nå vil dette også kunne medføre at disse og evt. andre store internasjonale aktører mister tiltro til objektivitet i prosessen, og dermed lar være å delta i eller bruker mindre ressurser i en senere konkurranse. Dette ville være svært uheldig i forhold til arbeidet med å komme fram til en sikker håndtering av miljørisikoen knyttet til vraket av U-864.

SPØRSMÅL NR. 794

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth

Besvart 14. mars 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for fordelingen av de 400 millionene som idretten får i friske penger hvert år, i forbindelse med endringen av tippenøkkelen i 2002?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er at Stortinget gjorde et vedtak i 2002 om å endre tippenøkkelen, slik at idrett og kultur skulle ha 50 % hver av overskuddet fra Norsk Tipping. I merknadene i forbindelse med vedtaket står det følgende:

"Flertallet (Ap, FrP, SV og Sp) mener at en betydelig del av den totale økningen av midlene til idretten skal gå til lokal aktivitet for barn."

Siden Stortinget har svært liten befatning med idretten, må jeg tillate meg å spørre statsråden om han har fulgt opp denne saken.

Svar:

Barn og ungdom (6-19 år) er de primære målgruppene i den statlige idrettspolitikken, og spillemidlene til idrettsformål har som sin fremste funk-

sjon å legge til rette for lokal idrettsaktivitet for barn og ungdom.

For å gi et bilde av hvordan Kultur- og kirkedepartementet har fulgt opp Stortingets forutsetninger fra 2002, vil jeg ta utgangspunkt i Hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål i årene 2002 og 2007. Hovedfordelingen 2008 vedtas i statsråd i månedsskiftet april/mai 2008 etter årsmøtet i Norsk Tipping AS.

Hovedfordelingen 2002 beløp seg samlet til 858 mill. kroner, mens den i 2007 beløp seg til 1 250 mill. kroner. Det var med andre ord en økning på 392 mill. kroner i spillemidler til idrettsformål i denne perioden.

En stor andel av denne økningen har gått til å styrke tilskuddet til idrettsanlegg. Post 1 Idrettsanlegg har økt fra 415 til 695 mill. kroner fra 2002 til 2007. Tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg er det mest sentrale idrettspolitiske virkemiddelet departementet rår over. Tilgang på idrettsanlegg er av avgjørende betydning for at lokale idrettslag kan drive sine aktiviteter for barn og ungdom rundt om i landet. Hovedtyngden av spillemidlene går til flerbrukshaller, fotballanlegg og svømmebasseng, anleggstyper som i utstrakt grad brukes av barn og ungdom.

Tilskuddet til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité har i perioden 2002-2007 økt fra 299,5 til 352 mill. kroner. Gjennom systemet med fire rammetilskuddsposter, har departementet siden 2002 gjort et viktig grep for å sikre at en større andel av spillemidlene til NIF tilfaller lagsnivået. Post 3, hvor NIF tidligere dekket betydelige lønns- og administrasjonskostnader, er nå rendyrket som en aktivitetspost hvor spillemidlene går direkte til aktivitets tiltak for barn og ungdom. I 2007 ble 52 mill. kroner (av 55 mill. kroner på post 3) tildelt som aktivitetsmidler til særforbundene, med det formål å utvikle og understøtte idrettslagenes aktivitetstilbud. IRIS (International Research Institute of Stavanger) foretok i fjor en gjennomgang av disse aktivitetsmidlene. Hovedkonklusjonen var at ordningen har gitt positive resultater både når det gjelder aktivitet blant barn og ungdom, kvaliteten på tilbudet og den strategiske vektleggingen av barn og ungdom i særforbundene.

En tredje tilskuddsordning som har hatt en betydelig økning fra 2002 til 2007 er tilskuddet til lokale lag og foreninger. Tilskuddsordningen ble opprettet i 2000 for å bedre rammevilkårene for frivillig, medlemsbasert virke for barn og ungdom. Departementet fordeler hvert år 10 % av overskuddet til idrettsformål til denne ordningen, noe som har medført at beløpet har økt fra 86 til 125 mill. kroner i perioden 2002-2007. IRIS har gjennomført to evalueringer av tilskuddsordningen. Hovedkonklusjonen er at ordningen fungerer i tråd med de overordnede målene, og at midlene i sin helhet tilfaller lagene.

Til slutt vil jeg nevne at departementet i perioden 2002-2007 har økt tilskuddet til friluftstiltak for barn og ungdom fra 1,9 til 5,4 mill. kroner.

For øvrig viser jeg til St.prp.nr.1. hvor Kultur- og kirke departementet hvert år redegjør for idrettspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 795

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Transportsektoren står for ca. 29 % av klimagassutslippene i Norge.

Er dette kun utslipp fra motorer, eller ligger også utslipp fra produksjon av drivstoff og strøm inne i disse 29 %?»

Svar:

Ved beregning av klimagassutslipp i Norge fra transportsektoren, tas det kun med i beregning utslippene fra selve forbrenningen av drivstoff i motoren.

SPØRSMÅL NR. 796**Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen****Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Det hogges regnskog i deler av verden, for å benytte arealet til dyrking av mais og sukker som skal brukes til biodrivstoff.

Hvor lang tid vil det ta før ny regnskog har tatt opp i seg den CO₂ som slippes ut fra nedhugget regnskog?»

Svar:

Gjenvekst og opptak av karbon i skog er et komplekst fagfelt. Når et tre hugges ned, så frigjøres en viss mengde karbon gjennom ulike mekanismer. Noe forenklet kan man si at når et nytt tre av samme slag har vokst opp og blitt like stort som det som ble hugget, så er det bundet opp like mye karbon (eller CO₂) som ble sluppet ut som følge av huggingen. Trær har ulik vekstrate, avhengig av blant annet treslag, klima, jordsmonn og tilgang på vann. I regnskog kan ett yt-

terpunkt være edeltrær (hardwood) som for eksempel teak. Ifølge ulike kilder bruker teak omtrent 50-120 år på å nå moden størrelse, selv om høstingsalder i plantasjer er på rundt 20 år. Regnskog inneholder også mer hurtigvokste treslag som for eksempel gummitrær. Ifølge ulike kilder bruker disse omtrent 7-15 år på å nå moden størrelse.

Vitenskaplige undersøkelser og publikasjoner viser ganske entydig at å hugge regnskog for å dyrke energiplanter for å produsere biodrivstoff, gir negativ netto klimaeffekt. Jeg er derfor opptatt av å hindre produksjon og bruk av ikke-bærekraftig biodrivstoff av denne typen.

Som jeg har vist til i mitt svar på spørsmål nr. 733 fra Stortinget til skriftlig besvarelse nylig, vil jeg komme tilbake til Stortinget angående biodrivstoff, både med ytterligere og oppdaterte tall om beregnede klimaeffekter, og med bredere synspunkter.

SPØRSMÅL NR. 797**Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal****Besvart 28. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Hvilke resultater i form av energisparing/-omlegging har kommet ut av Enovas støtteordning for husholdninger som ble etablert av Stortinget i 2006, og foreligger det noen planer om videreføring av tilskuddsordningen med tilføring av friske midler?»

BEGRUNNELSE:

9. november 2006 vedtok Stortinget å opprette en tilskuddsordning for alternativ oppvarming og elektrisitetssparing i husholdninger. Ordningen er et bidrag til husholdninger som ønsker å gjøre gode og bevisste energivalg. Produkter støttes med inntil 20% av dokumenterte kostnader, opptil et maksimalt støt-tebeløp. Satsen for tilskudd til pellets-kaminer og sentralt styringssystem er inntil 4 000 kroner. Satsen for tilskudd til varmepumper og pellets-kjeler er inntil 10 000 kroner. Enova SF har fått i oppdrag av Olje-

og energidepartementet å gjennomføre ordningen under forutsetning om Stortingets endelige godkjenning. Ifølge Enovas egne nettsider er alle budsjettmidler nå disponert. Det opplyses at nye søknader vil bli lagt i kø.

Svar:

Tilskuddsordningen 2006 for husholdninger ble lansert av Regjeringen i slutten av august 2006. Ordningen finansieres over statsbudsjettet med en ramme på 71 millioner kroner. Enova ble gitt oppdraget med å utforme og gjennomføre ordningen.

Enova rapporterer i sin resultat- og aktivitetsrapport for 2007 at det i 2007 er sluttført 4692 saker hvor husholdninger har investert i pellets-kaminer og pellets-kjeler, varmepumper for vannbåren oppvarming og sentrale styringssystemer.

Ordningen fyller en viktig funksjon når det gjelder å utvikle markeder for teknologier som kan bidra

til redusert energibruk i husholdningene, og er møtt med stor interesse. Antall søkere passerte i løpet av 2007 over 21 000. Gjennomføringsandelen er størst for pelletskaminer og væske/vann varmpumper med gjennomføringsandeler over 50 prosent.

En bredere vurdering av resultatene vil komme

når flere tiltak er gjennomført og en større andel av støtten er utbetalt.

Når det gjelder eventuell videreføring og tilføring av friske midler henviser jeg til de kommende budsjettproposisjonene.

SPØRSMÅL NR. 798

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Robert Eriksson

Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Vil Regjeringen følge opp rådene fra Nasco og intensjonen fra St.prp. 32 (2006-2007) om vern av villaksen og sørge for at beskatningstrykket i sjølaksefisket reduseres og at det i de områdene det er nødvendig blir helt faset ut, og i dette arbeidet legge til grunn en målsetting om at elvenes totale gytekapasitet blir oppfylt?»

BEGRUNNELSE:

I St.prp. nr. 32 2006-2007 legger Regjeringen frem sin politikk for vern av laksebestandene. Der står det blant annet om sjølaksefisket:

"Reguleringene skal bygge på internasjonale råd og kriterier, som i første rekke forutsetter at fiske på blandede bestander blir redusert. I praksis kan dette i hovedsak bare oppnås ved å redusere beskatningstrykket i sjølaksefisket og sannsynligvis også fase ut dette fisket i enkelte områder."

I høringsuttalelse fra Fiskeri- og kystdepartementet vedrørende DN's forslag til regulering av fisket etter anadrome laksefisk i sjøen for perioden 2008-2012 (Ref: 200800016-/BBE) står det blant annet følgende:

"NASCO's tilrådning om å redusere beskatningen av blandede bestander synes å være mer basert på holdninger enn på vitenskapelige data."

"FKD er ikke kjent med at det finnes noen sannsynlig årsakssammenheng mellom laksefiske på "blandede bestander" i sjø og det faktum at enkelte lokale laksebestander er i dårlig forfatning."

"Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved påstanden om at redusert beskatning i sjø vil kunne bidra til gjenoppbygging av svake lokale bestander."

"Ved eventuell reduksjon av beskatningstrykket (fisketid) i et gitt område bør det etter departementets mening legges til grunn (1) at en relativt høy andel av bestandene i nærområdet er klassifisert som sårbare eller truet, eller (2) at det i området er dokumentert et særlig stort innslag av laks fra andre/fjerntliggende områder med høy andel sårbare eller truede bestander. Reguleringer basert på en inndeling av kysten i (ytre) kyst og (indre) fjordområder – med strenge reguleringer i alle ytre regioner fordi bestandene her "generelt" er mer blandet – blir alt for lite målrettet, og vil i realiteten innebære en uakseptabel generell avvikling av sjølaksefisket som sådan."

"I Trøndelag og i Nord-Norge er bestandene generelt i så god forfatning at en ytterligere innskrenking av fisketiden i sjøen ikke kan rettferdiggjøres. Det er f.eks. lite sannsynlig at laks som fanges kystnært med kilenøter i nord tilhører svake bestander i sør."

Disse påstandene kan umulig være i tråd med Regjeringens fremlegg i St.prp. 32 og Stortingets behandling av denne. I samband med denne ble det lagt sterke begrensninger på havbruksnæringen, elveeierne og villaksfiskerne. Alle disse har nå innført nye forvaltningsregimer eller er i ferd med å gjøre det, under forutsetning av at også sjølaksefisket skulle begrenses. Uttalelsene om at Nasco bare driver med følerier, faller på sin egen urimelighet. At bestandene i Trøndelag og Nord-Norge i liten grad er truet, er jo delvis riktig. I for eksempel Tanaelva er det imidlertid ikke slik at alle bestandene kan regnes som livskraftige. Men målet har vært at elvenes totale gytekapasitet skulle utnyttes. Dette er ikke situasjonen i de fleste elver i Trøndelag. Hvis FKD sitter på annen informasjon eller dersom Regjeringen ikke mener det er en målsetting at elvenes totale gytekapasitet skal utnyttes, ville det vært greit om Stortinget fikk denne informasjonen.

Svar:

Jeg har nylig mottatt Direktoratet for naturforvaltningens innstilling vedrørende de kommende reguleringer i sjølaksefisket. Innstillingen er forankret i St.prp. nr. 32 (2006-2007), Stortingets føringer og faglige råd fra Det internasjonale råd for havforskning (ICES).

I denne saken eksisterer det mange kryssende

hensyn og ulike interesser, og både Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet har således avgitt uttalelse i saken. I tillegg har Arbeids- og inkluderingsdepartementet deltatt i konsultasjoner om saken. De ulike synspunkter og interesser vil bli avklart i den videre prosess for fastsetting av reguleringene.

SPØRSMÅL NR. 799

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Lars Sponheim

Besvart 31. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Kostnadsforskjellen for en liten bedrift med eller uten tariffavtale og AFP kan være betydelig mange steder i landet.

Har departementet en oversikt over hvor store beløp dette kan dreie seg om årlig for en bedrift med for eksempel 10 ansatte, hvor det til enhver tid er 1 AFP-pensjonist, og er det noen muligheter innenfor dagens regelverk for at disse bedriftene eventuelt kan skattemessig tilpasse de kommende forpliktelsene ved f.eks. avsetning på en egen konto?»

BEGRUNNELSE:

Mange småbedrifter som opererer innenfor et innenlands skjermet marked i tjenesteytende sektor som for eksempel mindre regnskapsbyråer, revisjon etc. opplever betydelige kostnader knyttet til tariffavtaler og AFP. Disse kostnadene er etter hvert blitt såpass store at det er vanskelig å konkurrere med tilsvarende bedrifter som ikke har tariffavtale og AFP. Spesielt gjelder dette på mange mindre steder hvor det eksempelvis er et fåtall bedrifter som konkurrer om de samme kundene.

Som stortingsrepresentant får jeg stadig flere henvendelser om bedrifter som vurderer å slå seg konkurs pga. kostnadene med tariffavtale/AFP for deretter å starte opp igjen uten tariffavtale. På samme måte rapporterer bl.a. NHO om at det er blitt til dels betydelig vanskeligere å rekruttere medlemsbedrifter av samme grunn.

Dette er en av flere uheldige sider ved dagens AFP-ordning som naturlig nok ikke var hensikten ved opprettelsen av ordningen. I en tid med et mindre stramt arbeidsmarked enn i dag er det grunn til å tro

at flere og flere små AFP-bedrifter vil bli sanert bort pga. denne etter hvert betydelige merkostnaden.

Jeg ber derfor om en oversikt over hvor store kostnader dette faktisk kan dreie seg om for en liten bedrift med 5-10 ansatte og som til enhver tid har en AFP-pensjonist – gjerne i alternative modeller som LO/NHO-ordningen og den ordningen bl.a. finansnæringen bruker. En mulig ordning som kan bøte på noe av ulikheten mellom de som er innenfor og utenfor AFP-systemet kan f.eks. være å innføre en mulighet for bedriftene å avsette kommende forpliktelser på en egen konto og utgiftsføre dette over den årlige driften. Dessuten bør det etter mitt syn iverksettes flere ulike tiltak som kan stimulere småbedrifter til å inngå tariffavtaler med AFP uten at dette vil få så store kostnader at det blir tilnærmet umulig å reell konkurranse om tjenester med tilsvarende bedrifter uten tariffavtale.

Svar:

Spørsmålet er stilet til finansminister Kristin Halvorsen, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for statens bidrag til AFP-ordningen.

AFP finansieres i dag på ulik måte i AFP-ordningene i privat sektor. Felles for ordningene er at staten dekker 40 prosent av utbetalingene eksklusive AFP-tillegget til personer i alderen 64–66 år, mens det er forskjeller mellom ordningene med hensyn til hvordan arbeidsgiverne finansierer sin andel av de løpende utbetalingene.

I LO/NHO-ordningen blir AFP-tillegget finansiert gjennom Sluttvederlagsordningen, mens hoveddelen av utbetalingene dekkes av AFP-ordningen. Til AFP-ordningen betaler medlemsbedriftene en avgift

basert på antall ansatte i virksomheten og deres arbeidstid. For ansatte med arbeidstid på minimum 30 timer pr. uke utgjør avgiften p.t. 3720 kroner pr. år. I tillegg betaler siste arbeidsgiver en egenandel på 25 prosent av AFP-pensjonen inklusive AFP-tillegget til egne ansatte. Sluttvederlagsordningen finansieres også gjennom en avgift basert på ansatte og arbeidstid. Avgiften til denne ordningen utgjør nå 540 kroner pr. år for ansatte som arbeider minst 30 timer pr. uke.

I ordningene i finansnæringen og Spekter betaler siste arbeidsgiver hele AFP-pensjonen til egne ansatte, bortsett fra den statlige andelen. Det er ellers ingen løpende avgifter.

Siden regelverket i ordningene er ulikt, vil kostnadene for småbedrifter være avhengige av hvilken ordning de er tilknyttet.

I beregningene nedenfor er det tatt utgangspunkt i en bedrift med ti ansatte og én AFP-pensjonist. Det forutsettes et lønnsnivå på 5 G som med gjennomsnittlig grunnbeløp for 2007 (65 505 kroner) utgjør 327 525 kroner. For enkelhets skyld er det lagt til grunn kun opptjening av tilleggspensjon i folketrygden etter 1992.

AFP-pensjonen i LO/NHO-ordningen vil da bestå av en folketrygdberegnet del på 175 600 kroner samt et AFP-tillegg på 11 400 kroner (skattefritt), totalt 187 000 kroner. Den årlige kostnaden for bedriften blir:

Egenandel 187 000 x 0,25 =	46 750 kroner
Avgift til AFP-ordningen 3720 x 10 =	37 200 kroner
Avgift til Sluttvederlagsordningen 540 x 10 =	5 400 kroner
<u>Sum AFP-utgifter</u>	<u>89 350 kroner</u>

I henhold til LO/NHO-ordningens vedtekter (§ 32-4) kan bedrifter med en egenandel som utgjør mer enn 3 pst. av årlig lønnssum søke styret i AFP-ordningen om redusert egenandel. Dette kommer hovedsakelig småbedrifter til gode. I ovenstående eksempel overstiger ikke egenandelen 3 pst., og regelen kommer derfor ikke til anvendelse her.

I finansnæringen er AFP-tillegget 20 400 kroner (skattepliktig). Sammen med en folketrygdberegnet del på 175 600 kroner, blir AFP-pensjonen 196 000 kroner. Siste arbeidsgiver betaler hele pensjonen for

62–63-åringene. Dersom bedriften har én AFP-pensjonist i denne alderen, blir bedriftens årlige utgifter altså 196 000 kroner.

For pensjonister i alderen 64–66 år betaler bedrifter i finansnæringen alt som ikke dekkes av staten. Som beskrevet, betaler staten 40 prosent av AFP-pensjonen eksklusive AFP-tillegget. Årlige utgifter for én AFP-pensjonist blir dermed:

AFP-pensjon 175 600 + 20 400 =	196 000 kroner
Statlig bidrag 175 600 x 0,40 =	70 250 kroner
<u>Egenandel 64–66 år</u>	<u>125 750 kroner</u>

Framstillingen ovenfor bygger på regelverket i dagens AFP-ordninger. AFP-utvalget har i sin rapport skissert at en ny AFP-ordning kan finansieres fullt ut med en generell avgift, det vil si at egenandelen avvikles. Utvalget skisserer flere ulike strukturer for en slik avgift, og mulige satser er usikre. Dersom avgiften settes til for eksempel 2 prosent av lønn jf. beregninger i utvalgets rapport vedlegg 4, vil utgifterne for en bedrift som har ti ansatte med 5 G i lønn bli 65 500 kroner.

AFP-utvalget skisserer videre at personer født i 1947 eller tidligere beholder dagens AFP-ordning, mens personer født i 1948 eller senere får utbetalinger fra ny AFP-ordning. Ny AFP-ordning vil da bli faset inn fra 2010 og eksistere parallelt med dagens AFP-ordninger til 2014, når de siste personene i dagens AFP går over på alderspensjon fra folketrygden.

Etter skattelovens alminnelige regler gis det ikke fradrag for kostnader før disse er realisert, dvs. når det har oppstått en ubetinget plikt til å dekke eller innfri kostnaden, jf. skatteloven § 14-2 annet ledd. Det er ikke adgang til å kreve fradrag for avsetning til framtidige kostnader. Fradragsrett for pensjonskostnader forutsetter at det foretas en aktuell innbetaling av premie eller egenandel. Det følger av dette at gjeldende regelverk ikke åpner for at arbeidsgivere kan foreta avsetning til framtidige pensjonsforpliktelser med skattemessig virkning.

Innføring av en ordning som representanten Sponheim skisserer, der arbeidsgiver kan foreta regnskapsmessig avsetning for framtidige AFP-forpliktelser med skattemessig effekt, vil bryte med skattelovens alminnelige regler for tidfesting av kostnader, og også med de spesielle regler for fradragsrett for pensjonskostnader.

SPØRSMÅL NR. 800**Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar****Besvart 14. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Direktoratet for naturforvaltning avga 10. mars 2008 sin tilråding til Miljøverndepartementet i forhold til ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Regjeringen har tidligere sagt at saken vil komme til behandling i Stortinget i løpet av våren 2008.

Når kan man forvente at ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag forelegges Stortinget for behandling?»

Svar:

Miljøverndepartementet mottok Direktoratet for naturforvaltning (DN) sin tilråding om ny lov om motorferdsel i utmark 10. mars d.å. Departementet vil nå foreta en grundig gjennomgang av DN's forslag, og på selvstendig grunnlag vurdere de foreslåtte endringer i gjeldende motorferdselregelverk. Eventuelle forslag til lovendringer vil bli fremmet for Stortinget i løpet av 2008.

SPØRSMÅL NR. 801**Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Berit Brørby****Besvart 17. mars 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren ta initiativ til at det på neste parlamentarikerkonferanse i Visby, 1.-2. september 2008, kan bli fremlagt en samlet rapport fra CBSS over Østersjørådets aktiviteter siste år og om hvorledes uttalelsen fra parlamentarikerkonferansen i 2007 er fulgt opp, og vil utenriksministeren også ta initiativ til at det etableres rutiner med årlige tilbakemeldinger fra CBSS til BSPC?»

BEGRUNNELSE:

I forkant av den parlamentariske østersjøkonferanse (BSPC) i Berlin 27.-28. august 2007 mottok Stortinget fra Utenriksdepartementet en utmerket rapport over norske innsatser i Østersjø samarbeidet. Dette var en oppfølging av parlamentarikerkonferansen i 2006 og noe som vi satte stor pris på. Tilsvarende ble gjort nasjonalt for de fleste land som deltar i Østersjø samarbeidet.

På konferansen i 2007 ble det vedtatt en uttalelse og i pkt. 18 sies det spesielt:

Konferansen tar til etterretning den positive dialogen og informasjonsutvekslingen med CBSS, ser frem til en videre og gjensidig utvikling av denne dialogen og oppmuntrer regjeringene i CBSS til å legge

frem, gjennom CBSS, årlig rapport om hvordan de setter i verk resolusjonene fra BSPC.

På et møte i Brussel 22. januar 2008 i Den utvidede parlamentariske Østersjøkomité, stilte jeg spørsmål om BSPC kan forvente en rapport fra CBSS over rådets virksomhet siste år og om hvorledes uttalelsen fra parlamentarikerkonferansen i 2007 er fulgt opp. Til dette svarte formannen for CBSSs embetsmannskomite at CBSS ikke har noe mandat til å pålegge sine medlemsland noen oppgaver.

Etter min oppfatning vil det være viktig å få en samlet, omforent rapport fra CBSS, dvs. utenriksministerkretsen i Østersjø samarbeidet, og ikke bare en oversikt over hva de enkelte land har gjort.

Svar:

Østersjø samarbeidet utgjør en viktig del av Regjeringens nærområdepolitikk. Norge har siden dannelsen av Østersjørådet (CBSS) i 1992 vært et aktivt medlem. Norge hadde formannskapet i CBSS i perioden 1999/2000 og vi vil få det igjen i 2010/2011.

En sentral del av CBSS' mandat og virksomhet er å være et samlende, koordinerende regionalt råd for regjeringene i østersjøområdet, der også EU-kommisjonen inngår som medlem.

Prioriterte områder for CBSS – som miljø og bæ-

rekraftig utvikling, energi, utdanning, økonomisk samarbeid og spørsmål knyttet til sosial sikkerhet for borgerne i området – tilsier nært samarbeid med parlamentarikere.

I så måte framstår de årlige konferansene i Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC) og resolusjonene derfra som sentrale incitament for CBSS' virksomhet. CBSS trenger naturligvis den parlamentariske dimensjonen i gjennomføringen av viktige oppgaver.

Fra norsk side søker vi aktivt å følge opp resolusjonene, først og fremst gjennom vårt medlemskap i CBSS, i rådets mange underliggende arbeidsgrupper og annet institusjonalisert samarbeid. Her kan nevnes at Norge for tiden har formannskapet i Baltic Sea States Sub-regional Cooperation, som har regionalt og lokalt samarbeid som hovedoppgave.

Fra norsk side har vi – blant annet i CBSS' embetskomite – tatt til orde for et utvidet formalisert

samarbeid mellom CBSS og BSPC. Alle de andre medlemslandene har imidlertid ikke vært rede til å gå like langt som Norge. Her har vi derfor en utfordring.

For å understreke viktigheten av et nært samarbeid mellom regjeringssiden ved CBSS og parlamentarikersiden ved BSPC, vil forslaget om en samlet rapportering om CBSS' virksomhet som en fast ordning, med særlig fokus på medlemmenes oppfølging av BSPC-resolusjonene, være et godt tiltak, etter mitt syn. Fra norsk side vil vi følge dette opp med sikte på at det allerede til BSPCs årskonferanse i Visby i september i år kan bli laget en slik samlet rapport, med vekt på oppfølging av 2007-resolusjonen. Det er imidlertid viktig å understreke at CBSS arbeider etter konsensusprinsippet, og på bakgrunn av tidligere erfaringer kan det ikke tas for gitt at man vil oppnå full enighet og en felles holdning blant alle de andre medlemslandene til det nevnte forslaget.

SPØRSMÅL NR. 802

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 14. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en helhetlig gjennomgang av studenters fysiske læringsmiljø og rettsvern?»

BEGRUNNELSE:

Mange studenter opplever at deres studiehverdag preges av dårlig og forfallen byggmasse. Inneklimaet er ofte dårlig, og fasilitetene er lite tilpasset studenter med funksjonsnedsettelse. Samtidig vet vi at bygg i UH-sektoren fortsetter å forfalle.

Læringsmiljøutvalgene (LMU) ved den enkelte institusjon har et ansvar for å følge opp klager på læringsmiljøet, men har få eller ingen sanksjonsmuligheter. NSU har opplyst til undertegnede at ordningen med LMU ikke fungerer slik den var intendert.

Etter undertegnede oppfatning er det viktig at man innen rimelig tid får en oppdatert og helhetlig gjennomgang av studenters læringsmiljø, samt studenters rettsvern i tilknytning til dette.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet blir det blant annet vist til at ordningen med læringsmiljøutvalgene ved

de enkelte institusjonene har få eller ingen sanksjonsmuligheter, og representanten Dørum har fått opplyst at ordningen med læringsmiljøutvalg ikke fungerer slik den var intendert.

Det er styret ved institusjonene har ansvaret for at studentenes læringsmiljø, både det fysiske og psykiske læringsmiljøet, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Ved alle institusjoner skal det være et læringsmiljøutvalg. Læringsmiljøutvalget oppgaver er lovfestet i universitets- og høyskoleloven § 4-3 tredje ledd, der det står:

"Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i første og annet ledd blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljøet."

jø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter."

Jeg har ingen indikasjoner på at læringsmiljøutvalgene ikke utfører de lovpålagte oppgavene de har.

Det er Arbeidstilsynet som har tilsynsansvaret med studentenes læringsmiljø, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3 sjette ledd. Arbeidsmiljølovens kapittel om tilsyn og tvangsmidler gjelder tilsvarende så langt det passer. Dette betyr at Arbeidstilsynets rett til innsyn og til å fatte beslutninger i praksis stort sett vil omfatte de samme juridiske virkemidler og

tvangsmidler som ved tilsyn med arbeidstakere etter arbeidsmiljøloven.

Når det gjelder standarden på institusjonenes bygningsmasse, viser jeg til at det foregår løpende vedlikeholdsarbeid i sektoren og i mange tilfeller også ombyggingsarbeid for å tilpasse bygningsmassen til nye funksjoner.

Jeg er enig med representanten Dørum i at det er viktig at man får en oppdatert og helhetlig gjennomgang av studentenes læringsmiljø. I forbindelse med kommende undersøkelser om studentenes levekår vil jeg derfor vurdere om det også bør undersøkes hvordan studentene opplever det fysiske læringsmiljøet.

SPØRSMÅL NR. 803

Innlevert 11. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 25. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Det er bredt politisk ønske om å satse på biodrivstoff. Samtidig må man vektlegge de negative sidene ved en ukritisk satsing på biodrivstoff. Regjeringen har tidligere snakket om samarbeid med Brasil om biodrivstoff. Undertegnende har utfordret Regjeringen på mulig initiativ vedrørende dyrking av Jatropha planten i Afrika. Statsråden var i sitt svarbrev datert 23/7-07 negativ til å støtte opp om en slik satsing.

Hvilket samarbeid er initiert med Brasil, og er statsråden fortsatt negativ til et norsk initiativ på Jatropha i Afrika?»

BEGRUNNELSE:

Da Brasils President Lula var på Norgesbesøk i september 2007, bekreftet statsråden at man jobbet med en biodrivstoffavtale med Brasil. Ifølge BT.no 15/9-07 sa statsråden at "Avtalen går ut på at Norge bidrar med kapital slik at personer fra portugisisktalende land i Afrika får reise til Brasil for å lære om produksjon av bioetanol. Jeg regner med at den signerer når jeg reiser til Brasil i november".

Svar:

Representanten spør om hvilket samarbeid som er initiert med Brasil omkring produksjon og import av biodrivstoff. I følge opplysninger fra både ambassaden i Brasilia og Utenriksdepartementet, er det ikke etablert noe samarbeid mellom Norge og Brasil

i regi av våre to regjeringer. Hva norske bedrifter eventuelt har gjort av investeringer, har jeg ikke oversikt over. Norge har heller ikke inngått noe trepartssamarbeid med portugisisktalende land i Afrika på dette området. Det er imidlertid inngått trekantavtale på temaområdet godt styresett. Jeg må derfor være feilsitert av Bergens Tidende 15.09.07 på dette punktet. I forhold til en eventuell norsk næringslivstøtte til produksjon av biodrivstoff, basert på Jatropha eller andre råstoff, så vil det ikke etableres spesielle ordninger for dette. Som sagt i mitt brev til Framskrittspartiets stortingsgruppe i juli 2007, så forvalter Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) søknadsbaserte støtteordninger for å stimulere næringslivet til å bidra til næringsutvikling i utviklingsland. Norad kan gi støtte til forstudier, opplæringstiltak og til institusjonssamarbeid.

Norsk næringsliv kan også søke om midler fra Norfund, som er Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland. Norfund eies av staten og eierskapet forvaltes av Utenriksdepartementet. I forhold til Norfunds arbeid vil Utenriksdepartementet fremover prioritere to satsningsområder: investeringer i fornybar energi - spesielt vannkraft, men også solenergi, vindkraft og biodrivstoff - og støtte til mikrofinansinitiativ, blant annet i samarbeid med norske private investorer. Regjeringens politikk når det gjelder fattigdomsbekjempelse, miljø og klima skal legges til grunn for Norfunds investeringer.

Jatropha er en interessant plante som råstoff for

produksjon av biodrivstoff. Som jeg redegjorde for i mitt brev av juli 2007, må imidlertid både positive og negative konsekvenser av en eventuell storskalaproduksjon vurderes nøye. Dette understreket jeg blant annet overfor norske interessenter i jatropha-produksjon i Ghana under mitt besøk til dette landet nylig. Planten er giftig og egenskaper ved planten som gjør den egnet til dyrking på marginale områder er samtidig egenskaper som knyttes til ugress med sterk spredningsevne. Selv om jatropha kan dyrkes på marginale områder, vil avkastningen sannsynligvis være større på bedre jordområder. Dyrking av jatropha som råstoff for biodrivstoff er derfor ingen garanti mot press på matproduksjon, jordbruksland, skogsområder osv.

Jeg har vært i dialog med tre ulike norske investormiljøer som ønsker å investere i jatropha i Ghana, og også med interesserte som ser på andre afrikanske land.

Overfor alle tre har jeg uttrykt en positiv grunnholdning, men samtidig understreker de mange mil-

jømessige og sosiale forholdene som må avklares nderveis i etableringen av jatropha produksjon.

Det er store ulikheter mellom biodrivstoff med hensyn til netto klimaeffekt og andre miljø- og samfunnsmessige effekter. Disse forskjellene er knyttet til helt spesifikke forhold som hva slags plante som er råstoff, hva slags arealer de er dyrket på, gjødsling, frakt, produksjonsprosesser, energibruk, vannbehov, indirekte arealendringer (fortrengningseffekt) osv. Det er derfor viktig å ta hensyn til disse miljø- og samfunnsforholdene, og å kunne skille mellom de beste og de dårligste biodrivstoffene. Her er det behov for et pålitelig, internasjonalt system med hensiktsmessige bærekraftskriterier. Jeg vil arbeide aktivt for å bidra til å få på plass et slikt system.

Som jeg har vist til i mitt svar på spørsmål nr. 733 fra Stortinget til skriftlig besvarelse nylig, vil jeg komme tilbake til Stortinget angående biodrivstoff, både med ytterligere og oppdaterte tall om beregnede klimaeffekter, og med bredere synspunkter.

SPØRSMÅL NR. 804

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten

Besvart 27. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I spørsmål nr. 649 ble det stilt spørsmål om begrunnelsen for at det er angitt en maksimalgrense for investeringer i verdipapirfond som ikke kan markedsføres i Norge på 1%.

Hva er begrunnelsen for statsrådets synspunkt i svaret om at det er mindre innsyn i denne type finansielle instrumenter enn i for eksempel aksjeselskaper og kommandittselskaper, hvor grensen er 4%?»

BEGRUNNELSE:

Regelen innebærer at en type investering er begrenset ut fra hvordan den er organisert. Investeringer i denne type fond kan omfatte infrastrukturfond og andre fond som gir en meget god risikoutjevne effekt. Disse instrumentene er normalt også mer likvide enn for eksempel unoterte aksjer. Det er heller ingen automatikk i at gjennomsiktigheten i en investering er relatert til hvordan den er organisert.

Svar:

Reglene om livsforsikringsselskaps og pensjonsforetaks kapitalforvaltning inneholder både kvalitative og kvantitative regler. Hovedregelen i forsikringsloven § 6-6 er at et forsikringsselskap skal sørge for forsvarlig kapitalforvaltning. I forskrift 17. desember 2007 om livsforsikringsselskap og pensjonsforetaks kapitalforvaltning § 2-1 er det fastsatt at foretaket skal ha en kapitalforvaltningsstrategi som sikrer at kapitalen forvaltes forsvarlig i forhold til de risikoer selskapet er eksponert for. Forskriften inneholder videre en del kvantitative begrensninger. Det enkelte foretak må, også innenfor de kvalitative begrensningene, vurdere om den enkelte investering er forsvarlig.

I mitt svar av 20. februar 2008 på spm. nr. 649 fra stortingsrepresentant Svein Flåtten skriver jeg bl.a. følgende:

"For non-UCITS fond som ikke er tillatt markedsført i Norge, fastsatte departementet i forskriften en

grense på 1 prosent per enkeltinvestering. Grensen er den samme som foreslått i høringsnotatet. Kredittilsynet skrev i høringsnotatet at det i praksis vil kunne være vanskelig å overvåke posisjonen i slike fond. På bakgrunn av denne potensielle mangelen på innsyn og risikoen dette medfører, foreslo Kredittilsynet at det for non-UCITS fond bør være en begrensning på 1 prosent pr enkeltinvestering."

Graden av innsyn og transparens varierer fra fond til fond, og fra selskap til selskap. På grunn av kravene til informasjon knyttet til børsnotering er det generelt større grad av innsyn og transparens i børsnoterte

selskaper sammenliknet med andre mulige investeringsobjekter. For non-UCITS fond kan graden av informasjon være begrenset. Dersom fondet igjen investerer i andre fond, vil graden av innsyn i underliggende eiendeler og tilhørende risiko kunne være svært liten. I tillegg kan giringen ved slike investeringskjeder bli svært stor. Slike fond kan ofte også operere med sterkt regulert og begrenset rett til innløsning. Av den grunn ble det, i samsvar med Kredittilsynets hørings svar, satt en lav ramme for plassering i denne type fond.

SPØRSMÅL NR. 805

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 27. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«I skriftlig spørsmål 632 spurte jeg om hva årsaken er til at pensjonskasser og livsforsikringsselskaper ikke kan investere mer enn 4 pst. i et verdipapirfond som lovlig kan markedsføres i Norge, og som utelukkende investerer i statsobligasjoner innenfor sone A, men som ikke er et UCITS fond, og hva som er Kredittilsynets vurdering av spørsmålet. Jeg etterlyser begrunnelsen for regelen.

En tilsvarende grense gjelder ikke for direkteinvesteringer eller for andre indirekte investeringer - hvorfor for de omtalte fond?»

Svar:

I forskrift 17. desember 2007 om livsforsikrings selskapers og pensjonskassers kapitalforvaltning § 3-3 er det fastsatt maksimale grenser for hvor stor andel eiendeler utstedt av en utsteder eller fordringer på en debitor kan utgjøre av de forsikringsmessige avsetningene. Spredningsreglene bidrar til å sikre differensiering av utstederspesifikk risiko, enten denne er av likviditetsmessig-, operasjonell-, kredittmessig - eller markedsmessig art. De kvantitative grensene supplerer hovedregelen i forsikringsloven § 6-6 om at et forsikringsselskap skal sørge for forsvarlig kapitalforvaltning.

Kapitalforvaltningsforskriften inneholder generelle regler. En av disse generelle reglene er at andeler i UCITS-fond som etter vedtektene bare kan investere i fordringer som omfattes av kapitalforvaltningsforskriften § 3-1 første ledd nr. 1 og 2, ikke omfattes av den kvantitative grensen i kapitalforvalt-

ningsforskriften § 3-3 fjerde ledd nr 5 første pkt. (10 pst begrensning for andeler i ett UCITS fond). Årsaken til at unntaket bare gjelder for UCITS fond, og ikke for non-UCITS fond, er at UCITS fond er underlagt standardiserte spredningsregler.

Som representant Sanner påpeker i spørsmålet, innebærer reglene i kapitalforvaltningsforskriften at det i noen konkrete tilfeller blir ulikt resultat avhengig av om et foretak plasserer direkte i ett eller flere finansielle instrumenter, eller organiserer sin plassering via en mellomliggende juridisk person. Det er tatt hensyn til dette for datterselskaper, jf bestemmelsen i kapitalforvaltningsforskriften § 3-1 om at eiendeler eiet av datterselskap konsolideres inn i selskaps oversikt over de ulike eiendeler.

Teoretisk sett kunne man tenke seg en regel om organisatorisk gjennomskjæring også for andre juridiske personer enn datterselskaper. Organisatorisk gjennomskjæring for andre juridiske personer enn datterselskaper ville imidlertid reise mange praktiske spørsmål om informasjon fra den aktuelle juridiske person til foretaket om investeringer, om opptak av lån mv., og spørsmål om hvor mange ledd man eventuelt skal skjære gjennom før man anvender grensene i kapitalforvaltningsforskriften.

I en helhetsvurdering mener jeg derfor at det ikke bør være gjennomskjæring for andre juridiske personer enn datterselskaper, selv om dette i mange konkrete tilfeller vil føre til ulik behandling, avhengig av om foretaket investerer direkte eller gjennom en eller flere juridiske personer.

SPØRSMÅL NR. 806**Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen****Besvart 14. mars 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Proessen rundt anskaffelse av nye redningshelikoptre har vedvart over lang tid. Med bakgrunn i siste ukes betydelige omtale av redningshelikoptersaken i DN, er sentrale spørsmål fremkommet om den habilitetsvurdering som er gjort av ledelse og konsulenter som er tilknyttet prosjektet for anskaffelse av nye redningshelikoptre. Det har også vært fokusert på hvorfor Justisdepartementet ikke har benyttet Forsvarets tekniske og operative kompetanse i saken.

Mener statsråden habilitetsvurderingen i denne saken er tilfredsstillende?»

Svar:

Anskaffelsen av nye redningshelikoptre er en betydelig investering i livreddende materiell med varighet for de neste 30–40 år. Det er derfor av største betydning at det arbeid som gjøres er grundig og har den høyeste kvalitet. Som statsråd med ansvar for redningstjenesten er det av stor betydning for meg at det materiell som anskaffes er hensiktsmessig, både for de som skal redde, og for de som skal reddes. Proessen frem mot slike valg må være ryddig og inngi tillit for alle de involverte parter. Jeg setter derfor kvalitet høyt, ikke bare for resultatet, men også for prosessen.

Som representanten påpeker har prosessen vedvart over en viss tid, men dette er i seg selv også med på å sikre at de valgene som tas er de riktige. Etter at regjeringen, gjennom en samlet vurdering, valgte å avstå fra å innløse opsjonsvarianten av NH90 som redningshelikoptre som følge av bl.a. lav rekkevidde, ble det besluttet å iverksette en ny anskaffelsesprosess gjennom en åpen anbudsrunde. Dette er et klart signal om at regjeringen vil strekke seg langt for å innfri de krav som ligger til grunn for en moderne redningshelikoptertjeneste som skal dekke store land og sjøområder, og som må kunne redde mange nødstedte, ofte over store avstander.

Offentlig sektor har etablert kvalitetssikringsordninger som skal sikre god kvalitet i de valgene som tas. Dette er tidkrevende prosesser, men Regjeringen har lagt til grunn at det skal gjennomføres kvalitets-sikring av den fremtidige anskaffelsen av nye redningshelikoptre i tråd med Finansdepartementets regime for ekstern kvalitetssikring av store statlige investeringer. Dette arbeidet er fortsatt i en tidlig fase. Sett i lys av Dagens Næringslivs artikler, og den interesse media ellers viser for saken, er det derfor viktig å understreke at ingen leverandører av fremtidens

redningshelikoptre så langt verken er foretrukket eller utelukket. Slike valg ligger fortsatt et stykke frem i tid.

Når det gjelder de omtalte habilitetsforholdene er jeg, i likhet med Dagens Næringsliv, opptatt av åpenhet og at alle sider av en slik anskaffelse skal være etisk forsvarlig. Selv om jeg ser at vinklingen ikke tegner det hele og fulle bilde av situasjonen, setter jeg pris på at pressen føler nøye med oss. Det inspirer oss til å anstrenge oss ytterligere for å sikre en transparent og etisk godt forsvarlig gjennomført prosess. Det har under hele prosessen vært gjort tiltak for å sikre en høy etisk standard og for å sikre tilliten til prosessen, og jeg vil kontinuerlig vurdere om det er flere tiltak som bør igangsettes.

For å forhindre at feil oppstår er det i tråd med rådende prosjektteori etablert strukturer rundt anskaffelsen som har utførende og kontrollerende oppgaver. Prosjektet styres i Justisdepartementet som en linjeoppgave og det er etablert et kompetansemiljø for å tilrettelegge for de politiske beslutninger som skal tas. Det er i tillegg opprettet en rådgivende samarbeidsgruppe bestående av representanter på embetsnivå fra Justisdepartementet, Forsvarsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet som møtes jevnlig for å sikre koordinering og forankring. En for formålet opprettet statsrådsgruppe holdes også løpende orientert.

Til å forberede den kommende anskaffelsen har jeg opprettet et anskaffelsesprosjekt som skal bistå i utarbeidelsen av innspill i beslutningsprosessen. Prosjektorganisasjonen har en bred sammensetning innen helikopterteknisk, helikopteroperativ, juridisk og økonomisk rådgivning. Gruppen består for en stor del av deltagere fra Forsvaret og et sentralt delprosjekt ledes også av Forsvaret. Enkelte konsulenter med bakgrunn fra sivil bransje er også engasjert for å kunne ha en tilstrekkelig balanse og representasjon i de vurderinger som skal gjøres. Siden det ble antatt at det i perioder ville være varierende behov for slik kompetanse i tillegg til de faste deltakerne fra Forsvaret, ble det besluttet å inngå rammeavtaler med konsulenter. Den samme vurderingen ble gjort i forbindelse med finansiell og juridisk kompetanse.

Etter en anbudskonkurranse i hele EØS området foretok et evalueringsteam i Justisdepartementet en grundig vurdering av de aktuelle kandidatene ut fra på forhånd tillyste evalueringskriterier for å ha en så objektiv vurdering av tilbudene som mulig. Habilitetsvurderinger var en del av denne vurderingen. Et-

ter at rammeavtale var tegnet med konsultentselskapene bisto advokaten som er engasjert på den juridiske avtalen med nok en gjennomgang av prosjektleders og de andre konsulentenes habilitet. I tillegg til dette har det blitt holdt etikkseminar og utarbeidet etiske retningslinjer for prosjektets deltagere.

Som en del av den ovenfor nevnte kvalitetssikringsprosessen er det i disse dager satt i gang en om-

fattende informasjonsinnhenting i markedet. Alle mulige leverandører både med tanke på helikopter og vedlikehold, kan komme med informasjon. Så langt har svært mange meldt sin interesse noe som ikke tyder på at det er mistillit til prosessen i markedet.

Jeg har likevel som en ekstra forsikring nå iverksatt en ny gjennomgang for å forvise meg om at forholdene rundt habiliteten i orden.

SPØRSMÅL NR. 807

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Rolf Jarle Bröske

Besvart 17. mars 2008 av nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Sjøfartsdirektoratet har i flere brev til departementet presentert store utfordringer knyttet til ressursmangel og advarer mot at dette kan føre til materielle skader, personskader, miljømessige konsekvenser og at skip ikke kan seile. Direktoratet ber om 50 mill. i ekstrabevilgning.

Deler Regjeringen direktoratets vurdering av at personellutfordringene er en sikkerhetsrisiko, og hvilke tiltak vil statsråden i så fall gjennomføre for å løse situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Sjøfartsdirektoratet søkte ved brev 9. januar 2008 Nærings- og handelsdepartementet om at det settes av 50 millioner kroner for budsjettåret 2008, og at det videreføres i rammen for 2009. De omsøkte midler er tenkt benyttet til kjøp av tjenester fra klasseselskap/delegere ut en del fartøy for å avlaste den totale arbeidsmengde, innleie av eksternt kompetanse for å bistå med rekruttering og til å heve lønnsnivået for å rekruttere og beholde personell, spesielt maritim/teknisk kompetanse. I søknaden fremkommer det at:

"Dersom direktoratet ikke får tilført økte rammer for 2008 og 2009 ser ledelsen svært alvorlig på situasjonen og en frykter at direktoratet vil være en brems i forhold til at "skip skal seile" pga. manglende kapasitet. I ytterste konsekvens kan direktoratets saksbehandlere gjøre feil, med alvorlige konsekvenser for liv, fartøy og miljø, som følge av arbeidspress eller kompetansemangel."

Det påpekes også at "Risikoen for at våre saksbehandlere gjør feil, enten som følge av kompetansemangel eller høyt arbeidspress, er stor og vil bli større."

I brev av 14. februar 2008 fremkommer det at Sjøfartsdirektoratet betegner utfordringene knyttet til å rekruttere og beholde kvalifisert personell som den største utfordringen i den overordnede risikovurderingen. Det fremkommer videre at konsekvensen dersom dette inntreffer er vurdert som alvorlig, herunder hendelse med store materielle skader og/eller personskade, og at sannsynligheten for at dette inntreffer, er vurdert som stor.

Direktoratet opplyste om 38 ledige/ubesatte stillinger, samt at 19 personer ikke får tilbud om fortsatt pendling med den følge at disse stillingene må rekrutteres i 2008.

I Aftenposten 11. mars 2008 kan vi lese at Inge Ingvaldsen, leder for fagforeningen Skipskontrollens Forening, frykter alvorlige konsekvenser dersom direktoratet fortsetter å tappes for kompetente fagfolk.

Svar:

I Statsbudsjettet for 2008 ble det bevilget 258 mill. kroner til direktoratets driftsbudsjett. Dette er en økning fra saldert budsjett i 2007 på 8,1 mill. kroner. I tillegg er det bevilget 18,5 mill. kroner som skal dekke utgifter knyttet til flyttingen av Sjøfartsdirektoratet i 2008.

Flytting av Sjøfartsdirektoratet til Haugesund ble besluttet i 2003. Flyttingen av direktoratet har gitt store utfordringer med å finne tiltak for å sikre rekruttering og kompetanse slik at oppgavene kan løses på en god måte. Det har i tillegg oppstått en spesielt krevende situasjon på bakgrunn av stor skipsbyggingsaktivitet, noe som har ført til økt arbeidsmengde også i direktoratet. Videre innebærer det stramme arbeidsmarkedet økte utfordringer knyttet til rekruttere og beholde ansatte.

På grunnlag av informasjon fra Sjøfartsdirektoratet er det departementets vurdering at personellsituasjonen per i dag ikke representerer en sikkerhetsrisiko.

For å avhjelpe situasjonen vil Sjøfartsdirektoratet kjøpe enkelte tjenester av classeselskapene. Dette vil

frigjøre ressurser og avlaste den totale arbeidsmengden.

Nærings- og handelsdepartementet har en løpende dialog med Sjøfartsdirektoratet og vurderer i samarbeid med direktoratet behovet for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 808

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 27. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Siden 2003 har MC hatt halv årsavgift, i forhold til personbiler. I beregninger som er foretatt av NMCU (Norsk Motorcykel Union) viser det seg nå at prinsippet tydeligvis er forlatt fra og med budsjettåret 2008.

Støtter finansministeren det tidligere prinsipp om at MC skal ha halv årsavgift i forhold til personbil, og hva vil finansministeren i så fall gjøre for at man retter opp årsavgiftssatsen i henhold til dette prinsippet?»

BEGRUNNELSE:

NMCU (Norsk Motorcykel Union) har fremlagt følgende beregninger knyttet til årsavgiften for MC:

I 2003 ble det knesatt et prinsipp om at motorsykel skal ha halv årsavgift i forhold til personbil ("to hjul - halv avgift"). Årsavgiften for inneværende år ser slik ut:

Årsavgift, kr/år	2007	2008	%
Dieslbiler	2 915	3 090	+6,0
Bensinbiler og dieslbiler med fabrikkmontert partikkelfilter	2 915	2 660	-8,7
Motorsykler	1 645	1 690	+2,7

Når man skal regne ut om det fremdeles er "to hjul - halv avgift" må vi først trekke fra personskadeavgiften som nå er på kr. 380. Uten personskadeavgiften blir årsavgift for dieslbiler uten partikkelfilter kr 2.710, for bensinbiler og dieslbiler med fabrikkmontert partikkelfilter kr 2.280 og for motorsykler kr 1.310.

Med utgangspunkt i disse tallene blir årsavgift for motorsykel i forhold til diesebil uten partikkelfilter kr 45 mindre enn halv avgift.

I forhold til bensinbiler og dieslbiler med fabrikkmontert partikkelfilter betaler MC kr. 170 mer enn halv avgift.

Gjennomsnittet av de to bilregnemodellene er kr 2.495 og halv årsavgift av dette er kr 1.247,50. I forhold til gjennomsnittlig årsavgift for bil betaler MC kr 62,50 mer enn halv avgift.

Svar:

Med virkning fra 1. januar 2008 ble årsavgiften lagt om i miljøvennlig retning. Etter omleggingen ilegges dieslbiler uten fabrikkmontert partikkelfilter høyere årsavgift enn bensinbiler og dieslbiler med fabrikkmontert partikkelfilter.

Miljødifferensieringen av årsavgiften omfatter alle kjøretøy som tidligere betalte ordinær sats (2 915 kroner pr. år i 2007); dvs. personbiler, varebiler, campingbiler, minibusser, kombinerte biler, lastebiler, trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg og årsprøvekjennermerker for kjøretøy. For de øvrige kjøretøygruppene ble satsstrukturen fra 2007 videreført. Dette innebærer at det ikke bare er motorsykler, men også traktorer, mopeder, veterankjøretøy mv., som kun får prisjustert satsene fra 2007.

Regjeringen vurderer fortløpende eventuelle behov for å forbedre avgiftsstrukturen, men det er ingen uttalt målsetting om at motorsykler til enhver tid skal ha en årsavgift som utgjør halvparten av avgiften for personbiler. Jeg vil for øvrig påpeke at omleggingen av årsavgiften ikke medfører noen avgiftsøkning for motorsykler (utover prisjusteringen), og dermed heller ingen ulempe for eiere av motorsykler.

SPØRSMÅL NR. 809**Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 1. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Dagens råoljepris er nå ca. kroner 540,- pr fat. Dette er hele kroner 180,- mer enn finansministeren har anslått som snittpris for 2008. En så høy oljepris vil medføre langt høyere inntekter både fordi en får bedre betalt for den anslåtte produksjonen og fordi anslagene for fremtidig olje- og gassutvinning trolig blir høyere fremover enn resultatet ville blitt med en lavere olje- og gasspris.

Kan finansministeren gi et anslag på hvor stort oljefondet vil være i 2030 dersom prisen blir liggende på dagens nivå?»

BEGRUNNELSE:

Ber om at anslaget både legger til grunn at prisen på olje og gass blir liggende på dagens nivå inflasjonjustert og at det blir lagt til grunn et realistisk anslag for olje- og gassproduksjon de neste 22 år dersom prisen holder seg på dagens høye nivå.

Svar:

Den framtidige størrelsen på Statens pensjonsfond – Utland er usikker og avhenger bl.a. av utviklingen i prisene på råolje og naturgass og framtidig produksjon og kostnader. For å skjerme statsbudsjettet og norsk økonomi mot denne usikkerheten sier handlingsregelen at bruken av oljeinntekter skal følge forventet realavkastning av den delen av oljeformuen som er hentet opp og omplassert i Statens pensjonsfond – Utland.

Sparingen i Statens pensjonsfond – Utland bedrer statens evne til å møte framtidige utgifter til bl.a. helse, omsorg og pensjoner. Som følge av høye petroleumsinntekter øker kapitalen i Statens pensjonsfond for tiden raskere enn folketrygdens forpliktelse til alderspensjon, jf. figur 3.3 og tabell 3.5 i Nasjonalbudsjettet for 2008. De opparbeidede rettighetene til alderspensjoner er likevel fortsatt langt større enn kapitalen i Statens pensjonsfond. Inntektene fra petroleumsvirksomheten vil etter hvert avta, og dette vil bremse veksten i fondskapitalen. Statens pensjonsutgifter vil derimot fortsette å øke i årene framover, selv med en pensjons-reform i tråd med pensjonsforliket. Aldringen av befolkningen trekker også i retning av økte utgifter til helse og omsorg. Generasjonsregnskapsberegninger i Nasjonalbudsjettet 2008 viste et langsiktig inndeckningsbehov i offentli-

ge finanser på 4-6 pst. av fastlands-BNP, tilsvarende 70-110 mrd. kroner.

Beregningene i Nasjonalbudsjettet 2008 var basert på en gradvis nedgang i oljeprisen fra 360 kroner pr. fat i 2008 til et langsiktig nivå på 230 2008-kroner fra og med 2014. Dette er lavere enn dagens oljepris, men er ikke spesielt lavt i et historisk perspektiv, jf. figur 2.12B i Nasjonalbudsjettet 2008.

Gassmarkedet preges av bilaterale kontrakter, hvor prisen i hovedsak er knyttet til oljepris gjennom en indeksering med et visst tidsetterslep. I Nasjonalbudsjettet 2008 ble det lagt til grunn en gradvis nedgang i gassprisen fra 176 øre pr. standard kubikkmeter (Sm³) i 2008 til et langsiktig prisnivå på 128 2008-øre pr. Sm³.

Dersom det forutsettes at olje- og gassprisen holder seg på dagens historisk høye nivå framover (henholdsvis 540 2008-kroner pr. fat og 183 øre pr. Sm³) vil Statens pensjonsfond – Utland kunne utgjøre 16 400 mrd. kroner i 2030, målt i løpende priser, tilsvarende i overkant av 350 pst. av fastlands-BNP i 2030. Det er da lagt til grunn at bruken av oljepenger følger forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland.

Framskrivningene er basert på at produksjonen av olje og gass utvikler seg som anslått i Nasjonalbudsjettet 2008. Som anslagene på framtidig oljepris, er også disse tallene usikre. De siste årene har samlet petroleumsproduksjon gjennomgående utviklet seg svakere enn lagt til grunn i budsjettokumentene til tross for stigende oljepriser. En kan likevel ikke se bort fra at vedvarende høye olje- og gasspriser isolert sett vil kunne bidra til ytterligere investeringer med sikte på å framskynde og eventuelt øke utvinningsgraden på norsk sokkel. Effekten vil avhenge av hvilke olje- og gasspriser oljeselskapene legger til grunn for sine investerings-beslutninger. Departementet har imidlertid ikke opplysninger fra selskapene om hvilken betydning en varig høy olje- og gasspris vil kunne ha for framtidig produksjonsprofil og utvinningsgrad. Det er likevel klart at eventuelle økte investeringer i petroleumsvirksomheten isolert sett vil redusere statens netto kontantstrøm på kort sikt.

Anslagene for framtidige oljeinntekter og den tilhørende størrelsen på Statens pensjonsfond – Utland er usikre. Det rammeverket som er etablert for budsjettpolitikken, innebærer at den løpende bruken av oljeinntekter ikke gjøres avhengig av disse usikre anslagene.

SPØRSMÅL NR. 810**Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 27. mars 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Hvor mye av denne budsjettøkningen til Telemark politidistrikt på 6,5 millioner kroner fra 2007-til 2008-budsjettet, vil bli brukt til å dekke økte lønnskostnader, økte pensjonskostnader, generell prisvekst, og den nye arbeidstidsordningen for politiet?»

BEGRUNNELSE:

I svarbrevet fra statsråden til undertegnede, datert den 3. mars 2008, viser statsråden til budsjettøkningen til Telemark politidistrikt fra 2007 til 2008. Undertegnede antar at dette tallet er lagt i svarbrevet for at det skal ha en relevans som svar til mitt forrige spørsmål som omhandlet strafferabatt på grunn av saksbehandlingstid.

Svar:

Det er Politidirektoratet som fordeles budsjettet til politidistriktene på bakgrunn av det årlige budsjettet som vedtas av Stortinget. Politidirektoratet tildeleler politidistriktene en ramme og det er opp til politimesteren å anvende ressursene i sitt distrikt på en slik måte at det gir en mest mulig effektiv kriminalitets-

bekjempelse og best mulig resultater på alle de områder politiet har ansvaret for.

Politidirektoratet opplyser at det i budsjettet til Telemark politidistrikt for 2008 er lagt inn kr 6 664 976,- til pris- og lønnsjusteringer. Direktoratet opplyser at Telemark politidistrikt har en tilfredsstillende ressursituasjon sammenlignet med andre politidistrikt, og både gjennomsnittlig saksbehandlingstid og gjennomsnittlig oppklaringsprosent ligger i 2007 godt innenfor de resultatmål Stortinget har vedtatt.

Politidirektoratet opplyser videre at budsjettet til det enkelte politidistrikt ikke blir belastet pensjonskostnader.

Det er ikke beregnet særskilte midler som kompensasjon for økte kostnader i forbindelse med nye arbeidstidsbestemmelser. De nye arbeidstidsbestemmelsene trådte i kraft 01.06.07, og det har vært vanskelig å få en fullstendig oversikt over de budsjett- og bemanningsmessige konsekvenser som endringen i arbeidsmiljøloven i 2005 fører til. Vurderingen av konsekvenser av nye arbeidstidsbestemmelser er derfor sentralt i det oppdrag Politidirektoratet er gitt om å utrede politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdanned personell og personell med annen utdanning, fram til 2015. Utredningen skal være ferdig 01.06.08.

SPØRSMÅL NR. 811**Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 14. mars 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Har statsråden vurdert dette som en av konsekvensene med den nye godtgjøringsordningen, og vil statsråden hvis dette blir en trend, revurdere godtgjørings- og kompensasjonsordninger for medlemmer av forliksrådene?»

BEGRUNNELSE:

På nettsidene til NRK-Østafjells kan man torsdag 6. mars 2008 lese at nyvalgt leder av forliksrådet i Seljord, Asbjørn Storrusten, ønsker å trekke seg fra

vervet på grunn av den dårlige godtgjøringen for forliksrådsmedlemmer. Undertegnede har fått flere telefonhenvendelser om den dårlige godtgjøringen, der man blant annet ikke får kjøregodtgjørelse, eller dekt tapt arbeidsfortjeneste. I distriktskommuner med lange kjøreavstander kan dette bli kostbart for enkelte, samt at godtgjøringen for mange ikke dekker tapt arbeidsfortjeneste. I verste fall kan dette føre til at mange ikke ønsker å ta på seg det viktige vervet som forliksrådsmedlemmer, og at vervene kun blir besatt av medlemmer som ikke har annen inntekt enn sosial- eller trygdeordninger.

Svar:

Godtgjørelse til forliksrådets medlemmer reguleres i forskrift 21.12.2008 nr. 1605 til tvisteloven (tvistelovforskriften) kapittel 1. Etter bestemmelsen utbetales det full godtgjørelse der partene innkalles til møte i forliksrådet, og 1/6 av full godtgjørelse i øvrige saker. Full godtgjørelse tilsvarer den offentlige salærsats for advokater som pt. er på 850 kroner. Godtgjørelsen fordeles på medlemmene som hovedregel med en halvpart til forliksrådets leder og en halvpart til fordeling mellom forliksrådets to medlemmer, eventuelt til varamedlem som deltar i behandlingen av saken. Det store flertallet av sakene i forliksrådet, ca. 80-90%, er fraværdommer som forberedes av sekretariatene og som i stor utstrekning formannen på egen hånd avsier. Forliksrådet skal uansett saksmengde hvert kalenderår ha en minste godtgjørelse til fordeling på 20.000 kroner. Maksimal godtgjørelse for forliksrådet til fordeling er 600.000 kroner pr. kalenderår. Etter forskriften § 2 annet ledd kan det i særlige tilfeller utbetales erstatning for tapt arbeidsfortjeneste mv. til forliksrådets medlemmer og varamedlemmer. Slik erstatning er begrenset til kr 750 pr. dag. Etter rundskriv G-05/2006 om forliksrådene og sekretariatet pkt. 3 siste ledd, tilstås kjøregodtgjørelse kun når møtet avholdes utenfor fast møtested og reisen til og fra møtet påfører medlemmene merkostnader. For øvrig ytes ikke kjøregodtgjørelse.

19.10.2007 sendte Justisdepartementet på høring forslag om reduksjon i godtgjørelsessatsen for forliksrådene. Det ble foreslått en godtgjørelse på 2/3 av den offentlige salærsats for advokater i saker hvor partene innkalles til møte. For andre saker ble det foreslått en godtgjørelse på 1/8 av salærsatsen per sak. Forslaget er en følge av Justisdepartementets forslag i St.prp. nr. 1 (2007-2008) hvor det på kapittel 414 post 21 foreslås å gjøre nevnte endringer i godtgjørelsen, som ble vedtatt i Stortinget 3.12.2007.

Forliksrådene er en viktig del av norsk rettspleie, og jeg er opptatt av at arbeidsforholdene til forliksrådene er gode. Det er viktig at medlemmene i forliksrådene får en rimelig godtgjørelse for det arbeidet som gjøres, og det er også viktig med en bred rekruttering til forliksrådene.

Jeg mener forliksrådene i dag har en rimelig godtgjørelse for det arbeidet som gjøres, og at den stykkprissats som utbetales per sak langt på vei ivaretar at man ikke får dekket tapt arbeidsfortjeneste eller reiseutgifter. Vervet som forliksrådsdommer er for de aller fleste forliksrådene et bierverv, og godtgjørelsen reflekterer dette. De minste forliksrådene er sikret en minsteinntekt på 20.000 kroner per år, uavhengig av antall saker.

Forskjellen mellom landets over 400 forliksråd er stor både når det gjelder saksmengde og geografi, og Justisdepartementet har derfor en kontinuerlig vurdering av godtgjørelsesordningen.

SPØRSMÅL NR. 812

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 28. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kan helseministeren bekrefte at måltallene for Cochlea implantat (CI) operasjoner i oppdragsdokumentet til Helse Sør-Øst vil bli gjennomført; det bes også presisert hvorvidt oppdraget om 100 operasjoner på nye voksne pasienter står ved lag, og at Rikshospitalet fortsatt vil ivareta sin landsfunksjon for CI-operasjoner med oppfølging for barn?»

BEGRUNNELSE:

CI-operasjoner er en teknologisk revolusjon som gir døve/sterkt tunghørte mulighet til hørsel. I oppdragsdokumentet til Helse Sør-Øst står det at det skal

utføres 100 CI-operasjoner i 2008 på voksne. På bakgrunn av de nedbemanninger som skal gjøres på Rikshospitalets øre-nese og halsavdeling er brukerorganisasjonen Hørselshemmedes Landsforbund urolig for at kuttene vil ramme CI-operasjonene.

Rikshospitalet har landsfunksjonen for barn, som utgjør 30-50 operasjoner på barn i året. Rikshospitalet har også ansvaret for til sammen 720 barn og voksne som tidligere har blitt operert på Rikshospitalet. Disse er å betrakte som livstidskunder med behov for årlige kontroller og support når de får problemer med lyd eller utstyr. Da det foretas en rekke reoperasjoner på tidligere opererte pasienter årlig, bes det

derfor om en presisering av hvilke pasientgrupper (gamle, nye eller barn) som er omfattet av måltallet på 100 operasjoner.

Svar:

I oppdragsdokumentene for 2008 til de regionale helseforetakene er det til Helse Sør-Øst RHF presisert at det regionale helseforetaket skal øke antall Cochlea implantat-operasjoner til voksne til 100 operasjoner. Samtidig er Helse Vest RHF pålagt å utføre 60 operasjoner og Helse Midt-Norge RHF 40 operasjoner, totalt 200 operasjoner av voksne årlig. For å få ned ventetiden for voksne som trenger CI, har jeg har forutsatt at dette er operasjon av nye pasienter.

For samtidig å lette kapasiteten noe ved Rikshospitalet, er Helse Nord RHF og Helse Midt-Norge RHF pålagt å samarbeide om operasjon av voksne pasienter fra Helse Nord ved St. Olavs Hospital HF.

Rikshospitalet har i tillegg landsfunksjon for operasjon av alle barn som trenger Cochlea implantater. Alle barn som trenger det får nå tilbud om implantat på begge ører. Køen av barn som trenger CI på andre øre ble avvirket høsten 2006. For å kunne gi døvfødte barn en normal språkutvikling med CI, er anbefalingen fra Sosial- og helsedirektoratet at operasjon bør skje før toårsalder, primært før ettårsalder.

Jeg kan forsikre representanten Berit Brørby at de overordnede kravene som er satt i oppdragsdokumentene står fast fra min side. Det er heller ingen endringer i landsfunksjonen Rikshospitalet har for operasjon og oppfølging av barn. Helse Sør-Øst RHF har nå også forsikret at kravene i oppdragsdokumentene vil bli prioritert uavhengig av omstillingskravene for 2008. Departementet har også presisert overfor Helse Sør-Øst RHF at måltallet på 100 operasjoner til voksne gjelder nye pasienter.

SPØRSMÅL NR. 813

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 28. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Hvilke krav mener finansministeren må stilles til hawalavirksomhet dersom slik virksomhet skal kunne operere lovlig i Norge på lik linje med banker og andre finansinstitusjoner i Norge, og hva vil finansministeren gjøre for å snarest stanse slik ulovlig bankvirksomhet?»

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden vært fokus på den mulighet pengeoverføringssystemet hawala gir for hvitvasking, økonomisk kriminalitet og terrorfinansiering, samt norske myndigheters manglende fokus og oppfølging av slik ulovlig bankvirksomhet, blant annet i Dokument 2 på TV2 mandag.

Dette er sterkt uheldig, og det ønskes besvart i hvilken grad disse uheldige konsekvensene ville blitt forebygget dersom hawala-agenter hadde måttet følge de gjeldende regler for banker og andre finansinstitusjoner i blant annet Valutaregisterloven med tilhørende forskrift.

Det ønskes også besvart hva finansministeren vil foreta seg for å stanse den muligheten for økonomisk kriminalitet, hvitvasking og terrorfinansiering som dette systemet representerer i Norge i dag.

Svar:

Spørsmålet er todelt. For det første spørres det om hvilke krav jeg mener "må stilles til hawalavirksomhet dersom slik virksomhet skal kunne operere lovlig i Norge på lik linje med banker og andre finansinstitusjoner". Jeg viser i denne forbindelse til mitt brev av 14. mars 2008 et utførlig svar på spørsmål nr. 792 fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen om overføring av penger gjennom hawalasystemer, som også dekker dette spørsmålet. Jeg redegjorde her for det oppdraget Finansdepartementet har gitt til Kredittilsynet i brev 12. mars 2008 om å vurdere "aktuelle endringer i regelverket, og særlig finansieringsvirksomhetsloven kapittel 4a om valutavirksomhet, som på en forsvarlig måte kan bidra til å legge forholdene bedre til rette for at migranter lovlig kan sende penger til hjemlandet". Jeg redegjorde videre for enkelte sentrale hensyn som må tas i betraktning i vurderingen: Humanitære og utviklingsmessige hensyn tilsier på den ene siden at det bør være enkelt og rimelig for migranter å overføre penger lovlig til hjemlandet, mens blant annet nødvendigheten av å kombinere eventuelle lempeligere krav til konsesjon med et tilstrekkelig tilsyn på den annen side må være tilstrekkelig sikret. Det er vesentlig å hindre at vi eta-

blerer et system der foretak med konsesjon fra norske myndigheter i praksis benyttes til å føre utbytte fra profittmotivert kriminalitet, blant annet fra hallikvirksomhet og narkotikaomsetning, ut av landet og som mulig kanal for finansiering av terrorisme. Det er ingen grunn til å være naiv i spørsmålet om disse systemene også er velegnet, og i praksis har blitt brukt, til slike formål. Jeg ga uttrykk for at Kredittsynets vurdering vil gi et grunnlag for de avveininger som må gjøres og eventuelt videre oppfølging.

For det annet spørres det om hva jeg vil "gjøre for å snarest stanse slik ulovlig bankvirksomhet". "Hawalavirksomhet" er å anse som valutavirksomhet (veksling og betalingsformidling med utlandet) etter finansieringsvirksomhetsloven. Slik virksomhet må ha konsesjon enten som bank eller som finansieringsforetak og er dermed ulovlig etter gjeldende regler

dersom den drives uten nødvendig konsesjon. Virksomhet vil da typisk også drives uten å oppfylle kravene etter hvitvaskingsloven om blant annet identitetskontroll av kunder og rapportering av mistenkelige transaksjoner til Økokrim, og virksomheten omfattes ikke av rapporteringsplikten etter valutaregisterloven om overføring av betalingsmidler inn og ut av Norge. Overtredelse av de aktuelle reglene i finansieringsvirksomhetsloven og hvitvaskingsloven er straffbart. I følge Økokrims "Rapport om uformelle verdioverføringssystemer i Norge – En strategisk analyse" av 26. oktober 2007, har Økokrim etterforsket ni saker knyttet til uformelle verdioverføringssystemer i Norge. Etterforskning og straffeforfølgelse av slike forhold ligger som kjent under politimyndighetenes ansvarsområder.

SPØRSMÅL NR. 814

Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 27. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«19. april er det slutt med de tidlige og sene fergeavgangene som korresponderer med første og siste flyet for reisende i Møre og Romsdal. Fra høsten 2007 har Møre og Romsdal fylke bevilget ekstra penger slik at det kunne utføres tidlige og sene avganger i fem samband slik at reisende skulle slippe overnattinger ved å benytte tidlig eller sent fly.

Vil statsråden sørge for midler til fortsatt å opprettholde dette tilbudet inntil det forhåpentligvis kommer penger i forbindelse med revidert budsjett?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2008 gikk representanter fra statsrådets parti ut i lokale media og ga uttrykk for at et bedret fergetilbud for 2008 var på plass. Det skapte forventninger om at de såkalte flyfergene ville være en del av fergetilbudet i fylket i 2008. Ut fra det som ble sagt skulle det også bli et bedre fergetilbud i fergefylket Møre og Romsdal totalt sett.

Hva er så realiteten etter at en nå er kommet i mars måned? Svaret er lange køer på viktige strekninger som Molde - Vestnes og Festøy - Solevågen.

Hadde det ikke vært for at Møre og Romsdal fyl-

ke trådte til med penger, ville mange reisende som skulle ta første fly fra de ulike flyplassene vært nødt til å reise kvelden i forveien og overnatte nærmere flyplassen. Men pengene som er bevilget strekker ikke lenger til enn til 19. april. Det medfører at hvis statsråden ikke vil prioritere de få kronene som skal til inntil en bevilgning kan finne sted i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett for inneværende år, må mange reisende igjen belage seg på overnattinger enten i forkant av reisen, i etterkant, eller i verste fall både i forkant og etterkant.

Dette kan ikke aksepteres. Det skulle være unødvendig å minne om de ekstra utgiftene som påføres både privatpersoner og næringsliv i Møre og Romsdal på grunn av manglende fergetilbud.

Møre og Romsdal er et stort eksport- og verdiskapingsfylke. Gjenstående vogntog på fergekaier er en ekstra kostnad som påføres næringslivet. Når hundrevis av vogntog er gjenstående på stamvegfergestrekninger, er dette ikke holdbart og må tas fatt i raskt. Jeg har registrert at statsråden i media har lovt bedre ferger, men trenger mer tid. Jeg minner om at Møre og Romsdal også er et stort reiselivsfylke med betydelig økt trafikk om sommeren. Derfor er det ikke akseptabelt å møte sommertrafikken med nåværende fergetilbud.

Jeg ber om at statsråden gir signaler så fort som mulig om at midler vil komme på plass slik at de impliserte, heriblant transportørene, kan forberede seg på de tjenestene som skal utføres.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2006-2015, fremlagt av regjeringen Bondevik II, er det definert en standard som blant annet setter krav til åpningstid for forskjellige typer riksvegferjesamband. Alle de aktuelle sambandene i Møre og Romsdal oppfyller disse kravene.

Flyavgangene endrer seg stadig og blir ofte lagt til tidligere og senere tidspunkt. Jeg er kjent med at Møre- og Romsdal fylke har bevilget midler for at det skulle være mulig å utvide åpningstidene for å bedre

forholdene for de som skal reise med tidlige eller sene fly.

Utgangspunktet i St.prp. nr. 1 for 2008 var at rutetilbudet i 2008 skulle være om lag det samme som i 2007. Fordi det har vært problemer med gjensitting, er tilbudet i Møre og Romsdal styrket ved at MF Sogn flyttes fra sambandet Flakk-Rørвик til sambandet Molde-Vestnes. Ved rotering av andre ferjer vil dette bedre situasjonen i flere samband i fylket.

I og med at det finnes flere ferjesamband i andre fylker som ikke har oppnådd den nevnte NTP-standard, ser jeg det som naturlig å prioritere en heving av standarden på disse før det blir aktuelt å utvide åpningstiden for samband som allerede oppfyller standarden satt av den forrige regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 815

Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 28. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Folk i Arendal har samlet inn 19,2 mill. kroner for å få etablert to røntgenlaboratorier, ekstrautstyr og ultralydmaskin ved hjertesenteret på sykehuset i Arendal. Statsråd Sylvia Brustad har lovet å få på plass en ekstra øremerket overlegehjemmel til senteret. Det har blitt purret på Helse- og omsorgsdepartementet, men uten at en slik overlegehjemmel er kommet på plass.

Vil statsråden snarest sørge for at PCI-hjertesenteret i Arendal får den lovede overlegehjemmelen?»

BEGRUNNELSE:

Om lag 4500 mennesker har blitt undersøkt ved senteret de siste tre årene. 45 prosent av disse har fått utblokkning, tolv prosent er operert, og resten har fått medisinsk behandling.

PCI (percutan coronar intervensjon) er en teknikk for å blokke ut tilstoppede blodårer. Et nasjonalt utvalg konkluderte i 2002 med at mekanisk metode er bedre enn medisin for denne type sykdom.

Statsråd Sylvia Brustad var i fjor på besøk ved hjertesenteret, og lovet i den forbindelse å bidra til at senteret fikk en ekstra øremerket overlegehjemmel. Dette har så langt ikke kommet på plass. Folk i Arendal har et sterkt engasjement for sykehuset i byen. De begynner forståelig nok å bli utålmodige og håper på en rask avklaring fra helse- og omsorgsministeren.

Svar:

Jeg er kjent med at det er utfordringer når det gjelder forholdet mellom budsjetttramme og kostnadsnivå ved Helse Blefjell, og at enkelte mener at dagens system for fordeling av budsjetttrammer ikke ivaretar de særskilte forholdene ved dette og andre lokalsykehus.

Finansieringen av tjenestene som de regionale helseforetakene har ansvar for, foregår i flere trinn. Staten overfører penger til regionale helseforetak som har et selvstendig ansvar for å benytte disse midlene til å finansiere egne helseforetak og private virksomheter i samsvar med "sørge for"-ansvaret. Denne fleksibiliteten gir de regionale helseforetakene mulighet til å tilpasse finansieringen av helseforetak og private institusjoner til virksomhetenes faktiske kostnadsnivå. Kostnadsnivået kan variere betydelig mellom ulike virksomheter av mange grunner. For eksempel kan private institusjoner spesialisere seg på undergrupper av pasienter som avviker fra gjennomsnittlig kostnadsnivå. Funksjonsfordeling innenfor en region kan videre medføre systematiske ulikheter i pasientsammensetningen i helseforetakene. Da er det rimelig at finansieringen fra det regionale helseforetaket reflekterer dette.

Jeg mener at regionale helseforetak har, og skal ha, stor frihet til å tilpasse andel av basisbevilgning og andelen ISF-finansiering lokalt, dersom dette er hensiktsmessig grunnet lokale forhold.

SPØRSMÅL NR. 816**Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 28. mars 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Vil statsråden pålegge kommunene å ta i bruk Startbank eller på annen måte sikre at det offentlige benytter seg av seriøse aktører i forbindelse med bl.a. byggevirkosomhet i offentlig regi?»

BEGRUNNELSE:

Byggenæringens Landsforening har etablert ordningen med Startbank som skal gjøre det lettere å velge seriøse aktører innenfor byggebransjen. Basen inneholder nødvendig informasjon om 2600 bedrifter og er økende. På sikt ønsker Byggenæringens Landsforening å åpne opp basen for forbrukere. Den senere tids fokus på svært uheldige forhold i byggebransjen hvor det offentlige har vært oppdragsgiver, tyder på at kommunene kunne ha nytte av å bruke basen når byggeoppdrag settes på anbud.

Svar:

Manglende seriøsitet i deler av byggenæringen er et stort problem for så vel næringen selv, den enkelte forbruker eller huskjøper, og for samfunnet som helhet. Det nedlegges et stort arbeid fra det offentlige side for å få bukt med problemet, f. eks. gjennom arbeid mot sosial dumping, allmenngjøring av tariffavtaler osv., som ledes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet gjennom Arbeidslivspolitisk råd, og arbeid mot økonomisk kriminalitet som ledes av Justisdepartementet og Finansdepartementet.

Det er nylig vedtatt forskrift med hjemmel i lov om offentlige anskaffelser, som har til formål å unngå at offentlige oppdragsgivere inngår kontrakter med virksomheter som driver med sosial dumping. Jeg vil også nevne at det med hjemmel i allmenngjøringsloven er vedtatt en forskrift som pålegger oppdragsgivere å ta nødvendige skritt for å undersøke og følge opp at oppdragstakere/underentreprenører nedover i en kontraktskjede gir lønn i henhold til allmenngjøringsforskriften.

Fra Kommunal- og regionaldepartementets side er det innført regler i plan- og bygningsloven om ansvar for foretak i byggesaker. Foretak som ønsker å påta seg ansvar i byggesaker, må gjennom en godkjenningssystem. I forslag til ny plan- og bygningslov, som vil bli lagt fram i vår, vil reglene om kontroll og tilsyn bli foreslått skjerpet. Regjeringen har opprettet et eget seriøsitetforum under ledelse av kommunal- og regionalministeren som i samarbeid med bl.a. Barne- og likestillingsdepartementet og Finans-

departementet særlig vurderer tiltak for å ivareta huskjøperes og husbyggers interesser i møte med den useriøse delen av byggenæringen.

Byggenæringens Landsforening har på eget initiativ tatt tak i seriøsitetproblemet, bl. a. gjennom opprettelse av StartBANK, som er en database hvor en rekke relevante offentlige opplysninger er samlet på ett sted for at byggherrer og hovedentreprenører lettere kan velge en seriøs aktør. Det gjelder bl.a. opplysninger om foretakets finansielle situasjon, kredittverdighet, produksjonskapasitet, kvalitetssystem og bekrefteelser på at skatte- og avgiftsforhold er i orden.

Bygge- og anleggsnæringen er uoversiktlig. Næringen består av ca. 40.000 foretak med meget varierende størrelse og arbeidsområder. Det er derfor av stor viktighet at offentlige oppdragsgivere er aktive med å påse at det blir brukt seriøse aktører.

Det er samtidig viktig å påpeke at selv om det finnes flere virkemidler som bør brukes, må disse brukes med aktsomhet. For kommuner som skal opptre som byggherre, vil bruk av StartBANK koste mellom 10.000 og 20.000 kr pr år. StartBANK, som er en frivillig registreringsordning, kan ikke gi en ubetinget garanti for at kun seriøse foretak er registrert i databasen. Opplysningene fra StartBANK vil ikke gi fullstendige opplysninger om et foretak kan begå sosial dumping eller har utført arbeid i henhold til plan- og bygningslovens krav. Oppdragsgiver vil alltid måtte foreta en selvstendig vurdering i tillegg til opplysningene i StartBANK. StartBANK er imidlertid et positivt og aktivt bidrag til et mer seriøst næringsliv, og vil være til hjelp for kommunene ved at en del viktige og nødvendige opplysninger om et foretak kan finnes på ett sted.

Avslutningsvis vil jeg minne om at offentlige oppdragsgivere ikke har anledning til å krevne at et foretak skal dokumentere eller oppfylle kvalifikasjonskrav gjennom registrering i StartBANK. Oppdragsgiver kan kun angi at dokumentasjonskravene eller kvalifikasjonskravene for visse kvalifikasjonskriterier vil være oppfylt gjennom en slik registrering, men at det også vil være oppfylt ved annen dokumentasjon.

Jeg vil sende et brev til samtlige kommuner for å be dem i større grad sjekke foretakenes seriøsitet, og at StartBANK i den sammenheng kan være et nyttig verktøy. En slik sjekk vil ha stor signaleffekt og stor økonomisk betydning fordi kommunene er store oppdragsgivere.

SPØRSMÅL NR. 817**Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 28. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Vil statsråden se på alle muligheter for å få gjennomført arbeidet på strekningen Oslo - Skøyen tidligst mulig gjennom å forespørre flere entreprenører?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 12. mars kan vi lese at Jernbaneverket mener det ikke er mulig å få gjennomført det tunge vedlikeholdet i Oslostunnelen før sommeren 2009. Togselskapene er imidlertid positive til å få arbeidet gjennomført så tidlig som mulig. Det går også frem at Jernbaneverket, før statsråden nedsatte prosjektgruppen for å få orden på strekningen, har hevdet at dette ikke var mulig før 2011. Entreprenører både i Norge og i utlandet skal være beredt til å ta på seg store vedlikeholdoppgaver for Jernbaneverket.

Svar:

For å få forsert arbeidet med fornyelse av Oslo-tunnelen og eventuelt togstrekninger ved Oslo S og Skøyen har jeg nedsatt et prosjekt som har fått i oppdrag å identifisere og foreslå tiltak som kan gjennomføres i 2008 utover det som allerede er planlagt. I tillegg skal prosjektet identifisere og foreslå tiltak for å forsere hovedplanarbeid og øvrig planarbeid og den

etterfølgende gjennomføringen av fornyelsesarbeidet med sikte på oppstart i 2009. Prosjektgruppen ledes av Jernbaneverket. De største brukergruppene, NSB, Flytoget og CargoNet, deltar i prosjektet på ledernivå. Prosjektgruppen rapporterer direkte til ledelsen i Samferdselsdepartementet.

Alle tiltak må planlegges og det må derfor avsettes tid til nødvendig planlegging. Dette gjelder også for arbeider som settes ut på anbud. Da dette er den mest trafikkerte jernbanestrekningen på det norske jernbanenettet, er det her snakk om til dels meget komplisert planlegging for å få til en optimal gjennomføring av tiltak samtidig med at behovet for avvikling av togtrafikken på strekningen ivaretas. For å få til en rask og god koordinering av gjennomføringen av tiltak og trafikkavvikling, deltar, som nevnt, de mest berørte togselskapene i selve prosjektgruppen.

Jernbaneverket er underlagt det statlige anskaffelsesregelverket. Dette innebærer at alle tiltak som overstiger kr 500 000, og som ikke gjennomføres i egenregi av Jernbaneverket, må konkurranseutsettes i henhold til regelverket. Regler som følger av EØS-avtalen setter også grenser for hvordan offentlige innkjøp kan foretas. Det vil således nødvendigvis måtte ta noe tid før Jernbaneverket kan inngå avtaler med aktuelle entreprenører.

SPØRSMÅL NR. 818**Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant Åse M. Schmidt****Besvart 27. mars 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Representanter fra den rød-grønne regjeringen har flere ganger antydnet at forskere som er uenig med FNs klimapanel, er kjøpt og betalt. Dette er en alvorlig anklage som innebærer at norske forskere/professorer i realiteten beskyldes for å være korrupte. Et slikt rykte er ikke norsk høyere utdanning tjent med.

Er statsråden enig med sine regjeringskollegaer i at forskere som er kritisk til FNs klimapanel må an-

sees å være kjøpt og betalt, og hvordan bør i så fall akademia/forskningsmiljøene forholde seg til disse personene?»

BEGRUNNELSE:

I sin tale til SVs landsmøte 2007 harselerte partileder Kristin Halvorsen med forskere som er kritisk til FNs klimapanel, og avviste deres arbeid med begrunnelsen at de fikk støtte fra ExxonMobil (eller an-

dre selskap som SV ikke hadde fått kjennskap til ennå). Statsministeren brukte tilsvarende retorikk i en debatt på Tabloid 24. april 2007.

I klimadebatten på Stortinget 4. mars 2008 så vel som i en kronikk i Aftenposten samme dag, påpekte SVs Inga Marte Thorkildsen at mange kritiske forskere er kjøpt og betalt av amerikanske oljeselskaper.

Dette er en grov påstand. I realiteten hevder man at slike forskere lar seg korrumpere, og at deres forskning ikke skal tas alvorlig. Dersom Regjeringens medlemmer faktisk mener dette, så burde den naturlige reaksjon være umiddelbart å fjerne slike korrupte personer fra norske universitet og høyskoler. Kongeriket Norge kan ikke være bekjent av at den oppvoksende generasjon undervises av korrupte fagfolk som lar sine forskningsresultat påvirkes av økonomisk egeninteresse.

Derimot håper jeg at statsråden i sitt svar vil legge vekt på viktigheten med kritisk forskning, også når man går imot det politisk korrekte. Ved å stille kritiske spørsmål ved etablerte sannheter, driver man forskning framover og gir ny innsikt. Sågar må forskning som finansieres av bedrifter med økonomisk interesse av en bestemt konklusjon vurderes seriøst, skjønt gjerne med et spesielt kritisk blick.

Jeg mener vi bør være stolt av å ha professorer og akademikere som våger å stille spørsmål. Det må være kvaliteten på deres argumenter og vitenskapelige arbeid som legges til grunn når man skal vurdere/bevise hvem som har rett, ikke om det passer med et politisk synspunkt, slik ovennevnte politiske uttalelser bærer preg av.

Svar:

La meg først slå fast det selvfølgelig; naturligvis mener verken jeg eller mine regjeringskollegaer at forskere som er kritiske til FNs klimapanel må ansees å være korrupte.

Mitt svar på dette spørsmålet vil ta utgangspunkt i forskningens rolle og prinsippene for god vitenskapelig praksis. Forskning skal bidra til å utvikle kunnskap, erkjennelse og teknologi, den skal utfordre etablerte oppfatninger og gi grunnlag for å ta stilling til nye fenomener. Kunnskapen er både et mål i seg selv og et viktig premiss for samfunnsutvikling, beslutninger og prioriteringer. Derfor er det avgjørende at det er stor bredde i de faglige tilnærmingene og perspektivene og at disse prøves ut og brytes mot hverandre gjennom faglig diskusjon og begrunnet kritikk fra fagfeller.

Det er også avgjørende at vi kan ha tillit til at

forskningen holder høy faglig og etisk kvalitet. Forskersamfunnet har selv et viktig ansvar for å sikre kvalitet, redelighet og uavhengighet gjennom åpen faglig diskusjon, et konstant fokus på forskningsetiske spørsmål og gjennom gode kvalitetssystemer.

Når publisering i anerkjente tidsskrifter gir prestisje og anerkjennelse, er det fordi tidsskriftene stiller høye krav til vitenskapelig metode og praksis. Ut fra et ufravikelig krav om at forskningsresultater skal kunne reproduseres for å ansees som gyldige, har tidsskriftene et system med peer review, der høyt kompetente og uavhengige fagfeller vurderer metoder og analyser. Mange anerkjente tidsskrifter krever også oversikt over hvem som har finansiert forskningen og en egenerklæring om at involverte forskere ikke har egeninteresser knyttet til utfallet av forskningen.

I fjor vedtok Stortinget en lov som sikrer at Norge har et system som kan forebygge og behandle saker om uetisk og uredelig forskning. Vi har i mange år hatt et system med regionale komiteer for medisinsk forskningsetikk og nasjonale forskningsetiske komiteer. Nå er dette systemet lovfestet, samtidig med at det er supplert med et eget nasjonalt utvalg som skal granske saker der det er mistanke om fusk. Dette utvalget kan bistå institusjonene i spesielt vanskelige saker.

Etter at FNs klimapanel presenterte sin rapport har panelets metoder og konklusjoner vært diskutert i ulike fora, og ikke minst i mediene. Det er bred tillit internasjonalt til hovedkonklusjonene i rapporten fra FNs klimapanel. Som i all annen forskning, og som klimapanelet selv påpeker, er det knyttet en viss usikkerhet til resultatene. Det fins seriøse forskere som reiser begrunnede, kritiske spørsmål og som selv bidrar med viktig forskning. Dette anser jeg som konstruktivt og nyttig. Faglig usikkerhet og diskusjon til tross; FNs klimarapport bygger på seks års arbeid utført av hundrevis av forskere, den er det viktigste tilgjengelige vitenskapelige grunnlaget vi har i dag for å utvikle vår egen klimapolitikk.

Gjennom klimaforliket ble alle partiene på Stortinget unntatt Fremskrittspartiet enige om å styrke klimaforskningen. Bakgrunnen for dette var nettopp erkjennelsen av behovet for mer kunnskap både om hvordan klimaet utvikler seg og hva som forårsaker endringene, om konsekvenser og behov for tilpasninger og ikke minst hvordan vi kan redusere utslippene av klimagasser. Denne viljen til å utvikle ny kunnskap er avgjørende for at vi kan videreutvikle beslutningsgrunnlaget for en framtidsrettet klimapolitikk.

SPØRSMÅL NR. 819**Innlevert 13. mars 2008 av stortingsrepresentant Ib Thomsen****Besvart 27. mars 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Bostøttereglene gjør det vanskelig for blant annet unge på midlertidig uførestønad å bo i kollektiv. Mener statsråden at dette er fornuftig?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge regelverket for bostøtte må boligene oppfylle bestemte krav for at det skal kunne utbetales bostøtte. Boligen skal som hovedregel være selvstendig, med egen inngang, kjøkken, bad, soverom og oppholdsrom. Husbankreglene sier dessuten at den enkeltes personlige økonomi i for eksempel et bokollektiv skal slås sammen med de andre leietakernes økonomi, og at husstanden skal ses på som en familie med felles økonomi. Disse bestemmelsene gjør det vanskelig for blant annet unge på midlertidig uførestønad å bo i bokollektiv, da de mister muligheten til

å få bostøtten som de hadde kunnet få hvis de bodde for seg selv.

Svar:

Bostøtten har som mål å sikre at også personer med svak økonomi kan bo trygt og godt. Det blir derfor stilt krav til standarden på boligen. I hovedregelen skal boligen være over 40 kvm og ha kjøkken, bad, oppholdsrom, soverom og egen inngang. Bostøtten er dermed ikke innrettet mot personer som bor på hybel eller i institusjon. I utgangspunktet gjelder disse kravene alle grupper av søkere.

Departementet foretar for tiden en gjennomgang av bostøtten. I dette arbeidet blir også reglene for hvilke krav som skal stilles til boligen vurdert.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med mine vurderinger og tilrådninger i dette spørsmålet når gjennomgangen av bostøtten blir presentert.

SPØRSMÅL NR. 820**Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne****Besvart 28. mars 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«I spørretimen 12. mars 2008 sa statsråden at Regjeringen skal ha en gjennomgang av verneplanene for å få en mer differensiert verning. En gjennomgang av alle 387 objekter er viktig, spesielt ettersom det i de første verneplanene, fra 1973 og 1980, ble vektlagt å verne helhetlige vassdrag fra kraftutbygging. De enkelte elementene i vassdraget ble ikke nærmere utredet.

Hva vil en slik gjennomgang inneholde, hvilke kriterier blir lagt til grunn og når vil Stortinget få den nye verneplanen til behandling?»

BEGRUNNELSE:

Da suppleringen av verneplanen ble behandlet i 2005, skrev departementet at "Samlet plan" ikke fungerer tilfredsstillende og at denne suppleringen egentlig skulle ha vært samordnet med denne, noe

som altså ikke ble gjort. De skrev videre at "det tas sikte på å legge frem et forslag til omlegging av Samlet plan i 2006". I stortingsproposisjon nr. 1 for 2006 skriver OED det samme, at det vil bli foretatt en vesentlig omlegging av samlet plan. Så langt er ikke ny plan lagt frem, og denne etterlyses.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å utvikle klimavennlig fornybar energi. Som jeg forklarte i spørretimen 12. mars er jeg klar over kraftpotensialet som ligger i de vernede vassdragene, og at det på grunn av klimautfordringene kan argumenteres for at en bør se på vassdragsvernet på nytt. Samtidig må behovet for klimavennlig fornybar energi ses i sammenheng med andre miljøverdier. Vassdragsnaturen er unik, og Norge har et internasjonalt ansvar for å verne om og forvalte denne naturarven. Vi har et betydelig vannkraftpotensial i vassdrag som ikke er vernet. Regje-

ringens hovedfokus er en miljømessig forsvarlig utnyttelse av disse ressursene.

Jeg vil vurdere om det kan være hensiktsmessig med en mer differensiert forvaltning av vassdragsvernet. Det kan i så fall bety at vernet styrkes i noen vassdrag. I andre vassdrag kan det være aktuelt å lempe på vernet forutsatt at det ikke går på bekostning av verneverdiene.

Regjeringen arbeider med flere stortingsdokumenter som angår forvaltningen av vassdragene. Spørsmålet om en mer differensiert forvaltning av vernede vassdrag må sees i sammenheng med dette arbeidet. Regjeringens vurdering av et mer differensiert vassdragsvern vil bli forelagt Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 821

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 27. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«FNs konvensjon om rasediskriminering slår i artikkel 1 fast at det med rasediskriminering også er ment diskriminering basert på etnisk opprinnelse. Norge har sluttet seg til konvensjonen i 1970.

Hvordan vurderer statsråden konvensjonsteksten opp mot finnmarksloven, der etnisk diskriminering nå foregår i økende grad, ved at Sametinget gis beslutningsmyndighet for spørsmål som berører hele befolkningen i Finnmark, men der bare 11% av befolkningen har stemmerett til det beslutende organet?»

BEGRUNNELSE:

I finnmarksloven vises det i §3 til ILO-konvensjon nr 169 om urfolk, som Norge ratifiserte i 1990. I nevnte konvensjon heter det blant annet at den omfatter de som "...nedstammer fra folk som bebodde landet eller en geografisk region som landet hører til.... da de nåværende statsgrenser ble fastlagt."

Dette, sammen med det forholdet at i finnmarksloven er Sametinget gitt enerett til å vedta retningslinjer for endret bruk av utmark, gjør at finnmarkslovens beslutningsmyndighet knyttes opp til etnisk tilhørighet for det beslutende organet. En bestemt gruppe er i lovs form blitt tildelt ekstraordinær politisk makt på bakgrunn av avstamning. I FN's konvensjon om rasediskriminering fra 1965 som Norge sluttet seg til i 1970 heter det i artikkel 1: "I denne konvensjon betyr uttrykket "rasediskriminering" enhver forskjellsbehandling, utelukkelse, innskrenkning eller begunstigelse på grunn av rase, hudfarge, avstamning eller nasjonal eller etnisk opprinnelse hvis formål eller virkning er å oppheve eller begrense anerkjennelsen av nytelsen eller utøvelsen på like fot av

menneskerettighetene og de grunnleggende friheter på det politiske, økonomiske, sosiale, kulturelle eller hvilket som helst område av det offentlige liv." FN-konvensjonen er altså entydig på at "enhver forskjellsbehandling, utelukkelse, innskrenkning eller begunstigelse på grunn av ... etnisk opprinnelse" er å regne som rasediskriminering.

Etter undertegnede vurdering kommer finnmarksloven i konflikt med FN's konvensjon om rasediskriminering fordi den aktivt diskriminerer med utgangspunkt i etnisitet. Det mindretallsvernet som er gitt i ILO-konvensjon nummer 169 er etter undertegnede syn ikke en samtidig rett til diskriminering av flertallet, slik finnmarksloven legger opp til.

Svar:

Samenes rettsstilling i Norge har sitt grunnlag blant annet i folkerettens regler om vern av minoriteter og urfolk. I denne sammenheng er FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 om minoriteters rett til å dyrke sin kultur og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater særlig sentrale. Også de internasjonale konvensjoner som forplikter statene til å sikre ikke-diskriminering er relevante for samene.

Folkerettens regler om urfolk og minoriteter var et viktig grunnlag for vedtakelsen av finnmarksloven. Det var også et viktig hensyn under arbeidet med loven at alle grupper i Finnmark skulle sikres tilgang til utmarksressursene. I finnmarksloven er det derfor gjennomført likebehandling av alle som bor i samme område, uten at det skilles på grunnlag av etnisk tilhørighet.

Sametinget og Finnmark fylkesting er i loven gitt myndighet til hver å oppnevne tre medlemmer til sty-

ret i Finnmarkseiendommen. Sametinget er i tillegg gitt myndighet til å fastsette retningslinjer for vurdering av samiske hensyn ved endret bruk av utmark. Styresammensetningen i grunneierorganet og ordningen med Sametingets retningslinjer er begrunnet ut fra samenes tradisjonelle bruk av utmark i Finnmark og de krav folkerettens regler stiller til statlig anerkjennelse av slik bruk.

Prinsippet om ikke-diskriminering er blant annet fastslått i FNs konvensjon om avskaffelse av alle former for rasediskriminering. Etter konvensjonens artikkel 1 vil handlinger eller unnlatelser som har skjedd på grunn av visse kriterier som "rase", hudfarge, avstamning eller nasjonal eller etnisk opprinnelse, rammes av et forbud mot diskriminering. Saklig forskjellsbehandling, der midlene som benyttes for å oppnå et legitimt formål, står i forhold til målet, vil ikke bli rammet av forbudet mot diskriminering. Sametingets myndighet til å oppnevne representanter til styret i Finnmarkseiendommen, samt at loven gir Sa-

metinget myndighet til å vedta retningslinjer for vurdering av samiske hensyn ved endret bruk av utmark, vil være en slik saklig begrunnet forskjellsbehandling.

Jeg finner også grunn til å understreke at FNs rasediskrimineringskomité (CERD), i behandlingen av Norges 17. og 18. rapport om gjennomføring av rasediskriminerings-konvensjonen, uttaler seg positivt om vedtakelsen av finnmarksloven og de prosedyrer loven etablerer for å sikre samenes rett til deltakelse i forvaltning av land og naturressurser. På denne bakgrunn er jeg uenig med representanten Olav Gunnar Ballo når han hevder at det gjennom Finnmarksloven skjer etnisk diskriminering.

Vedlegg til svar:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/cerd/docs/CERD.C.NOR.CO.18-new.pdf>

SPØRSMÅL NR. 822

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 27. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Skattedirektoratet har fastslått i en forhåndsuttalelse at honorar til styret i boligsameier ikke skal anses å være skattepliktig når honoraret til mottaker ikke overstiger kr. 1000 fra hver enkelt sameier.

Har finansministeren planlagt regelendringer eller gjort noen regelendringer som tilsier at denne vurderingen ikke står ved lag?»

BEGRUNNELSE:

Skattedirektoratet fastslo i en forhåndsuttalelse, BFU 19/07, at honorar til f.eks. styreleder eller vaktmester i boligsameier ikke skal anses som skatte- eller avgiftspliktig når honoraret til mottaker ikke overstiger kr. 1000 fra hver enkelt sameier. Finansministeren har gitt uttrykk for at hun er uenig i dette synet og mener dette er utilsiktet. Det er vanskelig å få folk til å stille i styreverv, ettersom det ofte er arbeidskrevende. Det er derfor viktig med en viss forutsigbarhet om hva man vil sitte igjen med for denne innsatsen for fellesskapet.

Svar:

Skattedirektoratet avga 12. mars 2007 en bindende forhåndsuttalelse om skatteplikt på godtgjørelse for styrearbeid i boligsameier (BFU 19/07). Direktoratet la til grunn at utbetalingen ville anses å komme fra den enkelte sameier og ikke fra sameiet som sådan, og uttalte at godtgjørelse for styreverv i et boligsameie er skattefri og fritatt for lønnsinnberetning så lenge den ikke overstiger 1000 kroner for hver sameier.

I Finansdepartementets tolkningsuttalelse av 24. oktober 2007 fremgår det at departementet er uenig i direktoratets tolkning. Departementet antar i uttalelsen at utbetalinger til styremedlemmer o.l. må anses for å komme fra boligsameiet, og ikke fra den enkelte sameier. En slik utbetaling vil dermed etter departementets oppfatning være skattefri dersom den samlet sett er under beløpsgrensen.

Dette standpunktet er også lagt til grunn i Lignings-ABC 2007/08, hvor det på side 701 (punkt 3.2.1) står:

Utbetalinger til styremedlemmer mv. i boligsam-

eier anses å komme fra boligsameiet og ikke fra den enkelte sameier, se brev fra FIN til SKD av 24. oktober 2007 i Utv. 2007/hefte nr. 9. Dette gjelder uavhengig av antall sameiere/boenheter. Utbetalingen er skattefri dersom den i løpet av inntektsåret beløper seg til under kr 1 000.

Det må på denne bakgrunn forutsettes at departementets synspunkt blir lagt til grunn for fremtidige ligningsavgjørelser om dette spørsmålet.

At den bindende forhåndsuttalelsen ikke gir uttrykk for gjeldende rett, fremgår for øvrig klart på nettversjonen av uttalelsen på skatteetaten.no. Det er også en lenke fra forhåndsuttalelsen til skatteetatens omtale av saken, og videre derfra til Finansdepartementets tolkningsuttalelse, som ligger tilgjengelig på Finansdepartementets hjemmeside.

Jeg kan derfor ikke se at det er nødvendig med ytterligere informasjon eller andre tiltak i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 823

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Laila Dævøy

Besvart 1. april 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Statsråden har i svar til beboere ved Solbu Ettervernshjem datert 11.3.2008 sagt at helseforetakene skal sørge for at tilbud ikke bygges ned før nye og bedre tilbud er etablert, enten som en del av spesialisthelsetjenesten eller i regi av kommunen, og at hun forventer at disse føringene følges i tilknytning til tilbudet ved Solbu. Solbu har kun driftsavtale med Ullevål universitetssykehus HF til 1. juli. Beboere og ansatte er meget bekymret.

Vil statsråden sørge for en forlenget avtale for Solbu?»

BEGRUNNELSE:

Solbu Ettervernshjem har i en årrekke vært en del av spesialisthelsetjenesten. De har et meget godt tilbud for unge voksne med psykiske lidelser. Da Ullevål sykehus sa opp driftsavtalen, ble Solbu bedt om selv å ta kontakt med Oslo kommune for å få kommunen til å overta driftsansvaret. Ullevål sykehus tok aldri selv kontakt med Oslo kommune for å sikre dette viktige tiltaket for brukerne. Ullevål sykehus besluttet ensidig at Solbu ikke lenger er en del av spesialisthelsetjenesten, gjennom å si opp avtalen. Solbu har siden oppsigelsen av driftsavtalen forsøkt å finne løsninger, noe som har vist seg å ikke føre frem så langt. Det er oppsiktsvekkende at helseforetakene uten videre kan si opp driftsavtaler med institusjoner som har vært en del av spesialisthelsetjenesten, uten forutgående avklaringer med kommuner som de mener skal overta driften. I dette tilfellet har også Oslo kommune reagert. Enstemmig helse- og sosialkomite i Oslo kommune har innstilt til bystyret å be UUS HF om å opprettholde driften ved Solbu. Videre ber de

statsråden om å vurdere grensedragningen mellom statens og kommunens ansvar. De reagerer på at kommunen forventes å overta et ansvarsområde uten at det foreligger faktiske, administrative eller økonomiske endringer.

Meg bekjent foreligger det heller ingen utredninger omkring denne forventede ansvarsoverføringen fra UUS HF's side. Det er etter min mening også oppsiktsvekkende at man overlater til Solbu selv å sørge for ev videre drift i en slik situasjon, noe som også selvsagt har vist seg umulig.

Det er nå kun 3 1/2 måned til Solbu står uten driftsmidler. De ansatte vil naturlig nok se etter andre arbeidsplasser. Fagmiljøet står i fare for å bli oppløst. Beboerne er meget opprørt og bekymret. I snart 3 måneder har ledelsen og beboerne ventet på svar om å få møte departementet (statsråden) uten å lykkes. Situasjonen er helt uavklart. Jeg ber om at statsråden umiddelbart sørger for at institusjonen sikres videre drift ut året, og at nødvendige avtaler og grensedragninger mellom helseforetaket og Oslo kommune initieres av Helse Sør-Øst og gjennomføres.

Svar:

Jeg vil vise til svar på skriftlig spørsmål av 15. januar d.å. der jeg redegjør for prinsippene når behandlingssteder avvikles. De regionale helseforetakene skal sørge for at tilbud ikke bygges ned før nye og bedre tilbud er etablert.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at det ikke er bygget opp et særskilt tilbud bestående av en eller flere konkrete enheter til erstatning for Solbu. Det er imidlertid i regi av Opptrappingsplanen bygget opp en betydelig generell kapasitet både på spesi-

alishelsetjenestenivå og på bydelsnivå som vil ha til oppgave å ta seg av behovene til også denne pasientgruppen. Det er i følge Helse Sør-Øst RHF sin vurdering gode faglige argumenter for at langvarige botilbud i institusjon, som Solbu er, ikke gir den beste ressursutnyttelsen og det beste behandlingsresultatet for pasienten. Helse Sør-Øst RHF skriver i sin redegjørelse til meg at ”Tilbudet til denne gruppen vil ivaretas av de respektive helseforetakene i Oslo, primært gjennom DPSenes ulike (poliklinikk/dagtilbud/døgnbaserte rehabiliteringstiltak) og i et samarbeid mellom DPSene og bydelenes bo-og omsorgstilbud”. Helse Sør-Øst har videre forsikret meg om at pasientenes behandlingsbehov skal ivaretas, selv om kontrakten mellom Solbu og Helse Sør-Øst RHF sies opp. Helse Sør-Øst RHF må gjøre en kontinuerlig og helhetlig vurdering av kvalitet og hensiktsmessighet ved tjenestetilbudet på bakgrunn av målsettingen om god ressursutnyttelse og en helhetlig og individuelt tilpasset behandling og oppfølging av den enkelte bruker.

Samhandling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten er fremdeles en stor utfordring, særlig i forhold til pasientgrupper med langvarige og sammensatte behov.

Det er viktig for meg å påpeke at både kommunene og de regionale helseforetakene har et ansvar for

at disse pasientene får god oppfølging på riktig omsorgsnivå. Vi har en rekke gode eksempler i hele landet på at det er mulig å få til gode samarbeidsprosjekter mellom helseforetak og kommuner. Gode eksempler har overføringsverdi og jeg forventer at både kommuner og regionale helseforetak vil se hen til de som har lykket med dette. Det er nemlig ikke sånn at det alltid går ett klart skille mellom hva som er sykehusenes oppgave og hva som er kommunenes. Det er pasientens behov for sammenheng og kontinuitet i behandlingsforløpet som skal være styrende for samhandling og samarbeid. Det er derfor viktig å understreke at kommunene og helseforetakene sammen har ansvaret for at det rett og slett ikke er ett rom ”mellom stolene” det er mulig å falle imellom.

Jeg er kjent med at det har vært kontakt mellom Helse Sør-Øst RHF og Oslo kommune i denne saken, og at det har vært arbeidet med å finne løsninger for fremtidig drift av Solbu. Jeg har i årets oppdragsdokument til Helse Sør-Øst RHF stilt krav om at de skal følge opp og videreutvikle samarbeidet mellom helseforetak og kommuner om pasientrettede samhandlingstiltak overfor prioriterte pasientgrupper. Jeg forventer at dette blir fulgt opp overfor unge voksne med psykiske lidelser og at Oslo kommune også tar sitt ansvar på alvor.

SPØRSMÅL NR. 824

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg

Besvart 27. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«De siste månedene har vi sett en økning av asylsøkere til Norge. Ifølge tall fra UDI er nå asyltilstrømningen den sterkeste siden 2003. Mens vi i fjor forventet ca. 5000 asylsøkere, anslår nå UDI at det i år vil komme om lag det dobbelte. 10500 asylsøkere innebærer en markant økning. Årsakene kan være flere, men det er et faktum at våre naboland, bl.a Sverige og Danmark, har strammet inn sin innvandringspolitikk. Norge ser nå ut til å gå motsatt vei.

Hvorfor har ikke Norge fulgt opp returavtalene med Irak og Somalia?»

Svar:

Det er riktig som representanten Holmberg sier at asyltilstrømningen har økt den siste tiden, og at prog-

nosene tilsier at det kan komme om lag 10 500 asylsøkere til Norge i 2008. Det er imidlertid ikke bare Norge som opplever økt asyltilstrømning. Tall fra UNHCR viser en økning fra 2006 til 2007 for 42 europeiske land på 13 %. For de nordiske land var økningen på 37 %, og for Norges del 23 %.

For Norges del har økningen kommet de siste 6-8 månedene. Jeg ser alvorlig på den store økningen i antall asylsøkere og har allerede satt i gang et arbeid med å foreta en nærmere vurdering av asyltilstrømningen, årsakene til utviklingen og mulige tiltak som kan iverksettes for å dempe tilstrømningen.

Når det gjelder arbeidet med returavtaler, foregår det en løpende vurdering i departementet med hensyn til mulige nye land det kan inngås avtaler med. Generelt sett ønsker vi avtaler med flest mulig land. P.t. har vi avtaler med 19 land, hvorav 17 har trådt i kraft.

Avtalene gjør de praktiske sidene ved en retur enkle. De angir rutiner, nødvendige dokumenter og frister, og avtalene vil i mange tilfelle kunne effektivisere returarbeidet. Jeg vil likevel understreke at en returavtale ikke er en betingelse for å kunne gjennomføre returer. Vi gjennomfører returer til mange land, i de aller fleste tilfelle til land vi ikke har en returavtale med. I 2007 ble det uttransportert totalt 2187 personer, til 109 ulike land.

Norge er også blant de land som returnerer størst andel av de som får et avslag på en asylsøknad. Jeg vil minne om at vi bare i løpet av det siste halvåret har gjennomført returer til Mogadishu, Baghdad og Kabul. Ikke mange andre land har gjort det.

En del land er det vanskelig å inngå avtaler med, idet situasjonen i landet er så ustabil eller fordi man ikke har en sentralmyndighet å forholde seg til. Dette er situasjonen for Somalias del. Det har vært gjort en rekke forsøk fra flere land, deriblant Sverige, på å få til retur og frivillig tilbakevending til Somalia. Det har vært mulig å få til avtaler om frivillig tilbakevending til Somaliland, men ikke til øvrige deler av landet på grunn av manglende myndigheter å forhandle med og på grunn av den generelle situasjonen i landet. Tvungne returer har som nevnt skjedd i enkeltstående tilfeller, men ingen land har etter hva jeg er kjent med vært i stand til å få til en returavtale med Somalia, verken frivillig eller tvangsmessig som fungerer i praksis. Det har i den senere tid ikke skjedd vesentlige endringer i Somalia som gjør det hensiktsmessig eller mulig for Norge å få til en velfungerende returavtale med Somalia.

Når det gjelder Irak er situasjonen annerledes. Som representanten er kjent med har Sverige undertegnet en returavtale med Irak. Avtalen gjelder først og fremst frivillig tilbakevending, men åpner også for tvangsmessige returer.

For Norges del har vi ingen formelle avtaler med Irak om retur av personer uten lovlig opphold. Norsk politi har, etter samtaler med myndighetene i Irak, fått anledning til å returnere straffedømte til Erbil og Dahuk i Nord-Irak, og i noen tilfelle også til Baghdad. Ordningen gjelder kun straffedømte og ikke andre personer uten lovlig opphold i Norge. Siden 2006 er det gjennomført i overkant av 30 tvangsmessige returer til Irak. I tillegg har i overkant av 60 personer returnert med International Organization for Migration (IOM) i den samme perioden. Når det gjelder en returavtale mellom Norge og Irak, så arbeider mitt departement for tiden i samarbeid med Utenriksdepartementet med å se på mulighetene for dette. En slik avtale bør ses i sammenheng med Norges generelle samarbeid med Irak.

Et frivillig returprogram til Nord-Irak startet opp 1. mars 2008. Programmets målgruppe er personer med og uten opphold i Norge, som ønsker å returnere til Irak. Returprogrammet inneholder en kontantytelse på kr 15 000 til personer med opphold, og kr 10 000 til personer uten opphold. Kontantbeløpet utbetales ved ankomst til Irak. I tillegg får den enkelte tilbud om en reintegreringspakke til en verdi av kr 25 000, som skal gjøre den som returnerer bedre i stand til å forsørge seg selv og sin familie etter hjemkomst til Irak. Programmet gjennomføres i samarbeid med IOM. Jeg har håp om at irakere i Norge vil benytte seg av dette programmet. Det har imidlertid tidligere vist seg at frivillige returprogram fungerer best, dersom det finnes en mulighet for tvangsmessig retur av personer uten opphold som ikke returnerer frivillig. Som tidligere nevnt ser jeg derfor på mulighetene for å få til en returavtale med Irak.

SPØRSMÅL NR. 825**Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 28. mars 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Seniorhuset har som målsetting å drive vikar- og arbeidsformidling for seniorer og jobber for å etablere et landsdekkende og tverrfaglig nettverk. De har fått avslag på sin søknad til NAV om støtte fra programmet FARVE, til tross for at de ble oppfordret til å søke og til tross for at de er de eneste som driver med planer om et slikt nettverk rettet mot seniorer.

Vil statsråden ta et initiativ slik at Seniorhuset kan få komme i gang med sine planer?»

BEGRUNNELSE:

Seniorhuset har fått tilbakemelding fra NAV om at deres planer er svært interessante. NAV fant ikke rom til søknaden i fjor, men de ba om at søknaden ble gjentatt for 2008. Dette skapte selvfølgelig forventninger om at man da ville komme i betraktning. Nå har imidlertid Seniorhuset også fått avslag for 2008.

Seniorhusets målsetting er å få flere seniorer tilbake i arbeidslivet og til økt selvaktivisering gjennom å skape etterspørsel etter seniorer, motivering til arbeid og aktivitet, skaffe spennende og utfordrende jobber og bedre seniorers egenverdi. Alt dette er svært spennende utfordringer og svært sentrale utfordringer i det pressede arbeidsmarkedet Norge i dag har.

Dette er utfordringer som det er grunn til å ha mangfold og flere innfallsvinkler inn i. Et enstemmig Storting vedtok under behandling av St.meld. nr. 6 (2006-2007) Seniorpolitikk at innsatsen og informasjonsvirksomheten for å få seniorer til å stå lenger i arbeidslivet, skulle styrkes. Finner en gode løsninger, vil det kunne skape grunnlag for mye verdiskaping og holde mange i arbeidsmarkedet lenger enn de elders ville.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at seniorer kan fortsette i arbeidslivet så lenge de har helse og interesse for det. En viktig forutsetning for å lykkes på dette området er at arbeidslivet og arbeidsgivere ønsker og legger til rette for å beholde seniorer og bruke deres kompetanse og erfaring. Regjeringen arbeider på et bredt felt med strategier og tiltak for å legge til rette for dette. IA-samarbeidet, pensjonsreformen, NAV-reformen og diverse informasjons- og påvirkningstiltak etter regjeringens stortingsmelding om seniorpolitikk (St.meld. nr. 6 for 2006-2007) og Stortingets behandling av denne skal bl.a. bidra til bedre ram-

mebetingelser. Den generelle arbeidsmarkedspolitikken og formidlingsarbeidet i arbeids- og velferdsforvaltningen er også sentralt for et godt resultat. Viktig informasjons- og påvirkningsarbeid og initiativer skjer også gjennom bl.a. Statens seniorråd og Senter for seniorpolitikk.

Som supplement til slike mer overordnede og generelle strategier og tiltak, er regjeringen positiv til ulike typer private og lokale initiativ. En type slike lokale og private initiativ kan for eksempel være seniornettverk og liknende tiltak for å supplere formidlings- og informasjonsvirksomhet særlig rettet mot seniorer i arbeidslivet.

»Seniorhuset Norge» er et slikt privat initiativ. Det er et bemanningsselskap forankret i Bergen, som tilbyr kvalifisert seniorarbeidskraft til næringslivet gjennom utleie og formidling. Selskapet tilbyr arbeidskraft fra 50+ som er kvalifisert, har erfaring, vilje til arbeid og evne til å delta aktivt i arbeidslivet. Seniorhuset ønsker å være en naturlig samarbeidspartner for bedrifter og kjedeorganisasjoner, myndigheter og offentlige etater når det gjelder senior arbeidskraft.

Seniorhuset har søkt om støtte i NAV gjennom forsøksprogrammet »FARVE» til et prosjekt som går ut på gjøre begrepet »vilje til arbeid» til et effektivt handlingsprogram for å hjelpe seniorer tilbake til jobb. Prosjektet har som formål å utrede, definere og dokumentere innhold i dette programmet, forestå utprøving og gjennomføring, og å foreta oppfølging og evaluering. Programmet skal være bestemmende for hvordan Seniorhuset skal utøve sin virksomhet i forhold til personer over 50 år som vil tilbake i arbeidslivet, til næringsliv og bedrifter, interesseorganisasjoner og myndigheter. Det skal fokusere hhv. på seniorer som arbeidskraftressurs og på bedrifter og myndigheter, og utvikle og beskrive hvordan selskapet skal arbeide langs disse linjene.

»FARVE» er et forsøksprogram i arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) med sikte på å støtte forsøks- og utviklingsprosjekter som kan bidra til utprøving, utvikling og læring som ledd i målet om et mer inkluderende arbeidsliv. Alle prosjektsøknader behandles av en styringsgruppe der arbeidslivets parter og myndigheter er representert.

Prosjektet »Vilje til arbeid» har søkt om 900.000 kroner av et totalt budsjett på ca 1,8 mill kroner for 2008. Prosjektsøknaden nådde ikke opp i prioriteringen sammenlignet med resten av søknadsmassen for 2008. Begrunnelsen bygde i hovedsak på en faglig

vurdering av prosjektet og kostnadene. Søknaden ble i liten grad vurdert som et forsøk med potensiell overføringsverdi, men nærmere en søknad om oppstartingsstilskudd.

Departementet har delegert forvaltningen av støt-teordningen til NAV gjennom programmet "FAR-VE", og jeg ønsker ikke å intervensere i søknadsbe-handlingen.

SPØRSMÅL NR. 826

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 28. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Kan statsråden legge frem en oversikt over de mer en 500 km vei som Statens vegvesen ønsker å utstyre med midtdele, prioritert og markert på et kart?»

BEGRUNNELSE:

Frontkollisjoner utgjør fremdeles den største gruppen dødsulykker i veitrafikken. Sikring med ulike former for midtdele har fått høy oppmerksomhet, men ennå ikke tilstrekkelige midler til å kunne forseres vesentlig. Det er kjent at vegvesenets prioriterte strekninger og behov for midtdele er vesentlig lengre enn dagens rammer, og forslag til etablering av midtdele som ligger i etatenes forslag til NTP for perioden 2010 - 2019. Det betyr at det vil ta mange år å oppfylle disse behovene. Det er derfor nyttig å kunne visualisere behovet og fremdriften i sikringsarbeidet med oversikter som inneholder både prioriteringer og kart. Slike fremstillinger kan også spille en rolle i bevisstgjøringen om farlige strekninger hos trafikanter og lokale myndigheter.

Svar:

Midtrekkverk på "de mer enn 500 km vei" som representanten Bård Hoksrud viser til ble meldt inn til Vegdirektoratet fra regionene ved årsskiftet 2003/2004. Behov for midtrekkverk ble vurdert for to- og trefeltsstrekninger (riksveg) med fartsgrense 80 og 90 km/t, og hvor møteulykker er et problem.

Innmeldt behov fra regionene omfattet midtrekkverk på 530 km av riksvegnettet med en samlet utbyggingskostnad grovt anslått til 4,5 - 5 mrd. kr

(2004-kr). På disse 530 kilometerne hadde det i de nærmeste årene inntil 2004 skjedd om lag 60 møteulykker pr. år. Ved å bygge midtrekkverk på de om lag 90 kilometerne som er mest ulykkesutsatt av ovennevnte 530 km, ble ulykkesreduksjonen beregnet til 20 møteulykker pr. år.

Pr. 1. januar 2008 er det bygd midtrekkverk med en samlet lengde på 106 km på to- og trefeltsveger, derav 25 km på nye veger. I handlingsprogrammet til Nasjonal transportplan for fireårsperioden 2006-2009 er det ført opp midtrekkverk på 50 km veglengde. I 2006 og 2007 er resultatet 34,5 km. Foreløpige tall tyder på at om lag 45 km av de ovennevnte 50 vil få midtrekkverk ved utgangen av fireårsperioden. Da vil om lag 50 km av de ovennevnte 90 mest ulykkesutsatte kilometerne ha midtrekkverk.

Ny vegnormal for veg- og gateutforming ble gjort gjeldende fra juni 2007. Etter ny vegnormal skal (riks)veger med mer enn 8000 kjøretøy ÅDT (i prognoseåret) ha midtrekkverk. I forbindelse med revisjonen av Nasjonal transportplan for tidsrommet 2010-2019 foreslår transportetatene at investeringstiltak som reduserer sannsynligheten for møteulykker, skal prioriteres høyt på høytrafikkerte veger der fartsgrensen er 80 km/t eller høyere, og på veger som har fått redusert fartsgrense fra 80 km/t til 70 km/t på grunn av ulykkesituasjonen. Det skal foretas en ny og mer detaljert behovskartlegging som grunnlag for stortingsmeldingen om NTP 2010-2019 og for prioritering av trafikksikkerhetstiltak i handlingsprogrammet 2010-2019. Behovskartlegging med virkningsberegninger vil foreligge høsten 2008.

Det foreligger ikke kart som viser de i 2003/2004 foreslåtte strekninger med midtrekkverk.

SPØRSMÅL NR. 827**Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 28. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Blefjell sykehus har fått krav om kutt i størrelsesorden ca. 50 millioner kroner for lokalsykehusene på Notodden, Rjukan og Kongsberg. I den forbindelse nedsatte kommunene Tinn, Notodden og Kongsberg en arbeidsgruppe som lanserte et forslag til en alternativ finansieringsmodell for lokalsykehus.

Er statsråden kjent med forslaget, og hva er statsrådets syn på dette forslaget?»

Svar:

Jeg er kjent med at det er utfordringer når det gjelder forholdet mellom budsjetttramme og kostnadsnivå ved Helse Blefjell, og at enkelte mener at dagens system for fordeling av budsjettammer ikke ivaretar de særskilte forholdene ved dette og andre lokalsykehus.

Finansieringen av tjenestene som de regionale helseforetakene har ansvar for, foregår i flere trinn.

Staten overfører penger til regionale helseforetak som har et selvstendig ansvar for å benytte disse midlene til å finansiere egne helseforetak og private virksomheter i samsvar med "sørge for"-ansvaret. Denne fleksibiliteten gir de regionale helseforetakene mulighet til å tilpasse finansieringen av helseforetak og private institusjoner til virksomhetenes faktiske kostnadsnivå. Kostnadsnivået kan variere betydelig mellom ulike virksomheter av mange grunner. For eksempel kan private institusjoner spesialisere seg på undergrupper av pasienter som avviker fra gjennomsnittlig kostnadsnivå. Funksjonsfordeling innenfor en region kan videre medføre systematiske ulikheter i pasientsammensetningen i helseforetakene. Da er det rimelig at finansieringen fra det regionale helseforetaket reflekterer dette.

Jeg mener at regionale helseforetak har, og skal ha, stor frihet til å tilpasse andel av basisbevilgning og andelen ISF-finansiering lokalt, dersom dette er hensiktsmessig grunnet lokale forhold.

SPØRSMÅL NR. 828**Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Bent Høie****Besvart 1. april 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil Regjeringen involvere Stortinget i arbeidet med rikspolitiske bestemmelse om kjøpesentre?»

BEGRUNNELSE:

Den 21.01.08 sendte Regjeringen på høring rikspolitiske bestemmelse om kjøpesentre. I perioden frem til kongelig resolusjon har Regjeringen bedt om at kommunene ikke vedtar arealplaner eller gir tillatelser i strid med den rikspolitiske bestemmelsen. I praksis betyr det at fylkesmannen vil legge ned innsigelse mot denne type planer.

De rikspolitiske bestemmelsene innebærer en kraftig reduksjon i det kommunale og regionale selvstyre. I høringsbrevet legges det til grunn at St. meld. nr. 26 (2006 - 07) er grunnlaget for innskjerpingen.

Siden dette er et så alvorlig spørsmål i forhold til det kommunale selvstyre, burde Stortinget vært involvert i resultatet også etter høringen.

Svar:

Regjeringen understreket i St.meld.nr. 26 (2006-2007) at den nasjonale politikken for lokalisering av kjøpesentre ligger fast. Regjeringen varslet at det er behov for tydeligere retningslinjer for behandling av ulike handelskonsepter og mer forpliktende regler som sikrer at regionale planer blir fulgt i kommunenes planlegging og saksbehandling. Stortingets energi- og miljøkomité avga innstilling i saken 7. februar 2008, Innst.S.nr. 132 (2007-08). Komitéens flertall hadde ikke merknader til dette.

Hensikten med den rikspolitiske bestemmelsen er styrke eksisterende by- og tettstedssentre og bidra

til miljøvennlige transportvalg, dvs. unngå en utvikling som fører til byspredning, bilavhengighet og dårligere tilgjengelighet for dem som ikke disponerer bil. Det langsiktige målet er å oppnå en mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling og begrense klimagassutslippene.

Jeg viser ellers til plan- og bygningslovens § 17-1 annet ledd som lyder:

"Når det er nødvendig for å ivareta nasjonale eller regionale interesser, kan Kongen etter samråd med de berørte kommuner og fylkeskommuner for et tidsrom av inntil 10 år nedlegge forbud mot at det innenfor nærmere avgrensede geografiske områder blir iverksatt særskilt angitte bygge- eller anleggstiltak uten samtykke av departementet, eller bestemme at slike tiltak uten slikt samtykke bare kan iverksettes i samsvarende med arealdelen av kommuneplanen eller regule-

ringsplan. Kongen kan forlenge forbudet med 5 år av gangen."

Gjennom høringen har vi lagt opp til samråd med lokale myndigheter om utformingen av den rikspolitiske bestemmelsen. I tillegg har vi invitert handelsnæringens organisasjoner til å uttale seg om saken.

Det legges opp til en midlertidig bestemmelse om at retningslinjer i godkjente fylkesplaner og fylkesdelplaner om lokalisering av kjøpesentre skal følges. Den rikspolitiske bestemmelsen styrker fylkesplanleggingen og gir myndighet til det regionale plannivået.

I tråd med tidligere praksis har vi ikke lagt opp til behandling av den rikspolitiske bestemmelsen i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 829

Innlevert 14. mars 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 1. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Har samferdselsministeren oversikt over hvor mange og hvilke lokaler/bygninger som NSB og Jernbaneverket eier, men som av ulike grunner står tomme og ikke er i bruk?»

Svar:

NSBs bygninger forvaltes av ROM eiendom as. Eiendomsmassen utgjør til sammen 730.000 kvm fordelt på 1.150 bygg. Per 29.2.2008 sto 105.572 m² ledig. 141 bygninger var helt ledige.

De ledige arealene er av sterkt varierende kvalitet og beliggenhet. En del av arealene kan karakteriseres som ukurante og beliggende på områder med liten tilgang til potensielle leietakere. Noe areal er også båndlagt i forbindelse med utviklingsprosjekter eller ombygginger og leietaketilpasninger. Arealene som etter hvert blir utleiet blir først registrert som utleid når signert avtale foreligger. En del av byggene ønskes revet eller solgt.

Ledigheten i kvadratmeter utgjør 14 %. Når ROM verdsetter de ledige arealene med forventet leieinntekt, er det en økonomisk ledighet på 4,2 %.

Når det gjelder Jernbaneverkets bygninger og lokaler er de for det meste tilpasset eget behov, med dertil liten eller ingen ledighetsgrad. Det dreier seg for eksempel om reléhus, omformerstasjoner, traktorstaller, stillverk og andre bygninger som er skreddersydd for kjørevegen.

Jernbaneverket eier også noen jernbanestasjoner som er blitt bygd og finansiert av staten etter delingen av forvaltningsbedriften NSB i 1996. Dette gjelder Gardermoen stasjon og Nye Nationaltheatret stasjon. Disse stasjonene er fullt ut disponert.

De lokaler/bygninger Jernbaneverket eier gir begrenset mulighet for alternativ bruk eller kommersiell utleie. Jernbaneverket har derfor ikke utarbeidet noen oversikt som er konstruert for å gi den type informasjon som stortingsrepresentant Rytman etter spør.

SPØRSMÅL NR. 830**Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 3. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Finansministeren sier i Dagsavisen 11. mars 2008 at hun vil legge egenandeler på helsetjenester inn i skattesystemet.

Hvilke skattefaglige begrunnelser har statsråden og departementet gjort som gjør at egenandeler på helse skal henføres til skattesystemet, og hvilke prinsipielle forskjeller i en slik faglig vurdering ser statsråden mellom egenandeler på helse og f.eks. egenandeler på bruk av norske veier gjennom bompengavgifter?»

Svar:

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) har foreslått at egenandeler bør være en del av det samlede skatteopplegget. I Dagsavisen 11.03. er det referert til at dette er et ”interessant innspill som hun (jeg) vil se nærmere på”.

Egenandeler knyttet til sykdom er ett av mange elementer i Regjeringens politikk som påvirker den enkeltes levekår og fordelingen mellom personer. Det er derfor viktig å se egenandeler, skattepolitikken og politikken på andre områder i sammenheng. Regjeringen vil fortsatt styrke den samlede fordelingspolitikken, og nivået på egenandeler knyttet til sykdom er en del av denne diskusjonen.

Spørsmålsstilleren ber om de faglige begrunnelsene for å formelt definere egenandeler og eventuelt bompenger som en del av skattesystemet.

Jeg mener at de formelle definisjonene rundt hva som defineres som skatt, ikke er hovedpoenget fra FFO. Det er deres politiske ønske om å se egenandeler som en viktig del av fordelingspolitikken og dermed politisk som en del av skattepolitikken, som det er viktig å vurdere seriøst.

Regjeringen har så langt ikke definert endringer i egenandeler som en del av vårt skatteløfte om å videreføre skattenivået tilsvarende nivået i 2004. Jeg viser til svar på spørsmål nr. 202 av 16. oktober 2007 til budsjettet for 2008 fra Høyres Stortingsgruppe for en nærmere oversikt over hvordan skatteløftet er innfridd og hvilke hovedprinsipper og beregningsmetode som ligger bak operasjonaliseringen av skatteløftet.

Hovedprinsippene for utforming av skatteløftet er som følger:

- Skatte- og avgiftsnivået refererer til samlede skatter og avgifter (med enkelte unntak, jf. ned-

enfor). Det betyr ikke at den enkelte skatte- og avgiftsart skal være på 2004-nivå.

- Skatteløftet tar kun hensyn til direkte virkninger av regelendringer i skatte- og avgiftssystemet. Skatte- og avgiftsinntektene påvirkes i tillegg av vekst i økonomien og konjunkturelle forhold mv. Skatteløftet innebærer dermed ikke nødvendigvis at de samlede skatte- og avgiftsinntektene vil være på samme nivå som i 2004.
- Det er de påløpte skatte- og avgiftsendringene som benyttes ved beregning av endring i skatte- og avgiftsnivået.
- For at endringene i påløpte skatter og avgifter i ulike år skal være sammenliknbare, er provenyanslagene det enkelte år justert til 2007-nivå. Skatteendringene er justert med anslått lønnsvekst, mens avgiftsendringene er justert med anslått pris- og konsumvekst.
- Særskattesystemene og den kommunale eiendomsskatten holdes utenfor. Endringer i særskattesystemene, herunder den særskilte petroleumsbeskatningen og grunnrenteskatten på vannkraftproduksjon, omfattes ikke. Det samme gjelder eiendomsskatten som er en frivillig, kommunal skatt.
- Endringer i gebyrer og sektoravgifter regnes med. Selve omleggingen med å inkludere overprisede gebyrer og sektoravgifter i skatte- og avgiftsopplegget fra 2007 regnes ikke med. Eventuelle endringer i disse gebyrene og sektoravgiftene utover prisregulering regnes derimot med fra og med budsjettet for 2007.
- Ved kompenserende endringer på utgiftssiden nettoføres provenyet. For skatte- og avgiftsendringer som balanseres av en kompenserende endring på utgiftssiden som ligger tett opp til skatte- eller avgiftsendringen, regnes netto provenyvirkning med.

Regjeringen har redusert egenbetalinger og egenandeler uten å regne det som en del av skatteløftet. Det gjelder for eksempel reduksjon av oppholdsbetalingen i barnehagene som ble redusert med 6 000 kroner i året i budsjettet for 2006, og fjerning av egenandel på fysioterapibehandling som omfattes av diagnoselisten og reduksjon i egenandelstak 2.

De faglige argumentene mot å endre den formelle definisjonen av skattebegrepet som Flåtten henviser til, er som følger:

- Det er ikke praksis internasjonalt å inkludere egenandeler i definisjonen av skatt. Dersom Norge skulle gjøre dette, ville det norske skattesystemet og norsk skattestatistikk ikke bli sammenliknbar med andre lands skattesystemer og skattestatistikk.
  - Skatter og avgifter er vanligvis definert som byrder som pålegges av det offentlige uten direkte motytelser. Skatter på inntekt og formue omfatter i henhold til Statistisk sentralbyrås definisjon alle tvungne, ikke-gjengjeldte betalinger i kontanter eller i naturalier som offentlig forvaltning og utlandet regelmessig pålegger institusjonelle enheters inntekt og formue, samt enkelte periodiske avgifter som beregnes verken på inntekt eller formue. Egenandeler på helsetjenester vil derimot være en delvis betaling for kostnadene ved å framskaffe en ytelse, og er derfor ikke ansett som en skatt etter denne definisjonen.
  - Selv om egenandeler utgjør en betaling for en del av kostnaden ved å produsere offentlige tjenester, bidrar det offentlige fortsatt med en netto overføring til brukeren (differansen mellom den fulle produksjonskostnaden og egenandelen). En eventuell reduksjon i en egenandel vil være positivt for brukere av helsetjenester og kan således for disse ha likhetstrekk med en skattelettelse, men lettelser i egenandeler vil likevel skille seg fra en reduksjon av en skatte- eller avgiftssats: Mens redusert egenandel vil føre til at forskjellen mellom prisen for bruker og produksjonskostnadene øker, vil redusert avgift (eller skatt) føre til at forskjellen blir mindre.
- Innspillet fra FFO vil bli seriøst vurdert i vårt videre arbeide med å sikre en mer rettferdig fordeling og gode tjenester til befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 831

Innlevert 12. mars 2008 av stortingsrepresentant Berit Brørby

Besvart 28. mars 2008 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kan helseministeren bekrefte at pålegget i oppdragsdokumentene om å innføre hørselsscreening på alle landets fødestuer står fast?»

BEGRUNNELSE:

Tidlig stadfestelse av hørselsnedsettelse/døvhet hos barn er nødvendig for å komme tidlig i gang med høreapparat eller CI, noe som er av avgjørende betydning for barnets utvikling av hørsel og talespråk. Det ble i 2007 innført hørselsscreening ved ca. 50% av landets fødestuer. Det følger av oppdragsdokumentene til landets fire helseregioner at det i løpet av 2008 skal innføres hørselsscreening på samtlige fødestuer/avdelinger.

Ifølge undersøkelse som Hørselshemmedes Landsforbund har gjort, så følges dette ikke opp på de store sykehus som Ullevål og Asker og Bærum sykehus, da disse sykehusene er varslet om at eventuelle funn ikke vil bli fulgt opp på Rikshospitalets øre-nese og halsavdeling. Disse to sykehusene har om lag 9 800 av de ca. 60 000 barn som fødes i året.

Svar:

I oppdragsdokumentene for 2008 til de regionale helseforetakene er det satt krav om at hørselsscreening av nyfødte skal innføres ved alle landets fødeinstitusjoner i tråd med Nasjonale faglige retningslinjer for syn, hørsel og språk hos barn fra Sosial- og helsedirektoratet (IS-1235).

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det faglige ansvaret for innføring og oppfølging av hørselsscreening av nyfødte ved Rikshospitalet, Ullevål universitetssykehus og Sykehuset Asker og Bærum er forankret i hørecentralen ved øre-nese-halsavdelingen ved Rikshospitalet. Audiografer, leger og annet spesialisert personale må frigjøres for gjennomføringen av opplæring i de lokale fødeavdelinger som selv skal stå for primærscreening. Oppfølging av barn der det finnes grunn til mistanke om hørselskade vil skje i hørecentralen ved Rikshospitalet. Helse Sør-Øst opplyser videre at hørecentralen nå prioriterer personalressurser for igangsetting av hørselsscreening også ved Ullevål universitetssykehus og Sykehuset Asker og Bærum.

Jeg kan forsikre representanten Berit Brørby at de overordnede kravene som er satt i oppdragsdokumentene står fast fra min side. Helse Sør-Øst RHF

har nå også forsikret meg om at kravene i oppdragsdokumentet vil bli prioritert uavhengig av omstillingskravene for 2008.

SPØRSMÅL NR. 832

Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 28. mars 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Kan finansministeren forklare logikken i at engangsavgiften ved statusendring av kjøretøy fra varebil til personbil plutselig rammes av CO₂-avgift og dermed får høyere engangsavgift enn ved beregning etter vekt, volum og effekt når bilen allerede har vært på norske veier i 5 år?»

BEGRUNNELSE:

Gitt at man skal endre et kjøretøy kjøpt i 2003 fra 2 seter varebil til 5 - 7 seter personbil, eksempelvis grunnet familieforøkelse. Ifølge tollvesenet skal det da svares avgift av CO₂-utslipp i tillegg til kjøretøyvekt og motorvolum. Det at CO₂ nå er kommet inn i beregningen gjør at avgiften i et gitt eksempel kan øke med ca 25 000 kroner i forhold til modellen hvor det svares avgift for vekt, effekt og volum.

Spørsmålet er om dette er fornuftig ettersom en bil kjøpt ny i Norge og tatt i bruk i april 2003, altså har rullet snart 5 år på norske veier, nå plutselig skal bli rammet av en CO₂-avgift ved omregistrering til personbil.

Logikken her er fraværende all den tid vi nå får fraktet flere personer med tilnærmet det samme utslippet. Avgiften virker jo heller ikke rimelig da dette er en bil som per i dag er i bruk i Norge og fortsatt vil være i bruk på våre veier uansett om den går som vare- eller personbil.

Svar:

Med virkning fra 1. januar 2007 ble engangsavgiften lagt om ved at utslipp av CO₂ erstattet motorvolum som beregningsgrunnlag. Engangsavgiften beregnes etter dette på bakgrunn av utslipp av CO₂, effekt og vekt. Hovedformålet med omleggingen var å motivere til anskaffelse av kjøretøy med lavere CO₂ utslipp.

I engangsavgiften er næringskjøretøy delvis

skjermet ved at enkelte kjøretøytyper er fritatt for avgift eller betaler redusert sats. Det siste gjelder blant annet for lette lastebiler og for varebiler, som svarer 22 prosent av den avgiften som hadde blitt ilagt dersom kjøretøyet hadde blitt registrert som personbil. Mange av de varebiler som selges i Norge er i realiteten ombygde personbiler. For å unngå spekulasjon mot avgiftsregelverket, blant annet ved at personbiler bygget om til varebiler bygges tilbake etter registrering, oppstiller engangsavgiftsregelverket krav om tilleggsbetaling av avgift ved statusendring.

Reglene om dette er gitt i engangsavgiftsforskriften kapittel 5. Av forskriftens § 5-1 følger at dersom en motorvogn endrer avgiftsmessig status, eller det skjer endringer i det avgiftsmessige grunnlaget, skal det betales tillegg i engangsavgiften. Med endring av avgiftsmessig status menes enhver endring av motorvognen som gjør at den blir avgiftspliktig, eller kommer inn under en annen avgiftsgruppe. Tillegget i engangsavgiften skal utgjøre differansen mellom den opprinnelige og den endrede motorvogn, beregnet etter de regler og avgiftssatser som gjelder på det tidspunkt avgiften blir betalt. I dette tillegget gjøres så prosentmessig fradrag basert på kjøretøyets alder. Etter 10 år kan endring i avgiftsmessig status og grunnlag gjennomføres uten tilleggsavgift.

I spørsmålet fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein er det vist til at etter at CO₂ utslipp kom inn som komponent vil avgiften i et gitt eksempel øke med ca 25.000 kroner i forhold til modellen hvor det svares avgift for vekt, effekt og motorvolum. Jeg kan ikke gå god for tallene i Leirsteins eksempel, men det må i så fall dreie seg om et kjøretøy med høye utslippsverdier.

Som det fremgår ovenfor utgjør tillegget differansen mellom den opprinnelige og den endrede motorvogn, beregnet etter de regler og avgiftssatser som gjelder på det tidspunkt avgiften blir betalt. Siden CO₂ utslipp har erstattet motorvolum som avgifts-

komponent skal følgelig CO₂ også med i beregningen ved statusendring. En konsekvens av dette er at kjøretøy med høye CO₂-utslipp blir forholdsmessig dy-

rere å statusendre, mens kjøretøy med lave CO₂-utslipp blir forholdsmessig billigere. Dette er en nødvendig følge av systemets oppbygning.

SPØRSMÅL NR. 833

Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 27. mars 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Fiskeri- og kystministeren varsler i et debattinnlegg i Bergens Tidende 27. februar at Regjeringen jobber med en egen forskrift om å innføre stillstand for havbruksnæringen i Hardanger. Statsråden mener at fjorden trolig ikke bør få tildelt nye konsesjoner i 2009, og at de fleste fagfolkene er enig i at den samlede miljøbelastning er stor.

Hvilket faglig grunnlag har Regjeringen for å komme med nye reguleringer for Hardangerfjorden nå, og hvilken varighet er disse tenkt å ha?»

Svar:

Hardangerfjorden, med utenforliggende fjordbassenger, er det området i landet med størst tetthet av oppdrettslokaliteter, og har således spesielle og særegne utfordringer. Flere forskningsmiljøer har over tid påvist uheldige miljøforhold i Hardangerfjorden, og vist at årsaksforholdet er sammensatt. Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Mattilsynet og på grunnlag av faglige utredninger fra bl.a. Havforskningsinstituttet, anbefalt at det iverksettes særskilte forvaltningstiltak overfor havbruksnæringen i Hardangerfjorden ut fra miljø- og sykdomssituasjonen.

De fleste forskningsmiljøer er enige om at havbruksnæringens bidrag til de eutrofieringstendenser som en ser i Hardangerfjorden, er begrenset. Men dårlig vannkvalitet utsetter fisken for stresspåvirkninger som igjen gjør fisken mer mottakelig for sykdom.

Samtidig peker Fiskeridirektoratet på at tilstanden for samtlige bestander av vill laksefisk i Hardangerfjorden gir grunn til bekymring, og at sjøørretbestandene i midtre Hardangerfjorden er redusert til et lavt nivå. Det er faglig enighet i forskningsmiljøene og forvaltningen om at lakselus og rømt oppdrettslaks er blant de viktigste årsakene til dette.

Regjeringen ønsker å føre en havbrukspolitikk som i et langsiktig perspektiv gir et solid grunnlag for videre utvikling og vekst av havbruksnæringen. For å oppnå dette er det et grunnleggende prinsipp at denne veksten må være bærekraftig med tanke på miljø og fiskesykdommer. På bakgrunn av rådene fra forsknings- og forvaltningsmiljøene ser jeg det slik at situasjonen i Hardangerfjorden nå krever at spesielle forvaltningsmessige grep blir vurdert.

Jeg vurderer derfor å innføre spesielle tiltak i Hardangerfjordområdet ut fra fire hovedhensyn:

- fjordområdets bæreevne
- forhold knyttet til sykdomssituasjonen
- viltlevende bestander av laks og sjøørret
- næringens langsiktige utviklingsmuligheter

Slik situasjonen er nå, anser jeg det derfor lite aktuelt med nye tillatelser i Hardangerfjorden i tildelingsrunden i 2009. Men jeg vil vurdere ytterligere vekst i Hardangerfjorden når forholdene blir bedre og utviklingen igjen kan skje på miljø- og sykdomsmessig bærekraftig måte.

SPØRSMÅL NR. 834**Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 28. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«I forkant av sommertrafikken 2008 hhv. med tog og fly er det viktig å få informasjon om den beredskap som hhv. Jernbaneverket og Avinor har for å sikre at det er togledere og flygeledere nok til å sikre trafikkavvikling uten forsinkelser. Jeg viser også til at for avvikling av jernbanetraffikk er også tilstrekkelig antall lokomotivførere avgjørende viktig.

Kan statsråden opplyse hvilke tiltak som er planlagt for å sikre nødvendig nøkkelpersonell for avvikling av hhv. togtrafikk og flytrafikk kommende sommer?»

Svar:

Som samferdselsminister legger jeg stor vekt på oppfølging av bemanningen av disse viktige nøkkelfunksjonene i hhv. Jernbaneverket, Avinor AS og NSB AS, hele året. Jeg har derfor i min tid lagt stor vekt på tydelig dialog med etater og selskaper om dette spørsmålet.

Jernbaneverket er i ferd med å avslutte opplæringen av nye togledere som er ferdig utdannet til sommerferien. Videre har Jernbaneverket inngått en egen avtale om ferieavvikling og ingen togledere avgis til andre arbeidsoppgaver før etter ferien. Bemanningsplanene er gjennomgått med personalorganisasjonene. Det er utarbeidet en egen bemanningsplan for sommeren 2008 som tar hensyn til at sommerrutene innebærer noe redusert toggang. Det er inngått en egen avtale mellom tillitsvalgte og ledelse om arbeidstid inkludert overtidsarbeid. Dersom det periodevis blir vanskelig å få dekket tjenesten, vil Jernbaneverket tilby den enkelte togleder økonomisk kompensasjon for inntil tre ferieuker. I tillegg frigis personale med toglederkompetanse som jobber i administrative stillinger til operativ tjeneste i de periodene hvor det er særskilt behov for å styrke toglederkapasiteten.

Tilgang på tilstrekkelig antall lokførere vil fortsatt være kritisk de neste årene, spesielt om sommeren. Forsatt er det stor grad av velvilje blant lokomotivførerne som avvikler deler av jernbanetraffikken med overtid. Også administrativt personell som har

lokomotivførerkompetanse avlaster i de mest kritiske periodene. I sommer vil jernbanetraffikken som vanlig reduseres noe. Noen lokomotivførere har utsatt ferien sin, og NSB har leid inn og rekruttert flere lokomotivførere som er klare for tjeneste før sommerferien. Med fortsatt lavt sykefravær og en lav turnover blant lokomotivførerne, legger NSB til grunn at jernbanetraffikken vil kunne gjennomføres som planlagt kommende sommer.

Når det gjelder tilgang på flygeledere i Avinor, viser jeg også til mitt tidligere svar av 20.11.2007 på spørsmål nr. 198 fra representanten Sortevik. Bemanningssituasjonen for flygeledere i Avinor pr. 1. juli 2007 var 462 ansatte. Bemanningssituasjonen på samme tidspunkt i år er forventet å være 470 ansatte. Ut fra disse tallene forventer ikke Avinor større utfordringer med trafikkavviklingen gjennom sommeren 2008 enn sommeren 2007.

Det er behov for et godt samarbeid med flyskringstjenesten og deres organisasjoner i forhold til det merarbeid som er nødvendig for å opprettholde nødvendig kapasitet ved mange flygekontrollenheter. Avinor opplever at det for tiden er god dialog mellom selskapets ledelse og flygeledernes tillitsvalgte og et godt samarbeidsklima i virksomheten. Avinor er svært fornøyd med at flygelederne stiller opp som de gjør i den vanskelige bemanningssituasjonen flygekontrolltjenesten befinner seg i. Selskapet er også oppmerksomt på negative effekter av overtidsbruk og har i denne forbindelse fokus på HMS-arbeidet, og da spesielt sykefravær og oppfølging i forhold til andre negative effekter av høyt overtidsforbruk.

Bemanningssituasjonen for toglederne, flygelederne og lokomotivførerne er anstrengt. Årsaken til det er delvis rasjonaliserings- og innsparingstiltak under forrige regjering. Slik situasjonen er per i dag, er det likevel ikke grunn til å forvente spesielle problemer i avviklingen av tog- og flytraffikken i sommer som følge av mangel på togledere, flygeledere eller lokomotivførere. Jeg vil imidlertid følge situasjonen nøye.

SPØRSMÅL NR. 835**Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 3. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga****Spørsmål:**

«Ifølge Teknisk Ukeblad skal Aker teste sin Just Catch-teknologi i en container med en kapasitet som tilsvarer 0,04% av det planlagte anlegget. For Gassnova er dette tilstrekkelig til å kvalifisere Aker som søker til Kårstøopdraget, mens Siemens utelukkes, til tross for at Siemens har bygget gasskraftverket og sammen med EON driver stort forskningsarbeid rundt CO₂-fangst.

Mener statsråden det er heldig for prosjektet å legge til grunn så spinkle kriterier når man skal peke ut hvilke aktører som skal få konkurrere?»

BEGRUNNELSE:

Når norske skattebetalere skal finansiere CO₂-rensing av Kårstø til mange milliarder kroner, er det essensielt at man tar i bruk best tilgjengelig teknologi. Undertegnede mener det er viktig at timeplanen for prosjektet er realistisk slik at man får en best mulig løsning. Man må unngå at politiske vedtak om fremdrift tvinger frem løsninger som er kostbare og/eller umodne. Det er også viktig at norske aktører har en reell mulighet til å konkurrere, slik at norsk næringsliv kan stå igjen med de største gevinstene når arbeidet med CO₂-rensing pågår. Det fordrer dog at norsk næringsliv har de beste løsningene.

Det er grunn til å stille spørsmål ved om prosjektet på Kårstø ivaretar momentene ovenfor. Administrerende direktør i Gassnova, Bjørn-Erik Haugan, henviser i sine avgjørelser til tidsfristen som er satt av Regjeringen. Siemens har ingen "containerløsning" klar til begynnelsen av 2009, og ekskluderes dermed fra videre arbeid med CO₂-rensing på Kårstø.

Aker har derimot planlagt sin containerløsning.

Dimensjonene på uttestingen, 0,04% av fullskala anlegg, fremstår derimot svært lite, og selv Aker henviser til sitt pilotanlegg når de skal selge sin teknologi. Pilotanlegget kommer derimot ikke i drift før en stund etter Gassnovas frist tidlig i 2009.

Siemens bruker store ressurser på et samarbeid med kraftselskapet E.ON om utvikling av en ny solvent for fangst av CO₂. Denne vil kunne verifiseres på et pilotanlegg i 2010. Ved å ekskludere Siemens med begrunnelse i Regjeringens tidsfrister, så forsvinner en viktig aktør fra Kårstø prosjektet, spesielt fordi Siemens har bygget selve gasskraftverket.

Svar:

Kriteriene for prekvalifikasjon til å være med i konkurransen om å bygge CO₂-fangstanlegget på Kårstø ble kunngjort nasjonalt og internasjonalt i desember 2007. Norske og internasjonale aktører fikk dermed muligheten til å konkurrere på like vilkår om å bli prekvalifisert.

På bakgrunn av kriteriene for prekvalifikasjon og interesserte leverandørers søknader, valgte Gassnova i februar d.å. ut de leverandørene som er kvalifisert til videre deltagelse i konkurransen om kontrakt for bygging av fangstanlegget. Interessentene skal fremover foreta grundige forberedende studier av bl.a. tekniske og økonomiske forhold. I 1. kvartal 2009 vil det være klart hvem som skal være med i den endelige konkurransen om kontrakten for å bygge CO₂-fangstanlegget på Kårstø. Kvalifikasjonsprosessen foregår i henhold til strenge industrielle standarder og prosedyrer som skal sikre at den beste tilbyder til slutt velges.

SPØRSMÅL NR. 836**Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 31. mars 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«I klimadebatten blir det stadig hevdet at alle seriøse forskere støtter FN's klimapanel. Andre hevder derimot at stadig flere forskere stiller seg kritisk til FN's klimapanel. Ønsket om å pårope seg støtte fra forskningsmiljøene har i seg selv blitt et tema som kan avspore miljøaspektet i debatten.

Vil statsråden ta initiativ til at det gjennomføres en uavhengig, nøytral undersøkelse i relevante norske spesialistmiljøer vedrørende klimaendringer, årsakssammenhenger og graden av enighet med FN's klimapanelshypoteser?»

BEGRUNNELSE:

Selv om en vitenskapelig debatt på ingen måte avgjøres ved votering, så ville det gitt et nyttig perspektiv i den politiske debatt dersom man forsøkte å kvantifisere relevant norsk akademia og forskningsmiljøets holdning til FN's klimapanelshypoteser. Er det slik at norske professorer, forskere og andre kompetente personer i relevante fagretninger stiller seg avventende eller skeptisk til FN's klimapanel, eller er det riktig at en overveldende majoritet er enig, slik den politiske debatten gir inntrykk av.

En slik måling er gjort i Canada. 99% mener klimaet er i endring, men hele 68% sier seg uenig i at den vitenskapelige debatten må ansees som avsluttet. 26% mener menneskelig aktivitet er hovedårsaken til klimaendringer, 27% peker på andre hovedårsaker mens 45% viser til både menneskelige og naturlige årsaker. Undertegnede utfordrer med dette statsråden til å sikre at det gjennomføres en lignende undersøkelse i Norge, slik at man i den politiske debatten kan få en viss nøkternhet når man påroper seg støtte fra verdens forskere og spesialister.

Nedenfor er sak i Edmonton Journal, 6 mars 2008:

"Only about one in three Alberta earth scientists and engineers believe the culprit behind climate change has been identified, a new poll reported today. The expert jury is divided, with 26 per cent attributing global warming to human activity like burning fossil fuels and 27 per cent blaming other causes such as volcanoes, sunspots, earth crust movements and natural evolution of the planet. A 99-per-cent majority believes the climate is changing. But 45 per cent blame both human and natural influences, and 68 per cent disagree with the popular statement that "the debate on the scientific causes of recent climate change is settled."

The divisions showed up in a canvass of more than 51,000 specialists licensed to practice the highly educated occupations by the Association of Professional Engineers, Geologists and Geophysicists of Alberta. "We're not surprised at all," APEGGA executive director Neil Windsor said today. "There is no clear consensus of scientists that we know of." The only agreement among professionals is "we should do everything we can" to understand climate, adapt structures such as buildings and bridges to change and reduce human contributions to harmful trends, Windsor said. The survey received 1,077 replies or a sample rated as an accurate portrait of the occupational groups' views to within three percentage points 19 times out of 20, APEGGA reported. Alberta Environment helped design the poll and will give the results to the provincial government, association spokesman Philip Mulder said."

Svar:

FN's Klimapanel følger grundige prosedyrer for utarbeidelse av rapporter. Det er viktig å være klar over at panelet ikke selv driver forskning. Klimapanelets forfattere er valgt ut på bakgrunn av nominasjoner fra FN-landenes myndigheter. Deres oppgave er å gå systematisk gjennom forskningsartikler om klimaendringer som har vært publisert i anerkjente tidsskrifter. Dette inkluderer også artikler publisert av norske klimaforskere. Panelets fjerde hovedrapport som ble godkjent i november i fjor, presenterer en nøye balansert syntese av eksisterende kunnskap på klimaområdet.

De grundige skrive- og godkjenningssprosessene fra forskere og beslutningstakere er hovedårsaken til at norske myndigheter fester stor lit til Klimapanelets rapporter. Siden deres oppgave er å være nøytrale og uavhengige i gjennomgangen av publisert klimaforskning, ser jeg ikke behov for en særnorsk undersøkelse av klimaendringer, årsakssammenhenger og graden av enighet med panelets konklusjoner.

Panelets konklusjoner og omfattende materiale legges nå til grunn for politisk handling av alle land, også de tradisjonelt "klimaskeptiske". Videre debatt er en selvfølge. Her bør norske forskere med ulikt ståsted bidra med alle sine kunnskaper.

Resultatene som kommer fram i den canadiske undersøkelsen som det vises til er interessante, men absolutt ikke oppsiktsvekkende. Det gjelder for eksempel det at 45 % av de spurte forskerne viser til at det både er menneskeskapte og naturlige årsaker til klimaendringene. Det samme sier Klimapanelet, det er ikke kun våre utslipp av klimagasser som bidrar,

men også en rekke naturlige faktorer. Derimot har de funnet at menneskeskapte utslipp er hovedårsaken til oppvarmingen de siste 50 årene. Det er heller ikke uventet at 68 % av de spurte er uenige i at den viten-

skapelig debatten må anses som avsluttet. Klimapanelet peker selv på områder der det er behov for mer forskning, blant annet for å kunne si mer om bidrag fra enkeltfaktorer.

SPØRSMÅL NR. 837

Innlevert 17. mars 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 1. april 2008 av olje- og energiminister Åslaug Haga

Spørsmål:

«Regjeringen har lovet fullskala CO₂-rensing av Kårstø. Regjeringen første løfter om rensing i 2009 har vist seg å være fullstendig urealistiske, og mange undrer seg om den videre prosessen og hvem som skal avgjøre hva.

Kan statsråden informere om når investeringsbeslutning for fullskala CO₂-rensing på Kårstø blir tatt, hvem som skal ta beslutningen (Stortinget, Regjeringen eller Gassnova), og om Stortinget vil bli forelagt en sak om CO₂-rensing på Kårstø i god tid før høsten 2009?»

Svar:

Regjeringen arbeider for at det skal fattes investeringsbeslutning for fullskala CO₂-håndtering på Kårstø høsten 2009. Gassnova arbeider nå med å utarbeide grunnlaget for investeringsbeslutningen, og vil etter planen fremme dette for Olje- og energidepartementet i september 2009. På bakgrunn av dette legger regjeringen opp til å fremme sak for Stortinget om investeringsbeslutning på Kårstø.

Som jeg redegjorde for under behandlingen av statsbudsjettet for 2008, vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en orientering om status og framdrift for arbeidet med CO₂-håndtering på Kårstø i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2008.

SPØRSMÅL NR. 838

Innlevert 18. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 1. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Årets lønnsoppgjør ligger an til å kunne bli det tøffeste på mange år. I tillegg til forverret økonomi for både privat og offentlig sektor, kan et sterkt lønnsoppgjør også utløse nye renteøkninger med de konsekvenser dette vil gi. For den enkelte lønnstaker vil det derfor være langt bedre å få økt sin kjøpekraft med skattelettelse enn med store bruttolønnstillegg.

Kan finansministeren gi en vurdering av fordeler og eventuelt ulemper dersom staten tilbyr en slik skattepakke som en del av lønnsoppgjøret?»

BEGRUNNELSE:

Med dagens oljepris ligger staten an til å få inn mer enn 100 mrd mer enn budsjettet. Dersom staten bruker mindre enn 20% av denne uventede økningen i statsoverskuddet og f.eks. tilbyr hver lønnsinntaker og trygdemottaker kroner 5.000,- i skattelette som en del av lønns- og trygdeoppgjøret, vil dette kunne utløse en rekke positive ringvirkninger. Norsk konkurranseutsatt næringsliv vil ikke tape så mye konkurransekraft som et kraftig lønnsoppgjør kan medføre, og offentlig sektor vil unngå å få sin økonomi sterkt forverret. Samtidig vil sentralbanksjefen få mindre

grunn til å øke renten. En økning av renten vil kunne utløse kronestyrkelse, svekket konkurransekraft, redusert privat kjøpekraft og fallende boligpriser. Forutsetningen for en slik skattepakke er selvfølgelig at lønns- og trygdeoppgjøret blir tilsvarende redusert. Spørsmålsstilleren har ikke veldig store forhåpninger om at finansministeren vil foreslå en slik skattepakke, men ønsker likevel en vurdering hvilke fordeler og eventuelt ulemper finansministeren mener en slik skattepakke vil ha.

Svar:

Regjeringen legger vekt på å føre en økonomisk politikk som bidrar til en balansert utvikling for norsk økonomi. Handlingsregelen for budsjettpolitikken, som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til, legger til rette for en slik politikk. Regelen legger opp til en gradvis økning i bruken av oljeinntekter til et nivå som kan opprettholdes på lang sikt. Handlingsregelen bidrar videre til forutsigbarhet om bruken av petroleumsinntekter i norsk økonomi. Rammeverket for finanspolitikken legger på denne måten et viktig grunnlag for stabile forventninger, bl.a. i rente- og valutamarkedet.

En skattepakke som skissert i brevet innebærer at man øker bruken av oljepenger ut over det handlingsregelen tilsier. En kraftig økning i bruken av oljepenger nå vil øke presset i norsk økonomi i en høykonjunktur og skape stor usikkerhet om budsjettpolitikken framover. Reaksjonene i rente- og valutamarke- det kan bli store, med betydelige virkninger for rente og kronekurs. Høyere rente og sterkere krone vil ramme folk med stor gjeld og i særlig grad svekke den konkurranseutsatte delen av næringslivet. Det vises i denne sammenheng også til uttalelser av sentralbanksjefen om at det ville vært større svingninger i valutakursen og i renten hvis vi ikke hadde hatt en regel for bruk av oljepengene.

Dersom man skulle dekke inn en skattelette, må det kuttes i utgiftene til viktige velferdsoppgaver som for eksempel utdanning, helse og omsorg. Dette er ikke i tråd med Regjeringens prioriteringer. Skal lønnskakere kompensere for en reduksjon i velferds- tilbudet ved å skaffe tjenestene selv, er det dessuten lite trolig at de vil starte med å redusere lønnskra- vene.

SPØRSMÅL NR. 839

Innlevert 18. mars 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 31. mars 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Trygghet og sikkerhet er viktig for folk som ferdes i fjellet. Flere er nå bekymret for beredskapen og sikkerheten i årene fremover. Røde Kors frykter bl.a. at man flere steder kan risikere en halvering i antallet kyndige førere om bare 5-10 år, dette skyldes at kostnadene for opplæringen har blitt svært høye etter om- leggingen i 2006.

Vil statsråden sørge for at skuteropplæringen igjen gis på flere steder, slik det var før endringene som ble vedtatt i 2006?»

BEGRUNNELSE:

I 2006 bestemte myndighetene at all skuteropplæring skulle samles på noen få regionale opplæringssteder. Dette har for mange medført lange av- stander og store ekstrakostnader. Flere slår nå alarm, og blant annet Røde Kors er svært bekymret for at dette vil kunne gå ut over beredskapen og sikkerheten

i fjellet. Dette fordi tilgangen på kyndige snøscooter- førere sannsynligvis vil gå kraftig ned. I løpet av de neste 5 til 10 årene vil man kunne risikere at det flere steder vil bli en halvering av antallet kyndige scoo- terkjørere. Noe som vil få store konsekvenser for sik- kerheten og beredskapen i fjellet.

Svar:

Føreropplæringen i klasse S Beltemotorsykkel (snøskuter) reguleres i praksis av flere myndigheter. Samferdselsmyndighetene har vedtatt kravene til opplæringen og førerprøven. Miljømyndighetene be- stemmer hvor den praktiske kjøreopplæringen kan foregå.

Før endringene som trådte i kraft 1. juli 2006, var det ikke krav om obligatorisk opplæring i klasse S. Eleven måtte øve på områder der alle har lov til å kjøre for å kunne bestå en praktisk prøve. Det var be- grenset hva sensor kunne måle på en slik prøve. I til-

legg ga førerkort i andre klasser rett til å kjøre snøskuter. Disse forholdene førte til at flere skuterførere hadde mangelfull kompetanse, fordi de ofte kun hadde opplæring fra en annen klasse, for eksempel traktor.

På bakgrunn av flere ulykker med snøskuter, til dels alvorlige, fikk Statens vegvesen i oppgave å se på regelverket rundt snøskuter, herunder kravene til opplæring.

Etter 1. juli 2006 må den som skal erverve førerett for snøskuter ha tatt opplæring på slikt kjøretøy. Førerkort i andre klasser ervervet etter 1. juli 2006 gir således ikke rett til å kjøre snøskuter. For å kunne gå opp til førerprøven i klasse S (teoriprøve) må eleven, i tillegg til trafikalt grunnkurs, gjennomføre en obligatorisk opplæring på 13 timer, hvorav 8 timer er kjøring. Opplæringen tar særlig sikte på sikkerhet og miljø. Det er lagt stor vekt på nyttekjøring, herunder valg av rute ved kjøring i variert terreng med slede og passasjer, noe som jeg tror også er til gagn for Røde Kors.

Sikkerhetshensyn tilsier at det er viktig å fokusere på kyndige førere. Forsvarlig opplæring i realistisk kjøring må nødvendigvis medføre kostnader, men utgiftene er søkt begrenset ved at læreren kan undervise flere elever samtidig. Skuterkjøring er vesentlig mer risikabelt enn kjøring med andre typer motorvogner bl.a. fordi det er vanskeligere å få hjelp ved ulykker.

For å kunne innføre et krav om obligatorisk øvingskjøring i variert terreng, måtte det åpnes for obligatorisk øvingskjøring i utmark. Regelverket om

motorferdsel i utmark ble derfor endret slik at det kan vedtas særskilte områder for obligatorisk øvingskjøring. Landet ble delt inn i regioner og kriterier for valg av områder var blant annet at det skulle være egnet for opplæringen, herunder gode snøforhold, og lett tilgjengelig. Direktoratet for naturforvaltning har opplyst at fylkesmennene og kommunene sliter med å finne egnede områder der grunneier samtykker eller andre berørte ikke protesterer. Vegdirektoratet har opplyst at det er avtalt med Direktoratet for naturforvaltning at de utvalgte områdene skal vurderes på nytt etter et par år, for å se om ordningen fungerer etter intensjonen. Vegdirektoratet har også lagt frem en forespørsel om et ytterligere område på Østlandet for obligatorisk øvingskjøring. Deler av opplæringen kan også foregå på visse motorsportsbaner og på innmark.

Endringen i 2006 medførte således i praksis at det er flere steder man kan øvingskjøre enn tidligere, men de skjerpede kravene til opplæringen medfører at færre områder egner seg for hele opplæringsløpet.

Ut over dette vil jeg nevne at for å lette rekrutteringen kan Røde Kors søke om godkjenning som kursarrangør for obligatorisk opplæring i klasse S. Forutsetningen er at de har undervisningspersonell som tilfredsstillt kravene. Etter gjennomført opplæring kan elevene avlegge førerprøven, teoriprøve, på nærmeste trafikkstasjon. Elevene slipper dermed å reise til et sted der vedkommende kan avlegge praktisk prøve.

SPØRSMÅL NR. 840

Innlevert 25. mars 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 2. april 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Ifølge oppslag på E24 den 24/3-08 har Oljefondet plassert hele 150 milliarder kroner i verdipapirer med eksponering i det usikre amerikanske huslåne-markedet. Dersom dette er riktig, er det grunn til å frykte at en stor andel av disse 150 mrd. kronene kan gå tapt.

Kan finansministeren bekrefte at Oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland) er sterkt eksponert i det usikre amerikanske boligmarkedet, og hvordan vurderer finansministeren risikoen for at store deler av dette kan gå tapt?»

BEGRUNNELSE:

Risikoen for tap i det amerikanske boligmarkedet vil selvfølgelig både avhenge av hvordan den økonomiske situasjonen utvikler seg og hvor disse midlene er plassert. Spørsmålsstiller ber ikke om en vurdering av hvordan finansministeren forventer det amerikanske boligmarkedet vil utvikle seg fremover, men ønsker et svar på hvor sikre disse plasseringene er og hvor stor del av denne eksponeringen som er knyttet opp mot subprimelån.

Svar:

Investeringene i Statens pensjonsfond – Utland kan deles inn i de posisjonene som følger av den referanseporteføljen som Finansdepartementet har fastsatt for forvaltningen av fondet, og de avvikene fra referanseporteføljen som Norges Bank tar innenfor rammen som departementet har satt for såkalt aktiv forvaltning.

Referanseporteføljen fastsatt av Finansdepartementet har to hoveddimensjoner; En fordeling på ulike typer aktiva (per i dag aksjer og obligasjoner) og en geografisk fordeling av de to aktivklassene på ulike hovedregioner (Amerika, Europa og Asia). Fordelingen mellom aksjer og obligasjoner ble behandlet av Stortinget i fjor, jf St.meld. nr. 24 (2006-2007). Den geografiske fordelingen har i hovedsak ligget fast siden oppstarten av fondet, og bygger på vurderinger det er gjort rede for bl.a. i Revidert nasjonalbudsjett 1997. Det amerikanske markedet er det desidert største finansmarkedet i verden, og det følger naturlig av dette at fondets samlede eksponering mot dette markedet er relativt høy. Samlet er rundt 30 pst. av fondet plassert i aksjer og obligasjoner i dette markedet.

Risikoen i fondet er redusert ved at kapitalen er investert i aksjer og obligasjoner fordelt på mange sektorer og i mange land innenfor hovedregionene. På den måten ønsker departementet å få en høyest mulig kompensasjon for den samlede risikoen som er knyttet til investeringene. Ved å spre investeringene er fondet eksponert mot den generelle utviklingen i verdens verdipapirmarkeder. Investeringsstrategien er således ikke basert på at en på forhånd vil kunne identifisere eller utnytte tidspunkter der markeder eller segmenter i ettertid framstår som ”billige” eller ”dyre”.

Kravet til risikospredning kommer til uttrykk flere steder i de retningslinjene som Finansdepartementet har fastsatt for forvaltningen av fondet, og som Norges Bank følger i den løpende forvaltningen:

- Finansdepartementet har valgt en bredt sammensatt referanseportefølge for fondet. Referanseporteføljen for fondet består av om lag 7 000 aksjeselskaper notert på markedsplasser (børser) i 27 land og om lag 9 800 obligasjoner utstedt i valutaene til 21 land. Referanseporteføljen beskriver i detalj hvordan Norges Bank skal investere kapitalen med mindre de ønsker å trekke på sin tildelte risikoramme for avvik fra referanseporteføljen.
- Det er en særlig bestemmelse i forskriften for forvaltningen av fondet om at fondets faktiske portefølge skal settes sammen ”gjennom utstrakt bruk av diversifisering”.

- For obligasjonsporteføljen har kravet til risikospredning også gitt seg utslag i at eksponeringen mot det amerikanske boligmarkedet er redusert i forhold til slike obligasjoners andel av det samlede markedet for obligasjoner i USA. Formålet med denne omvekten er å unngå at obligasjoner utstedt av noen få utstedere får en for høy andel av referanseporteføljen. Dette er bl.a. omtalt i Nasjonalbudsjettet 2006.

I årsrapporten for 2007 skriver Norges Bank at en viktig del av den aktive forvaltningen (avvikene fra referanseporteføljen) av obligasjoner er å ta posisjoner på prisforskjeller mellom verdipapirer som har nært sammenfallende risikoegenskaper. Denne formen for forvaltning består av et stort antall posisjoner innenfor mange ulike markedssegmenter og instrumenter. I en normal markedssituasjon vil disse posisjonene gi positiv avkastning med små resultatsvingninger. I andre halvdel av 2007 påførte imidlertid disse posisjonene samlet en reduksjon i fondets avkastning som følge av at investorer krevde økt kompensasjon for likviditets- og kredittrisiko.

Kredittrisiko er risikoen for å lide tap på grunn av at utstederen av et verdipapir eller motparten i en verdipapirhandel ikke oppfyller sine forpliktelser. Samlet kredittrisiko i fondet oppstår dels som følge av Finansdepartementets valg av referanseportefølge for obligasjoner og dels gjennom Norge Banks aktive forvaltning. Videre har Norges Bank både i aksje- og i renteporteføljen en risiko overfor motparter i gjennomføring av transaksjoner.

Alle rentebærende verdipapirer som inngår i fondets referanseindeks har en karakter fra ett av de tre store kredittvurderingsbyråene. Referanseindeksen inneholder bare obligasjoner med karakteren ”investment grade”. Når det gjelder papirene i den faktiske porteføljen (inklusive avvikene fra referanseporteføljen), er hovedtyngden av plasseringene i segmentet for papirer med høyeste kredittkvalitet. Av samlede faktiske investeringer (referanseportefølge pluss aktiv forvaltning) i obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer ved utgangen av 2007 på 1 120 mrd. kroner, hadde 115 mrd. kroner en kredittkarakter under såkalt ”investment grade” fra kredittvurderingsbyrået Moody’s.

De siste kvartalene har det vært mye oppmerksomhet knyttet til verdipapiriserte obligasjoner, og særlig obligasjoner med underliggende sikkerhet i amerikanske boliger. Selv om den samlede eksponeringen (inklusive avvikene fra referanseporteføljen) mot amerikanske verdipapiriserte produkter var om lag 150 mrd. kroner ved årsskiftet, var omlag to tredjedeler av disse papirene utstedt av utstedere som oppfattes å ha en implisitt statsgaranti.

Banken skriver videre at renteforvaltningen i li-

ten grad har vært direkte eksponert mot amerikanske boliglån med svak kredittverdighet (subprime). Ifølge Norges Bank tilsvarte eksponeringen mot denne type lån i underkant av ½ pst. av fondets samlede verdi ved årsskiftet (tilsvarende i underkant av 10 mrd. kroner). Tapene knyttet til plasseringer i slike og nært beslektede instrumenter forklarer under 10 prosent av det negative resultatet i den aktive forvaltningen av renteplasseringer i 2007.

Uroen i verdens aksje- og obligasjonsmarkeder siden sommeren 2007 ble utløst av økende mislighold av boliglån med lav sikkerhet i USA. Uroen spredte seg raskt til investeringer som i utgangspunktet ikke var direkte knyttet til boliglån, og til investeringer i land utenfor USA. Slike indirekte virkninger på fondets resultater understreker behovet for å vurdere risikoen knyttet til investeringene samlet. Den sterke sammenvevingen av verdens finansmarkeder gjør det også vanskelig å lage en presis definisjon på hvilke eksponering man har mot ulike enkelthendelser som kan påvirke fondet verdi. For eksempel kan usikkerhet om framtidig avkastning på én type aktiva (som boliglånssektoren i USA) påvirke prisene på helt andre typer aktiva ved at investeringsmidler skiftes til disse.

Alle investeringene i fondet er hver for seg risikable i den forstand at verdien vil svinge. Formålet med risikospredningen er å utnytte at verdien på de ulike investeringene ikke svinger helt i takt. Ettersom en ikke på forhånd kan vite akkurat hvilke investeringer som vil gå bra og hvilke som vil gå dårlig i en bestemt periode, sørger risikospredningen for at en likevel kan være rimelig trygg på at eventuelle tap på enkeltinvesteringer dels vil bli utliknet av gevinster på andre investeringer, og dels av at de enkeltinvesteringene som falt i verdi i en periode, stiger i verdi i en senere periode. Rent partielle vurderinger av avkastning og risiko på enkelte typer aktiva vil derfor ha begrenset verdi.

Statens pensjonsfond er et av verdens største fond, og kapitalen vokser raskt. Avkastningen av fondet ventes å gi vesentlige bidrag til å finansiere statens utgifter i årene framover. Det understreker viktigheten av at fondets investeringsstrategi har en bred politisk forankring. Erfaringene fra 2001-2002 illustrerte betydningen av å ha "is i magen" og ikke legge om strategien selv om markedsbevegelsene går en imot. I St.meld. nr. 24 (2006-2007) Om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2007 var det en bred redegjørelse for fondets investeringsstrategi, herunder fondets risikoegenskaper i forbindelse med økningen i aksjeandelen fra 40 pst. til 60 pst. Med et forventet standardavvik på årlig realavkastning på nær 9 pst., kan man grovt sagt vente at fondets realavkastning i to av tre år vil ligge innenfor +/- 9 pst. i forhold til gjennomsnittlig avkastning. I ett av tre år kan avkastningen forventes å ligge utenfor et slikt intervall.

2007 var et turbulent år i verdipapirmarkedene. Likevel hadde fondet en positiv avkastning på 4,2 pst. i fjor, og litt over 1 pst. når en korrigerer for internasjonal prisstigning (realavkastning). Dette indikerer at strategien til fondet er relativt robust, selv i perioder med store markedsbevegelser. Vi må likevel regne med at fondet vil ha negativ avkastning i perioder, jf ovenfor. Det er nettopp ved å ta denne risikoen vi regner med å få betalt i form av en høyere gjennomsnittlig avkastning over tid.

Jeg vil forøvrig vise til at den årlige stortingsmeldingen om Statens pensjonsfond vil bli lagt fram 4. april og at departementet i den forbindelse vil legge fram utfyllende analyser av fondets samlede avkastning og risiko, avkastningen på fondets referanseportefølje og avkastningsbidragene fra Norges Banks forvaltning av fondet.

SPØRSMÅL NR. 841**Innlevert 25. mars 2008 av stortingsrepresentant Morten Høglund****Besvart 2. april 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«I Regjeringens Kina-strategi erkjennes det at Kinas vekst har etablert landet som verdens stormakt etter USA. Kinas nye rolle både regionalt og globalt representerer utfordringer for Norge og våre allierte i sikkerhetspolitiske spørsmål.

Hvordan ser utenriksministeren på behovet for å opprette en stilling som militærattache ved den norske ambassaden i Beijing?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sin Kina-strategi lagt opp til en styrking av ambassaden i Beijing på områdene miljø/bistand og handel/økonomi samt etablering av et nytt generalkonsulat i Guangzhou. Det sies imidlertid ingenting om behovet for å styrke ambassadens sikkerhetspolitiske og militærfaglige kompetanse.

Kina er blitt en viktig bidragsyter til FNs fredsbevarende operasjoner og viser i stadig større grad interesse for samarbeid rundt konsepter og prosedyrer knyttet til internasjonale operasjoner.

Shanghai Cooperation Organization (SCO) er en mellomstatlig organisasjon dannet 14. juni 2001 av Kirgisistan, Kasakhstan, Usbekistan, Tadsjikistan, Russland og Kina. Hovedoppgaven til SCO er å skape regional sikkerhet, med fokus på kampen mot terrorisme, separatisme og ekstremisme. Mange har sett SCO som en motvekt mot NATO og USAs innflytelse i Sentral-Asia, og det kan blant annet nevnes at Iran har observatørstatus i organisasjonen.

People's Liberation Army (PLA) spiller en sentral rolle i Kinas politiske beslutningsstruktur og er en viktig premissleverandør i utviklingen av landets tenkning rundt eventuell bruk av militærmakt, både regionalt og globalt.

Flere land har allerede innsett dette og styrket sine ambassader i Beijing med militærfaglig kompetanse. Dette gjelder blant annet både Sverige og Finland.

Svar:

La meg først kommentere noe av bakgrunnen for denne saken. Regjeringen styrker samarbeidet med Kina over et bredt felt. Nær kontakt med Kina er av-

gjørende for å finne løsninger på de fleste globale utfordringer, også på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området.

Vårt ønske om et styrket samarbeid var et sentralt budskap fra norsk side til kinesiske ledere under mitt besøk til Kina i januar i år. Jeg er opptatt av å bygge videre på de regelmessige konsultasjonene vi har på statssekretærnivå om internasjonale spørsmål, noe som også gjelder konsultasjoner om menneskerettighetsspørsmål.

Vi har dessuten en god dialog med Kina om blant annet fredsbevarende operasjoner i FN-regi. Norge og Kina arrangerte i mars i fjor en regional konferanse i Beijing om flerdimensjonale, integrerte fredsoperasjoner, med deltakere fra 22 land i Asia. Denne konferansen åpnet også for et tettere norsk-kinesisk samarbeid om deltakelse i FNs fredsbevarende operasjoner.

Jeg har dessuten igangsatt et internt arbeid for å styrke Utenriksdepartementets sikkerhetspolitiske Kina-kompetanse i den hensikt å skape økt forståelse for betydningen av Kinas rolle og forflytningen av et geopolitisk tyngdepunkt til Asia. Det planlegges også regelmessige, bilaterale sikkerhetspolitiske dialoger på embetsnivå med Kina. Dermed vil vår egen analytiske kapasitet om disse spørsmålene bli styrket. Også på grunn av vårt engasjement i Afghanistan er det viktig å ha god kontakt med asiatiske land. Som jeg la vekt på under lanseringen av Regjeringens Kinastrategi i august 2007, må vi både styrke kompetansen hjemme og ha for øye muligheten av å styrke bemanningen ute.

Som kjent har flere nærstående land utsendt forsvarsattachéer ved sine ambassader i Beijing. Erfaringene synes å være generelt sett positive, selv om manglende kunnskaper i kinesisk og kinesisk tilbakeholdenhet med hva slags informasjon som deles med slike attachéer, legger begrensninger. På den annen side kan en slik stilling gi anledning til økt innsikt i Kinas økende globale rolle og bidra til kompetanseoppbygging i Norge om kinesiske sikkerhetspolitiske spørsmål. Så langt synes det aktuelt også for Norge å etablere en forsvarsattachéstilling i Beijing, og en endelig beslutning om dette spørsmålet vil bli tatt i nær fremtid.

SPØRSMÅL NR. 842**Innlevert 25. mars 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 1. april 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Strukturpolitikk har skapt utfordringer. Regjeringen fant i januar en løsning for fartøy med lengde over 11 m, men med hjemmel under 11 m. En beslektet problemstilling er fiskere som før strukurmeldingen kom, fisket med to fartøy under 11 m, hvorav det ene ikke egnes til aktivt fiske og hvor begge kvotene har vært fisket på den største båten. Disse har i realiteten fått halvert kvoten.

Vil Regjeringen gi disse tillatelse til å fiske begge kvotene på det største fartøyet i inneværende sesong i påvente av mer permanente løsninger?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 21 (2006-2007), kapittel 4.5.2 fremkommer følgende: "Siktemålet er å sikre at ingen kommer uheldig ut på grunn av at grensen settes til 11 meter i stedet for 10 meter."

Svar:

Problemstillingen som representanten Hansen tar opp i sitt spørsmål handler om driftsordningen for kystfiskeflåten. Ordningen ble etablert som en prøveordning i 2004, og ga mulighet til tidsbegrenset utveksling av kvoter mellom fartøy innenfor samme lengdegruppe. Et samlet strukturvalg foreslo at ordningen skulle avvikles, og i forbindelse med fremleggelsen av St.meld. nr. 21 (2006-2007) kommuniserte regjeringen at driftsordningen ville oppheves med virkning fra 1. januar 2008.

De fartøyeierne som har hatt to eller flere fartøy, og som har brukt driftsordningen til fiske kvotene med bare ett fartøy har altså nå blitt avskåret fra å denne muligheten. Dette standpunktet ble for øvrig støttet av et flertall i næringskomiteen på Stortinget, jf Innst. S. nr. 238 (2006-2007). "Et tredje flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, konstaterer at driftsordningen nå avvikles, og støtter dette."

For fartøyeiere som ikke lenger kan bruke driftsordningen, er det imidlertid ikke slik at kvoten i realiteten er halvert. Vedkommende har det samme kvotegrunnlaget, men kvoten må fiskes med det fartøyet den er tildelt.

Det følger av deltakerloven § 4 at et fartøy ikke kan nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst uten at det er gitt ervervstillatelse av departementet. Ervervstillatelse skal ikke gis dersom fartøyet ikke er utrustet for eller egnet til å drive fiske eller fangst. Ethvert fiskefartøy må således i utgangspunktet antas å være egnet til å fiske innenfor den eller de deltakeradganger som knyttes til fartøyet. Her vil jeg også legge til at det av deltakerforskriften for 2008 klart fremgår som et vilkår for å delta i adgangsbegrensede fiskerier at fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for det aktuelle fiskeriet. Dette er det fartøyeier sitt eget ansvar å sørge for.

Videre var regelverket for driftsordningen utformet slik at kvoten av hvert fiskeslag ikke kunne utveksles fra et fartøy i mer enn tre år i løpet av en periode på fem år. Kravet om egnethet og utrustning ble også lagt til grunn for de kvoteavgivende fartøy i driftsordningen for kystfiskeflåten. Det har altså hele tiden vært en forutsetning at det kvoteavgivende fartøy skulle tilbake i aktivt fiske, og aktørene bør ha vært inneforstått med ordningens midlertidige karakter. Dersom enkelte fartøyeiere likevel har latt fartøyet forfalle i perioden kvotene har vært fisket med andre båter, så er dette i så fall et problem som er selvforstyldt.

Utfordringen for fartøyeiere som har brukt driftsordningen til å fiske to eller flere kvoter på et fartøy, er først og fremst knyttet til at det er dyrere å drifte flere fartøy enn hva som er tilfelle når kvotene fiskes med en båt. Dersom en eier av flere fartøy ikke ser seg tjent med å drive alle fartøyene, har vedkommende flere alternativer. En mulighet er å selge fartøyet for fortsatt drift. En annen mulighet er å benytte seg av de tilgjengelige strukturordningene. Dette kan enten være gjennom å søke om kondemneringstilskudd fra strukturfondet dersom fartøy har en hjemmelslengde under 11 meter, eller å bruke strukturkvoteordningen dersom fartøyet har en hjemmelslengde over 11 meter.

Problemstillingen som representanten Hansen tar opp, er utelukkende en konsekvens av at driftsordningen nå er avviklet. Således ser jeg ingen sammenheng til beslutningen om å endre den nederste lengdegrensen i Finnmarksmodellen fra 10 til 11 meter.

SPØRSMÅL NR. 843**Innlevert 26. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 2. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg viser til at vedtatt prosjekt Hardangerbrua er et av flere store samferdselsprosjekt som samferdselsdepartementet tidligere har stoppet pga. signaler om mulige store kostnadsoverskridelser.

Kan statsråden gi opplysninger om fremdrift og resultat når det gjelder arbeid med ny kvalitetssikring av kostnadene og nytt kostnadsanslag for bygging av Hardangerbrua og ev. ny behandling i Stortinget av dette viktige samferdselsprosjektet?»

Svar:

Arbeidet med en ny begrenset kvalitetssikring er i gang, men det er altfor tidlig å si noe om resultatet. Det er derfor også for tidlig å si noe konkret mht. om saken må legges frem for Stortinget på nytt. Kvalitetssikringen vil bli gjennomført så raskt som praktisk mulig. Jeg gjør regning med at det vil foreligge en konklusjon før sommerferien.

SPØRSMÅL NR. 844**Innlevert 27. mars 2008 av stortingsrepresentant Linda C. Hofstad Helleland****Besvart 3. april 2008 av forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen****Spørsmål:**

«Hva vil forsvarsministeren gjøre for at Heimevernet skal kunne videreføre sin hittil meget vellykkede kvalitetsreform, spesielt med tanke på rekruttering av tilstrekkelig antall motivert personell, dersom utdanningssenteret (HVUV) på Værnes legges ned?»

BEGRUNNELSE:

I FS-07 er Heimevernets utdanningssenter (HVUV) på Værnes foreslått nedlagt. HVUV har vært en nøkkelavdeling for at HV skulle lykkes med den interne kvalitetsreformen. HVUV har derfor vært HVs verktøy for å produsere motivert personell med riktig kompetanse til alle HV-distriktene rundt i landet. Dersom nedleggingen av HVUV gjennomføres, reises det betydelig tvil om hvorvidt HV vil klare å rekruttere nok, og ikke minst tilstrekkelig motivert personell, til å videreføre et velfungerende HV.

Svar:

Heimevernet (HV) har de senere år vært igjennom en omfattende omstilling, hvor kvalitetsreformen har stått helt sentralt. Den har blant annet bidratt til bedre trening og materiell, og en personellsammensetning mer i tråd med Forsvarets behov.

Regjeringen la 28. mars 2008 frem St.prp. nr. 48

(2007-2008), som er den nye langtidsplanen for Forsvaret. Denne inneholder regjeringens prioriteringer og anbefalinger for den videre utviklingen av forsvarssektoren i perioden 2009-2012 og videre fremover.

Regjeringen legger i denne forbindelse opp til å videreføre og følge opp kvalitetsreformen, med spesiell vekt på å videreføre HVs evne til å reagere raskt, med godt trente og utrustede styrker. HV anbefales videreført med en styrke på totalt 45 000. Med den foreslåtte strukturen og videreføring av kvalitetsreformen, vil HV inneha både en hurtig og utholdende evne til å beskytte viktig infrastruktur og forsterke militær tilstedeværelse i hele landet etter behov. HV vil også utgjøre en betydelig ressurs i forhold til støtte til det sivile samfunn.

Regjeringen tar sikte på å opprettholde verneplikten på et robust nivå. Dette vil virke positivt også for rekrutteringen til HV. Rekruttering av vernepliktige fra øvrige forsvarsgrener har frem til nå vært det viktigste grunnlaget for å sikre tilstrekkelig antall mannskaper til HV. Det tas sikte på å videreføre dette, gjennom å trekke på den kompetanse og erfaring som bygges opp gjennom førstegangstjenesten i forsvarsgrenene. Det er således lagt til grunn at forsvarsgrenene årlig vil kunne utdanne og overføre motivert personell med en kompetanse og et antall som til-

fredsstiller HVs behov. Mannskapene som overføres vil ha en kvalitativt god utdanning i forhold til HVs behov og krav. Regjeringen anbefaler derfor å legge ned HVs mannskapsutdanning på Værnes.

Det vil bli lagt stor vekt på å sikre at kvaliteten og volumet på HVs operative struktur opprettholdes. I den forbindelse vil vi, i tiden fremover, følge rekrutteringen til HV spesielt opp, nettopp for å sikre at den vedtatte struktur bemannes på en god måte.

Utdanningen av befal i forsvarsgrenene vil i all

hovedsak også tilfredsstille HVs behov for befal i den operative strukturen. Det vil imidlertid være formålstjenlig å videreføre et visst volum på egen befalsutdanning i HV. Egen befalsutdanning for HV anbefales derfor videreført på Porsangmoen, spesielt rettet inn mot HVs innsatsstyrke. Det er også behov for at HV viderefører egen kursproduksjon, og HVs skole- og kompetansesenter videreføres derfor på Dombås, med en kursproduksjon tilpasset endringene i HVs struktur.

SPØRSMÅL NR. 845

Innlevert 27. mars 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 1. april 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«Mener fiskeri- og kystministeren at tempoet i veksten av torskeoppdrettsnæringen er i tråd med føre-var-prinsippet i miljøpolitikken, sett i lys av den kunnskapen vi har om hvordan torskeoppdrettsnæringen påvirker de lokale kysttorskstammene?»

BEGRUNNELSE:

Fra 2003 til 2006 er produksjonen av oppdrettstorsk tidoblet fra 946 tonn til over 10 000 tonn i 2006.

Bestanden av kysttorsk ligger i dag på et historisk lavmål. Hvis man legger dagens vekst i oppdrettsnæringen til grunn, vil biomassen av torsk i oppdrettsmerder i løpet av få år ha passert den samlede gytebiomassen av kysttorsk.

Oppdrett av torsk skjer hovedsakelig i kystnære strøk langs hele norskekysten. Disse områdene er også leveområder for lokal kysttorsk. Med videre ekspansjon av torskeoppdrett er interaksjonen mellom rømt oppdrettstorsk og villfisk uunngåelig.

Genetisk påvirkning på ville bestander er en av de viktigste miljøutfordringene ved torskeoppdrett. Dette kan skje hvis den rømmer, eller ved vellykket gyting og befruktning av egg i merdene. Oppdrettstorsk produserer betydelige mengder egg, og en stor bestand av gytende oppdrettstorsk langs kysten kan gi en høy andel befruktete egg i forhold til kysttorsk.

Også spredning av sykdomsfremkallende organismer fra oppdrettsanlegg til ville bestander kan bli en betydelig miljøutfordring.

Omfattende torskeoppdrett kan også tenkes å

medføre økt smittepress for villfisk, hvor torskelus og skottelus kan fungere som smittebærere.

Svar:

Torskeoppdrett ligger an til å bli en viktig bærebjelke innen verdiskaping og vekst langs kysten. Eksportverdien av oppdrettstorsk var i 2007 166 millioner kroner. Regjeringen vil legge til rette for en videre vekst innen torskeoppdrett. Jeg legger til grunn at den videre veksten skal være bærekraftig i forhold til sykdom, miljøpåvirkning, og hensynet til villlevende bestander.

Ved all avlsvirksomhet vil avkommene bli forskjellig på enkelte genetiske områder fra opphavet. Samtidig er det i dag visse utfordringer knyttet til torsken gyter i merdene, og med torskesykdommen Francisellose.

For å møte utfordringene i lys av føre-var prinsippet ba Fiskeri- og kystdepartementet våren 2007 Havforskningsinstituttet om en gjennomgang av kunnskapsstatus med hensyn på genetisk variasjon hos de villlevende torskebestandene, og interaksjon mellom oppdrettstorsk og villtorsk.

Svarene fra Havforskningsinstituttet ble mottatt i desember 2007, og ble straks oversendt Fiskeridirektoratet og Mattilsynet, som ble bedt om å vurdere hvilke tiltak myndighetene bør sette i verk for å sikre en bærekraftig og miljøvennlig torskeoppdrettsnæring. Fiskeridirektoratet er gitt frist til 1.juli 2008 med å

– gjennomføre en konsekvensvurdering for både torskeoppdrett, avlsprogram og konsekvensene

- for de viltlevende torskebestandene som følge av de forvaltningsråd som blir foreslått, og
- komme med innspill til mulige tiltak for å møte de utfordringer vi står overfor for å sikre videre bærekraftig vekst i torskeoppdrettsnæringen.

Mattilsynet har allerede foreslått at Francisellose gjøres gjenstand for offentlige reguleringer som B-sykdom.

Uavhengig av disse utredningene tas alle de faktorer jeg har nevnt ovenfor allerede nå med i vurderingene som de ulike sektormyndighetene gjør ved enkeltsøknader om tillatelse til å drive torskeoppdrett. Jeg vil avvende rådene fra Fiskeridirektoratet før jeg trekker noen konklusjoner om eventuelle justeringer av politikken og regelverket på dette området.

SPØRSMÅL NR. 846

Innlevert 27. mars 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 3. april 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Skoler som får statstilskudd etter privatskolelovens § 6-2 kan kreve inn skolepenger. Samme lov har i § 6-3 krav til bruk av både offentlig tilskudd og til skolepenger. Den private skolen John Bauer Norge AS opererer med både krav om forskuddsbetaling av skolepenger for et helt år samt det skolen omtaler som "depositum/administrasjonsgebyr" på kr. 3.000 årlig. Skolen avviser å tilbakebetale andel av dette ved skolebytte i skoleåret.

Vil statsråden sørge for klargjørende forskrifter om skolepenger i privatskoler?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at bakgrunnen for spørsmålet gjelder skolebytte i vg. skole.

Jeg viser til privatskoleloven § 6-3. Krav til bruken av offentlige tilskot og skolepenger; der det heter:

"Alle offentlige tilskot og skolepenger skal kome elevane til gode. Dette inneber mellom anna at skolen ikkje kan

- a) gi utbytte eller på annan måte overføre overskot til eigarane eller deira nærstående, verken når skolen er i drift eller om drifta blir nedlagd
- b) pådra seg kostnader i form av leigeutgifter for eigedom eller lokale som tilhører skolens eigarar eller deira nærstående eller på anna måte pådra seg kostnader som kan innebere at alle offentlege tilskot eller eigendelar frå elevane ikkje kjem elevane til gode. Departementet kan gi nærare forskrift om forbod mot utbytte eller anna overføring som nemnt i første ledd bokstav a."

Fra Utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen i Hordaland har jeg som svar på spørsmål i en konkret sak knyttet til skolebytte bort fra John Bauer Bergen AS fra 15.1.2008 (oppstart termin 2 i skoleår 2007-2008) fått opplyst at selv om loven i § 6-3 har en klar formulering, regnes tilbakebetaling av skolepenger - og bruk av såkalt "administrasjonsgebyr" og "depositum" som privatrettslige forhold. Slike forhold er ikke berørt i privatskoleloven eller økonomiforskrift til privatskoleloven.

Mitt syn er i denne som i alle andre saker at alle aktører skal forholde seg korrekt til gjeldende lov- og regelverk. Mitt syn er også at privatskolen John Bauer Norge ikke gjør dette.

Det synes derfor å være et klart behov for tydeligere og mer avklarende regler knyttet til innbetaling/ tilbakebetaling av skolepenger for å sikre lovens helt tydelig uttalte mål; " Skolepenger skal komme elevene til gode."

Jeg viser til at det er fullt mulig å bytte vg. skole i et skoleår, og at det naturlige tidspunkt er i skifte mellom termin 1 og 2 (altså 15.januar). Jeg viser også til at elever og foreldre på bakgrunn av gjeldende klare lovbestemmelse i § 6-3 forventer at en forholdsmessige del av ev. forskuddsbetalte skolepenger betales tilbake når skolegang ved vedkommende skole avsluttes.

Jeg legger til at de fleste nok oppfatter uttrykket "depositum" som en sikring så lenge et avtaleforhold står ved lag - og ikke en innbetaling som tilfaller operatør ved avtaleforholdets avslutning.

Jeg viser til at John Bauer Norge AS for skoleåret 2007-2007 opererer med depositum/administrasjons-

gebyr som utgjør mellom 30 % og 43 % av samlet forskuddsbetaling av skolepenger for et helt skoleår.

Om enkelte privatskoler ikke følger gjeldende lov- og regelverk, vil det kunne skape et uheldig inntrykk av hele privatskolesektoren. Etter mitt syn vil det være uheldig, uønsket og ufortjent. Derfor er det viktig å gi avklarende regler dersom slike mangler og gjennom aktivt tilsyn også innenfor privatskolesektoren sørge for at lov- og regelverk følges for å sikre elevenes læringsresultat og elevenes økonomiske rettigheter knyttet til skolepenger.

Jeg håper statsråden vil sørge for en nødvendig avklaring av disse forholdene på en tydelig måte.

Svar:

Staten godkjenner private skoler med rett til statstilskudd etter privatskoleloven. Godkjenningen innebærer at det blir stilt krav til hvordan virksomheten blir drevet. Skolene kan kreve inn skolepenger etter bestemmelsene i privatskoleloven § 6-2. Det følger av § 6-3 at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode. Dette innebærer blant annet et forbud mot at slike midler går til utbetaling

av utbytte eller andre former for overføringer til eierne eller deres nærstående. I forskrift av 19.12.2006 nr. 1503 om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter privatskolelova (økonomiforskriften) er det gitt utfyllende bestemmelser.

Departementet fører tilsyn med skoler som driver i medhold av privatskoleloven. Formålet med tilsynet er å kontrollere at elevene får et skoletilbud som er i tråd med de forutsetninger som følger av godkjenningen, herunder å kontrollere at statstilskuddet og eventuelle skolepenger kommer elevene til gode. Dersom skolen ikke drives i samsvar med kravene, har staten ulike sanksjonsmidler - den alvorligste sanksjonen er å trekke tilbake godkjenningen.

Departementets myndighet til å føre tilsyn er delegert via Utdanningsdirektoratet til fylkesmannen i det enkelte fylke. På denne bakgrunn vil det ikke være riktig av meg konkret å gå inn de forhold vedrørende krav om forskuddsbetaling av skolepenger og bruk av administrasjonsgebyr/depositum ved den private skolen John Bauer AS som berørt i representantens spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 847

Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden

Besvart 4. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Hvilke konsekvenser vil det få for prosjektene som ligger inne i Oslopakke 3 dersom bompengerevningen ikke går som forutsatt i Stortingsproposisjon nr. 40 (2007 - 2008) fra Regjeringen?»

BEGRUNNELSE:

Stortingsproposisjon nr 40 (2007 - 2008) Oslopakke 3 trinn 1 ble behandlet svært raskt i transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget. Dette var etter ønske fra Akershus fylkeskommune, Oslo kommune og samferdselsdepartementet. Grunnen til den raske behandlingen var at man skulle få inn ca. 220 mill kr i merinntekter til disposisjon for tiltak innenfor Oslopakke 3 i 2008, inklusiv drift av kollektivtrafikk.

Ifølge Asker og Bærums budstikke onsdag 26. mars sier sjefsingeniør Anders Jordbakke i Statens

vegvesen at de ikke rekker å få den ekstra bommen mellom Oslo og Bærum på plass allerede 1. september.

Svar:

I St.prp. nr. 40 (2007-2008) Om Oslopakke 3 trinn 1 er det lagt opp til at innføring av nytt takstsystem i bomringen skal innføres så tidlig som mulig i 2008. Det er som et regneeksempel oppgitt at nye takster i bomringen fra 1. juni og innkreving i de nye stasjonene i Bærum fra 1. september vil kunne gi om lag 220 mill. kr i merinntekter til finansiering av tiltak innenfor Oslopakke 3.

På grunnlag av arbeidet med implementering av ny betalingsordning legger Statens vegvesen i dag grunn at innkreving med nytt takstsystem i bomringen kan starte fra 1. juli, mens de nye betalingsstasjonene i Bærum kan være i drift fra 1. oktober. Med

disse forutsetningene er merinntektene i 2008 anslått til om lag 160 mill. kr. Statens vegvesen skal fram til 1. juli utforme en mer detaljert takstavgift som skal godkjennes av Vegdirektoratet. Takstendringene må kunngjøres i media 4-6 uker før de nye takstene trer i kraft. Statens vegvesen skal dessuten inngå bompenggeavtale og driftsavtale med bompengeselskapet.

Selv om merinntektene antas å bli noe lavere enn anslått i eksemplet i St.prp. nr. 40, vil det likevel være tilstrekkelige merinntekter til å sikre rasjonell fram-

drift av igangværende prosjekter, samt til å øke tilskuddet til drift av et styrket kollektivtilbud.

Som nevnt i St.prp. nr. 40, vil det bli en nærmere omtale av bruk av inntektene i Oslopakke 3 trinn 1 i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008.

Regjeringen vil komme tilbake til de øvrige prosjektene i Oslopakke 3 i trinn 2, som er planlagt framlagt i desember i år samtidig med Stortingsmeldingen om Nasjonal Transportplan 2010-2019.

SPØRSMÅL NR. 848

Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 8. april 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Utdanningsdirektoratet understreker i sin veiledning til den nye eksamensformen at det er elevenes samlede kompetanse i hovedmålet og sidemålet som skal vurderes. Det skal kun gis en karakter til eksamen.

Hvordan vil statsråden sikre at det er hovedmålet som blir vektlagt i den samlede karakteren, og vil han sørge for en rask og åpen evaluering av ordningen slik at den vektingen som skal gjøres, gir eksamen troverdighet og legitimitet blant elever og foresatte?»

BEGRUNNELSE:

Den nye norskeksamen skaper mye engasjement og engstelse i skolen. Det daværende Utdannings- og forskningsdepartement i St.meld. nr 30 (2003-2004) "Kultur for læring" foreslo at elevene som trekkes ut til norskeksamen i grunnskolen bare skulle ha en eksamensdag, og at de bare skulle prøves i hovedmålet. Ved behandlingen i Stortinget ble dette endret slik at alle som trekkes ut skal ha en eksamensdag der både hovedmålet og sidemålet skal prøves. Flertallet understreket at elevenes hovedmål skal utgjøre den mest omfattende delen av norskfaget.

Frem til nå har elevene som er blitt trukket ut til eksamen i norsk hatt to eksamensdager, hvor man har en dag til hovedmålet og en dag til sidemålet. Med de endringene som nå innføres, er mange bekymret for om elevenes samlede kunnskaper i hovedmålet og sidemålet vil bli tilfredsstillende vurdert når det kun skal gis en samlet karakter på eksamen, og hvordan man skal sikre at det er hovedmålet som får den største vektingen i vurderingen. Det er også uro for om

det hemmeligholdet Regjeringen forsøker seg på i publiseringen av de nasjonale prøvene, også vil omfatte den evalueringen som skal gjøres av denne nye eksamensformen. Denne usikkerheten bør statsråden nå sørge for å rydde av veien.

Svar:

Elevene på 10. trinn får standpunktkarakter både i hovedmålet og sidemålet. Til eksamen får elevene én samlet karakter som dekker begge målformene. Ny læreplan i norsk og ny eksamensform ble bekjentgjort av departementet i den midlertidig trykte utgaven av Læreplanverket for Kunnskapsløftet i september 2005.

Eksamensordning i norsk for 10. trinn er fastsatt med bakgrunn i Stortingets behandling av Innst. S. nr. 268 (2003-2004) til St.meld. nr. 30 Kultur for læring (2003-2004): Elever i grunnskolen som trekkes ut til skriftlig eksamen i norsk skal prøves både i hovedmål og sidemål samme dag. Stortinget ba videre om at elevenes hovedmål skulle utgjøre den største delen av den skriftlige norskeksamen i grunnskolen. Utdanningsdirektoratet har ivaretatt dette i utarbeidelsen av eksempeloppgave, vårens eksamensoppgave og i veiledningen til skoler, lærere og elever.

På eksamensdagen skal elevene skrive én tekst på hovedmål og én tekst på sidemål. Den ene av tekstene skal være skjønnlitterær og den andre sakspreget. Det blir gitt én oppgave til sidemålsteksten og flere til hovedmålsteksten. Alle oppgavene er relatert til det temaet som elevene får oppgitt forberedelsesdagen. I eksempeloppgaven som ligger ute på Utdanningsdirektoratets nettsted, er temaet "Reise". Elevene skal

skrive en skjønnlitterær tekst på sidemålet sitt og en sakspreget på hovedmålet. Instruksjonen til eksempeloppgavene sier følgende:

Temaet for eksempeloppgaven er ”Reise”.

Du skal skrive to tekster, en på sidemål og en på hovedmål. Sidemålsteksten skal være av mindre omfang enn teksten på hovedmålet.

Her er kravet i Innst.S. nr. 268 (2003-2004) ”Derfor må elevenes hovedmål utgjøre den største delen av den skriftlige norskeksamen i grunnskolen” ivaretatt. Videre er det gitt bare én oppgave i sidemål, mens det er fem oppgaver å velge blant for hovedmålsteksten. Innst.S. nr. 268 (2003-2004) side 19 sier også: ”Denne eksamen bør gjenspeile delemnene i faget, slik at den gir et reelt bilde av elevenes ferdigheter.” Dette kravet er blant annet dekket ved at elevene skal skrive i to ulike sjangre.

Siden det skal være én karakter i norsk til eksamen er det naturlig at det er elevenes samlede kompetanse som vurderes. Det er én læreplan i norsk med de samme kompetansemålene uavhengig av om elevene skal lese eller skrive på hovedmålet eller sidemålet sitt.

Under følger eksempler på kompetansemål fra læreplanen i norsk 10. trinn knyttet til språkbeheerskelse og tekstproduksjon:

- ”Elevene skal kunne:
- lese og skrive tekster i ulike sjangre, både skjønnlitterære og sakspregede på bokmål og nynorsk
  - uttrykke seg presist og med et variert og nyansert ordforråd i ulike typer tekster på bokmål og nynorsk
  - vise hvordan tekster i ulike sjangere kan bygges opp på ulike måter”

Utdanningsdirektoratet mener det ikke er riktig å gi retningslinjer om hvordan de to tekstene skal vekttes, for eksempel ved å oppgi hvor mange prosent hhv hovedmål og sidemål skal telle i vurderingen.

Som departementets faglige instans begrunner direktoratet dette med at en skriftlig norsktekst består av mange elementer som alle skal vurderes. De fleste elementene er felles for både bokmål og nynorsk, jf utdrag fra læreplan. Videre kan en vektning mellom de to målformene få uønskede konsekvenser. Noen elevsvar på eksempeloppgavene høsten 2007 viser blant annet at teksten på sidemålet er bedre enn teksten på hovedmålet. Det må derfor være sensorens og lærerens profesjonelle vurdering av elevens samlede kompetanse som blir avgjørende for én felles karakter.

Det er også avgjørende for mange elever at de finner oppgaver som inspirerer til å skrive. Derfor er det valgt en eksamensform der elevene kan velge mellom flere oppgaver. Likeledes kan valg av sjanger være avgjørende for hvordan eleven velger å løse oppgaven. Det er derfor viktig at det ligger en samlet faglig vurdering til grunn for én felles karakter. Det er ikke ønskelig at vurderingen av elevenes kompetanse i faget blir redusert til en matematisk vektning.

Jeg vil legge til at det i nærmeste framtid vil bli lagt ut vurderte elevsvar til informasjon og støtte på direktoratets nettside. Disse tekstene er vurdert av erfarne lærere, og informasjonen vil også inneholde begrunnelser for hvordan en er kommet fram til én samlet karakter. Alle sensorene i norsk vil få grundig opplæring. Det er også utarbeidet en veiledning til eksamen for 2008 der elever, lærere, foresatte og sensorer får god informasjon om den nye eksamensordningen i grunnskolen. Veiledningen ligger på Utdanningsdirektoratets nettside www.utdanningsdirektoratet.no

Når det gjelder spørsmålet om evaluering av ordningen har Utdanningsdirektoratet på sine nettsider informert om at denne ordningen skal følges nøye. Direktoratet har utlyst et oppdrag der ulike sider ved eksamen i Kunnskapsløftet skal kartlegges og vurderes, blant annet denne nye eksamensordningen i norsk på 10. trinn.

SPØRSMÅL NR. 849**Innlevert 28. mars 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 4. april 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Hvorfor benyttes ikke mer moderne tog i Norge som har førsteklasses fasiliteter som man f.eks. har på fly, slik at folk flest får lyst å bruke tog fremfor bil og fly, og hva vil samferdselsministeren gjøre for å fremskaffe slike togvogner?»

BEGRUNNELSE:

Via media fremstilles det som at Regjeringen og samferdselsministeren ønsker å stimulere folk flest til å ta tog fremfor bil og fly.

Til tross for at vi lever i år 2008 så benyttes det eldgamle togvogner produsert på 1960-tallet.

Selv togvogner av nyere dato tilbyr ikke det som burde være et tilbud til togreisende. Som f.eks. fasiliteter som innebygd TV-skjerm i setet foran hver enkelt passasjer sete (tilsvarende flere flyselskaper har i sine fly og som flere bilprodusenter har bygd inn i sine biler). Selv på langturer og man kjøper billett på NSBs "komfortavdeling" (første klasse), så er det ikke internetttilgang, ikke mulighet å se en DVD-film, ikke mulighet å velge mellom hundrevis av musikkfiler osv. Slik flere flyselskaper i verden tilbyr sine reisende. Flere flyselskaper tilbyr ikke bare det til de som flyr på første klasse eller business, men også de som flyr på turist/økonomiklasse. Andre fasiliteter som barnerom med leketøy og spill, burde vært et tilbud til togreisende i Norge. Ferskvaretilbud (servering) burde vært en selvfølge. Og hvorfor ikke bar der man kunne tilby vin og godt norsk øl for de voksne reisende (og turister)? Med andre ord, en førsteklasses moderne togreise.

Investeringer i denne type togsett vil utvilsomt føre til flere reiste med tog. At flere fikk tilgang til Internett og PC, ville sannsynligvis føre til at flere ville jobbe på toget. Det er bra samfunnsøkonomi, og arbeidsgivere vil kunne lønne sine arbeidere allerede når de setter seg på toget. Flere ville vurdere å bosette seg i distriktene, noe som samferdselsministeren sikkert er enig i vil være bra.

Svar:

Jeg mener det er viktig ut fra blant annet miljø- og sikkerhetsmessige hensyn å satse på tiltak som gjør at reisende velger tog som fremkomstmiddel. Komfort om bord i togene er et slikt tiltak, og hvilken grad av komfort de reisende etterspør varierer med hvor langt og lenge man reiser. Hvilke tilbud NSB

finner det riktig å tilby på de forskjellige strekningene, er noe NSB som konkurranseutsatt aktør selv bør ha stor frihet til å vurdere innenfor avtaleverket NSB har med staten om kjøp av persontransport.

NSB er i disse dager i gang med å forhandle med leverandører om levering av ca. 50 nye togsett. Noen av disse skal benyttes på regiontogstrekningene og jeg er opptatt av at dette materiellet skal oppleves som komfortabelt og attraktivt for å øke etterspørselen etter togreiser. I tillegg arbeides det med å oppgradere en del av det eldste materiellet slik at levetiden forlenges og i denne forbindelse tas det hensyn til komfort i tillegg til tilgjengelighet og universell utforming.

NSB har en rekke tilbud som skal gjøre reisen behagelig og som styrker togets konkurransesituasjon i forhold til bil, buss og fly. NSB legger dermed vekt på å gi de reisende tilbud som svarer ut de forventningene kundene har. Disse forventningene evalueres fortløpende og et forsøk med gratis tilgang til internett er under utprøving på Gjøvikbanen.

Dagens Regiontog har et bedre og mer omfattende servicetilbud enn togene som trafikkerer de kortere strekningene. Noen av tilbudene de reisende kan velge mellom på disse regiontogene er NSB Komfort (med bl.a. tilgang til aviser, kaffe, te og strømuttak til PC), NSB Familie (her kan barna leke, lese og se film) og NSB Meny (kafé med servering av småretter, middag og noe godt å drikke). I tillegg tilbys NSB Sove som er NSBs nattogtilbud, og dette tilbudet blir stadig mer populært.

Investeringene i nytt togmateriell, som nevnes innledningsvis, er en av de største enkeltinvesteringene NSB noensinne har påtatt seg. Disse togsettene skal settes i trafikk når utbyggingen av Vestkorridoren er ferdig i 2012, og dette krever langsiktighet og forutsigbarhet i både materiellinvestering og investering i infrastrukturen.

Det er klart at standarden på togsettene i mange tilfeller påvirker behovet for midler til kjøp av persontransport med tog. Jeg tillater meg derfor til slutt å minne om at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2008 foreslår å redusere bevilgningene til Jernbaneverkets investeringer, drift og vedlikehold med 1500 millioner kroner i forhold til regjeringens forslag, og å redusere statens kjøp av persontransport med tog med 500 millioner kroner.